

KOSTRA: Arbeidsgrupperapporter 2002

Avdeling for økonomisk statistikk/Seksjon for miljøstatistikk/Seksjon for offentlige
finanser og kredittmarkedsstatistikk

Avdeling for personstatistikk/Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk/Seksjon
for helsestatistikk/Seksjon for leveårsstatistikk

Avdeling for næringsstatistikk/Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk

Emnegruppe: 00.00.20

Rapporter fra KOSTRAs arbeidsgrupper 2002

Forord	2
Barnehager	3
Grunnskolen	6
Kommunehelsetjenesten	13
Pleie og omsorg	16
Sosialtjenesten.....	31
Barnevern.....	42
Vann, avløp og renovasjon/avfall (VAR).....	47
Kulturminne, natur og nærmiljø.....	88
Kultur.....	120
Kirkelig sektor.....	122
Samferdsel.....	126
Bolig.....	141
Brann- og ulykkesvern	157
Tannhelsetjenesten.....	159
Familieverntjenesten.....	162
Videregående opplæring.....	182
Kommunal eiendomsforvaltning.....	185

Forord

KOSTRA-prosjektet (Kommune-Stat-Rapportering) har hatt to hovedformål:

- Gjennomgang av det faglige innholdet i rapporteringen fra kommune til stat, med sikte på forenkling og samordning og på at rapporteringen skal gi relevant styringsinformasjon.
- Etablering av en elektronisk rapporteringskjede som omfatter elektronisk innrapportering fra kommunene og publisering av nøkkeltall om den kommunale virksomheten på Internett.

Prosjektet ble avsluttet 1. juli 2002, og KOSTRA er nå over i driftsfasen. I prosjektperioden har rapporteringsinnholdet vært gjenstand for årlig gjennomgang i regi av arbeidsgrupper med representanter fra Statistisk sentralbyrå, Kommunal- og regionaldepartementet, de aktuelle fagdepartementer, Kommunenes Sentralforbund og ev. andre brukere. Arbeidsgruppene vil fortsette sitt arbeid også i driftsfasen.

Dette notatet omfatter rapporter for 2002 fra KOSTRAs arbeidsgrupper. Rapportene vil bli gjenstand for behandling høsten 2002.

For nærmere opplysninger om KOSTRA henvises til nettstedene www.ssb.no/kostra og odin.dep.no/krd/norsk/kommune/kostra.

rit, 1. juli 2002

Til: Barne- og familiedepartementet

Fra: Barnehagegruppa KOSTRA

Kopi til: Elisabetta Vassenden, Torild Fløysvik, Anne Britt Svinnset, Tore Eig

Rapport fra arbeidsgruppe for barnehager 2002

Funksjonsinndelingen

Arbeidsgruppa har ingen kommentarer til funksjonsinndelingen.

Artsinndelingen

Arbeidsgruppa viser til tidligere notater og fjorårets rapport hvor vi påpeker uklarheter og mangelfull inndeling av artene og hva det medfører for barnehagefaktaarkene.

Barnehagegruppa har vært av den oppfatning at vi fikk gjennomslag for at det på art 700 på barnehagefunksjonene (f201, 211 og 221) kun skulle føres den delen av statstøtten til barnehagene i kommunen som kommunen mottar på vegne av egne barnehager (kommunale barnehager). Statsstøtten kommunen mottar og som skal videreføres til ikke-kommunale barnehager skulle føres på art 810. Dette var for oss et viktig skille ettersom det ville forenkle mulighetene for å lage nøkkeltall som forteller om finansieringsfordelingen av de kommunale barnehagene mellom kommune, stat og foreldre.

Det er barnehagegruppas klare oppfatning at innføringen av denne nye artsføringen er meget dårlig gjennomført i de kommuneregnskapene som er levert for regnskapsåret 2001. 308 kommuner har ikke ført noen ting på art 810, mens det kun er 150 kommuner som ikke har ikke-kommunale barnehager. Det er også kommuner som feilaktig har ført hele statstøtten på art 810 (og ingenting på art 700). Det kan derfor virke som om informasjonen om hvordan statsstøtten skal regnskapsføres ikke har nådd frem til kommunene. Dette har medført at SSB har sett seg nødt til å fjerne (prikke ut) disse aktuelle nøkkeltallene i KOSTRA-publiseringene i 2002. Barnehagegruppa håper at skillet mellom 810 og 700 kommer klarere frem i informasjonen til kommunene for regnskapsåret 2002, slik at vi i publiseringen av 2002 regnskapene kan publisere disse nøkkeltallene.

Faktaarkene/nøkkeltallene

Arbeidsgruppa har ikke foretatt noen større revisjon av faktaarkene i vårens arbeid. Arbeidsgruppa mening har vært at en større revisjon av faktaarkene først bør gjøres etter rapporteringen 2002, dvs. i etterkant av publisering i juni 2002, men før publiseringen 17.3. 2003. Dette på grunn av at det er først nå at alle kommunene tilknyttet KOSTRA, noe som betyr at det er først nå at faktaarkene vil bli tatt aktivt i bruk i styringsøyemed både i kommunene, departementer og annen forvaltning. I tidligere års publiseringer har faktaarkene vært hemmet av at kun halvparten av kommunene har vært med, og at derfor har vært nødt å søke mye av styringsinformasjonen andre steder. En erfaring fra årets publiseringer er at nøkkeltallet "Dekningsgrad 0-5 år" bør vurderes strøket. Hovednøkkeltallet vil fortsatt "Dekningsgrad 1-5 år", og "Dekningsgrad 0-5 år vil da virke forvirrende. Det bør vurderes om det holder at "Dekningsgrad 1-5 år" kun suppleres med "Dekningsgrad 0-år", "Dekningsgrad 1-2 år" og "Dekningsgrad 3-5 år".

Arbeidsgruppa ønsker også nok en gang å henvise til nøkkeltallene om finansieringsfordelingen mellom kommune/stat/foreldre i de kommunale barnehagene. Dette er blant de klart viktigste styringstallene for sektoren, og dessuten tall som allerede er tatt aktivt i bruk som styringsinformasjon. Spesielt i endringstider hvor man ønsker å følge opp hvordan endringer i statsstøtten slår ut i denne fordelingen, er det viktig at disse nøkkeltallene er så korrekte og reelle som mulig. Vi vil derfor vise til problemet vi tar opp under artsinndelingen og at problemene forsøkes løst.

Skjema 16 årsmelding barnehager

Skjema 16 Årsmelding for barnehager gjelder både som søknad om statstilskudd og som rapportering til KOSTRA. Kommunene samler alle søknadene fra barnehagene (også de private) og sender en papirkopi (med signatur) til Fylkesmannen i sitt fylke og en elektronisk versjon til SSB med frist 15. januar. Det ble i 2001 kun gjort noen mindre endringer. Bl.a. ble spørsmålene om barn med særlige behov forenklet. I etterkant har dette vist seg å være uheldig, og gruppa vurderer derfor alternative løsninger for 2002-rapporteringen.

I 2002 var første årgang hvor Oslo og Bergen rapporterte gjennom KOSTRA, og de har rapportert per bydel. Problemstillingen med barnehageplass i andre bydeler enn der barna bor dukket derfor også opp i KOSTRA. Det mest ekstreme tilfellet finner vi bydelen StHanshaugen-Ullevål hvor over det er registrert en dekningsgrad på over 125 prosent. Det har vært en dialog med Oslo kommune for å vurdere løsninger problemet. Dialogen vil fortsette også mot 2002-rapporteringen. Men så lenge skjema 16 er institusjonsbasert summarisk rapportering vil en korreksjon av alle bydelsnøkkeltallene kreve ganske mye tilleggsinformasjon fra Oslo kommune. Hvilke løsninger som blir valgt for 2002 er ennå usikkert.

Overføring av data fra KOSTRA til Fylkesmennene og tilbake

Nytt siden tidligere år var at SSB hadde anledning til å overspille en elektronisk versjon av skjemaene til Fylkesmennene for bruk i de forvaltningsoppgavene de har innenfor barnehagesektoren. Dette ble løst gjennom at innsamlingshjemmelen ble forandret til en tottrinshjemmel som inkluderer både statistikkloven og BFDs (Fylkesmennens) hjemmel for innhenting av dataene (årlig Stortingsvedtak om statsstøtten til barnehagene).

Problemet med dagens ordning har vært at KOSTRA og fylkesmennenes software ikke har "kommunisert" godt nok. Årsaken har ligget i forskjellige formater på enkelte av variablene. Dessuten oppdager Fylkesmennene i sin saksbehandling av statstøttesøknadene en god del feil i KOSTRA-dataene. For å forenkle SSBs revisjon av dataene, ville det være fornuftig hvis disse rettingene også kommer SSB til gode, f.eks. gjennom at det etableres en dataløsning som muliggjør en maskinell korreksjon (ikke manuell) av disse feilene i SSBs datamateriale. Dette ville spare SSB for mye revisjonsressurser. På grunn av kommunikasjonsproblemene beskrevet ovenfor, fungerte ikke dette i årets rapportering. Barnehagegruppa vil be om at nødvendige IT-ressurser stilles til disposisjon i forkant av neste rapportering for å få denne kommunikasjonen mellom de to systemene til å fungere.

Elektronisk rapportering og søknad om statsstøtte

I alle år med KOSTRA-rapportering har spørsmålet om samlesøknaden dukket opp. Problemet skyldes at skjema 16 ikke bare er et statistikkskjema, men også et dokument som er med i behandlingen av barnehagenes søknad om statsstøtte og som derfor krever papirversjon med signatur. Dette fører til at skjema 16 både blir rapportert elektronisk til SSB men også som papirkopi sammen med samlesøknaden til Fylkesmannen.

Barnehagegruppa ønsker nok en gang å påpeke hvor viktig det er at det jobbes med å finne en løsning på dette problemet. Kommunene opplever det som dobbeltrapportering, samtidig som det krever ekstra ressurser i bearbeidingen av materialet både hos Fylkesmennene og SSB. Men uten IT-ressurser vil ikke problemet bli løst.

Brukerrettet informasjon

I årets mandat til arbeidsgruppa blir det presisert at Samordningsrådet ønsker at gruppene skal se spesielt på brukerrettet informasjon som kø/ventelister, brukerbetaling o.l. Først vil vi henvise til problemstillingen om artskontoplanen og finansieringsfordelingen mellom stat, kommune og foreldre. Disse nøkkeltallene er ment å si noe om brukerbetalingen for sektoren, men kommuneregnskapene har foreløpig ikke vært egnet til dette formålet.

Når det gjelder kø/ventelister foregår det per dags dato ingen statistikkrapportering om dette. Skjema16 er ikke egnet for å inkludere en slik rapportering, da skjemaet er institusjonsbasert, mens kø og ventelister i mange tilfeller vil variere mellom de forskjellige tilbyderne av barnehageplasser. Mens kommunale barnehager som oftes har et felles opptak men en felles kø/venteliste per kommune, kan dette variere blant de ikke kommunale barnehagene. Noen har egne opptaksrutiner mens andre har felles med de kommunale barnehagene. Et barn kan derfor ofte stå på flere ventelister. En fullgod rapportering av kø/ventelister vil derfor raskt ende opp i en individbasert rapportering basert på fødselsnummer for å unngå problemet med dobbeltrapportering og dubletter. Arbeidsgruppa har ikke hatt muligheten og ressursene til å vurdere en slik rapportering i detalj.

Skjema 16 inneholder i dag noen enkle ja/nei spørsmål om inntektsgradering, søskenmoderasjon av foreldrebetalingen. Arbeidsgruppa ber BFD i forbindelse med høsten revidering av skjemaet vurdere noen endringer av disse spørsmålene slik at de kan brukes til å gi en enkel oversikt over foreldrebetingen i de forskjellige barnehagetyperne/kommunene.

sif, 24. juni 2002

Til: Samordningsrådet i KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppa KOSTRA grunnskole
Kopi til: Anne-Britt Svinnet, Torild Fløysvik, Elisabetta Vassenden

Rapport til Samordningsrådet i KOSTRA 2002 Fra arbeidsgruppa for grunnskole

Arbeidsgruppas sammensetning

I arbeidsgruppa for grunnskole er følgende organer representert:

Statistisk sentralbyrå (SSB) - 4 representanter
Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) - 3 representanter
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) - 1 representant
Kommunenes sentralforbund (KS) - 1 representant for KS sentralt, 3 representanter fra kommunene
Læringscenteret (LS) - 1 representant
Statens utdanningskontor (SU) - 1 representant

Arbeidsgruppas ansvarsområde

Arbeidsgruppa har ansvaret for følgende områder:

Funksjon 202 Grunnskole
Funksjon 213 Voksenopplæring på grunnskoleområdet
Funksjon 214 Spesialskoler
Funksjon 215 Skolefritidstilbud
Funksjon 222 Skolelokaler og skyss
Funksjon 383 Kommunale musikk- og kulturskoler

Navn på området (funksjonene 202, 213, 214, 215, 222 og 383) ble ved presentasjon av 2001-data endret fra "Grunnskole" til "Grunnskoleopplæring". Det var uheldig at navn på området var det samme som én funksjon (202 Grunnskole). Det er også mer i samsvar med innholdet i funksjonene, som er kommunenes ansvar i forhold til opplæringsloven. (Det heter også "Videregående opplæring" på fylkesnivå.)

Datakilder

På området "Grunnskoleopplæring" er det bare regnskapsdata som hentes inn via KOSTRAs rapporteringssystem. Resten av tallene kommer fra eksterne data. For rapporteringsåret 2001 har Grunnskolens informasjonssystem (GSI) vært kilde til tjeneste- og personelldata på området. GSI administreres av SSB. I tillegg har FRES, statistikk over norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere + eksamensrettet opplæring for innvandrere 16-20 år, vært brukt som tjenstedata på funksjon 213. FRES har vært administrert av UFD.

Fra og med høsten 2002 vil GSI være eneste kilden til tjenstedata på området, siden FRES er innlemmet i voksenopplæringsdelen av GSI-skjema. I tillegg vurderes det på sikt å gå over til å bruke

Statens sentrale tjenestemannsregister for skoleverket (STS) som personelldata. SSB har nå tatt over ansvaret for dette registeret.

GSI har egne internettsider, og fra disse kan refusjonsskjema i forbindelse med øremerkede statstilskudd skrives ut. Det gjelder tilskudd til språklige minoriteter i grunnskolen og skolefritidsordningen. Fra og med skoleåret 2002/03 skal også statstilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, samt tilskudd til norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere, skrives ut herfra.

Datakvalitet

Tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) har telledato 1. september (1.oktober fra og med høsten 2002), og foreligger tidligere enn regnskapsdata. Det ligger automatiske kontroller i programmet (data blir samlet inn via Internett), og SSB og UFD foretar også egne kontroller av data. Dette betyr at nå KOSTRA-tallene foreligger 15.03, er tjeneste- og personelldata på området allerede delvis revidert, mens regnskapsdata foreligger ureviderte.

Tjenestedata per 15.06. er ferdig kontrollerte, og således endelige tall. Det skal også regnskapstall være, men arbeidsgruppa har merket seg den korte revideringsfasen i KOSTRA i motsetning til revideringsfasen i eksterne data. Per 17.06.02 mangler det fremdeles 29 kommuner. Man kan derfor fremdeles ikke gi noe totaltall for ressursbruken i kommunene når korrigerte tall publiseres. Det er ønskelig med en dato for når totaltallet kan foreligge, og at det bør finnes informasjon på KOSTRA-sidene på Internett om hvordan man håndterer at data mangler. Oppdaterte, endelige tall bør foreligge før tall for 2002 publiseres i KOSTRA.

Det kan være vanskelig å finne konkrete årsaker til at regnskapene ikke leveres i tide, eller med feil. Siden KOSTRA er i oppstartfasen for mange kommuner, kan situasjonen være en annen allerede neste år. Kommunerepresentantene i arbeidsgruppa peker på at det er en stor jobb å legge om til et nytt og såpass stort system som KOSTRA.

Inntrykket er at revidering av regnskapsdata ikke er like omfattende som revidering av tjeneste- og personelldata. Det kan legges inn flere mottakskontroller (for eksempel områder der øremerkede statstilskudd forekommer, se omtale av funksjon 215 under) og grunnskoleområdet bør prioritere å bygge opp et revisjonssystem for data fra og med rapporteringsåret 2002.

I dette ligger også tverrgående kontroller mellom tjeneste-/personelldata og regnskapsdata. I år har det blitt gjort noen få, manuelle kontroller av data. For noen kommuner er det ført aktivitet i GSI, men ikke i regnskapsdata - og omvendt. I slike tilfeller kan det være vanskelig å si om det er rapportert feil i tjeneste- eller i regnskapsdata. Her ser det ut til å være mer riktig føring på de største områdene (202 Grunnskole) enn de mindre områdene (214 Spesialskoler, 383 Kommunale musikk- og kulturskoler).

Indikatorer for brukerrettet informasjon

Arbeidsgruppene er i mandat for 2002 bedt om å vurdere indikatorer for brukerrettet informasjon, deriblant brukerbetaling og kø/ventelister. Det finnes allerede informasjon i regnskapstallene: art 600 Brukerbetaling. På grunnskoleområdet forekommer brukerbetaling blant annet på funksjon 215 Skolefritidstilbud (SFO) og funksjon 383 Kommunale musikk- og kulturskoler. På disse to områdene fins det også informasjon i GSI om maksimal foreldrebetalingssats per måned, om det eksisterer søskenrabatt og om det eksisterer friplasser. For SFO fins det allerede nøkkeltall som sier noe om fordelingen av finansiering av kommunale plasser mellom stat, kommune og foreldre. Pga. problemer med datakvaliteten her (se nærmere omtale av funksjon 215 under) har vi ikke vurdert å lage tilsvarende nøkkeltall for kommunale musikk- og kulturskoler enda.

Kvalitetsutvalgets delinnstilling "Førsteklasses fra første klasse" kan ha konsekvenser for rapportering på grunnskoleområdet. I delinnstillingen foreslås det å etablere en ny stor rapporteringsordning knyttet til rapportering av data om alle elevers ferdigheter i basisfagene. Utvalget ønsker også at det skal utvikles en nettbasert kvalitetsportal for grunnsopplæringen som sammenstiller indikatorer på "resultatkvalitet" med "indikatorer på prosess- og strukturkvalitet", slik at informasjon gir grunnlag for kvalitetsvurdering. Ansvar for utvikling og drift av denne portalen skal ifølge utvalget legges til et (nytt) Læringssenter. Utvalget foreslår også en større omorganisering av statlig utdanningsadministrasjon, bl.a. ved at SU-kontorene legges ned, Læringssenteret omorganiseres og fem regionale universitet og høyskoler får ansvar for utviklingsoppgaver mot skolesektoren.

Arbeidsgruppa har bedt om å bli høringsinstans. Det har tidligere vært snakk om kvalitetsindikatorer i KOSTRA. En utvidelse av KOSTRA-publiseringen innenfor blant annet grunnskoleopplæring til å omfatte indikatorer om kvalitet, kan være en billigere og bedre måte å publisere slike data på enn den foreslåtte portalen. Det bør derfor vurderes å bruke en portal som allerede eksisterer (KOSTRA, GSI). SSBs statistikkunnskap, posisjon som faglig uavhengig organ, samt streng behandling av det som oppfattes som sensitiv informasjon kan tale for at dette bør vurderes lagt til KOSTRA. Arbeidsgruppa har bedt om å bli høringsinstans. Arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon utsettes derfor til 2003. (Mandatet gir også arbeidsgruppa for grunnskole minimalt aktivitetsnivå for resten av 2002.)

Utvalgets ønske om data på skolenivå er noe vi vil oppleve økt press om framover, blant annet når det gjelder karakterstatistikk. Det blir også etterspurt kostnader til grunnskolen på skolenivå. I henhold til statistikkloven publiserer ikke SSB grunnskolestatistikk på lavere nivå enn kommunenivået (skoledata er rådata i GSI).

I en spørreskjemametodisk gjennomgang av Grunnskolens informasjonssystem (GSI) våren 2002 ble det foreslått en "ramme" for utvalgte tema som kan tas opp. Her kan for eksempel brukerundersøkelser vurderes tatt inn, det er også mulig å gjennomføre det som utvalgsundersøkelser.

Presentasjon av data

De fleste arbeidsgruppemedlemmene bruker mest tallene som ligger på nivå 3. Arbeidsgruppa kan derfor ikke vite helt om innholdet i nøkkeltallene på nivå 1 og 2 gir et riktig bilde av grunnskoleopplæring i kommunene. Dette bør være bestemt av brukerne (skoleeierne, kommunen), tilbakemeldinger fra brukerne er viktig å følge opp her.

En annen grunn til at tilbakemeldinger fra brukerne er viktig å ta med seg, er at språkbruken kan være annerledes i staten og i skolefaglige organer enn i kommunene og blant "folk flest". Det er viktig å være presis, men ord og begreper i faktaarkene må også være så enkle og forståelig som mulig. Det var for eksempel klargjørende for arbeidsgruppemedlemmene den gangen nøkkeltallene ble forklart med "Funksjon xxx" i navnet, men ikke like forståelig for andre brukere.

Begrepsbruken på området er likevel fremdeles forvirrende. "Grunnskoleopplæring" blir ofte tatt for å bare være "Grunnskole". I nøkkeltallene er funksjon 202 ofte omtalt som "Grunnskole, undervisning" - men dette er også litt misvisende, da det også foregår grunnskoleundervisning for voksne under funksjon 213. På grunnskoleområdet er ofte funksjoner slått sammen i noen nøkkeltall. Dette gjelder spesielt funksjon 202 Grunnskole og funksjon 222 Skolelokaler og skyss, som har blitt slått sammen til "Grunnskole". Dette er heller ikke helt riktig, da funksjon 222 inneholder skolelokaler og skyss til blant annet spesialskoler og SFO. Vi ønsker å fjerne noen nøkkeltall som består av flere funksjoner, slik at nøkkeltallene bare omhandler én funksjon. Da kan brukerne selv sette sammen nøkkeltall som de ønsker.

Begreper innenfor grunnskoleområdet bør arbeidsgruppa ta seg av, men begreper som forekommer på tvers av områder bør gjennomgå sentralt i KOSTRA. Begreper brukes forskjellig i de ulike faktaarkene og gjør det forvirrende.

For å kunne forklare en indikator best mulig, er det uheldig at det (pga. overføring av indikatornavn til PC Axis) er begrensninger i lengden på indikatornavnet. Det er imidlertid mye hjelp å få av i-knappen. Denne fungerer godt, men kan fremdeles gjøres bedre.

Det er ønskelig med langt flere tall på nivå 3 enn før - ikke bare de tallene som inngår som tellere og nevner i nøkkeltall. Det er allerede lagt inn enkelte tall her fra tjenstedata: antall elever per klassetrinn, samt enkelte spesifiseringer av årstimer. Tallene kjøres ut fra GSI av de som jobber med grunnskolestatistikk i SSB, og legges over i KOSTRA. Det er en relativt enkel operasjon å kjøre ut flere tall fra GSI samtidig.

Det er også ønskelig å få med flere tall fra regnskapet på nivå 3 (blant annet noe av det som nå ligger under "driftsregnskapet, detaljerte tall" på nivå 3). Dette gjelder spesielt tall som sier noe om kjøp av tjenester og enheter det er kjøpt for, mellom kommuner og kjøp av andre aktører. Herunder også spesialundervisning i privatskoler (som er finansiert av kommunen).

Det kan også legges inn linker til GSI og statistikkbanken for mer detaljerte tall.

For tjenstedata brukes nå 1.9. (1.10. fra og med rapporteringsåret 2002) som telledato, dvs. for skoleåret. For et regnskapsår vil da tjenstedata som gjelder høsten i inneværende regnskapsår + våren neste regnskapsår være med. Dette er vurdert tidligere, og man fant at det ikke var så store endringer i tallgrunnlaget at man måtte vekte tjenstedata. Dette kan drøftes på nytt pga. at endringene har blitt større i de seneste åra, man ser f.eks. en kraftig økning i elevtallet på ungdomstrinnet som gir skjeve enhetskostnader. Fordi omtrent 80 prosent av utgiftene går til lærerlønninger, og det nå er feriepenger til lærerne, bør det vektas etter et 11-delt skoleår: tjenstedata beregnes med 6/11 for våren og 5/11 for høsten i regnskapsåret. Dette bør også skje parallelt med videregående opplæring i Fylkes-KOSTRA.

Tallene som blir liggende på nivå 3 må imidlertid være lik GSI-tallene, som gjelder per skoleår. Vekting bør derfor skje ved utarbeiding av nøkkeltall og ikke før GSI-tallene legges inn i systemet.

Ved gjennomsnittsberegninger mener arbeidsgruppa at Oslo bør være med i gjennomsnittet. Argumentet har vært at Oslo forstyrrer gjennomsnittet såpass at det ikke bør være med, men argumentet har falt bort i og med at det ikke eksisterer fellesutgifter fylke/kommune lenger. Det opereres også nå med et veid gjennomsnitt, slik at det er gjennomsnittet per bruker og ikke per kommune som vektlegges, noe som også taler for at Oslo bør være med.

Funksjon 202 Grunnskole

Det er som tidligere nevnt forvirring omkring begrepene på de ulike funksjonene. I faktaarket er funksjonen ofte kalt "Grunnskole, undervisning" for å spesifisere nærmere. Vi foreslår likevel ikke å endre navn på den.

Det er ønskelig med flere nøkkeltall av typen hvor mye av den totale mengden av utgifter som går til bestemte funksjoner: netto driftsutgifter til grunnskole av samlede netto driftsutgifter. Man kan også bruke begrepet "alle netto driftsutgifter" for å gjøre det mer klart.

Funksjon 202 blir også ofte slått sammen med funksjon 222 i nøkkeltallene, dette kan eventuelt fjernes, slik at brukeren kan foreta sammenslåingen selv.

Funksjon 213 Voksenopplæring på grunnskolens område

FRES-statistikken er innlemmet i GSI fra høsten 2002, samtidig innføres individuell rett til grunnskoleopplæring for voksne som ikke har fullført grunnskole. Med dette har vi fått vekk én rapporteringsordning på området.

Funksjon 213 kan sies å være tredelt: Grunnskoleopplæring for voksne, spesialundervisning for voksne, samt norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Sistnevnte kan ikke sies å være nivåplassert på noe utdanningsnivå (deltakerne har relativt ulike utdanningsnivå og behov). Siden alle inngår i samme funksjon 213, har det ikke vært mulig å skille ut utgifter til grunnskoleopplæring (herunder spesialundervisning) og utgifter til norsk med samfunnskunnskap i KOSTRA. Dette er områder som vil bli fulgt nøye av blant annet Utdannings- og forskningsdepartementet og andre aktører i de kommende åra. Det vil være behov for å si noe om hva retten koster, samt å følge kommunenes utgifter til "Norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere" bedre. Arbeidsgruppa foreslo derfor i arbeidsgrupperapporten 2001 å splitte denne funksjonen, noe som ble avslått av regnskapsgruppa.

Enhetskostnader vil gi et dårlig bilde på kommunenivå. Kostnadene per enhet vil være avhengig av hva slags opplæring kommunen gir. Vi ønsker at dette blir tatt opp igjen i regnskapsgruppa, slik at vi får en splitting av funksjon 213 fra og med rapporteringsåret 2003. Det er behov for å dele funksjonen inn i to (grunnskoleopplæring + norsk med samfunnskunnskap), helst tre områder (også skille ut spesialundervisning for voksne). Siden dette er forskjelligartede områder, skiller allerede mange kommuner ut disse i egne delfunksjoner under funksjon 213. Vi ønsker at dette undersøkes nærmere.

Disse gruppene er lett atskillelige i tjenestedata (Grunnskolens informasjonssystem), de er ofte (antakelig) ikke knyttet til samme institusjon. Problemet med å skille ressurser fra hverandre kan være like stor mellom grunnskoleopplæring for voksne og grunnskoleopplæring for barn i grunnskolealder, som mellom grunnskoleopplæring for voksne og norsk med samfunnskunnskap.

Siden alle tjenestedata nå ligger inne i GSI og er tilgjengelig per 15.03, kan det være ønskelig med utvidelse av antall nøkkeltall på nivå 2, men også flere tall på nivå 3.

Funksjon 214 Spesialschooler

Ordinær spesialundervisning har vist seg vanskelig å skille ut fra ordinær undervisning i kommuneregnskapet. Organiseringen av spesialundervisning i egne enheter (spesialschooler eller spesialklasser) er ulik fra kommune til kommune, og spesialklasser i vanlige grunnskoler lar seg heller ikke lett skille ut fra vanlig grunnskole. Spesialklasser i vanlige grunnskoler føres derfor på funksjon 202, mens spesialschooler føres på funksjon 214. For å kunne se spesialundervisning mer samlet, ble det for presentasjonen av nøkkeltall fra 2001-rapporteringen laget nøkkeltall som sa noe om funksjonene 202 og 214 samlet.

For å kunne sammenligne spesialklasser og spesialschooler mer nøyaktig, hadde en lik føring av slike opplysninger vært på sin plass. (Dette gjelder også i forhold til enheter i bedrifts- og foretaksregisteret.) På den annen side er det viktig at rapporteringen gjenspeiler virkeligheten (her: organiseringen) rundt om i kommunene. Det er derfor ikke forsøkt å gjøre rapporteringen i GSI mer sammenfallende mellom kommunene høsten 2002.

Fra og med høsten 2002 kan det i GSI markeres hva slags spesialschool det er snakk om (rene spesialschooler, alternative skoler, institusjonsschooler).

Vi har tidligere argumentert for å kutte ut nøkkeltall der flere funksjoner inngår. Hvis noen nøkkeltall skal ses samlet, bør funksjon 214 være med sammen med funksjonene 202 og 222.

Funksjon 215 Skolefritidstilbud

Nøkkeltall for funksjon 215 inneholder nå både tall for kommunale og kommunale/private ordninger.

Det eksisterer nøkkeltall for fordelingen av finansiering av kommunale SFO mellom stat, kommune og foreldre. Her foreligger det imidlertid noen ulikheter i regnskapsføring som ikke gir sammenlignbare tall. Dette ble også nevnt i forrige arbeidsgrupperapport. Problemet er at statsstøtte til private SFO, som går via kommunen, ikke alltid er lik videreføring av statsstøtte til andre. Dette må kontrolleres mer nøyaktig neste år. Dette er nøkkeltall som det vil være mye fokus på.

Det kan legges inn enkle mottakskontroller: brutto føringer der det forekommer statstilskudd. I tillegg til SFO gjelder dette også kommunale musikk- og kulturskoler, og språklige minoriteter i grunnskolen. Hvis det forekommer aktiviteter her, skal det være ført statstilskudd. Ingen SFO'er mangler statstilskudd.

Skolene har ofte problemer med å skille årsverk til ansatte (assistenter) mellom skole og SFO der disse er samlokalisert. Problemet eksisterer også der SFO er lokalisert til barnehage, der kan det være vanskelig å skille ressurser som går til SFO fra ressurser til barnehagen. Dette gjelder både tjeneste- og regnskapsdata. Spørsmålet er om det er samsvar mellom rapportering i tjeneste- og regnskapsdata.

Funksjon 222 Lokaler og skoleskyss

Som tidligere nevnt blir "Skolelokaler og skyss" ofte brukt sammen med funksjon 202 for å si noe om utgifter til grunnskole. Funksjonen brukes også for lokaler og skyss til blant annet SFO og spesialskoler. Dette bør komme klarere fram i presentasjonen av nøkkeltallene. Funksjon 222 bør også stå mer for seg selv i nøkkeltallene.

Nøkkeltallet "Utgifter til skyss per elev", bruker art 170 "skyss". Men hva slags skyss er det som inngår her? Nøkkeltallet skal si noe om skyss til brukere av tjenestene, men vi er ikke sikre på at skyss til ansatte o.l. ikke er med.

Funksjon 383 Kommunale musikk- og kulturskoler

Data for kommunale musikk- og kulturskoler har fra og med høsten 2001 blitt samlet inn via GSI. Kommunene har påpekt problemet med dårlig kvalitet pga. tidlig tellingsdato (1. september). Dette kan bedre seg til rapporteringsåret 2002, da tellingsdato er flyttet til 1. oktober, og kommunene er bedre i gang med planleggingen av skoleåret. Pga. datakvaliteten ble det heller ikke laget en ordning for direkte utskrift av refusjonsskjema fra GSI i forbindelse med tilskuddsordningen til kommunale musikk- og kulturskoler, men dette er planlagt fra og med våren 2003. (Det er 1.9.-tallene som ligger inne nå (per telledato), ikke korrigererte tall i forhold til tilskuddsordningen.)

Delvis mangel i data om elever til og fra kommunen gjør at vi ikke kan lage nøkkeltall på "Brutto driftsutgifter per elev", tall som sier noe om kostnader knyttet til kommunens egne innbyggere. Det bør forsøkes å få bedre datakvalitet om dette i GSI.

Det finnes allerede tall som sier noe om fordeling av finansiering av tjenesten mellom kommune/stat/brukerbetaling, men vi velger foreløpig å ikke lage egne nøkkeltall på området slik det er gjort for SFO, grunnet problemet med føring av statstilskudd som skal viderefremmes. (Problemet kan være mindre her, i og med at det ikke eksisterer private aktører. Det forekommer imidlertid overføring av midler mellom kommunene.)

Annen rapportering

Det påpekes at det forekommer en viss form for dobbeltrapportering i og med at det må søkes om øremerket statstilskudd som en egen rapportering - opplysninger som man kunne ha fått via kommuneregnskapet. På grunn av regnskapsforskriftene kan man imidlertid gjøre lite med dette.

Beregningsutvalget krever en omfattende rapportering fra kommunene hvert år. Det hadde vært ønskelig å få dette lagt sammen med eksisterende rapporteringer på området, for eksempel GSI. (Asylsøkere skal ikke rapporteres som språklige minoriteter i GSI, siden de ikke inngår i tilskuddsordningen til språklige minoriteter, men i en egen tilskuddsordning.) Dette er tall som varierer mye i løpet av skoleåret, og det vil ikke være riktig å rapportere i forhold til en tellingsdato. Kommunene ber om at de berørte departementer ser på dette. Det bør ses på i en større sammenheng enn grunnskole, siden det omfatter mer enn grunnskoleområdet.

Læringssenteret har ansvar for en del rapporteringsordninger på grunnskoleområdet som det er viktig å vurdere i sammenheng med KOSTRA. Den viktigste er rapporteringen av eksamensstatistikk for grunnskolen. Det er opprettet en arbeidsgruppe som består av representanter fra LS, SSB og UFD som skal utrede hvordan eksamensrapporteringen kan forbedres.

Rapport til Samordningsrådet: KOSTRA skjema 1: Personell og virksomhet i kommunehelsetjenesten

1. Gjennomgang av årets rapportering

1.1 Gruppens ansvar

Gruppen har ansvar for utviklingen innenfor følgende KOSTRA funksjoner:

- 241: Diagnose, behandling og rehabilitering.
- 232: Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste
- 233: Forebyggende arbeid, helse. Denne funksjonen delt opp i to undergrupper: miljørettet helsevern og annet forebyggende arbeid.

I tillegg kommer innhenting av oppgaver over timeverk innen følgende funksjoner som utøves med basis i kommunehelsetjenesten.

- 253: Institusjoner for heldøgns pleie og omsorg. Det er her snakk om legers og fysioterapeuters virke i disse institusjonene.
- 120: Administrasjon.

Arbeidsgruppen består av representanter for følgende etater: Kommunal- og regionaldepartementet, Sosial- og helsedirektoratet (SHDIR), Helsetilsynet, KS, Fylkeslegen, Oslo kommune, Bergen kommune og Statistisk sentralbyrå.

KOSTRA-arbeidsgruppe for kommunehelsetjenesten har hatt 1 møte i løpet av våren 2000.

1.2 Erfaringer ved årets rapportering

Ved publisering av reviderte nøkkeltall 17. juni hadde 461 av 468 kommuner/bydeler levert inn KOSTRA skjema 1 over kommunehelsetjenesten. 7 kommuner hadde med andre ord ennå ikke levert oppgave over kommunehelsetjenesten.

Av de 461 kommunene/bydelene er det gjort en eller annen form for oppretting på halvparten av kommunene, hvorav en stor del var mindre korreksjoner og rene godkjenninger av opplysningene.

Problemer med at kommuner ikke fordeler timeverk på de ulike KOSTRA funksjonene ser ut til å ha blitt bedre. Justering av reglene for fordeling av lønn og innføring av elektroniske kontroller i skjema har nok hjulpet på dette

2 Endringer/forenklinger i skjema

Skjema 1 har tidligere vært gjenstand for omfattende endringer og forenklinger. Det legges derfor ikke opp til vesentlige endringer av dette skjemaet i år.

Skjema 1 del. Leger

Spørsmål 1-2: Antall timeverk av leger:

Spørsmål 1-2: "Kommunalt ansatte fastleger" rettes til "Kommunalt ansatte leger inkludert fastleger". For å få en naturlig rekkefølge i spørsmålene bytter dette spørsmålet plass med kommunalt ansatte leger med samfunnsmedisinske oppgaver.

Spørsmål 1-3: Antall leger i kommunehelsetjenesten:

Ved skjema for 2001-rapporteringen skiller mellom leger som arbeider full tid og de som bare arbeider deltid. Det foreslås at dette skillet tas vekk slik at spørsmål 1-3 til neste år består av følgende:

Antall leger i kommunehelsetjenesten

Forslagene fra arbeidsgruppen om endringer i spørsmålene for leger, ble ikke godkjent av kontaktutvalget. Forslagene sendes derfor tilbake til arbeidsgruppen for videre utredning.

Skjema 1. Del 2. Fysioterapeuter:

Ingen endringer i dette delskjemaet.

Skjema 1. Del 3. Skole- og helsestasjonstjenesten:**Spørsmål 3-6:**

For å bringe spørsmålene i KOSTRA skjema i overensstemmelse med veileder for helsestasjons- og skolehelsetjenesten foreslår arbeidsgruppen følgende endringer spørsmål 3-6.

- "Antall førstegangs hjemmebesøk til nyfødt innen 4. uker etter fødsel" endres til " Antall førstegangs hjemmebesøk til nyfødt"
- "Antall fullførte helseundersøkelser innen utgangen av 8. leveuke" rettes til " Antall fullførte helseundersøkelser innen utgangen av 8. leveuke (6 ukers kontroll)"
- "Antall fullførte helseundersøkelser ved 2-3 års alder i årstall" endres til " Antall fullførte 2-års undersøkelser"

I de tre siste spørsmålene foretas følgende endringer i spørsmålene: "fullførte helseundersøkelser" rettes til "målrettede helseundersøkelser". I tillegg innføres alder i parentes. Det ble drøftet om en skulle gå over til å utvide tidsspennet for registrering av helseundersøkelsene i spørsmål 3-6. F.eks. alle undersøkelser i videregående skole i stedet for å avgrense til undersøkelser i 1. klasse videregående skole. Flertallet i arbeidsgruppen mente at spørsmålene bør følge teksten i veilederen slik at dagens ordning opprettholdes. Etter endring blir spørsmålene:

- Antall målrettede helseundersøkelser i 3. klasse, grunnskolen (8-års alder)
- Antall målrettede helseundersøkelser i 8. klasse, grunnskolen (13-års alder)
- Antall målrettede helseundersøkelser i 1. klasse, videregående skole (16-års alder)

I tillegg tas det med en generell henvisning til veileder for helsestasjons- og skolehelsetjenesten i hodet på spørsmålet.

Skjema 1. Del 4. Teknisk/hygienisk personell og annet personell:

Tittel på delskjema endres fra " Del 4. Teknisk/hygienisk personell og annet personell" til " Del 4. Annet personell i kommunehelsetjenesten"

Under spørsmål 4-3 vil kommunene gis anledning til å registrere alt kommunalt ansatt hjelpepersonell ved legekantorene. Dette gjelder også om legene er privatpraktiserende. Denne justeringen får ingen betydning for spørsmålene, men vil bli lagt inn i veiledningen.

Skjema 1. Del 5. Rehabilitering og tverrfaglig utdanning:

Ingen endringer i dette delskjemaet

Ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling

Informasjon om brukerbetaling for tjenestene:

Flesteparten av disse tjenestene er lovregulerte og egenbetalingen (.eks. egenandel til lege) bestemmes av sentrale myndigheter. Arbeidsgruppen mener at det ikke er nødvendig å belaste kommunene med ekstra spørsmål som vi kan få svar på fra andre sentrale etater.

Kø/ventelister for å motta tjenestene:

I utgangspunktet mener arbeidsgruppen at dette ikke er relevant for fagområdet. Men det kunne være av interesse å se på ventetid for å få time hos for eksempel lege og/eller fysioterapeut. Mulighet for å registrere over en kortere periode ved utgangen av året ble nevnt. Å ta inn slike spørsmål i skjema vil kreve en viss utredning og det er ikke avsatt resurser til dette i 2002.

Ergoterapeuter

Det har vært drøftet om ergoterapeuter bør få en spørsmålsformulering som minner mer om den man har for leger og fysioterapeuter. På grunn av aktivitetsnivået i arbeidsgruppen og i påvente av utvikling av registerbasert personellstatistikk, utsettes dette til senere årganger.

3 Endringer i faktaarkene

Følgende endringer foreslås:

Avkrysningsspørsmålene 2-4 "Organisering av fysioterapitjenesten", 3-4 "Organisering av jordmortjenesten", 3-5 "Organisering av helsestasjon for ungdom", 3-7 "Samarbeid med andre aktører" og 5-3 "Rehabilitering" tas inn i faktaarkene på nivå 3 til neste år.

4 KOSTRA funksjonsinndeling

Arbeidsgruppen for kommunehelsetjenesten legger opp til at KOSTRA-funksjonsinndeling opprettholdes identisk med 2001 rapporteringen. Skjema 1 vil dermed omfatte følgende funksjoner til neste år:

- 241: Diagnose, behandling og rehabilitering.
- 232: Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste
- 233: Forebyggende arbeid, helse

I tillegg kommer innhenting av oppgaver over timeverk innen følgende funksjoner som utøves med basis i kommunehelsetjenesten.

- 253: Institusjoner for heldøgns pleie og omsorg. Det er her snakk om legers og fysioterapeuters virke i disse institusjonene.
- 120: Administrasjon.

vig, 2. juli 2002

Til: Samordningsrådet
Fra: Arbeidsgruppen for pleie- og omsorgsstatistikk

Rapport til Samordningsrådet 2002

Arbeidsgruppens sammensetning og ansvar

Arbeidsgruppen for pleie- og omsorgsstatistikk består av representanter fra :
Sosial - og helsedirektoratet, Kommunal - og regionaldepartementet , Kommunenes Sentralforbund, Oslo kommune, Bergen kommune, Statens Helsetilsyn , Fylkeslegen og Statistisk sentralbyrå.. Totalt har gruppen 13 representanter. Statistisk sentralbyrå ivaretar leder- og sekretærfunksjonen. Gruppen har i 2002 hatt ett møte i vårhalvåret.

Arbeidsgruppen har ansvar for utviklingen innenfor KOSTRA -funksjonene:

- 234 Aktivisering av eldre og funksjonshemmede
- 253 Pleie, omsorg og praktisk hjelp til mestring av dagliglivet for eldre og funksjonshemmede som bor på institusjon
- 261 Botilbud, i institusjon (drift av bofunksjonen for eldre og funksjonshemmede i institusjon)
- 254 Pleie, omsorg og praktisk hjelp til mestring av dagliglivet for eldre og funksjonshemmede som bor hjemme

Fra og med 2002 er funksjon 262 Botilbud, utenfor institusjon overflyttet til arbeidsgruppen for bolig.

Fire skjema dekker tjenesterapporteringen for disse funksjonene:

- Skjema 3 Aktivitetssenter, dagsenter og eldresenter
- Skjema 4 Personellinnsats i pleie- og omsorgstjenestene
- Skjema 5 Institusjoner for eldre og funksjonshemmede
- Skjema 6 Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt

Evaluerings av 2001-rapporteringen

Det ble gjort et omfattende arbeid med innarbeiding av elektroniske kontroller i 2001-skjemaene. Kontrollene som er lagt inn i skjemaene ser i hovedsak ut til å ha fungert. SSB vil fortsette arbeidet med kontrollene og blant annet arbeide videre med å forbedre preutfyllingen av institusjonsopplysninger for rapportering av data for 2002.

Samlet sett ser dataene fra kommunene som deltok i KOSTRA ut til å være omtrent av samme kvalitet som tidligere år. Noen punkter er vesentlig forbedret. Forholdet mellom de ulike skjemaene innenfor pleie og omsorg bør ennå klargjøres tydeligere for kommunene i veiledningsheftet. Dette gjelder særlig for institusjonstypene avlastningsbolig og barnebolig.

Et tilbakevendende problem har vært at noen kommuner har sendt inn flere skjema av samme type, der det bare er åpnet for mulighet til å sende ett skjema pr. kommune. I slike tilfeller har bare det først godkjente skjema kommet med, noe som førte til gale resultater for enkelte kommuner ved publiseringen 15/3. Skjemaer fra enkelte kommuner var preget av stort partielt frafall. De fleste av disse kommunene har mottatt henvendelse fra SSB og er rettet opp.

Ved publiseringen 15/6 hadde 461 av 466 kommuner og bydeler sendt inn skjemaene 4 og 6. I tillegg manglet skjema 5 fra 12 institusjoner. Det kom inn i overkant av 1200 skjema 3. SSB har fortsatt få holdepunkter for å vurdere hvilket antall som faktisk skulle vært sendt inn.

Kommunenenes innsending av korrigeringer til skjema innen 15/4 fungerte for pleie og omsorg noe bedre enn tidligere år, men fortsatt forventer mange kommuner å få beskjed om hva som er mangelfullt rapportert eller mangler før de sender inn noe på nytt. En del av opplysningene som ble sendt inn til 15/4 inneholdt vesentlige endringer. Samtidig er situasjonen, som for 2000-rapporteringen, at en del kommuner som ikke har sendt inn korrigeringer burde ha oppdaget at opplysningene de har gitt ikke kan medføre riktighet.

Det er fortsatt behov for opplæring i kommunene, både i forhold til sammenhenger mellom skjema, hvordan sikre en fullstendig og korrekt rapportering og i anvendelse av resultatene av rapporteringen.

Endringer og forenklinger i skjemaene for 2002

Skjema 3 Aktivitetssentere, dagsentere og eldresentere

I 2001 ble skjemaet forenklet som følge av Kommuneproposisjonen. For 2002 foreslås følgende endringer: Sosial- og helsedirektoratet forslår at eldresentre ikke lenger skal registreres. Prosjektet om eldresentre er avsluttet. I tillegg har det vært problemer knyttet til inngangen av skjema fra private tiltak i kommunene, selv om disse ofte mottar kommunal støtte i en eller annen form. Direktoratet anser at en telling av hvilke kommuner som har et tilbud om eldresentere er tilstrekkelig. Dette samles i dag inn via skjema 6. Skjemaet opprettholdes i forhold til ulike dagtilbud for personer med psykiske lidelser og psykisk utviklingshemmede. Tittel på skjema endres til aktivitetssentere og dagsentere. Det foreslås ellers ingen endringer.

Skjema 4 Personell i pleie- og omsorgstjenestene

Skjemaet har ikke gjennomgått vesentlige endringer i påvente av prosjektet om registerbasert innhenting av personell. Det arbeides fortsatt med dette prosjektet og arbeidsgruppen velger å opprettholde skjemaet til man ser resultatene av registerbasert innhenting.

Skjemaets punkt 4 Vakanser : Kategorien "hjelpepleier" endres til "hjelpepleier/omsorgsarbeider" da disse personellgruppene ofte går om hverandre, og vakanser ikke skilles.

Registreringen av personell på funksjon 262 fjernes. Funksjonen vil ikke være i bruk fra 2002. For øvrig foreslås ingen endringer.

Skjema 5 Institusjoner

Det foreslås ingen endringer i skjemaets innhold for 2002. Det arbeides videre med å forbedre preutfyllingen av institusjonsopplysninger.

Skjema 6 Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt

Skjemaet ble endret i 2001 ved at telling av boliger til pleie- og omsorgsformål ble flyttet til skjema 13. Pkt 9 om beboere i boliger til pleie- og omsorgsformål blir stående uendret, da skjema 13 ikke inneholde noen telling av beboere i boligene.

Sosial- og helsedepartementet forslø i august i 2001 å endre registreringen av beboere i boliger til pleie- og omsorgsformål til kun å gjelde beboere i omsorgsboliger som kommunen har mottatt oppstartingsstilskudd fra Husbanken for. Dette ble tatt opp med arbeidsgruppens medlemmer og samtlige mente da at punktet burde opprettholdes for å gi et samlet bilde av hvem som får et tilbud om bolig pga. pleie- og omsorgsformål fra kommunen.

Pkt 6 Særlig ressurskrevende brukere

I kommuneproposisjonen for 2002 ble det foreslått forenkling av rapporteringskrav fra kommunene til staten (St.prp. nr. 82 (2000-2001)) - bl.a. KOSTRA skjema 6, pkt 6 "spesielt ressurskrevende brukere" integreres/samordnes med rapporteringen på ressurskrevende brukere til inntektssystemet.

Sosial- og helsedepartementet og Kommunal og regionaldepartementet skulle arbeide videre med problemstillingen høsten 2001. En rapport er nå under utarbeiding og sendes på høring i løpet av høsten 2002. Dette er for sent til at endringen kan inkorporeres i det elektroniske skjemaet for 2002. Punktet foreslås derfor opprettholdt uendret for 2002 rapporteringen.

Særlig oppgaver ifølge nytt mandat

Arbeidsgruppen har fått som oppgave å se på muligheten for brukeropplysninger knyttet til egenandeler og ventelister.

Kommunale satser for egenandel for hjemmetjenester har vært samlet inn via skjema 6 Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt. Disse satsene publiseres årlig i en tabell for alle kommuner på adressen <http://www.ssb.no/hjulet>. Nødvendigheten av denne innsamlingen har vært løpende vurdert, senest for 2001. Opplysningene om satser inneholder ikke samtidig noen undersøkelse av omfang og gir derfor ingen opplysninger om hva den enkelte bruker mottar av tjenester for pengene. Pleie- og omsorgstjenestene inneholder i tillegg svært mange tjenester med mange ulike satser som vil gjøre et skjema svært komplisert, og det kan stilles spørsmål om nytteverdien av dette i forhold til det behov kommunenes innbyggere har for slike opplysninger. Satser for egenandel i institusjon er regulert ved forskrift.

De kommuner som har IT-basert pleie- og omsorgssystem vil etter innføringen av IPLOS kunne gi opplysninger om egenbetaling. Ikke som rutinestatistikk, men som undersøkelser som vil kunne dekke minst 2/3 av landets kommuner.

Når det gjelder ventelister vil IPLOS også gi mulighet for å hente ut informasjon blant annet om hvor mange som venter på institusjonsplass. Det må bemerkes at ventelister er et uklart begrep, og at man derfor er tjent med å avvente innføringen av IPLOS, for å få en mer enhetlig registrering av ventelister. Arbeidsgruppen ser ingen grunn til å endre skjema for 2002.

Nøkkeltallene

Arbeidsgruppen har gjennomgått nøkkeltallene som ble publisert for 2001-årgangen. Det er ikke kommet forslag til endringer utover det som følger av at funksjon 262 Botilbud utenfor institusjon nå er endret til å gjelde alle typer kommunale boliger (funksjon 265) og derfor går ut av beregningene for pleie og omsorg. Tallene som foreslås publisert finnes i vedlegg 1.

Funksjonsinndelingen for 2003

Det foreslås ingen endringer i funksjonsinndelingen for 2003

Vedlegg 1

Forslag til nøkkeltall som skal publiseres i 2003

	F. Pleie og omsorg - nivå 2
Overskrift	Pleie- og omsorgstjenestene samlet
Overskrift	Prioritering
Indikator	Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten
Indikator	Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av netto driftsutgifter i alt
Indikator	Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over
Indikator	Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over
Indikator	Brutto investeringsutgifter, pleie og omsorg pr innbygger
Overskrift	Produktivitet / Enhetskostnader
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter pr. bruker av kommunale pleie og omsorgstjenester
Indikator	Årsverk pr. bruker av kommunale pleie- og omsorgstjenester
Indikator	Lønnsutgifter pr årsverk pleie og omsorg i kroner
Overskrift	Hjemmetjenester
Overskrift	Prioritering ¹
Indikator	Netto driftsutgifter tjenester til hjemmeboende pr. innbygger
Indikator	Avskrivninger funksjon 254 i prosent av netto driftsutgifter
Indikator	Andel netto driftsutgifter for tjenester til hjemmeboende
Overskrift	Dekningsgrader
Indikator	Andel mottakere av hjemmetjenester under 67 år
Indikator	Andel innbyggere under 67 år som mottar hjemmetjenester
Indikator	Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år
Indikator	Andel innbyggere 67 år og over som mottar hjemmetjenester
Indikator	Andel mottakere av hjemmetjenester over 80 år
Indikator	Andel innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester
Indikator	Andel innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester
Indikator	Andel innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester
Indikator	Andel innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester
Indikator	Andel brukere som får både praktisk bistand og hjemmesykepleie
Overskrift	Produktivitet/enhetskostnader for hjemmetjenester
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter pr. hjemmetjenestebruker i kroner
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter pr. årsverk i hjemmetjenesten
Indikator	Brukere pr. årsverk i hjemmetjenesten
Indikator	Lønnsutgifter pr bruker funksjon 254(i kroner)
Indikator	Lønnsutgifter pr årsverk funksjon 254
Indikator	Brukerbetaling funksjon 254 i prosent av korrigerte brutto driftsutgifter
Overskrift	Dekningsgrader boliger
Indikator	Andel kommunalt eide omsorgsboliger
Indikator	Andel beboere i bolig 80 år og over
Overskrift	Institusjoner for eldre og funksjonshemmede
Overskrift	Prioritering ¹

Indikator	Netto driftsutgifter funksjon 253+261 pr innbygger 80 år og over
Indikator	Avskrivninger(253+261) i prosent av netto driftsutgifter (253+261)
Indikator	Netto driftsutg.,institusjon i prosent av nto driftsutg. pleie og omsorg
Indikator	Beboere i institusjon i prosent av brukere av pleie- og omsorgstjenester
Overskrift	Dekningsgrader
Indikator	Andel beboere på institusjon under 67 år
Indikator	Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon
Indikator	Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon
Indikator	Andel innbyggere 67-79 år i institusjon
Indikator	Andel innbyggere 80-89 år i institusjon
Indikator	Andel innbyggere 90 år og over som er beboere i institusjon
Overskrift	Utdypende tjenesteindikatorer for institusjoner
Indikator	Andel heldøgnsbeboere på langtidsopphold
Indikator	Andel heldøgnsbeboere på korttidsopphold
Indikator	Årsverk leger pr 1000 plasser i institusjon
Indikator	Årsverk fysioterapeuter pr 1000 plasser i institusjon
Indikator	Andel plasser i skjermet enhet for aldersdemente
Overskrift	Produktivitet/Enhetskostnader kommunale institusjoner
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter pr. plass i kr. i kommunale institusjoner
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter (funksjon 253+261) pr. kommunal bruker
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter (funksjon 253) pr. kommunal bruker
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter pr.årsverk i kommunale institusjoner
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter(funksjon 261) pr. kommunal bruker
Indikator	Korr.bto.driftsutgifter 253 av korr.bto driftsutgifter funksjon 253 og 261
Indikator	Lønnsutgifter pr årsverk (funksjon 253) i kommunale institusjoner
Indikator	Lønnsutgifter pr plass (f. 253 og 261) i kommunale institusjoner
Indikator	Beboere i institusjon pr. årsverk funksjon 253
Indikator	Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter
Indikator	Andel beboere 80 år og over i kommunale institusjoner
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter (f.261) pr. rom i kommunale institusjoner
Indikator	Andel kommunale sykehjemsplasser av kommunale institusjonsplasser
Indikator	Andel plasser i enerom i kommunale pleie- og omsorgsinstitusjoner
Overskrift	Aktivisering av eldre og funksjonshemmede
Overskrift	Prioritering ¹
Indikator	Netto driftsutgifter,aktivisering (funksjon 234) pr. innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter,aktivisering(funksjon 234) pr. innbygger 67 år og over
Indikator	Andel netto driftsutgifter for aktivisering (funksjon 234)
Overskrift	Produktivitet/enhetskostnader
Indikator	Lønnsutgifter pr årsverk funksjon 234

3

Aktivitetssentre, dagsentre og eldresentre

1

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial-og helsedepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr 2. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

Del av funksjon 234

Aktivisering av eldre og funksjonshemmede, herunder personer med psykiske lidelser og personer med utviklingshemming. Skjemaet omfatter ikke dagavdelinger ved sykehjem som driver aktiviteter av behandlende eller rehabiliterende karakter, og der brukerne innskrives ved institusjonen. Brukerne av disse avdelingene registreres i skjema 5: Institusjoner for eldre og funksjonshemmede. Kommunen skal fylle ut ett skjema pr. senter.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr.	Kommunens navn	Bydelsnr.	Bydelens navn
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-postadresse skjemaansvarlig	Telefon

2. Opplysninger om senteret

Navn	Organisasjonsnr
Adresse	Postnr Poststed

3. Drift av senteret

Hvem driver senteret?	☐ Kommunen	☐ Frivillig organisasjon/Andre
Hvem finansierer driften av senteret?	☐ Kommunen	☐ Frivillig organisasjon/Andre
Hvor stor prosentandel av driften finansierer kommunen?	%	

4. Hvilke grupper benytter senteret/er senteret lagt spesiell til rette for? Kryss av for aktuelle grupper.

Eldre	☐
Fysisk funksjonshemmede	☐
Psykisk utviklingshemmede	☐
Personer med psykiske lidelser	☐
Andre grupper	☐

5A. Hvor mange personer benytter senteret på en vanlig dag?

Antall personer

Spørsmål 5B besvares bare for dagsentre/aktivitetssentre der brukerne har fått vedtak om tilbud eller tjenester, eller er registrert som faste brukere

2002

5B. Brukere av senteret pr 31.12.2001

Personer regnes som brukere dersom de er innskrevet eller er faste brukere av senterets tilbud ved utgangen av året	Antall brukere
0 - 17 år	0
18 - 49 år	0
50 - 66 år	0
67 - 79 år	0
80 år og over	0
I alt	0

3

Aktivitetssentere, dagsentere og eldresentere

2

Del av funksjon 234

Aktivisering av eldre og funksjonshemmede, herunder personer med psykiske lidelser og personer med utviklingshemming. Skjemaet omfatter ikke dagavdelinger ved sykehjem som driver aktiviteter av behandlende eller rehabiliterende karakter, og der brukerne innskrives ved institusjonen. Brukerne av disse avdelingene registreres i skjema 5: Institusjoner for eldre og funksjonshemmede. Kommunen skal fylle ut ett skjema pr. senter

Besvares for alle senter**6. Når er senteret åpent?**

Antall dager pr. uke

Antall timer pr. dag

7. Hvilke tilbud har senteret? Krys av for alle aktuelle tilbud

Aktiviseringstiltak (Hobbyvirksomhet, spill, trim, dans, litteratur, foredrag)	☐
Arbeid eller aktiviteter som er arbeidsforberedende (Med arbeid/aktiviteter av arbeidsforberedende karakter menes opptrening med formål senere å kunne delta i tilrettelagt eller ordinært arbeid)	☐
Servicetilbud (Frisør, kafé, matservering, fotpleie, sosialrådgivning)	☐
Behandlingstilbud (Støttegrupper eller fysioterapi)	☐

4

Personellinnsats i pleie- og omsorgstjenesten - samleskjema

1

(samlet oversikt over alt personell, unntatt leger og fysioterapeuter)

Funksjonene 120, 234, 253, 254, 261 og 262

Opgavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial og helsedepartementet og Statens helsetilsyn i medhold av lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 §2-5 og lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr.	Kommunens navn	Bydelsnr.	Bydelens navn
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-postadresse skjemaansvarlig	Telefon

2. Samlet oversikt over alt personell, unntatt leger og fysioterapeuter

Tilleggsdato: 31.12.2001		Antall årsverk i pleie, omsorg og praktisk hjelp, samt bolig og bofunksjon for eldre og funksjonshemmede					
Funksjon: Pleie, omsorg, og praktisk hjelp til mestring av dagliglivet	Tjenester som ytes på institusjon (funksjon 253)		Tjenester som ytes i mottakers bolig (funksjon 254)		Aktivisering av eldre/funksjonshemmede (funksjon 234)		Administrasjon (funksjon 120)
	Årsverk i alt	Herav i heltidsstilling	Årsverk i alt	Herav i heltidsstilling	Årsverk i alt	Herav i heltidsstilling	
Yrkesgrupper:							
Psykiatrisk sykepleier							
Geriatrisk sykepleier							
Andre sykepleiere							
Vernepleier							
Hjelpepleier							
Ergoterapeut							
Sosionom							
Barnevernspedagog							
Miljøterapeut (høgskoleutd.)							
Aktivitør							
Omsorgsarbeider							
Barne- og ungdomsarbeider							
Pleiemedhjelper/assistent							
Hjemmehjelper/personlig assistent/andre som yter praktisk bistand							
Annet personell i brukerrettet tjeneste							
Servicefunksjoner for brukere (kjøkken, vaskeri, vaktmester mv)							
Annet personell i administrasjon og ledelse (øk/adm utdanning etc)							
Funksjon: Drift og vedlikehold av institusjoner og boliger	Tjenester som ytes på institusjon (funksjon 261)		Tjenester som ytes i mottakers bolig (funksjon 262)		Aktivisering av eldre/funksjonshemmede (funksjon 234)		Administrasjon (funksjon 120)
Yrkesgrupper: Vaktmester på institusjon/boenhet	Årsverk i alt	Herav heltid	Årsverk i alt	Herav heltid	Årsverk i alt	Herav i heltid	
Annet personell knyttet til drift/vedlikehold av boliger og institusjoner							

Hvor mange pårørende mottok omsorgslønn eller lønn som hjemmehjelp pr 31.12.2001 2002

4

Personellinnsats i pleie- og omsorgstjenesten - samleskjema

(samlet oversikt over alt personell, unntatt leger og fysioterapeuter)

2

Funksjonene 120, 234, 253, 254, 261 og 262

Oppgavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial og helsedepartementet og Statens helsetilsyn i medhold av lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 §2-5 og lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

3. Tverrfaglig utdanning

Hvor mange personer med høgskoleutdanning (vernepleiere, ergoterapeuter, sosionomer, barnevernpedagoger og "andre" sykepleiere, dvs sykepleiere som ikke er registrert i linje 1 eller 2 i punkt 2) har tverrfaglig utdanning i:

Psykisk helsearbeid	
Geriatric/eldreomsorg	
Onkologi/kreftomsorg	
Rehabilitering	
Miljøarbeid	

2002

4. Stillinger og vakanser pr 31.12.2001

Under budsjetterte stillinger oppgis alle stillinger innenfor den aktuelle utdanningskategori som kommunen har budsjettert med i ²⁰⁰²~~2001~~, dvs både stillinger som er besatt og stillinger som er ubesatte. Med ubesatte stillinger menes stillinger som har vært ledige i fire måneder eller mer sammenhengende pr 31.12.~~2001~~. 2002

	Budsjetterte stillinger pr 31.12.	Ubesatte stillinger
Psykiatrisk sykepleier		
Geriatrisk sykepleier		
Andre sykepleiere		
Vernepleier		
Hjelpepleier / <u>Omsorgsarbeider</u>		
Ergoterapeut		
Hjemmehjelp		

5

Institusjoner for eldre og funksjonshemmede

1

Funksjonene 253 og 261

Opggavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial og helsedepartementet og Statens helsetilsyn i medhold av lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 §2-5 og lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr.	Kommunens navn	Bydelsnr.	Bydelens navn
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-postadresse skjemaansvarlig	Telefon

2. Opplysninger om institusjonen

Institusjonens navn				Organisasjonsnummer	
Institusjonens adresse			Postnr	Poststed	
Institusjonstype		Eierforhold			Tilstand
Antall plasser:	I aldershjemsavd.	I sykehjemsavd.	I annen type avd.	I boligenhet	Totalt
	0	0	0	0	0

3. Spesielle tilbud

	Antall plasser
Skjermet enhet for aldersdemente:	
Plasser spesielt avsatt for korttidsopphold:	
Plasser spesielt avsatt for rehabiliteringsopphold (innrettet mot mestring og gjenvinning/oppretthold av funksjonsevnen):	

4. Bygningsmessig utforming

Romtyper:		
For én beboer	0	- Antall rom med WC/bad
For to beboere	0	
For flere enn to beboere	0	
Beboerrom i alt	0	

5. Plasser disponert av andre kommuner/bydeler

[illegible]

5

Institusjoner for eldre og funksjonshemmede

3

Funksjonene 253 og 261

Opgavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial og helsedepartementet og Statens helsetilsyn i medhold av lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 §2-5 og lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

2002
7. Antall heldøgnsbeboere etter formål/avtale for innskrivning pr 31.12.2001

	Antall beboere
Heldøgnsbeboere innskrevet for korttidsopphold (inkludert rehabilitering og avlastning)	0
Heldøgnsbeboere innskrevet for langtidsopphold	0
Totalt antall heldøgnsbeboere	0

2002
8. Antall personer med vedtak om dag- og nattopphold pr 31.12.2001

	Antall brukere
Personer med dagopphold	0
Personer med nattopphold	0
I alt	0

2002
9. Utskrivninger av heldøgnsbeboere i løpet av 2001

	Antall utskrivninger
Utskrivninger etter langtidsopphold (inklusive dødsfall)	0
- av disse dødsfall	
Utskrivninger etter korttidsopphold (inklusive overføringer til langtidsopphold og dødsfall)	0
- av disse dødsfall	
Totalt antall utskrivninger og dødsfall	0
Antall personer som er utskrevet etter korttidsopphold	

2002
10. Årsverk pr 31.12.2001 (skal fylles ut av alle institusjoner)

Utdannelse	Årsverk i alt (to desimaler)	Personer i heltidsstillinger	Personer i deltidsstillinger
Psykiatrisk sykepleier			
Geriatrisk sykepleier			
Andre sykepleiere			
Vernepleier			
Hjelpepleier			
Ergoterapeut			
Sosionom			
Barnevernspedagog			
Miljøterapeut (høgskoleutdanning)			
Aktivitør			
Omsorgsarbeider			
Barne- og ungdomsarbeider			
Pleiemedhjelper/assistent			
Hjemmehjelper/personlig assistent/andre som yter praktisk bistand			
Annet personell i brukerrettet tjeneste			
Servicefunksjoner for brukere (kjøkken, vaskeri, vaktmester mv)			
Annet personell i administrasjon og ledelse (øk/adm utdanning etc)			

2002

KOSTRA 2001 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING

Skjema nr

- navn

6**Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt**

(og beboere i boliger for eldre og funksjonshemmede)

Side nr

1**Funksjonene 254, 262 og 234**

Opgavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial og helsedepartementet og Statens helsetilsyn i medhold av lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 §2-5 og lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr.	Kommunens navn	Bydelsnr.	Bydelens navn
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-postadresse skjemaansvarlig	Telefon

2002

2. Tjenestens tilgjengelighet pr 31.12.2001

	Dager i uken		Tidsrom på dagen/døgnet		
	Alle ukedager	Bare hverdager	Ordinær dagtid	Ettermiddag/kveld	Hele døgnet
Hjemmesykepleie.....	☐	☐	☐	☐	☐
Praktisk bistand.....	☐	☐	☐	☐	☐

3. Finnes det i kommunen tilbud om en eller flere av følgende tjenester?

Med dagsenter menes dagtilbud med aktiviteter og/eller sosialt tilbud som kommunen disponerer for sine brukere. Sentrene kan være frittstående eller lagt til en institusjon eller bolig.

Tjenester	Ja, finansiert av		Nei
	Kommunen	Private	
Vaktmestertjeneste.....	☐	☐	☐
Matombringing.....	☐	☐	☐
Fotpleie.....	☐	☐	☐
Trygghetsalarm.....	☐	☐	☐
Ferieavlastning.....	☐	☐	☐
→ Eldresenter (dagtilbud).....	☐	☐	☐
Helgeavlastning.....	☐	☐	☐
Dagsenter/Aktivitetssenter for personer med fysisk funksjonshemming.....	☐	☐	☐
Dagsenter/Aktivitetssenter for personer med psykisk utviklingshemming.....	☐	☐	☐
Dagsenter/Aktivitetssenter for personer med psykiske lidelser.....	☐	☐	☐
Dagsenter/Aktivitetssenter for personer med aldersdemens.....	☐	☐	☐
Andre dagsentre/Aktivitetssentre.....	☐	☐	☐
Trygghetsplasser.....	☐	☐	☐

2002

4. Mottakere av avlastning og/eller støttekontakt etter sosialtjenesteloven §4-2 b og c pr 31.12.2001

	0 - 17 år	18 - 49 år	50 - 66 år	67 - 79 år	80 år og over	I alt
Avlastning						0
Støttekontakt						0

Funksjonene 254, 262 og 234

Opgavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial og helsedepartementet og Statens helsetilsyn i medhold av lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 §2-5 og lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

2002

5a. Mottakere av hjemmesykepleie og/eller praktisk bistand pr 31.12.2001

Praktisk bistand omfatter hjemmehjelp, husmorvikartjeneste, brukerstyrt personlig assistent og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning med videre. (Sosialtjenesteloven § 4-2a).

Alder i år	Både hjemmesykepleie og praktisk bistand		Bare hjemmesykepleie		Bare praktisk bistand		Brukere i alt	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
0 - 17 år							0	0
18 - 49 år							0	0
50 - 66 år							0	0
67 - 74 år							0	0
75 - 79 år							0	0
80 - 84 år							0	0
85 - 89 år							0	0
90 år og over							0	0
I alt	0	0	0	0	0	0	0	0

5b. Mottakere av brukerstyrt personlig assistent

Hvor mange av mottakerene i pkt 5a har brukerstyrt personlig assistent

6. Spesielt ressurskrevende brukere

Antall mottakere som over lengre tid mottar hjemmesykepleie og/eller praktisk bistand tilsvarende 35,5 time eller mer pr uke

0 - 17 år	18 - 66 år	67 år og over	I alt
			0

2002

7. Egenbetaling for praktisk bistand pr 31.12.2001

Oppgi abonnementspris pr måned eller timepris hvis det praktiseres timebetaling. Begge kategorier fylles ut dersom kommunen praktiserer begge betalingsmåter. Utgiftstak i kroner pr måned fylles bare ut hvis kommunen kun anvender timepris. Til slutt oppgis antall betalende brukere.

Betalingsordning:	☐ Abonnementspris ☐ Timepris ☐ Både abonnementspris og timepris					
	Skattbar inntekt (G=folketrygdens grunnbeløp)					
	Under 2G	2 - 3G	3 - 4G	4 - 5G	Over 5G	Brukere i alt
Abonnementpris pr mnd (i kroner)						
Timepris (i kroner)						
Utgiftstak pr mnd ved timepris (i kroner)						
Antall brukere som skal betale						0

6

Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt

(og beboere i boliger for eldre og funksjonshemmede)

Funksjonene 254, ~~262~~ og 234

Oppgavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial og helsedepartementet og Statens helsetilsyn i medhold av lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 §2-5 og lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

9. Beboere i boliger kommunen disponerer til pleie-/omsorgsformål pr 31.12.2001

Alder i år	Menn	Kvinner	I alt
0 - 17 år			0
18 - 49 år			0
50 - 66 år			0
67 - 74 år			0
75 - 79 år			0
80 - 84 år			0
85 - 89 år			0
90 år og over			0
I alt	0	0	0

Rapport til Samordningsrådet 2002

Arbeidsgruppe for sosialtjenesten - KOSTRA kommune

1. Innledning

Innrapporteringen fra sosialkontortjenesten har lange tradisjoner, og har vært en del av KOSTRA rapporteringen siden starten. Rapporteringen i 2001 markerte likevel starten på en ny fase, ved at alle landets sosialkontor for første gang rapporterte elektronisk. Med noen få unntak viser evalueringen av årets rapportering at overgangen til elektroniske rapporteringen gått bra.

Arbeidsgruppen har ansvar for følgende funksjoner

242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
243	Tilbud til personer med rusproblemer
271	Syssetsetting av arbeidsledige
272	Arbeid for yrkes- og utviklingshemmede
281	Økonomisk sosialhjelp
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde
120	Administrasjon

Fra og med 2002 rapporteringen vil funksjonene 271 'Syssetsetting av arbeidsledige' og 272 'Arbeid for yrkes- og utviklingshemmede' slås sammen til funksjon 273 'Syssetsetting'.

Tre skjemaer dekker tjenesterapporteringen for sosialtjenesten.

Skjema 7	Ansatte i sosialtjenesten. Ansatte etter utdanning og stillingsomfang pr. 31.12.2001
Skjema 11	Registreringsskjema – sosialhjelp 2002
Skjema 12	Stønadsatser økonomisk sosialhjelp. Rapporteres pr. 31.12.2001

2. Evaluering av 2001 rapporteringen - januar/februar 2002

Innrapporteringen av data for 2001 var første året med fullskaladrift for KOSTRA. Fagsiden håpet overgangen til elektronisk rapportering for alle landets kommuner ville føre til en forenkling i arbeidet med slutføringen av årets statistikk, og da særlig for individstatistikken (skjema 11 'Registreringsskjema – sosialhjelp'). Man var likevel forberedt på at ikke alle kommuner ville klare overgangen til elektronisk rapportering det første året. Tre kontorer leverte individopplysninger på papir. Man valgte å la dette passere ved årets rapportering, men ved neste års rapportering vil man være langt strengere. Kun i svært spesielle tilfeller, hvor det av tekniske grunner ikke viser seg mulig å levere elektronisk vil man akseptere skjemaer som kommer inn utenom det ordinære KOSTRA systemet.

Oppsummeringen fra årets individrapportering viser at fagsidens bekymring for at ikke alt ville fungere optimalt første året med fullskaladrift var reell. Selv om data inngangen har gått raskere enn ved 2000 rapporteringen, viste gjennomgangen at kvaliteten på materialet var varierende. For enkelte kommuner inneholdt filene relativt store feil, blant annet forskyvninger i recorden. Dette fikk særlig konsekvenser for stønadsbeløpene, og for enkelte kommuner ble alle klientene liggende med for høye stønadsbeløp. Feilen var av en slik karakter at disse kommunene måtte levere nytt materiale.

I tillegg ble det også i år registrert problemer med innrapporteringen for ca. 45 kommuner som benytter journalprogrammet Humanus levert av Webcenter Unique. Feilen skyldes at feltene for hvilke måneder klientene har fått stønadsutbetaling, og hvilken form for trygd/pensjon klienten har, blir liggende blanke i stedet for med 0 i filuttrekket. De blanke feltene medfører problemer under Edifact konverteringen og krypteringen av filen, og resulterer i at alle kommunens klientene blir liggende med stønadsutbetalinger i alle årets 12 måneder. For noen kommuner førte dette også til at alle klientene hadde mottatt alle former for trygd/pensjon. Feilen ble oppdaget allerede under 2000 rapporteringen, og både fagsystemleverandøren og EDI leverandørene ble bedt om å gjøre endringer slik at feilen ikke skulle forekomme under 2001 rapporteringen. Både EDI leverandørene og fagsystemleverandøren beklager at feilen har forekommet også ved årets rapportering. Fagansvarlig for sosialtjenesten har under årets rapportering hatt en god dialog med Webcenter Unique, som nå har gjort endringer i programmet, og lover at problemet ikke skal skje igjen. KOSTRA IT har hatt kontakt med EDI leverandørene, som også har lovet at dette problemet ikke skal gjenta seg.

Under innregistrering ble det oppdaget at enkelte kommuner lå inne med bare 30 sosialhjelpsklienter. Det ble i første omgang ikke gjort noe med dette, da man etter starten av KOSTRA og den elektroniske rapportering har slitt med dubletter for individstatistikken. Dublettene er i stor grad et resultat av at kommunene sender samme dataene flere ganger, gjerne fordi filen deles i flere små forsendelser. Hva som er årsaken til dette vet man ikke, men det er grunn til å tro at noe av forklaringen ligger i dårlige innsendingsrutiner hos enkelte kommuner. På fagsiden regnet man derfor med at kommunene ville sende de resterende dataene inn senere. Etter to måneder ble fagsiden derimot, og ved en tilfældighet, gjort oppmerksom på at problemet skyldes en svakhet hos Client Computing og ikke slurv hos kommunene. Client Computing hadde under testkjøringen i desember lagt inn en sperre på 30 klienter. Denne sperren ble ikke fjernet til den reelle innsendingen. Ny oppdatert versjonen av programmet ble først sendt ut til kommunene 19. januar, altså etter fristen for innlevering av individopplysninger, 15. januar. Fordi fagsiden ikke ble gjort oppmerksom på feilen tidligere, ble flere av disse kommunene unødvendig liggende med feil antall klienter ved 15. mars publiseringen. Forholdet ble tatt opp med KOSTRA IT, og man regner med at fagsiden blir informert om denne typen feil langt tidligere ved senere års rapporteringer.

Det største problemet ved årets rapportering har vært knyttet til EDB Fundator. Et problem som fra fagsidens ståsted har vært svært unødvendig, og som kunne vært løst på en enkel måte. Problemet har ganske enkelt vært at kommunene ikke har fått tilstrekkelig tilbakemelding fra EDB Fundator ved innrapportering av data. Ved innsending til EDB Fundator får kommunene melding om at forsendelsen er ok, men meldingen sier bare at forsendelsen til EDB Fundator har vært vellykket, ikke noe om forsendelsen videre til Statistisk sentralbyrå. For å få bekreftet at dataene er sendt videre til Statistisk sentralbyrå må kommunene selv gå inn på EDB Fundators hjemmesider og sjekke status. For fagsiden kan det virke som kommunene i forkant av rapporteringen ikke har fått tilstrekkelig informasjon om hvordan tilbakemeldingene fra EDB Fundator er organisert. Problemet er etter fagsidens oppfatning unødvendig, og kunne sannsynligvis vært redusert eller fjernet med en tydeligere tilbakemelding fra EDB Fundator. Dersom EDB Fundator hadde gitt informasjon om at meldingen bare sier noe om sendingen fra kommunene til EDB Fundator, og ikke noe om forsendelsen videre til Statistikk sentralbyrå, er fagsiden av den oppfatning at både kommuner og fagpersoner i Statistikk sentralbyrå ville vært spart for en rekke frustrasjoner over data som ikke kommer inn, til tross for flere forsøk fra kommunene. Dette har vært et relativt stort problem under årets rapportering, og er en medvirkende årsak til at 12 kommuner ikke hadde data ved publiseringen 15. juni.

Det har også vist seg at KOSTRAs statussider på Internett ikke har fungert tilfredstillende for individstatistikken. Dette problemet regner fagsiden med løses når man neste år har valgt å kjøre indviddataene utenom den Sentrale mottakstjeneren (SMT). Statussiden gir i dag bare informasjon om at dataene er mottatt av Statistisk sentralbyrå, og at de har riktig kommunenummer og recordlengde. Men statussiden sier ikke noe om kvaliteten på dataene. Dette har ført til enkelte uheldige situasjoner overfor de kommunene som sjekket statussidene, og fant sitt materiale godkjent, men likevel fikk telefon fra fagsiden om at de må sende dataene inn på nytt på grunn av feil.

Under rapporteringen av 2000 dataene ble det avdekket en del problemer i bruken av Statistisk sentralbyrås kontrollprogram for skjema 11 'Registreringsskjema - Sosialhjelp'. I forkant av årets rapportering ble det derfor gjort enkelte forbedringer, blant annet forenklinger i nedlastingen av programmet. Gjennomgangen av dataene tyder likevel på at det også i år er stor variasjon i bruken av kontrollprogrammet. Det er ikke gjort noen undersøkelse av hvorfor ikke kontrollprogrammet benyttes, men det er grunn til å tro at bredere bruk av kontrollprogrammet ville forenklet arbeidet med kvalitetssikring av dataene.

Når det gjelder rapporteringen av de andre skjemaene for sosialtjenesten, har dette gått mer eller mindre uten problemer. Men også her har mangelfull informasjon fra EDB Fundator gjort det nødvendig å purre en rekke kommuner for å få inn dataene. Til 15. juni publiseringen var det bare et fåtall kommuner som ikke hadde rapportert inn skjemaene 7 'Ansatte i sosialtjenesten og 12 'Stønadssatser økonomisk sosialhjelp', men dette skyldes i nok delvis en stor innsats i forbindelse med puring og revisjon av disse skjemaene.

2001 var det første året med KOSTRA for omlag halvparten av landets kommuner. Det var derfor også første året med rapportering av skjema 7 for mange kommuner. Revisjonen av skjemaet har vist at enkelte kommuner nok har hatt problemer med utfyllingen. Skjemaet innhenter opplysninger fordelt på flere funksjoner, noe som gjør skjemaet spesielt vanskelig å fylle ut. For mange små kommuner er det ofte samme person som utfører arbeidet innenfor alle funksjonene, i tillegg til at stillingen også kan vært knyttet til for eksempel barneverntjenesten. Det har vider vist seg at kommunenes forskjellige organisering har gjort det vanskelig å sikre at alle ansatte innenfor de ulike funksjonene blir registrert. Det kan også se ut som om kommunene ved utfylling ikke tar hensyn til at lønnsutgifter og stillinger skal følge de samme funksjonene. Fra fagsiden må det også erkjennes at veiledningen ikke har vært tilfredstillende. Arbeidsgruppen vil gjøre forbedringer i veiledningen før neste års rapportering, og arbeidet med dette vil starte til høsten.

3. Endring og forenkling av skjemaene for 2002/2003

Skjema 11 'Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstøtte 2003'

Under årets innrapportering er det avdekket at mange av landets kommuner har innført forskjellige former for introduksjonsstøtte til innvandrere (jf. NOU 2001:20 'Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere'). I kjølvannet av dette har en rekke problemstillinger gjort seg gjeldende i forbindelse med rapporteringen av sosialhjelpsstatistikken. Arbeidsgruppen har derfor besluttet å gjøre en del endringer i skjema 11 'Registreringsskjema – sosialhjelp' for 2003 rapporteringen.

Problemene har vært flere, blant annet har det vist seg at stadig flere kommuner regnskapsmessig ønsker å skille utgiftene til personer som mottar sosialhjelp og personer som mottar introduksjonsstøtte. I Kommunal- og regionaldepartementets funksjonskontoplan er det ikke definert noen egen funksjon for introduksjonsstøtten, men fagsiden har likevel erfart at enkelte kommuner har ført utgiftene til introduksjonsstøtten på andre funksjoner enn 281 'Økonomisk sosialhjelp' som vil være den korrekte funksjonen. Konsekvensen av at kommunene regnskapsmessig fører utgiftene for sosialtjenestens ulike oppgaver på forskjellige funksjoner, er blant annet svekket kvalitet på de økonomiske indikatorene som publiseres i KOSTRA. Den regnskapsmessige feilføringen vil også bety at beløpene som registreres under bidrag og lån på skjema 11 'Klientskjema for sosialtjenesten' vil avvike mer enn tidligere fra utgiftene som regnskapsføres på funksjon 281 'Økonomisk sosialhjelp' og artene 470 'Til andre (private)' og 520 'Utlån'.

Innføringen av introduksjonsstøtte har også fått konsekvenser for utfyllingen av klientopplysningene i skjema 11 'Registreringsskjema - sosialhjelp'. Det stilles helt andre krav til mottakere av introduksjonsstøtte enn sosialhjelpsmottakere. Enkelte kommuner har derfor funnet det vanskelig å

plassere mottakerne av introduksjonsstøtte inn i de eksisterende kategoriene i skjema 11. Dette gjelder særlig punktene 'Klientens viktigste kilde til livsopphold', og 'Arbeidssituasjon'. Det er videre grunn til å tro at det har vært forskjeller i registreringen blant kommunene som har innført introduksjonsstøtte.

2002 rapporteringen er allerede i full gang, og det er derfor ikke mulig å gjøre noen store endringer her. Det vil likevel bli sendt ut et brev til alle landets sosialkontor over sommeren, med forslag til hvordan vi ønsker kommunen skal registrere opplysningene for klienter som mottar introduksjonsstøtte. For å unngå at disse problemene vedvarer har arbeidsgruppen utarbeidet følgende forslag til endringer i skjema 11 for 2003 rapporteringen.

Under viktigste kilde til livsopphold ble det foreslått å legge til en ny kategori, Introduksjonsstøtte. For å kunne plassere mottakere av introduksjonsstøtte under arbeidssituasjon ble det foreslått å legge introduksjonskurs til kategorien 'Kommunal tiltaksplass'. Den nye kategorien under viktigste kilde til livsopphold vil ikke fange opp om klientene mottar både introduksjonsstøtte og sosialhjelp, kun den enkelte klients viktigste kilde til livsopphold. Arbeidsgruppen mente det derfor det ville være hensiktsmessig å innføre en ny del som omhandler introduksjonsstøtte. Det er her ønskelig å legge inn følgende spørsmål: 'Kun introduksjonsstøtte' og 'Introduksjonsstøtte i tillegg til annen inntekt/ytelser'. Endringen medfører at dagens del 2. 'Stønadsperioder og stønadssum' blir del 3.

For å fange opp utgiftene som går til introduksjonsstøtte mener arbeidsgruppen det er nødvendig å legge til et alternativ til dagens kategorier bidrag og lån under 'Samlet stønadssum'. Beløpene som føres under introduksjonsstøtte må ved publisering inkluderes i dagens totale stønadsbeløp (summen av bidrag og lån).

Arbeidsgruppen foreslår videre at skjemaets tittel endres, slik at tittelen gjenspeiler både sosialhjelp og introduksjonsstøtte. Ny tittel forslås til 'Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstøtte 2003'.

For di flere kommuner har uttrykt et ønske om å skille utgiftene til sosialhjelp og introduksjonsstøtte mener arbeidsgruppen det også er nødvendig å gjøre noen grep på regnskapssiden. Her ble gruppen enig om å presentere to forslag for Samordningsrådet og regnskapsgruppen. Arbeidsgruppen ønsker likevel å fremheve at den foretrekker alternativ 1.

Alternativ 1. Innføre en ny funksjon 'Introduksjonsstøtte'. Alternativet vil gjøre det mulig å bruke eksisterende artsstrenger, og de vil være mulig for kommunene å skille ut kostnadene på en enkel måte. Det betyr at introduksjonsstøtte som mottas som bidrag føres på art 470 'Overføringer til andre (private)', og introduksjonsstøtte som mottas som inntekt med skatteplikt skal føres på art 050 'Annen lønn og trekkpliktig godtgjørelse'.

Alternativ 2. Man beholder og fører som i dag alle utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstøtte under funksjon 281 'Økonomisk sosialhjelp'. Isteden for en ny funksjon innføres to nye arter, som henholdsvis vil omfatte introduksjonsstøtte som mottas som lønn med skatteplikt, og introduksjonsstøtte/sosialhjelp som mottas som bidrag hvor det ikke trekkes skatt.

For fullstendig oversikt over endringer og utforming av skjema 11 'Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstøtte 2003' se **vedlegg 1**

Skjema 7 'Ansatte i sosialtjenesten. Ansatte etter utdanning og stillingsomfang pr. 31.12. 2002'
Sammenslåingen av funksjonene 271 'Sysselsetting av arbeidsledige' og 272 'Arbeid for yrkes- og utviklingshemmede' ble foreslått og godkjent i forbindelse med rapporten til Samordningsrådet i 2001. Det blir ingen endringer utover dette i skjema 7 for 2002 rapporteringen.

Skjema 12 'Stønadssatser økonomisk sosialhjelp. Rapportert 31. 13. 2002'

Ingen endringer i dette skjemaet for 2002 rapporteringen.

4. Vedtatte og vurderte endringer i sosialhjelpsrapportering

Den viktigste endring for 2002 rapporteringen er knyttet til innrapporteringsmetoden. KOSTRA IT har for 2002 valgt å kjøre alle individdata utenom den sentrale mottakstjeneren (SMT). Dette betyr at filuttrekkene for individdataene sendes tilnærmet uten konvertering til Statistisk sentralbyrå. Endringen vil forhåpentligvis også fjerne problemene man har hatt med volumøkning i filuttrekket ved konvertering. Endringen i innsendingsrutinene vil også bety at filene kommer inn i det formatet fagsiden benytter i sitt arbeid, noe som igjen vil gjøre tilgangen til de innkomne data enklere, og fagsiden mindre avhengig av KOSTRA IT. Ut over de tekniske endringene i mottaket av dataene vil neste års rapportering skje som for 2001.

På vårens arbeidsgruppemøte ble det også reist spørsmål om hvorfor man ikke har rapportering fra rusmiddelinstusjonene. Det ble i den forbindelse gjort rede for deler av historikken rundt Statistisk sentralbyrås tidligere rusmiddelrapportering. I dag er det i hovedsak SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning) og Fylkesmannsembetet som innhenter data fra landets rusmiddelinstusjoner. Før det tas nærmere stilling til om dette er et område som på nytt skal inn i rapporteringen, er det viktig å gjøre en kartlegging av det materialet som allerede samles inn. Dersom SIRUS eller fylkesmannsembetet allerede samler inn data av tilfredstillende kvalitet kan det være aktuelt å inngå et samarbeid med disse, for å unngå dobbelt rapportering. Det ble også pekt på at en innhenting av data fra rusmiddeltjenesten vil avhenge av ekstern finansiering. Arbeidsgruppen vil arbeide videre med denne problemstillingen til høsten.

5. Forslag til nøkkeltall for nivå 2 og 3 - G. Sosialtjenesten 2002

I forbindelse med den generelle oppryddingen av nøkkeltallene i KOSTRA, ble det gjennomført en opprydding i de eksisterende nøkkeltallene for sosialtjenesten. Oppryddingen har medført at faktaarkene fremstår langt ryddigere enn for 2000 rapporteringen. I tillegg til oppryddingen som ble gjort i forbindelse med 15. mars publiseringen, ble det også gjort enkelte endringer før 15. juni publiseringen. Blant annet ble det besluttet å ta ut levekårsindikatorne hentet fra Styrings og informasjonshjulet, da disse kun ville bli publisert med 2000 tall, og man mente det ikke var hensiktsmessig å publisere 2000 og 2001 tall i samme faktaark. Indikatorne ble isteden erstattet med en link til Styrings- og informasjonshjulets Internett side.

Faktaarket for sosialtjenesten, er per i dag ganske lite, og arbeidsgruppen forslår en utvidelse av faktaarket både på nivå 2 og 3. Arbeidsgruppen begrunner utvidelsen med at man i dag samler inn mye informasjon som ikke kommer kommunene til gode. Arbeidsgruppen har derfor besluttet å lage en rekke nye indikatorer og mellomregninger med utgangspunkt i data fra skjema 7 'Ansatte i sosialtjenesten' og 12 'Stønadssatser økonomisk sosialhjelp'. Med utvidelsen håper arbeidsgruppen også å oppmuntre kommunene til i ytterligere grad å bruke informasjonen som ligger tilgjengelig på KOSTRAS Internettsider.

Fra skjema 7 'Ansatte i sosialtjenesten' ble det foreslått å legge ut summer for alle funksjoner og utdanningsgrupper. Det ble ikke diskutert om nøkkeltallene burde legges på nivå 2 eller 3, men undertegnede foreslår at disse legges ut på nivå 3. På nivå 2 vil det totale antallet stillinger i kommunen publiseres - 'Besatte stillinger i sosialtjenesten per 1000 innbygger 20 - 66 år'.

Fra skjema 12 'Stønadssatser økonomisk sosialhjelp' ble det foreslått å legge ut på nivå 3, hvilket beregningsgrunnlag som ligger til grunn for kommunens veiledende satser, de månedlige satsene for alle grupper, og hvilke utgifter som inngår eller holdes utenfor ved utmåling av stønadssatsene.

For skjema 11 'Registreringsskjema – sosialhjelp' ble det foreslått å lage indikatorer på nivå 2, for en del andre sentrale kategorier under viktigste kilde til livsopphold. I tillegg ble det foreslått å lage en indikator som viste andelen klienter med støtte over 6 måneder.

For nærmere beskrivelse av nøkkeltallene for sosialtjenestens 2002 publisering se **vedlegg 2**.

6. Annet

Det er avholdt ett arbeidsgruppemøter våren 2002. Gruppen har i 2001/2002 bestått av følgende representanter.

<i>Etat</i>	<i>Navn</i>
Sosial- og helsedirektoratet	Elin Sæther
Kommunal- og regionaldepartementet	Odd Vegsund
Norsk Kommuneforbundet	Magne Hustad
Fylkesmannen i Østfold	Kjersti Salberg
Oslo Kommune	Åse Løset
Statistisk sentralbyrå	Harald Tønseth
Statistisk sentralbyrå	Berit Otnes
Statistisk sentralbyrå	Kirsti Gaasø

Fra og med høsten 2002 vil arbeidsgruppen utvides med en representant.

<i>Etat</i>	<i>Navn</i>
Helsetilsynet	Bente Smedbråten

Statistisk sentralbyrå har ivaretatt leder- og sekretærfunksjonen i gruppen.

Vedlegg

Vedlegg 1	Skjema 11 'Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstøtte - 2003'
Vedlegg 2	Forslag til nøkkeltall for nivå 2 og 3 - G. Sosialtjenesten 2002

Skjema nr 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstøtte 2003

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Sosial- og helsedirektoratet med hjemmel i Lov om sosiale tjenester av 13. desember 1991 nr 81, § 2-5. Statistisk sentralbyrå vil med hjemmel i Lov om offisiell statistikk av 16. juni 1989 nr 54, § 3-2 benytte opplysningene til fremstilling av offisiell statistikk.

A. Opplysninger om kommunen

1. Kommunenummer: _____ 2. Kommunenavn: _____
3. Bydelsnummer.: _____ 4. Bydelsnavn: _____
5. Navn skjemaansvarlig: _____
6. E-post skjemaansvarlig: _____ 7. Tlf nr.: _____

B. Opplysninger om klienten

8. Reg nr/journalnr: _____ Fødselsnummer (11 siffer): _____

9. Kjønn

- ☐ Mann ☐ Kvinne

10. Sivilstand

- ☐ Ugift ☐ Gift ☐ Samboer
☐ Skilt/separert ☐ Enke/enkemann

11. Barn under 18 år. Har klienten barn under 18 år som klienten (evt ektefelle/samboer) har forsørgerplikt for og som bor i husholdningen?

- ☐ Ja
☐ Nei

12. Hvis ja, hvor mange? _____

13. Klientens viktigste kilde til livsopphold:

- ☐ Arbeidsinntekt ☐ Trygd/pensjon ☐ Sosialhjelp
☐ Stipend /lån ☐ Introduksjonsstøtte ☐ Andre inntekter
☐ Kursstønad/lønn i arbeidsmarkedstiltak

14. Trygd/pensjon:

- ☐ Sykepenger ☐ Dagpenger ☐ Attføringspenger
☐ Uførepensjon ☐ Overgangsstønad ☐ Etterlattepensjon
☐ Alderspensjon ☐ Annen trygd

15. Arbeidssituasjon:

☐ Arbeid, heltid	☐ Ikke arbeidssøker	☐ På arbeidsmarkedstiltak (statlig)
☐ Arbeid, deltid	☐ Registrert arbeidsløs	☐ Arbeidsløs, ikke registrert
☐ Under utdanning	☐ Kommunal tiltaksplass/Introduksjonsstøtte	

C. Introduksjonsstøtte

16. Mottas introduksjonsstøtten som en separat ytelse eller i tillegg til andre:

- ☐ Kun introduksjonsstøtte ☐ Introduksjonsstøtte i tillegg til annen inntekt

D. Stønadsperioder og stønadssum

17. Måneder med økonomisk stønad i 2003:

☐ Jan.	☐ Feb.	☐ Mars	☐ April	☐ Mai	☐ Juni
☐ Juli	☐ Aug.	☐ Sept.	☐ Okt.	☐ Nov.	☐ Des.

18. Samlet stønadssum i 2003

Bidrag: _____ Lån: _____ Introduksjonsstøtte: _____

Vedlegg 2

Forslag til nøkkeltall for nivå 2 og 3 - G. Sosialtjenesten 2002

1. Nøkkeltall for 2002 publiseringen - nivå 2

	G. Sosialtjeneste - nivå 2
Link	Mer informasjon om sosialtjenesten (http://www.ssb.no/emner/03/04/30/)
Link	For informasjon om Styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene (http://www.ssb.no/emner/03/hjulet/)
Link	For mer informasjon om personell i sosialtjenesten (http://www.ssb.no/emner/03/04/20/soshjelp/)
Overskrift	Prioritering
Indikator	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger i kroner
Indikator	Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter pr. innbygger 20-66 år i kroner, sosialtjenesten
Indikator	Netto driftsutgifter til Råd, veiledning og forebyggende arbeid pr. innb. 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
Indikator	Netto driftsutgifter til "Økonomisk sosialhjelp" pr. innbygger 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til Økonomisk sosialhjelp
Indikator	Netto driftsutgifter til Tilbud til pers. med rusproblemer pr. innb. 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til Tilbud til personer med rusproblemer
Indikator	Netto driftsutgifter til Sysselsetting av arbeidsledige pr. innbygger 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til Sysselsetting av arbeidsledige
Indikator	Netto driftsutgifter til Arbeid for yrkes- og utviklingshemmede pr. innb. 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til Arbeid for yrkes- og utviklingshemmede
Indikator	Netto driftsutgifter til Tjenester utenfor ordinært komm. ansvarsomr. pr. innb. 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde
Indikator	Brutto investeringsutgifter pr. innbygger
Overskrift	Dekningsgrader
Indikator	Andel sosialhjelpstilfeller i forhold til innbyggere 20-66 år
Indikator	Andel sosialhjelpstilfeller 20-66 år av innbyggere 20-66 år
Indikator	Sosialhjelpstilfeller med sosialhjelp som hovedinntekt, prosent
Indikator	Besatte stillinger i sosialtjenesten pr. 1000 innbygger 20-66 år
Overskrift	Produktivitet
Indikator	Brutto driftsutgifter pr. kommunal bruker i kroner
Indikator	Korrigerte driftsutgifter til sosialtjenesten pr. bruker
Indikator	Lønnsutgifter pr. sosialhjelpstilfelle i kroner
Overskrift	Funksjon 281 "Økonomisk sosialhjelp"
Indikator	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. bruker
Indikator	Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned
Indikator	Gjennomsnittlig stønadslengde (måneder)
Overskrift	Utdypende tjenesteindikatorer
Indikator	Andel klienter med stønad i mer enn 6 måneder

2. Nøkkeltall for 2002 publiseringen - nivå 3

	G. Sosialtjeneste - nivå 3
Mellomregning	Brutto driftsutgifter til sosialtjenesten
Mellomregning	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp
Mellomregning	Brutto driftsutgifter, art
Mellomregning	Brutto investeringsutgifter til sosialtjenesten
Mellomregning	Brutto investeringsutgifter, art
Mellomregning	Korrigerte brutto driftsutgifter, art
Mellomregning	Korrigerte driftsutgifter til sosialtjenesten
Mellomregning	Lønn
Mellomregning	Lønnsutgifter til sosialtjenesten
Mellomregning	Netto driftsutgifter til Tilbud til av personer med rusproblemer
Mellomregning	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten
Mellomregning	Netto driftsutgifter til Sysselsetting av arbeidsledige
Mellomregning	Netto driftsutgifter til Økonomisk sosialhjelp
Mellomregning	Netto driftsutgifter, art
Mellomregning	Netto driftsutgifter, i alt
Mellomregning	Netto driftsutgifter til Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde
Mellomregning	Netto driftsutgifter til Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
Mellomregning	Antall sosialhjelpstilfeller
Mellomregning	Besatte stillinger i sosialtjenesten.
Mellomregning	Samlet stønadssum (bidrag + lån)
Mellomregning	Sosialhjelpstilfeller i aldersgruppen 20-66 år
Mellomregning	Sosialhjelpstilfeller med sosialhjelp som hovedinntektskilde
Mellomregning	Antall 20-66 år
Mellomregning	Folkemengde i alt
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid.
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, Tilbud til personer med rusproblemer
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, Kommunale sysselsetingstiltak.
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, Administrasjon
Mellomregning	Sosialhjelpstilfeller med Trygd/pensjon som hovedinntektskilde, andel
Mellomregning	Sosialhjelpstilfeller med Arbeidsinntekt som hovedinntektskilde, andel
Mellomregning	Sosialhjelpstilfeller med Andre inntekter som hovedinntektskilde, prosent
Mellomregning	Beregningsgrunnlag for de veiledende satser ene Statlige veiledende retningslinjer
Mellomregning	Beregningsgrunnlag for de veiledende satsene er Folketrygdens grunnbeløp/minsteytelse
Mellomregning	Beregningsgrunnlag for de veiledende satsene er Satser fra SIFOs standardbudsjett
Mellomregning	Beregningsgrunnlag for de veiledende satsene er Annet
Mellomregning	Stønadssatser per måned for enslig
Mellomregning	Stønadssatser per måned for enslig uten eget hushold (hjemmeboende ungdom)
Mellomregning	Stønadssatser per måned for ektepar
Mellomregning	Stønadssatser per måned for samboere (begge parter)
Mellomregning	Stønadssatser per måned for samboere (en part)

Mellomregning	Stønadssatser per måned for tillegg for 1. barn 0-5 år
Mellomregning	Stønadssatser per måned for tillegg for 1. barn 6-10 år
Mellomregning	Stønadssatser per måned for tillegg for 1. barn 11-17 år
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Dagligvarer (mat/drikke/andre dagligvarer)
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Klær/sko
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Møbler, innbo (ikke etableringsutgifter)
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Arbeidsreiser
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Telefonabonnement/avisabonnement/TV-lisens
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Fritidsaktiviteter
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Egenandel, lege/medisiner
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Konserverende tannpleie
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Boutgifter (strøm, forsikring, kommunale avgifter, mm)
Mellomregning	Utgifter som inngår i stønadssatsen for enslige stønadsmottakere uten barn, Boutgifter (husleie)
Mellomregning	Hvilke ytelser/inntekter holdes utenfor ved utmåling av stønad, Barnetrygd
Mellomregning	Hvilke ytelser/inntekter holdes utenfor ved utmåling av stønad, Kontantstøtte

RAPPORT TIL SAMORDNINGSRÅDET

2002

KOSTRAs arbeidsgrupper for barnevern

1. Innledning

Denne rapporten omhandler både den kommunale og fylkeskommunale barneverntjenesten. Disse har fram til nå vært delt i to arbeidsgrupper som blir slått sammen til én fra neste år. I den nye arbeidsgruppa vil følgende være representert: Barne- og familiedepartementet (BFD), Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), fylkesmennene (FM), fylkeskommunene (FK), Kommunenes Sentralforbund (KS), Oslo kommune ved Barne og familieetaten (BFE) og Statistisk sentralbyrå (SSB). Det har vært holdt to arbeidsgruppemøter i løpet av våren 2002. Den sentrale oppgaven har vært å bestemme rapporteringsgrunnlaget for 2002 på barnevernsfeltet, og evaluere publiseringen av nøkkeltall på nivå 2 og 3.

2. Status for innrapporteringen for 2001

Innrapporteringen på barnevernsfeltet bygger på følgende tre KOSTRAskjema:

- skjema 8: *Personell og organisering av barneverntjenesten 2001*
- skjema 15: *Barnevern - 2001*
- skjema 58: *Fylkeskommunale barnevernstiltak 2001*

De kommunene som har fagsystem for barnevern benytter ikke skjema 15, men overfører et filuttrekk tilsvarende skjema 15. Individdataene krypteres før innsending til SSB. Langt de fleste kommuner klarte i år å overføre krypterte individdata til SSB via SMT (sentral mottakstjener i SSB). Noen måtte imidlertid sende data på diskett, da som rekkommandert sending i posten. Åtte små kommuner, som etter flere mislykkede forsøk oppga å rapportere elektronisk, fikk til slutt lever papirskjema (papirskjema for 2000).

Fristen for innrapportering av individstatistikken (skjema 15: *Barnevern 2001*) er satt til 15. januar for å sikre nødvendig tid til revisjonsarbeidet. For i alt 22 kommuner manglet vi barnevernsdata ved KOSTRA- publiseringen 15.3. De fleste av disse kommunene hadde ikke levert oppgaver, men noen få hadde levert data som var så mangelfulle at de ikke kunne publiseres. Samtlige kommuner var imidlertid med i 15.6- publiseringen (opprettede tall). Publisering av endelige tall for barnevern 2001 er planlagt til uke 32.

All rapportering av *Personell og organisering av barneverntjenesten 2001* (kostra-skjema 8) foregår nå elektronisk. De siste skjemaene kom inn i løpet av mai. Samtlige kommuner var med i 15.6- publiseringen av opprettede tall, og publisering av endelige tall er planlagt til uke 27.

2002 var første år hvor samtlige fylkeskommuner var med i KOSTRA. Alle fylker har rapportert tjenestedata på det nye elektroniske skjemaet; *Fylkeskommunale barnevernstiltak 2001*, og samtlige fylker var med i publiseringen 15.3, og 15.6. Publisering av endelige tall er planlagt til uke 35. SSB har siste år utviklet et nytt revisjonsopplegg for Kostra-skjema 58.

3. Rapporteringsgrunnlaget for neste år

Rapporteringsgrunnlaget for det kommunale barnevernet bygger på KOSTRA-skjemaene 8 og 15.

Skjema 8: Skjemaet ble endret fra og med rapporteringsåret 2000. Det ble da gjennomført en betydelig forenkling. Erfaringene med det elektroniske skjemaet har vært gode, og det er laget et nytt revisjonsopplegg knyttet til det nye skjemaet. Arbeidsgruppa fant derfor ingen grunn til å foreta noen justeringer av nåværende opplegg.

Skjema 15: Skjemaet ble endret i fjor, dvs. fra og med rapporteringsåret 2002. Det ble da foretatt en betydelig utvidelse av skjemaet, og en tilpasning til kostra-funksjonene 251 og 252. Vi vil først få erfaringer med det nye elektroniske skjemaet i 2003 (2002-rapporteringen). Arbeidsgruppa fant derfor ingen grunn til å foreta noen justeringer av opplegget på nåværende tidspunkt.

Rapporteringsgrunnlaget for det fylkeskommunale barnevernet bygger på KOSTRA-skjema 58.

Skjema 58: Skjemaet er nytt og har bare vært i bruk i ett år. Rapporteringsgrunnlaget for det fylkeskommunale barnevernet er laget etter mønster av fylkeskommunenes halvårsrapportering til BFD. BFD er nå så fornøyd med resultatet av KOSTRA-rapporteringen at de foreslår å droppe halvårsrapporteringene fra 1.1.2003. Det er ikke foreslått noen vesentlige endringer i skjema 58 for rapporteringsåret 2002. Den eneste endringen gjelder felt 2 B: Fosterhjem med tilsagn om forsterkning fra fylkeskommunen, hvor det *ikke* skal registreres antall ansatte per 31.12. For å synliggjøre dette i skjemaet vil feltet bli skravert, som for Ordinære fosterhjem, hvor vi heller ikke spør om antall ansatte.

4. Funksjonskontoplanen

Arbeidsgruppa er fornøyd med dagens funksjonsinndeling, dvs. funksjonene 244, 251 og 252 i funksjonskontoplanen for det kommunale barnevernet, og funksjonene 691, 692, 693 og 694 for det fylkeskommunale barnevernet. Arbeidsgruppa foreslår derfor ingen endringer i gjeldende funksjonskontoplan.

5. Publiseringen via faktaark

Arbeidsgruppa har vurdert publiseringen av de to faktaarkene; *H: Barnevern* (kommunalt barnevern) og *I: Barnevern* (fylkeskommunalt barnevern) på nivå 2 og 3.

H: Barnevern: Fagansvarlig hadde foretatt et betydelig "oppryddingsarbeid" i faktaarket *H: Barnevern* (nivå 3) i forkant av 15.3-publiseringen 2002. Nøkkeltalla på nivå 2 er imidlertid de samme som før, og det virker som om disse nå har etablert seg som faste nøkkeltall for barnevernfeltet. Det kom ikke fram noen forslag om endringer i publiseringen av nøkkeltall på nivå 2.

Når det gjelder grunnlagsdata på nivå 3 er antall publiserte variabler blitt utvidet fra 17 til 22 i løpet av siste år. Arbeidsgruppa foreslår i tillegg å ta inn en mellomregning (= absolutte tall på nivå 3) som viser *antall avsluttede undersøkelser i statistikkåret med en behandlingstid utover tre måneder*. Denne vil bli tatt inn i faktaarket på nivå 3 til publiseringen 15.3.2003.

I: Barnevern: Det vil bli flere og nye nøkkeltall/indikatorer på nivå 2 som følge av at det fylkeskommunale barnevernet fra 1.1.2002 fikk utvidet antall funksjoner fra 2 til 4 i KOSTRAs funksjonskontoplan. I tillegg er det kommet fram ønske om to nye mellomregninger; 1) tall på nivå 3 over barn plasserte i barnevernsinstitusjoner utenfor fylkets plan (§5-8 institusjoner - også kalt "gjesteklienter" i og utenfor eget fylke), og 2) dersom regnskapstall tillater det ønskes en

mellomregning som gir oversikt over kostnader knyttet til plasseringer i § 5-8 institusjoner ("gjesteklientene"). Arbeidsgruppa var positivt innstilt til å utvide antall publiserte variabler på nivå 3, da en publisering vil kunne bidra til økt kvalitetssikring av tall.

6. SSBs barnevernsinstitusjonsstatistikk

Bakgrunn: SSB ønsket en diskusjon om framtida til barnevernsinstitusjonsstatistikk. En statistikk som ifølge fagansvarlig er umoderne og basert på papirskjema. Statistikken inngår ikke i KOSTRA. Institusjonsstatistikken ble i brev fra SSB til BFD (15.06.01) foreslått nedlagt på bakgrunn av kutt i statsoppdraget fra FIM til SSBs statistikkproduksjon. BFD ønsket å opprettholde statistikken inntil videre (brev til SSB datert 15.10.01), og argumenterte da for at den var viktig for utredningsarbeidet om fremtidig organisering av det fylkeskommunale barnevernet.

Fagansvarlig (SSB) orienterte arbeidsgruppa om at arbeidet med å slå sammen ODA (omsorgsdata) og IDA (institusjonsdata), to program som begge eies av fylkeskommunen, går sin gang. Ti av nitten fylker er i dag med i et pilotprosjekt, og har inngått en avtale med Hiadata AS om utvikling av en prototype for databaseløsning. Denne vil bli presentert i løpet av juni 2002. Ni fylker ønsket ikke å være med på dette "utviklingsarbeidet" da de ville avvente den framtidige organiseringen av fylkesbarnevernet.

Fra diskusjonen:

- BFD ville vente med å ta et stilling til en databaseløsning inntil organiseringen av fylkesbarnevernet er kommet på plass.
- SSB la vekt på at en modernisering av dagens institusjonsstatistikk også vil kreve nye økonomiske ressurser, og derfor bør ses i sammenheng med det arbeidet som nå pågår for å utvikle en databaseløsning.

Konklusjon: Spørsmålet om SSBs barnevernsinstitusjonsstatistikk skal fortsette, må avklares i et møte mellom BFD og SSB i løpet av høsten.

Vedlegg 1:

Nøkkeltall som publiseres: H. Barnevern - nivå 2

Overskrift	Prioritering
Mellomregning	Netto driftsutgifter til funksjon 244, 251, 252
Indikator	Netto driftsutgifter til sammen pr. innbygger (kr)
Indikator	Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten
Mellomregning	Barn med undersøkelse eller tiltak
Indikator	Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) pr. barn i barnevernet
Mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 244
Indikator	Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (f. 244), prosent
Mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 251
Indikator	Andel nto drutg til barn som bor i sin opprinnelige familie (funksjon 251), prosent
Mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 252
Indikator	Andel nto drutg til barn som bor utenfor sin oppr. familie (funksjon 252), pst
Overskrift	Dekningsgrader
Mellomregning	Undersøkelser i alt
Indikator	Barn med undersøkelse ift antall innb. 0-17 år, prosent
Mellomregning	Barn med tiltak i løpet av året
Indikator	Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år
Overskrift	Produktivitet
Mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 244
Indikator	Brutto driftsutgifter per barn (f.244)
Mellomregning	Sum stillinger i alt
Indikator	Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk
Mellomregning	Undersøkelser avsluttet
Mellomregning	Undersøkelser som førte til tiltak
Indikator	Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent
Mellomregning	Barn med bare hjelpetiltak i løpet av året
Mellomregning	Barn med omsorgstiltak i løpet av året
Mellomregning	Barn med tiltak per 31.12
Mellomregning	Barn med hjelpetiltak per 31.12
Mellomregning	Barn med omsorgstiltak per 31.12
Mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 251
Mellomregning	Barn med tiltak i opprinnelig familie (funksjon 251)
Indikator	Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (f.251)
Mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 252
Mellomregning	Barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (funksjon 252)
Indikator	Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (f.252)

Vedlegg 2:

Nøkkeltall som publiseres: I. Barnevern

Overskrift:	Prioritering
Mellomregning:	Netto driftsutgifter, barnevern
Indikator:	Netto driftsutgifter per innbygger i kroner
Mellomregning:	Antall 0-19 år
Indikator:	Netto driftsutgifter per innbygger 0-19 år i kroner
Indikator:	Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter
Mellomregning:	Barn med bv-tiltak per 31.12
Indikator:	Netto driftsutgifter (f 690 og 695) per barn med tiltak per 31.12
Mellomregning:	Barn i fosterhjem (f 690) per 31.12
Mellomregning:	Barn i barnevernsinstitusjon (f 695) per 31.12
Indikator:	Andel netto driftsutgifter til barn i fosterhjem (f 690), prosent
Indikator:	Andel netto driftsutgifter til barn i barnevernsinstitusjon (f 695), prosent
Mellomregning:	Brutto investeringsutgifter barnevern
Indikator:	Brutto investeringsutgifter per innbygger
Overskrift:	Dekningsgrader
Indikator:	Andel barn og unge med barneverntiltak pr 31.12 ift. innb. 0-19 år
Overskrift:	Produktivitet
Mellomregning:	Stillinger i alt
Indikator:	Barn med barnevernstiltak per årsverk per 31.12
Mellomregning:	Opphold i barnevernsinstitusjoner i løpet av året
Mellomregning:	Opphold i fosterhjem i løpet av året
Mellomregning:	Opphold i hjemmebaserte barnevernstiltak i løpet av året
Mellomregning:	Behandlingsdager i barnevernsinstitusjoner i løpet av året
Mellomregning:	Behandlingsdager i fylkeskommunale fosterhjem i løpet av året
Mellomregning:	Behandlingsdager i hjemmebaserte barnevernstiltak i løpet av året
Mellomregning:	Brutto driftsutgifter, fosterhjem (f 690)
Indikator:	Brutto driftsutgifter per barn i fosterhjem per 31.12
Mellomregning:	Brutto driftsutgifter, barnevernsinstitusjoner (f 695)
Indikator:	Brutto driftsutgifter per barn i barnevernsinstitusjon per 31.12

Evalueringsrapport

for

**KOSTRA vann, avløp og
renovasjon/avfall
(VAR)**

Erfaringer år 2002
Anbefalinger år 2003

Avlevert 01.07.2002

KOSTRA-VAR-rapport 2002

1 Generelt om årets erfaringer og gruppas arbeid	49
1.1 Hovedtrekk fra årets rapportering	49
1.2 Anbefalinger	50
1.3 Generelt om datarapporteringen	51
2 Behov for avklaringer på selvkostområdet	53
2.1 Innledning	53
2.2 Selvkost i regnskapet og redegjørelse for selvkost gjennom KOSTRA?	53
2.3 Avklaringer i forhold til selvkost-regelverk (forskrifter og retningslinjer)	55
2.4 Overordnet håndtering av selvkost-beregninger knyttet til kommuneregnskapet	57
2.5 40 års avskrivningstid kan bli dyrt for kunden	58
2.6 KOSTRA-regnskapet: skille mellom kommunenes strategiske, forvaltningsmessige og tjenesteytende oppgaver	59
3 Vannforsyning (VREG)	60
4 Avløp (Skjema 21A og B)	61
5 Avfall (Skjema 21)	65
6 Gebyrsatser (Skjema 22)	66
7 Selvkost/kostnadsdekning (Skjema 23)	67
8 Kommuneregnskapet	68
9 Vurdering av faktaark og nøkkeltall. Forslag til endringer	69
9.1 Vannforsyning - nivå 2	69
9.2 Avløp - nivå 2	69
9.3 Avfall - nivå 2	70
9.4 Gebyrsatser - nivå 2	70
9.5 Selvkost og økonomitall - nivå 2	70
10 Litteratur	72
Vedlegg A: Skjema 21 - Husholdningsavfall	73
Vedlegg B: Skjema 21A - Ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg	75
Vedlegg C: Skjema 21B - Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE	78
Vedlegg D: Skjema 22 - Kommunale gebyrer knyttet til bolig	83
Vedlegg E: Skjema 23 - Kostnadsdekning i vann-, avløp- og avfallssektorene	84
Vedlegg F: Forslag til nøkkeltall for VAR - nivå 2 (2003-publiseringsen)	86

1 Generelt om årets erfaringer og gruppas arbeid

KOSTRAs gruppe for vann, avløp og renovasjon (VAR-gruppa) legger med dette fram sin 5. rapport. Gruppa har siden 1998 lagt fram årlige rapporter til Samordningsrådet med erfaringer fra gruppas arbeid gjennom året, og med anbefalinger for neste år. Gruppa har våren 2002 hatt to møter, i tillegg til noen mindre møter i undergrupper.

Våren 2002 har gruppa bestått av:

Tone Smith, Statistisk sentralbyrå (SSB) (leder)

Svein Erik Stave, SSB

Eva Vinju, SSB

Svein Homstvedt, SSB

Harald Gaarde, Statens forurensningstilsyn

Pål Spillum, Statens forurensningstilsyn

Liliane Myrstad, Folkehelseinstituttet

Ole Lien, Norsk vann- og avløpsverforening (NORVAR) (rep. fra KS)

John Østby, Rakkestad kommune (rep. fra KS)

Line Blytt, Statens landbrukstilsyn

Minna Wetlesen, Oslo kommune

Kurt Åge Wass, SSB

Vårens arbeid i VAR-gruppa har vært vinklet mot tre hovedformål:

1. En generell vurdering av tidligere års skjemaer og nøkkeltall
2. Evaluering av ny rapporteringskanal for kommunale avløps- og avfallsdata fra egne rapporteringsordninger (hhv. SESAM og kommunalt avfallsundersøkelsen) til KOSTRA.
3. Evaluering av nøkkeltallene og rapportering av selvkostdata ved overgang til bruk av regnskapstall i beregningene.

Parallelt med VAR-gruppas arbeid har NORVAR gjennomført et prosjekt om benchmarking og bruk av resultatindikatorer i VA-sektoren. VAR-gruppa har hatt stor nytte av dette prosjektet, som bl.a. har satt fingeren på en del viktige forskjeller i kommunenes regnskapsføring som svekker sammenliknbarheten mellom kommunene.

Det er blitt brukt mye tid på selvkostproblematikken. Fordi det fortsatt hersker stor usikkerhet i kommunene om forholdet mellom ulike relevante forskrifter og retningslinjer, tok SSB initiativ til et møte der disse problemstillingene ble presentert og diskutert med representanter for både KRD, MD og SFT. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe, ledet av KRD, som skal arbeide med å samordne regelverket for selvkost innen VAR-sektoren. Arbeidsgruppas forslag til justeringer i relevante veiledninger og regelverk skal foreligge innen 01.10.02.

Alle KOSTRA-arbeidsgruppene fikk i oppdrag av Samordningsrådet å se spesielt på indikatorer for brukerrettet informasjon, f.eks. kø/ventelister og brukerbetaling. For VAR-sektoren oppfattet ikke arbeidsgruppa kø/ventelister som relevant. Brukerbetaling er derimot meget relevant. Dette har imidlertid vært ivaretatt hele veien gjennom nøkkeltall for gebyrsatser og for finansiell dekningsgrad (selvkost), og disse områdene er under konstant evaluering og videreutvikling. VAR-gruppa er fornøyd med at man nå også tar opp disse temaene i andre grupper, slik at problemstillinger knyttet til selvkost blir relevant å behandle på overordnet plan, og ikke lenger blir et særtrekk ved VAR-sektoren.

1.1 Hovedtrekk fra årets rapportering

- Rapporteringen til Vannverksregistret og fra Folkehelseinstituttet til SSB fungerer bra.

- Overføringen av datarapporteringen fra den tidligere undersøkelsen "kommunalt avfall" til KOSTRA skjema 21 har fungert bra.
- Overføringen av datarapporteringen fra "avløpsrapportering til Fylkesmennene" til KOSTRA skjema 21A og 21B har derimot ikke gått så enkelt. Her er det store utfordringer som må tas tak i til neste år. Blant annet er det behov for å kunne starte datarevisjonen tidligere enn 15.4. dersom data av god kvalitet skal kunne være tilgjengelig til publiseringen 15.6.
- Rapporteringen til skjema 22 er relativt innarbeidet i kommunene, og fungerer bra.
- Det nye skjema 23 var sterkt forenklet fra tidligere, i og med at arts- og funksjonsinndelingen i kommuneregnskapet nå gjør det mulig å hente ut de fleste relevante regnskapsdata derfra. Det var, til tross for en detaljert veiledning, utbredt usikkerhet omkring hvordan regnskapsdata og data fra skjema 23 ble kombinert til å beregne gebyrgrunnlaget for de ulike tjenesteområdene. Det er mange tolkninger av regelverket for selvkostberegninger, og usikkerhet omkring hvilke som er de riktige.
- Å basere kommunenes selvkostberegninger på regnskapsdata viste seg også å ikke være helt uproblematisk, ettersom om lag halvparten av landets kommuner ikke hadde tatt i bruk de nye funksjoner/arter som beregningene skulle baseres på.

1.2 Anbefalinger

1. Ut fra den generelle fokuseringen på brukerbetalinger (både i media og i gruppenes mandat i år) ber VAR-gruppa KRD, Samordningsrådet og KOSTRAs regnskapgruppe vurdere om selvkost bør være en del av regnskapsrapporteringen i KOSTRA. VAR-gruppa mener flere forhold (se kap. 2) taler til fordel for en slik ordning. Dette vil kreve opprettelse av to nye arter, eller ev. et eget eksterntregnskap. Det er viktig at det juridiske grunnlaget og retningslinjer for selvkostberegninger klargjøres slik at KOSTRA kan publisere nøkkeltall ut fra avklarte og entydige prinsipper.
2. Videre bør KOSTRAs regnskapsgruppe skal ha ansvar for selvkostproblematikken generelt, ettersom selvkostprinsippene og -beregningene skal knyttes opp mot forskriften om årsregnskap og årsberetning. Selvkost-problematikken er ikke unik for VAR-området, og med en slik løsning ville man sikret at problemområder i forhold til å ivareta behovet for selvkostberegninger ble løpende vurdert, ut fra et regnskapsfaglig grunnlag. Forskjeller i kommunenes praksis mht. regnskapsføring svekker sammenliknbarheten i nøkkeltallene, og medfører ulikheter i selvkostberegningene. Flere konkrete problemstillinger reises i rapporten og bør behandles av regnskapsgruppa.
3. Mange kommuner reagerer på at avskrivningstidene i KOSTRA er 40 år for ledningsnett. Dette fordyrer vann- og avløpssektoren unødvendig pga de økte rentekostnadene det medfører over avskrivningstiden. I mange kommuner fornyes ledningsnettet med jevne investeringer hvert år. Det er derfor ikke samme behov for å utjevne kostnadene over så lang tid. Av samme grunn er det også mange kommuner som ønsker å ha mulighetene for å driftsfinansiere fornyelsen av ledningsnettet. VAR-gruppa ber KRD og KOSTRAs regnskapsgruppe om innhente synspunkter fra relevante instanser på hvorvidt avskrivningstiden bør endres, og ev. få laget en utredning om hvilken merkostnad 40 års avskrivningstid vil medføre for abonnentene på sikt.
4. VAR-gruppa ber KOSTRAs regnskapsgruppe om å utrede hvordan regnskapet i større grad kan innrettes på en måte som skiller mellom kommunenes forvaltningsmessige oppgaver (saksbehandling i hht til lover og forskrifter) og den rent forretningsmessige produksjonen av VAR-tjenester. Behovet for dette kommer til å øke framover på mange områder i kommunen.
5. Mange av de som jobber med KOSTRA-rapportering i kommunene, kjenner fortsatt ikke til publiseringsdatoene 15. mars og 15. juni, eller til at kommunene er ment å skulle revidere data selv innen 15. april. Kommunene må få bedre informasjon og råd om hvordan tidsfristene kan tydeliggjøres på alle nivåer i kommunene.

6. Kommunene trenger bedre informasjon om hvordan regnskapet skal føres etter overgang til ny kontoplan/ny regnskapsforskrift. Det er mange områder det knytter seg usikkerhet til vedr. føring i regnskapet. Kommunene trenger også informasjon som omtaler spesielt endringer fra et år til et annet.
7. Det må etableres rutiner for frister og form på datautvekslingen mellom hhv. Folkehelseinstituttet (FHI) og SSB, og SSB og SFT/Fylkesmennenes miljøvern avdelinger.
8. Til slutt foreslår gruppa en del endringer og justeringer i skjemaene for tjenesterapportering, samt noen endringer i nøkkeltallene på nivå 2. Disse presenteres enkeltvis under sine respektive kapitler i rapporten. KS- og SSB- representantene i VAR-gruppa ønsker å ta inn igjen spørsmål om ledningsnett av hensyn til å kunne gi kommunene relevant styringsinformasjon, og til bruk i offisiell statistikk.

1.3 Generelt om datarapporteringen

Per 15.2.2002 var det fortsatt mange kommuner som ikke hadde rapportert verken skjema 21, 21A, 21B, 22 eller 23. Bare ca. 100 kommuner hadde sendt inn VAR-skjemaer pr. 15/2. Dette var for så vidt et generelt problem som gjaldt for andre skjema enn bare for VAR-skjemaene. Mye data kom imidlertid på plass innen begynnelsen av mars, slik at de kom med på publiseringen 15. mars. 15/3 ble det publisert VAR-nøkkeltall for 300 - 350 kommuner. Noen kommuner manglet imidlertid en del nøkkeltall fordi regnskapsdata manglet. Halvparten av kommuneregnskapene manglet, noe som ga seg utslag på alle områder av KOSTRA. Når det gjaldt rapporteringen til FHIs Vannverksregister (VREG) hadde under halvparten av kommunene rapportert innen publiseringen 15. mars.

Det er ikke anledning til å begynne revisjon av data som rapporteres inn via KOSTRA før publisering 15. mars, fordi det som legges ut da skal være rådata. Når det gjelder kommunenes egenoppsetting, anbefalte VAR-gruppa i fjor at det burde vurderes tiltak for å formidle informasjon om kommunenes rolle i revisjonsprosessen til alle relevante nivåer i kommunen. Denne anbefalingen gjentas i år, da det viste seg fortsatt å være mange kommuner/mange i kommunen som ikke kjente til dette. SSB sendte ut e-post til alle de skjemaansvarlige (for KOSTRA-VAR-skjemaene, VREG-ansvarlig kom ikke med her) med påminnelse om å sjekke nøkkeltallene og med referanse til KOSTRA-sidene på web. Først da fikk SSB stor pågang fra kommunene med forespørsler og spørsmål om nøkkeltallene.

Til publiseringen 17.6.02 hadde over 400 kommuner rapportert data gjennom KOSTRA (regnskap/gebyrer/avløp/avfall). Når det gjelder VREG hadde 365 kommuner rapportert vannverksdata for alle vannverk. 17 kommuner hadde ikke kommunale, men bare private vannverk. Det var imidlertid mye data av dårlig kvalitet som ble rapportert inn. VREG-dataene og avfallsdataene er blitt ferdig revidert til juni-publiseringen, mens dette ikke var tilfelle for verken skjema 21A, 21B eller 23. Her vil revisjonene måtte fortsette utover høsten.

Revisjon av data

KOSTRA-data

Det ble lagt ned et stort arbeid i å utvikle automatiske revisjonskontroller knyttet direkte opp mot KOSTRA-databasen. Systemet er bygget slik at det skal være mulig å vedlikeholde for den enkelte revisjonsansvarlige selv. Først fra neste år når vi har to fulle årganger med data, vil systemet bli tatt i bruk i sin fulle bredde. En svakhet i den første versjonen var at vi kun fikk ut feilmeldinger, men ikke de faktiske summene/avvikene som lå til grunn for feilmeldingene. Dette må videreutvikles til neste år.

VREG-data

Det er Folkehelseinstituttet (FHI) som reviderer VREG-dataene. Dette arbeidet ble utført i tidsrommet fra 15. februar og fram til overføringen av data til KOSTRA 27. mai. VREG-skjemaene ble sendt ut

den 22. januar. Den økte arbeidsmengden FHI fikk i 2002 ble håndtert ved at man konsentrerte seg om revisjonen av de kommunale vannverkene først, og deretter reviderer de andre.

Tilbakeføring av data

Avløp

Det er ennå ikke tatt endelig stilling til hvilken måte data skal gjøres tilgjengelig for SFT, dvs. gjennom KOSTRA-publisering på nivå 3, eller gjennom en egen tilbakeføringsrutine. Et av formålene med å legge om rapporteringen er at kommunene selv skal ha tilgang til dataene, og i så måte vil det mest fornuftige være å gjøre dataene tilgjengelige på nivå 3. Dette gjelder også data som ikke brukes i nøkkeltallsberegninger. Det må arbeides videre med løsninger for å gjøre data på anleggnivå tilgjengelig for kommunene. I år er kun data brukt i nøkkeltallsberegninger gjort tilgjengelige for kommunene på nivå 3.

Vann

Det er heller ikke tatt endelig stilling til hvilken måte data skal gjøres tilgjengelig for FHI, dvs. gjennom KOSTRA-publisering på nivå 3, eller gjennom en egen tilbakeføringsrutine. Kommunene har direkte adgang til anleggsdata gjennom vannverksregisteret på internett.

2 Behov for avklaringer på selvkostområdet

2.1 Innledning

En egen selvkostgruppe innenfor KOSTRA avla i mars 2000 en rapport med en oppstilling over beregning av selvkost innenfor KOSTRA. Det ble i rapporten lagt vekt på at oppstillingen i størst mulig grad skulle bruke regnskapstall og at minst mulig data skulle rapporteres separat. Forslaget til oppstilling var avhengig av at det ble opprettet en egen art for inntekt fra åregebyrer. F.o.m. regnskapsåret 2001 ble denne arten tatt i bruk, og fra samme år skulle vi derfor kunne basere selvkostberegningene i KOSTRA på regnskapet + noen tilleggsopplysninger fra (et sterkt forenklet) skjema 23.

Erfaringene fra inneværende år har **tydeliggjort** at en del uavklarte problemstillinger knyttet til selvkost. Det er få kommuner som kjenner seg igjen i de selvkost-tallene vi publiserer, og kommunene synes det er komplisert å forstå hvilke tall vi har lagt til grunn for beregningene. Mange kommuner kjenner seg heller ikke igjen i forklaringene som er gitt i veiledningen til skjemaet, selv om denne i stor grad er basert på KRDs selvkostveileder (1996). En del kommuner baserer sine gebyrsatser på de beregningsmetoder for kapitalkostnader som var anbefalt i Miljøverndepartementets retningslinjer fra 1986.¹ I tillegg er det mange kommuner som bruker avskrivningstidene oppgitt i KRDs selvkostveileder (1996), framfor avskrivningstidene i forskrift om årsregnskap og årsberetning (KRD 2000b).

På VAR-området er de fleste økonomiske publiserte nøkkeltallene knyttet opp mot selvkostbegreper. Det som er spesielt for VAR, er at disse tallene gir uttrykk for områder der kommunen er lovpålagt visse krav/restriksjoner. Selvkostproblematikken er derfor et meget sensitivt område for kommunene. Mange kommuner har lagt ned et stort arbeid i å kunne presentere gebyrgrunnlaget på en oversiktlig måte for sine innbyggere. Imidlertid varierer det noe hvordan kommunene har gjort sine egne beregninger, nettopp pga. at regelverket ikke har vært entydig eller i alle fall ikke blitt oppfattet likt. Det er viktig å ta denne problematikken alvorlig, og vise at KOSTRA har samme interesse som kommunene i denne saken, nemlig å få publisert den korrekte finansielle dekningsgraden for sektoren. Men dette avhenger altså av at regelverket tydeliggjøres. **Det er viktig å få på plass noen omforente definisjoner og beregningsmåter for selvkost til bruk i KOSTRA.** Spesifisering av beregningsmåter må knyttes opp til regnskapsføringen dersom selvkost skal utledes fra regnskapet. I vurderingen av sammenliknbarheten mellom kommunene for de økonomiske nøkkeltallene, har det framkommet en rekke ulike praksiser i kommunene. Dette svekker sammenliknbarheten mellom kommunene, samtidig som ulik praksis får betydning for beregning av gebyrgrunnlaget.

2.2 Selvkost i regnskapet og redegjørelse for selvkost gjennom KOSTRA?

Det vil være nyttig både for kommunene (formidlingsbehov), staten (tilsynsbehov) og innbyggerne (informasjonsbehov) om selvkostproblematikken ble tatt opp i sin helhet i KOSTRA, og om det ble laget overordnede retningslinjer som forklarer hvordan dette kan føres og framkomme direkte av regnskapet. Hittil i KOSTRA-prosjektet har VAR-sektoren blitt sett på som et spesialtilfelle, og man har hele tiden måttet lage spesialløsninger for å få inn de relevante data til å kunne gjøre en selvkostkalkyle. Dette kunne ha vært håndtert på en annen måte.

For det første er det ikke kun for VAR-området at selvkost og finansieringsgrad er interessant. Kommunene er riktignok pålagt 100 prosent finansiell dekningsgrad for avfall, og pålagt begrensninger i forhold til en øvre grense for 100 prosent for vann og avløp. Men dette er ikke de

¹ Disse retningslinjene er nå utgått (KRD 2002 - ref. 4.6. fra arbeidsgruppa for samordnet regelverk for selvkost innenfor VAR-sektoren).

eneste sektorene hvor det finnes lovreguleringer i forhold til gebyrsatser. For innsamling av septislam gjelder regelen om full kostnadsdekning (faller innunder Forurensningsloven). Men også for bl.a. feiing, plan- og byggesaksbehandling og skolefritidsordninger gjelder selvkostprinsippet og regelen om en øvre grense på 100 prosent kostnadsdekning.

Foruten de områder hvor det i forskrift settes grenser i forhold til gebyrenes størrelser (selvkost), tror VAR-gruppa at det på en rekke andre områder også vil være nyttig for kommunen å få beregnet den finansielle dekningsgraden. Brukerbetaling har da også vært et tema gruppene har blitt bedt spesielt om å se på i år, og i den forbindelse vil det jo være meget relevant å kunne vise til kommunens kostnadsinndekning på området.

Flere grunner taler til fordel for å få bygget inn selvkostberegningene i regnskapet:

- det blir lettere å forholde seg til regelverk for selvkost, når det ikke eksisterer så mange ulike retningslinjer og forskrifter som er relevante for beregningene. Slik det er nå må mange kommuner leie inn konsulenter til å utføre selvkostberegninger fordi det er så komplisert, eller de kjøper regnearkoppsett fra konsulentfirmaer for å sette opp egne selvkostregnskaper
- det vil være mye enklere for fylkesmennene å føre tilsyn
- det vil ikke lenger være noe grunnlag for å mistenkeliggjøre kommunene i deres presentasjon av beregningsgrunnlaget for gebyrsatsene i kommunene, slik man hittil har sett uttrykk for spesielt når gebyrsatser tas opp som tema i media.

Gebyrberegninger for vann og avløp har vært opp i Stortinget tidligere i vår (Innst. S. nr. 103 (2001-2002)). Da ble det blant annet sagt følgende fra energi- og miljøkomiteen: "Den enkelte avgiftsbetaler har selv liten mulighet til å kunne kontrollere regnskapene, og må derfor kunne stole på at beregningene skjer i.h.t. gjeldende lovverk og forskrifter. Dette pålegger både kommunene, og de som skal kontrollere kommunenes håndtering, krav om særlig stor aktsomhet." Også i Rattsø-utvalgets 2. delinstilling² omtales behovet for pålitelige oppstillinger for å hindre krysssubsidiering av kommunale tjenester.

Dersom kommuneregnskapet endres slik at det gir mulighet for å beregne selvkost direkte, oppfylles behovet for pålitelige oppstillinger.

For øvrig er det verdt å merke seg at mange kommuner allerede har satt opp sitt eget interne regnskapssystem på en måte som gjør at selvkost kan utledes direkte. For å kunne gjøre dette, må kommunene ta i bruk interne regnskapskonti som deretter utgår i konverteringen til eksternregnskap. I stedet for at disse regnskapskontiene utgår i konverteringen, kunne man **opprettet to nye arter** i eksternregnskapet for å føre hhv. indirekte kostnader (tilleggsytelser/støttefunksjoner) og kalkulatoriske renter. Dette ville dermed bli en løsning tilsvarende behandlingen av avskrivninger (med en spesifikk motpost).

Så vidt gruppa kan forstå, vil en slik løsning være til gagn for alle parter, selv om den selvfølgelig vil medføre noe merarbeid for en del kommuner i starten. Men det spørres om ikke det vil bli mindre arbeid enn det var i år, når kommunene rapporterer deler av selvkostgrunnlaget i skjema 23 og resten hentes fra selve regnskapet. Mange kommuner sliter med å forstå hvordan dataene settes sammen til den selvkostkalkylen som publiseres i nøkkeltallsform.

Ved å løfte selvkostproblematikken opp på et overordnet nivå, framfor å behandle den som noe som kun vedrører VAR-sektoren, vil man også spare tid. VAR-gruppa bruker mye tid på å sette seg inn i regnskapsproblematikk for å kunne gi fornuftige innspill på selvkostområdet, som sannsynligvis andre (f.eks. KOSTRAs regnskapsgruppe) ville ha bedre forutsetninger for å si noe prinsipielt om. Allikevel blir vi stadig "hengende etter" fordi VAR-sektorens behov ikke passer til andre forslag til endringer i

² Sitert i sakspapirer til Sak 3 Brukerbetaling i KOSTRA - Retningslinjer, fra KR D v/Kommunalavdelingen til KOSTRAs regnskapgruppe (datert 19.11.2001).

kommuneregnskapet. F.eks. ser det ut til at man vil gå over til å føre bruttoinvesteringer i regnskapet framfor nettoinvesteringer (GKRS 2002). Dette er fornuftig ut fra prinsippet om å synliggjøre kapitalslitet i regnskapet, men fører til at avskrivningene som inngår i selvkostkalkylen ikke kan utledes direkte av regnskapet. Dermed må man finne andre løsninger for selvkostberegning. **VAR-gruppa mener at regnskapsgruppa vil være de rette til å komme med forslag til hvordan dette løses regnskapsteknisk.**

På bakgrunn av det overstående anbefaler gruppa følgende:

- Det må klargjøres på hvilken måte et selvkostregnskap skal dokumenteres. VAR-gruppa mener KOSTRA representerer en **mulighet** for å være den kanal hvor kommunene kan **redegjøre** for selvkostberegningene. KOSTRA-publiseringsen kan fungere som et offisielt selvkost-regnskap for kommunene, og være det stedet tilsynsmyndighetene henter data fra.
- KOSTRAs regnskapsgruppe bør ha ansvar for selvkost generelt, og selvkost bør gjøres til en del av regnskapsrapporteringen. Dette vil kreve opprettelse av to nye arter for hhv. indirekte kostnader (tilleggsytelser og støttefunksjoner, dvs. internfordeling av funksjon 120 og 130) og kalkulatoriske renter. Eventuelt kunne man avkreve kommunene egne eksterntregnskap for brukerfinansierte tjenester i kommunen.
- Regnskapsgruppa bør komme med forslag til hvordan netto/brutto-problematikken knyttet til investeringer kan løses regnskapsteknisk på en måte som tar hensyn til behovet for å kunne beregne selvkost.
- Kommunenes egne selvkostberegninger må reflekteres i KOSTRA-publiseringsen, ellers skaper vi unødvendige problemer for kommunene, og KOSTRA mister tillit. Det er viktig at publikum kan ha tillit til tallene: ikke bare at de er sammenliknbare, men også at de er relevante ifht. regelverket.

2.3 Avklaringer i forhold til selvkost-regelverk (forskrifter og retningslinjer)

SSB tok våren 2002 initiativ til et møte med KRD, SFT og MD for å diskutere koplingen mellom forskriften om kommunale vann- og avløpsgebyrer (MD 2000), forskriften om årsregnskap og årsberetning (KRD 2000b) og relevante retningslinjer/veileder (MD 1986, SFT 1994 og KRD 1996). Det er ikke åpenbart at forskriften om årsregnskap og årsberetning skal være juridisk bindende for regnskapsføringen knyttet til kommunenes beregning av selvkost. Det er nå nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra KRD, MD, SFT og SSB som skal arbeide med å samordne regelverket for selvkost innenfor VAR-området. Arbeidsgruppas forslag til justeringer i relevante veiledninger og regelverk skal foreligge innen 01.10.02.

Noen kommuner bruker fortsatt de metodene for **beregning av kapitalkostnader** som er anbefalt i MDs retningslinjer fra 1986 (annuitet el. faktisk utgifter til lån). Dette er i strid med forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer som sier at KRDs retningslinjer går foran der det er ulikheter i retningslinjene.

Et annet problem er at avskrivningstidene i KRDs veileder fra 1996 avviker fra avskrivningstidene i den nye forskriften om årsregnskap og årsberetning. Mange kommuner bruker fortsatt de avskrivningstidene som er oppgitt i KRDs retningslinjer. Disse oppfattes bedre og mer kundevennlige slik mange kommuner ser det. En uheldig konsekvens av dette er at kommunene opererer med andre avskrivningstider i sitt selvkostregnskap enn i KOSTRA-regnskapet. Grunnlaget for beregning av nøkkeltall i KOSTRA blir derfor feil, sett i forhold til kommunenes egne beregninger.

Å forenkle regelverket, slik at forskriften om årsregnskap og årsberetning og KRDs (kommende) oppdaterte selvkostveileder, blir det gjeldende regelverket på selvkost, vil gjøre selvkostområdet tydeligere. Tilbakemeldinger fra kommunene tilsier at regelverket, slik det er i dag, ikke oppfattes som entydig. Hittil har det eksistert altfor mange veiledere (MD 1986, SFT 1994 og KRD 1996), som ikke er i overensstemmelse med hverandre. Arbeidsgruppa som skal jobbe med samordning av

regelverket på VAR-området har tatt tak i dette, og nylig har MDs retningslinjer fra 1986 utgått (KRD 2002).

Selvkost tema i Stortingets spørretime

Problemstillinger omkring selvkostberegninger for vann- og avløpssektoren har også vært tatt opp i Stortingets spørretime denne våren. Med henvisning til en rapport som kommunerevisjonen i Bergen har skrevet, er det blitt stilt spørsmål om behovet for klargjøring og presisering av beregningsgrunnlaget for vann- og avløpsgebyrer (Innst. S. nr. 103 (2001-2002)). Miljøvernministeren svarte at gebyrgrunnlaget skal beregnes på grunnlag av relevante lover, forskrifter, retningslinjer og andre veiledere, og for øvrig være i tråd med god kommunal regnskapskikk. Ministeren konstanterte, med henvisning til det eksisterende regelverket (dvs. forskrift om årsregnskap og årsberetning og forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer), at beregningen av kapitalkostnadene i gebyrgrunnlaget skal baseres på anleggsmidlenes levetid og kalkulert rente, og ikke på de finansielle utgiftene. I uttalelsen sies det videre at Kommunal- og regionaldepartementet vil sørge for at den nødvendige informasjon blir gitt til kommunene og fylkesmennene. Erfaringene i fra KOSTRA-arbeidet tyder på at det vil være mye å hente på å gi tydelig informasjon til kommuner og fylkesmennene. Dette hilses derfor velkommen.

Energi- og miljøkomiteens forslag lyder: "Stortinget ber Regjeringen revidere forskriftene for beregning av vann- og kloakkavgifter i landets kommuner. Revisjonen må avklare spørsmål knyttet finansieringskilder, levetid for anlegg, samt rente, slik at en får en korrekt avgift, og en avgift som likebehandler avgiftsbetalerne over tid" (Innst. S. nr. 103 (2001-2002)).

Selvkostfond og utjevningsperiode

Det har hersket ulike oppfatninger omkring hvorvidt man kan bruke investeringsfond i selvkostsammenheng. Dette begrepet er nok også brukt noe skjødesløst, og kan derfor ha blitt misforstått. I selvkostgruppas sluttrapport (KRD 2000c) står det bl.a. følgende i en fotnote: "Det er imidlertid gitt anledning til å bygge opp investeringsfond i forkant av store investeringer for å kunne jevne ut avgifter over flere år." Mange oppfatter dette dit hen at man kan bruke pengene i et investeringsfond til å finansiere investeringene direkte. Slik er da også begrepet brukt i SFTs retningslinjer for beregning av avfallsgebyrer (1994).

Iflg. KRDs retningslinjer derimot, skal ikke finansieringsmåten ha betydning for selvkostberegningen bortsett fra ved statstilskudd eller private anleggstilskudd. Ev. overskudd fra gebyrinntekter skal settes i fond som brukes til å balansere selvkostregnskapene mellom år, men kan ikke benyttes til å dekke investeringer direkte. Praxis viser seg imidlertid å variere, og mange kommuner bruker investeringsfond og/eller driftsfinansierer investeringer. Det er dette bl.a. Bergen kommune har gjort i saken som har vært nevnt i Stortinget (se over), med godkjenning fra fylkesmannen (Alsaker 2001) fordi det bl.a. reduserer rentebelastningen over tid og på den måten bidrar til at tjenestene blir billigere for kundene enn ved låneopptak. Man "låner" i stedet penger fra kundene gjennom gebyrene.

I NORVAR-prosjektet som har pågått denne våren, har det kommet fram ønske fra en del kommuner om at man revurderer perioden det er anledning til å utjevne selvkost over (NORVAR 2002). I dag er denne perioden satt til maks 5 år. Kommunene i NORVAR-prosjektet mente en forlenget periode vil kunne gi mer fornuftig økonomistyring og mindre triksing mellom investering og drift.

Rentesats

I selvkostgruppas rapport står det at KRD ska oppgi renta. I spørsmål KOSTRA-SPM 00-082 har KRD svart fylkesmannen i Telemark (spørsmål stilt av Hogne West Furumo) at f.eks. Norge Bank vil kunne oppgi denne renta. Videre sies det at: "Departementet vil vurdere om det for 2000 rapporteringen skal oppgis en bestemt rentesats som alle kommuner anbefales å bruke".

KRD bør klargjøre hvorvidt de skal oppgi denne renta eller ikke, slik at vi ev. skal henvise et annet sted for å finne renta. Selvkostgruppa sier i sin rapport at kommunene bør bruke 3 års gjennstående

løpetid for norske statsobligasjoner + 1 prosent risikotillegg, og at KRD oppgir den rentesatsen som skal brukes. Valg av rentesats har senere blitt gjentatt i et møte vedrørende beregning av selvkost på VAR-området (KRD 2000a) der representanter for både MD, SFT, SSB og KRD deltok. Det vil bedre sammenlikningsgrunnlaget om alle kommuner brukte samme sats. Dette sikres enklest ved at alle kommuner henvises til en bestemt kilde for å få oppgitt den rentesatsen de skal bruke.

En problemstilling som bør vurderes før man gjør denne rentesatsen obligatorisk for kommunene, er hvorvidt det kan føre til at kommunene ender opp med likviditetsmessige underskudd. Dersom kommunenes lånerente er høyere enn obligasjonsrenta + 1 prosent, vil ikke kommunene kunne dekke sine faktiske utgifter fordi de da vil være høyere enn de kalkulerte kostnadene.

2.4 Overordnet håndtering av selvkost-beregninger knyttet til kommuneregnskapet

Uklart skille mellom investering og vedlikehold for ledningsnett

Gråsonen mellom drift/vedlikehold og investering er knyttet til reinvesteringer av anlegg. Praksis avhenger ofte av hvor det er penger igjen. En del kommuner opererer med et romslig driftsbudsjett for enkelt å kunne føre mindre på investering i forbindelse med reparasjonsoppgaver. Andre forsøker å sortere etter størrelsen på tiltaket ("lange og korte hull"), og om tiltaket utføres som følge av systematisk planlegging (investering) eller som følge av en akutt feil (drift).

Prinsippene for regnskapsføring bør klargjøres. Skal vedlikehold alltid føres på drift, mens all utskiftning av ledningskomponenter føres på vedlikehold? Eller bør man sette en minimumsgrense for hvor lange ledningsstrekk man skifter ut før det skal regnes som investering? Eller må det være oppgradering (bedre rørtype) for at en utskiftning skal regnes som en investering (påkostning) og ikke rent vedlikehold? Er det mest fornuftig å skille mellom situasjoner der tiltaket er knyttet til funksjonssvikt/driftsfeil og fornyelsen ikke er planlagt (drift), og føre alt annet som investeringer? VAR-gruppa mener disse spørsmålene bør tas opp i relevante fora, slik at det tydeliggjøres i veiledninger hvordan regnskapet skal føres.

Refusjoner/tilknytningsgebyr: hva bør føres til fradrag i investeringsregnskapet?

I KRDs selvkostveileder fra 1996 (s.21 og 22) anbefales det at anleggsbidrag (offentlige investeringstilskudd og bidrag/refusjoner fra private) skal føres til fradrag på brutto anleggskostnader. I denne sammenheng burde også tilknytningsgebyr vært behandlet, ettersom mange kommuner har differensierte satser for tilknytning avhengig av hvorvidt den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller ikke. Slik praksisen er i dag, føres refusjon til fradrag på historisk anskaffelseskostnad i investeringsregnskapet, mens tilknytningsgebyr føres som gebyrinntekt i driftsregnskapet. Konsekvensen blir både at kommunenes kapitalkostnader blir beregnet ulikt, samt at gebyrgrunnlaget blir høyere i de kommuner der det brukes høyt tilknytningsgebyr framfor refusjon. I praksis er det ikke sikkert at dette gir stor utslag, ettersom de største grunnlagsinvesteringene vel gjøres i boligfelt/næringsområder som har egne funksjoner i regnskapet. Der hvor det er private som står for utbyggingen, inngår vanligvis grunnlagsinvesteringene i tomteprisen. Det vil imidlertid slå stort ut i de tilfeller hvor kommunen er utbygger av tomtefelt, og hvor de gebyrpliktige betaler høy tilknytningsgebyr i stedet for refusjon. I disse tilfellene ser det ut til at kommunens utgifter føres på funksjon 315 (og 325), mens tilknytningsgebyret jo føres på funksjonene for hhv. vann og avløp. Riktig praksis her må ryddes opp i og tydeliggjøres.

Fordi den delen av høyt tilknytningsgebyr som tilsvarer differansen mellom høy og lav sats, egentlig er en annen måte å betale refusjon på, har dette vært gjenstand for spørsmål omkring beregningsgrunnlag for moms. I et svarbrev av 8.7.92 fra Det kongelige finans- og tolldepartement til Ski Distriktsrevisjon klargjøres problemstillingene omkring hvorvidt den del av tilknytningsavgiften for vann- og kloakkanlegg som svarer til refusjonsberettiget beløp for kommunen er merverdiavgiftspliktig. Spørsmålet reises fordi det ikke betales moms på refusjon. I brevet skrives det:

"Finansdepartementet slutter seg til Skattedirektoratets uttalelse og har således ingen innvendinger mot at den delen av tilknytningsavgiften som svarer til refusjonsbeløpet for kommunen kan faktureres avgiftsfritt."

Her bør det ryddes opp før regnskapstallene kan brukes til å beregne selvkost på korrekt og sammenliknbar måte. I kommunenes selvkostregnskap ser man gjerne på forholdet mellom gebyrinntekter og kostnadene til sektoren. I dette tilfellet skilles det ikke mellom momsbelagte og ikke-momsbelagte gebyrer. I fjor ble det opprettet en egen art 640 der kommunene skulle føre gebyrinntektene på VAR-sektorene. Denne fikk navnet "avgiftspliktige gebyrer." Noen kommuner har stilt spørsmål om hvor de da fører den delen av gebyret som ikke er momspliktig, mens andre kommuner nok ikke har tatt opp moms-problematikken knyttet til høye tilknytningsgebyrer.

Enten må dette tydeliggjøres i regnskapsveiledningen, ellers bør man vurdere om ikke denne delen av tilknytningsgebyret bør føres til fradrag på anlegget, på samme måte som man gjør med refusjon.

Anlegg som overføres gratis til kommunene - skal de aktiveres?

Ofte praktiserer ikke kommunen refusjon, men overtar anlegg fra private utbyggere som har innkalkulert grunnlagsinvesteringer i tomteprisene. De nye anleggene som kommunene blir eiere av synliggjøres verken som eiendeler/anleggsmidler eller som kapitalkostnader i regnskapene. Det oppstår kun nye drifts- og vedlikeholdsutgifter. Det bør anbefales en lik praksis for alle, uavhengig av hvem utbygger er.

Praksis med bruk av funksjonene 120 og 130 varierer

Det er ikke alle kommuner som har fulgt opp endringene i årets veiledning, som sier at lønnsutgifter til teknisk sjef skal fordeles på riktig funksjon. På den annen side er det noen kommuner som sier de internfordeler alt som føres på disse to funksjonene. I noen tilfeller har nok ikke våre kontaktpersoner i kommunen vært klar over om det kun er i internregnskapet overhead fordeles, eller om det også er i eksterntregnskapet. Det har stor betydning for hvordan skjema 23 utfylles. Kun det som ikke er fordelt i eksterntregnskapet, skal fordeles i skjema 23. Kontakt med kommunene viser at noen kommuner har dobbeltført overhead-kostnader (internfordelt i regnskapet, samt ført dem opp i skjema 23). Dette gjelder f.eks. lønn til teknisk sjef. Andre kommuner har ikke fått med overhead-kostnadene i det hele tatt. Dette skjer i kommuner som internfordelt utgiftene fra 120 og 130 i internregnskapet, men hvor disse kontiene blir slettet i eksterntregnskapet.

2.5 40 års avskrivningstid kan bli dyrt for kunden

De kommunene som har tidligere har praktisert avskrivninger på VA-anleggene i selvkostberegningen, har vanligvis brukt 20 års avskrivningstid på alle anlegg. Mange kommuner har motforestillinger mot å heve avskrivningstiden på ledningsnett til 40 år, slik forskriften om årsregnskap og årsberetning pålegger. På grunn av regelen om kalkulatorisk rente, blir totalkostnadene som kundene må betale fordoblet over anleggenes levetid når avskrivningstiden fordobles.

Mange kommuner har en så jevn investeringsprofil på fornyelsen av ledningsnettet, at de mener det ikke er noen vits i å utjevne investeringene over avskrivningsperioden. De er derfor ekstra kritiske til å benytte 40 års avskrivningstid som øker kundenes totalkostnader samtidig som det ikke egentlig er behov for å jevne ut kostnadene (som allerede er jevne). Tvert imot er det mange kommuner som ønsker å ha muligheten til å driftsfinansiere ledningsfornyelsen.

I denne saken har mange kommuner påpekt at retningslinjene for beregning av selvkost ikke har et kundedeperspektiv eller fokus på å gjøre tjenesten billigst mulig for kundene/brukerne, men kun fokuserer på å inndekning av kommunens kostnader.

Ved å benytte avskrivninger og kalkulatorisk rente i beregning av kapitalkostnadene, blir størrelsen på gebyrgrunnlaget uavhengig av finansieringen, dvs. grunnlaget blir ikke påvirket av graden av lånefinansiering eller av lånerenten kommunen oppnår. Mange kommuner har imidlertid lagt til grunn reelle kapitalutgifter på lån i beregningsgrunnlaget for gebyr, som er en av to anbefalte metoder i Miljøverndepartementets retningslinjer (1986). Disse retningslinjene har imidlertid nå fått status "utgått" (KRD 2002).

Fylkesmannen i Hordaland sin konklusjon på dette temaet er klar: "Vurderingen av at lengre nedbetalingstid vil gi et tap over tid - både for kommunene og indirekte for abonnentene samlet - står derfor ved lag. Samme vurdering vil gjelde når en velger full lånefinansiering istedenfor delvis driftsfinansiering" (Alsaker 2001).

For å unngå likviditetsunderskudd må løpetiden på lån tilpasses en lengre avskrivningstid. Å utvide avdragstiden og derav redusere de årlige avdragene vil selvsagt på kort sikt kunne lette den økonomiske belastningen. Lengre avdragstid på lån vil imidlertid gi en større samlet rentebelastning over tid.

Stortingets spørretime

Stortingets energi- og miljøkomité uttaler i sin innstilling (Innst. S. nr. 103 (2001-2002)) at det er "[...] grunn til å anta at både prinsipper brukt, og innhold i de avgiftsregnskap som finnes i kommunesektoren grunnet stor kompleksitet, uklare forskrifter og mangelfull kontroll, kan være beheftet med slike feil som er avdekket i Bergen kommune." Videre sies det at "Ikke minst er spørsmålet om bruk av driftsfinansierte investeringer viktige, da en slik finansiering medfører en "generasjonseffekt", der første generasjon betaler en høyere avgift enn neste generasjon. Anlegg som dette har jo ofte en levetid på 40-50 år."

Dersom investeringsnivået er jevnt over tid, vil man imidlertid spare kommunen/innbyggerne for rentekostnaden dersom man driftsfinansierer (deler av) investeringene, slik bl.a. Bergen kommune har gjort. Dette er blitt gjort for å redusere kommunen sine låneopptak og derav renteutgifter i perioder med store investeringer i sektoren. Ved å avskrive anlegg over lengre tid utjevner man riktignok kostnadene over generasjonene, men samtidig påløper det mer rente (både teoretisk og reell) jo lenger avskrivningsperiode man bruker. Med lavere låneopptak over en lengre periode er rentebelastningen tilsvarende redusert - for kommunen og derfor også indirekte for abonnentene over tid. Fylkesmannen i Hordaland har også uttalt at "Under forutsetning av at direkte driftsfinansiering gjennom gebyr kommer abonnentene til gode gjennom lavere gebyr senere., har fylkesmannen vanskelig for å se at denne praksisen er uheldig. [...] Fylkesmannen er derfor skeptisk til en eventuell omlegging til full lånefinansiering av investeringene, som vil medføre høyere lånegjeld og rentebelastning."

2.6 KOSTRA-regnskapet: skille mellom kommunenes strategiske, forvaltningsmessige og tjenesteytende oppgaver

Ofte utføres forvaltningsoppgaver (saksbeh.oppg.) og tjenesteproduksjon av samme folk/person, og det skilles ikke mellom personens ulike oppgaver i føring av f.eks. lønnskostnader på funksjon. Innenfor VA-tjenesteområdet er det også oppgaver som skal finansieres med egne prissystemer og således ikke inngå i selvkostberegningen, f.eks. vannmålersystemet, salg av vann til nabokommunene m.m. Hvordan skal kommunene best kunne føre regnskapet på en måte som gir uttrykk for at de driver sin virksomhet på en forretningsmessig måte, hvilket skjer i større og større grad? Her kommer også overhead-problematikken inn. Dette er spørsmål som er viktige prinsipielt sett, og ikke først og fremst for å kunne sammenlikne. De er viktige bl.a. med hensyn til å skape tillit blant folk i forhold til det arbeid som utføres i sektoren. Hvordan skape et system som gjør at prinsippene blir riktige og at de forankres i regelverket? Dette bør tas opp på overordnet nivå i KOSTRA.

3 Vannforsyning (VREG)

a. Rapporteringsordning

Folkehelseinstituttets rapporteringsfrist til Vannverksregistret (VREG) var satt til 15. februar, dvs. samme frist som KOSTRA. Fortsatt er det mange kommuner som ikke vet at rapporteringen til VREG er å regne som en del av KOSTRA-rapporteringen. Dette til tross for at det er nevnt både i KOSTRA-utsendelsen i november og i VREG-utsendelsen. I motsetning til i KOSTRA ellers foretar Folkehelseinstituttet (FHI) en første revisjon/kvalitetssikring av dataene før publiseringen 15. mars. De dataene vi fikk overført fra FHI var data innkommet per 18. februar, dvs. en tidligere frist enn det man opererte med i KOSTRA sentralt (data innkommet t.o.m. 7. mars kom med på publiseringen). Dermed var det mange kommuner som ble stående uten vanndata, fordi de ikke hadde avsluttet innsamlingen for alle sine kommunale vannverk.

VREG fungerer bra, og det anbefales fortsatt bruk av registeret som rapporteringskanal for KOSTRA. Også til VREG rapporteres det nå i stor grad elektronisk. Bare 23 kommuner rapporterte på papirskjema. Grappa ser ikke noe behov nå for å endre på rutinene når det gjelder data for vannforsyning, men frister og formen på datautvekslingen mellom FHI og SSB bør formaliseres.

b. Svarprosent

For di data må overføres fra VREG til KOSTRA, blir overholdelse av rapporteringsfristen ennå viktigere enn for de dataene som rapporteres i KOSTRA-skjemaene.

En måte å gjøre dette på kan være å opplyse vannverkene og kommunene om at det vil bli lagt ut nøkkeltall basert på VREG-data. Dette kan opplyses i brevet som sendes ut sammen med VREG-skjemaene i januar. Også internett-adressen der KOSTRA-nøkkeltallene ligger bør oppgis, sammen med sentrale KOSTRA-datoer. FHI vil sende ut e-post for å informere kommunene etter 15. mars og etter 15 juni til de kommuner som har formidlet sine e-postadresser til vannverksregisteret

c. Datakvalitet

Det kan se ut som om det har vært litt sammenblanding når det gjelder rapportering av antall meter nylagt og antall meter fornyet ledningsnett. Dette skyldes nok at spørsmålene og veiledningen har vært for upresise. FHI har derfor foreslått en mer forklarende spørsmålsstilling på disse spørsmålene for neste år (se under). De samme kategoriene og definisjonene vil bli brukt på avløpsskjemaet 21B.

For kommunene som rapporterer elektronisk er det lagt inn kontroller i skjemaene. FHI foretar kvalitetssikring/datarevisjon i begrenset grad og kun for hvert enkelt vannverk. En del åpenbare feilrapporteringer oppdages først når data fra de kommunale vannverkene aggregeres til kommunetall, og i tillegg kombineres med for eksempel befolkningstall. Det er imidlertid kommunene som er hovedansvarlig for kvalitetssikring av egne data, og som må ta ansvar for å finne og rette opp sine data etter publiseringen av nøkkeltall 15. mars.

d. Spørsmål som utgår

Ingen spørsmål som har vært brukt i KOSTRA-nøkkeltall foreslås tatt ut neste år.

e. Nye spørsmål i VREG-skjemaet

I spørsmålene knyttet til ledningsnettet foreslås det å endre ordlyden, samt å skille mellom rehabilitering og utskiftning ved fornyelse. Følgende tre variable foreslås:

- Antall meter (i eksisterende ledning) fornyet ved rehabilitering i rapporteringsåret.
- Antall meter (i eksisterende ledning) fornyet ved utskiftning i rapporteringsåret.
- Antall meter (ny ledning/utvidelse av ledningsnett) nytt ledningsnett i rapporteringsåret.

4 Avløp (Skjema 21A og B)

a. Rapporteringsordningen

Dette var første året fysiske avløpsdata ble rapportert gjennom KOSTRA, og det var derfor knyttet spenning til hvordan det ville gå. Den nye rapporteringskanalen sammenfalt med første rapporteringsåret kommunene hadde overtatt myndighetsansvaret for avløpsanlegg mindre enn 1000 PE (jmf. forskrift om små avløpsanlegg), noe som førte til ekstra startproblemer.

Fagansvarlige i SSB lot kommuner som fra før hadde avtaler med Driftsassistansene i fylket om å rapportere utslippsdata, beholde denne ordningen første året. Dermed kom det inn data fra to ulike kanaler som måtte sys sammen. Dette medførte en del ekstraarbeid.

Datarapportering fra interkommunale anlegg utgjør et problem rent datateknisk fordi disse dataene må disaggregeres. I KOSTRA finnes det løsning for aggregering av data, men ikke for disaggregering. Dermed var det nødvendig å lage en ekstern datafil. Dette er ikke i overensstemmelse med den opprinnelige ideen om dataflyt og -lagring i KOSTRA. VAR-gruppa anbefaler at det lages tekniske løsninger for institusjons-/anleggsdata som må disaggregeres til kommunenivå.

b. Svarprosent

Det er en stor utfordring å få kommunene til å rapportere for alle anlegg mellom 50 - 1 000 PE. Mange kommuner kjente ikke til at de har rapporteringsplikt for alle anlegg over 50PE - inkl. de private.

På grunn av en misforståelse ble det ikke purret fra KOSTRA-sentralt på ikke innrapporterte anlegg. Dette gjorde svarprosenten unødvendig dårlig, og seksjonen måtte selv bruke den knappe tiden som skulle ha gått til revisjon, til i stedet å forsøke å få inn data fra så mange som mulig av de ca. 1 600 anleggene som manglet.

Det ble oppgitt flere ulike grunner til at kommunene ikke hadde rapportert disse anleggene i første omgang:

- Selv om kommunene overtok myndighetsansvaret for avløpsanlegg mindre enn 1000 PE f.o.m. 2001, var det mange som fortsatt manglet oversikt over de mindre anleggene i kommunen.
- Noen visste ikke at anleggene var så store at de falt innunder grensen for krav om rapportering.
- Noen trodde ikke de hadde ansvar for å rapportere for private anlegg.
- Noen anlegg var det ikke rapportert for fordi de var nedlagte, og fordi kommunene mente det allerede var gitt beskjed om dette til Fylkesmannens miljøvernavdelinger tidligere.
- Noen kommuner sa de ikke har eller har satt av ressurser til å følge opp dette nye arbeidsområdet.

c. Datakvalitet

Omleggingen fra SESAM til KOSTRA har medført store utfordringen. Noen problemer er nok å regne som innkjøringsproblemer, mens på andre områder bør skjemaet bli tydeligere i formuleringene. Det er derfor foreslått en rekke endringer i skjemaet (se punkt e.).

Henvisningene til funksjoner i skjemaene må rettes opp. Funksjon 354 (septiktømming) skal bare med i skjema 21A (der det spørres etter antall personer tilknyttet enkelthusanlegg). Skjema 21B har ingen spørsmål knyttet til enkelthusanlegg.

d. Spørsmål som utgår:

De fleste (men ikke alle!) spørsmål som utgår erstattes med nye, eller flere spørsmål slås sammen. Alle er derfor behandlet samlet under punkt e. nedenfor.

e. Endringer/nye spørsmål:

SKJEMA 21A (Enhet: Kommune)

- Tittel på endres til: Ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg
- Del 2 (Ledningsnett): Målet er å få fram fornyelsestakt og alder/tilstand på det kommunale avløpsnettet. Dette forutsetter at vi kan ta inn et spørsmål om total lengde på ledningsnettet i kommunen. Spørsmål om antall meter ledningsnett som er overført mellom kommunen og private utgår. Følgende spørsmål foreslås i neste års skjema:

2. Ledningsnett					
	Totalt (antall meter)	Alder på eksisterende ledningsnett (etter tidsepoke for nylegging/siste rehabilitering el. utskifting)			
		Før 1940	1940-1960	1960-1980	Etter 1980
Antall meter avløpsledninger totalt i kommunen	Pre-utfylles fra neste år	Pre-utf.	Pre-utf.	Pre-utf.	Pre-utf.
Antall meter nytt avløpsnett i rapporteringsåret*					
Antall meter avløpsledninger fornyet ved utskifting/rehabilitering i rapporteringsåret**					

*Nylagt: Omfatter ledninger som har kommet til eksisterende ledningsnett, og som har medført en utvidelse av eksisterende ledningsnett

**Utskiftet: Omfatter deler av eksisterende ledningsnett som er erstattet fullt ut av nye ledninger, samt de deler av eksisterende ledningsnett som er rehabilitert uten at ledningene er erstattet fullt ut med nye.

I kommuneproposisjonen i fjor (St.prop. nr. 82 (2000-2001)) ble det i vedlegg 10 presentert en oversikt over "rapporteringsordninger som vil bli forenklet eller kuttet av Miljøverndepartementet med sikte på å gi kommuner og fylkeskommuner mer handlingsrom og lettere oppgavebyrde." Blant de spørsmålene som skulle kuttes ut var spørsmålet om antall meter ledningsnett i KOSTRA-skjemaet om avløp (den gang het det skjema 21).

Stortingsproposisjonen kom like før VAR-gruppa avsluttet sitt arbeid i fjor, og det ble ikke tid til å diskutere de vedtatte forenklingene i særlig grad. Deler av spørsmålet om antall meter ledningsnett ble fjernet, mens spørsmål om nylagt ledningsnett ble beholdt. Etter nærmere diskusjon i gruppa i år, samt med en del kommuner, viser det seg at informasjon om nøkkeltall om ledningsnettet er ansett, *av kommunene selv*, som helt sentral informasjon sett i forhold til økonomiske nøkkeltall. I tillegg er informasjon om ledningsnett ansett for å være viktig i statistisk sammenheng, for å si noe om en viktig del av landets infrastruktur og faste kapital, spesielt med hensyn til fornyelsestakt og tilstand. Dette er data som stadig etterspørres fra forsknings- og konsulenthold, og som kommunen uansett bør ha oversikt over.

KS-representantene og SSB mener derfor at den merbelastningen det vil påføre kommunene, er liten i forhold til viktigheten av den nøkkeltallsinformasjonen de får igjen, og at her må kommunenes behov for styringsinformasjon og behov for å kunne sammenlikne seg med andre kommuner bli tatt hensyn til. Totalen vil framkomme automatisk etter at totalt ledningsnett har vært rapportert første gang. De påfølgende år vil vi pre-utfylle dette feltet, slik at kommunene kun retter opp tallet dersom de mener det er blitt feil.

Skjemaet utvides med en del hvor det oppgis samlet tilknytning til avløpsanlegg i kommunen (og ev. til anlegg utenfor kommunen):

- Antall innbyggere tilknyttet kommunalt eide avløpsanlegg

- Antall innbyggere tilknyttet interkommunale avløpsanlegg eller andre avløpsanlegg utenfor kommunen:
 - Navn på anlegg - Antall tilknyttet
- Antall innbyggere tilknyttet enkelthusanlegg og mindre private fellesanlegg
- SUM (automatisert) = innbyggerantallet i kommunen.
- Del 3.3 flyttes foran del 3.1 og 3.2
- Legge inn et åpent kommentarfelt til slutt i skjemaet.

SKJEMA 21B (Enhet: Anlegg>=50PE)

- Mest mulig av side 1 pre-utfylles i 2003 (for 2002-rapporteringen).
- 2.3b (eierform): Avkryssningsmulighetene endres. Det settes inn en ekstra boks for hvorvidt anlegget behandler avløpsvann fra flere enn én kommune (ekstraopplysning for alle anlegg)

2.3 Eierform			
a.	Kommunalt	Privat (inkl. aksjeselskap)	Annen eierform
b.	Anlegget behandler avløpsvann fra andre kommuner (4.1 må fylles ut)		

- 2.4 (Anleggstype): Endres til følgende:

2.4 Anleggstype	
Renseanlegg <u>uten</u> slambehandling	☐
Slambehandlingsanlegg	☐
Renseanlegg med slambehandling	
- Renseanlegg med hygienisering <u>eller</u> stabilisering av slam	☐
- Renseanlegg med <u>både</u> hygienisering <u>og</u> stabilisering av slam	☐

- 4.1 (krav): fanger bare opp avløpsanlegg med krav til renseparametre. Anlegg som i tillatelsen bare har krav om sil eller slamavskiller fanges ikke opp. Denne delen utvides derfor med et nytt pkt (4.2) til å inkludere krav for mekaniske anlegg (sil/slamavskillere) tilpasset anleggene på Vestlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge.

4.2 Anlegg med krav om slamavskiller, sil og lignende

Dette gjelder spesielt ved utslipp til sjø på Vestlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge, der det i mange tilfeller ikke er satt rensekrav i form av stoffkode. Mekaniske anlegg, som ikke omfattes av pkt 4.1, skal angi gjeldende krav for rapporteringsåret:

Krav til type	Ja	Nei	Krav til størrelse	m ³ /mm	Er renseenheten bygget og i drift?	
					Ja	Nei
Slamavskiller:			Oppgi ev. krav til våtvolum:			
Sil/rist:			Oppgi ev. krav til maks lysåpning:			

-
- 5.7 og 5.8: Delene slås sammen. Stoffene DBP, BBP, DIDP og DINP tas ut av del 5.8. Tittelen på samledelen kan være den samme som i 5.8

- 6.1 og 6.2: Endres til følgende:

6.1 Slamproduksjon og slam mottatt fra eller levert til andre anlegg (tonn slamtørrestoff)	
Produsert slam ved anlegget i rapporteringsåret	
Slam mottatt fra andre anlegg i rapporteringsåret	
Slam levert til andre anlegg i rapporteringsåret (endret)	
Herav levert slambehandlingsanlegg (ny)	
Herav levert avfallsanlegg (ny)	

SUM	
------------	--

6.2 Total slamdisponering i rapporteringsåret (tonn slamtørrstoff)		
	Mengde slam disponert (TTS)	Disponert med dispensasjon fra krav om kvalitet (hygiene, tungemetaller og stabilitet)
Jordbruksarealer		☐
Grøntarealer		☐
Leverert til jordprodusenter		☐
Toppdekke på avfallsfylling		☐
Deponi		
Annen disponering		☐
SUM		

- 6.3: Dette vurderes fjernet fra rapporteringsåret 2003: Dette bør først vurderes ut fra SSBs behov (utslipp til luft), og om dette området ev. kan dekkes av andre kilder.
- Det bør legges inn et åpent kommentarfelt til slutt i skjemaet.

5 Avfall (Skjema 21)

a. Rapporteringsordning

KOSTRA som rapporteringskanal for husholdningsavfall har fungert bra. Alle kommuner har rapportert om sine avfallsordninger, og kommuner som ikke er med i interkommunale avfallsselskaper har også rapportert avfallsmengder gjennom KOSTRA. Selskaper som ikke var rapporteringspliktige gjennom KOSTRA, fikk tilbud om annen form for elektronisk innrapportering. 64 interkommunale avfallsselskaper rapporterer avfallsmengder for sine kommuner utenom KOSTRA (på papirskjema eller elektronisk).

Når det gjelder mengdedata fra avfallsselskapene kan vi velge å hente inn dem i skjema 21, med hjemmel i Forurensningsloven. Dette er ennå ikke avklart.

Data fra de interkommunale selskapene ble ikke med i publiseringen 15. mars, selv om det var planlagt. Dette må vi forsøke å få til neste år. De interkommunale selskapene representerer en egen problemstilling i rapporteringen, på samme måte som omtalt for avløpsrapporteringen i forrige kapittel. Datarapportering fra interkommunale anlegg utgjør et problem rent datateknisk fordi disse dataene må disaggregeres. Dermed ble det nødvendig å lage en ekstern datafil også for avfallsdataene. Det bør vurderes om det kan lages tekniske løsninger for automatisk dataoverføring mellom skjema for avfallsselskaper og kommuneskjema.

b. Svarprosent

Det har vært en lav svarprosent ved svarfrist, i forhold til tidligere undersøkelser, men alle kommuner hadde rapportert innen publiseringen 15.06.

c. Datakvalitet

Få henvendelser og bra utfylling av skjemaene.

Veiledningen må bli mer utfyllende på spørsmålene:

- "Hvor mange ulike gebyrsatser tilbys husholdningene i kommunen?"
- Om fordelingsnøkkel for glass/metaller der dette leveres samlet.

d. Spørsmål som går ut?

- Fjern funksjonene 350 og 353 i teksten øverst i skjemaet
- Fjern spørsmålet: "Hvor mange abonnenter betaler gebyr til kommunen eller den som utfører renovasjonstjenesten på vegne av kommunen?"
- Fjern spørsmålet: "Hvor mange ulike gebyrsatser tilbys næringslivet i kommunen?"

e. Nye/endrede spørsmål

Alle spørsmålene bør nummereres, bl.a. av hensyn til veiledningen. Flere automatiske sum-kontroller.

- Antall husholdninger i kommunen forhåndsutfylles (men ikke før om 2 år)
- Ny kolonne under "Innsamlingsordninger" - "Sortert ut på sentralt sorteringsanlegg"
- Ny utforming/tekst i kolonne for innsamlingsordninger:

Tonn	Hentet hos abonnent	Brakt av abonnent til returpunkt (ubetjent)	Brakt til sentral gjenvinningsstasjon (betjent) av abonnent	
	- sortert i hjemmet - sortert på sentralt sorteringsanlegg		Betales for levert mengde	Gratis ved levering. Dekkes av abonnementsavgiften

- Nytt spørsmål "Oppgi mengde grovavfall fra husholdningene"

6. Gebyrsatser (Skjema 22)

a. Rapporteringsordningen

Rapporteringen til skjema 22 fungerer bra.

b. Svarprosent

Bra.

c. Datakvalitet

Rapporteringen til skjema 22 er generelt bra. Et par problemer gikk imidlertid igjen i årets rapportering:

Fortsatt hadde en del kommuner oppgitt satser for tilknytningsgebyr per m², framfor per 120 m² bruksareal. Det medførte mye revisjonsarbeid.

Årets skjema hadde inkludert den nye muligheten for todelt gebyrordning som det ble åpnet for f.o.m. 2001 gjennom den nye forskriften for kommunale gebyrer i vann- og avløpssektoren. Det viste seg imidlertid å være uklarheter knyttet til hva som er en fast del etter den nye ordningen. Noen kommuner hadde ganget opp m3-satsen med minsteforbruket (i m3) og rapportert dette tallet i fastdel-feltet.

d. Spørsmål som går ut

Vi lar alle spørsmål om fjorårsprisene utgå (totalt 11 spørsmål), i det vi antar at vi nå har gode nok tall fra fjorårets KOSTRA-rapportering i årene framover.

4.5 Mellomsats for tilknytningsgebyr (kun ca. 20 av 420 kommuner opererer med dette) droppes.

4.6e "Er det påbudt med vannmåler?" Utgår

e. Nye/endrede spørsmål

2d og 2f utgår og slås sammen i et nytt punkt:

Har det skjedd endringer i renovasjonstjenesten fra januar 2002 til januar 2003? (Ja/Nei)

Hvis ja, kryss av for hva som er endret:

-antall uker pr. år det er tømning av blandet avfall (restavfall)

-beholderstørrelse for blandet avfall (restavfall)

-endring i innsamlingsordninger/antall fraksjoner som kan utsorteres

-andre endringer

3. Feiing: Angi feiegebyret uten mva for ett pipeløp i kommunen (for boliger)

Slå sammen del 4.2 (sats med vannmåler) og 4.3 (todelt gebyrordning) slik at de som ikke har todelt ordning, kun fyller inn feltet for m3. Da unngår man problemet med at noen kommuner har fylt inn begge steder, selv om satsen er den samme. Dvs. 4.2 utgår, og den forklarende teksten under 4.3 må utdypes:

"Satser med vannmåler (med eller uten fast del) uten mva for en standard bolig på 120 m² bruksareal. Dersom kommunen ikke skiller mellom fast og variable del oppgi kun kubikkmeterpris."

Legge inn et åpent kommentarfelt til slutt i skjemaet.

7 Selvkost/kostnadsdekning (Skjema 23)

a. Rapporteringsordningen

Se kapittel 2.

b. Svarprosent

En del skjema var så å si tomme, og regnes som ikke innrapportert. Det er usikkert hvorfor kommunene sender inn blanke skjema: Er det fordi de ikke forstår hvordan de skal fylle ut? Dette må kartlegges gjennom den fortsatte revisjonsprosessen i sommer og tidlig på høsten.

c. Datakvalitet

Det er stadig noen få kommuner som rapporterer i hele kroner framfor i 1000 kroner. Dette gjaldt i år 12 kommuner. 3 av dem rettet opp tallene på eget initiativ. Resten ble rettet opp i revisjonsprosessen hos SSB. Dette er imidlertid feil som er lette å oppdage for SSB, og fort gjort å rette opp. De burde imidlertid vært meget lette å oppdage for kommunene også, så de 9 kommunene som ikke selv rettet opp, kan umulig ha vært inne og sjekket nøkkeltallene på Internett.

Det var knyttet spenning til hvordan det ville gå med overgangen til nytt og forenklet selvkost-skjema (23). Overgangen har vist seg å ikke være uproblematisk. Dette er allerede forklart inngående under kapittel 2.

Også problemet med hva som allerede er internfordelt i eksternregnskapet ble omtalt i kapittel 2. Her er det veldig mange ulike måter regnskapsføringen gjøres på i kommunene, og særlig ser det ut til å gjelde de sektorene der selvkost gjelder. Mange kommuner ønsker å få fram selvkost i regnskapet. F.eks. var det en kommune som oppga at de fører kalkulatoriske renter på art 290, med motpost art 790/funksjon 870. Dermed valgte kommunen ikke å fylle inn data i skjema 23.

At det fortsatt eksisterer ulike retningslinjer fra MD og KRD som anbefaler ulike metoder for beregning av kapitalkostnader, har også i år vært et problemområde, selv om det blir stadig færre kommuner som bruker andre metoder enn den lineære (som KOSTRA foreskriver). Dette vil med all sannsynlighet bli et mindre problem, ettersom det nå er konkret arbeid på gang for å utarbeides nye retningslinjer for selvkost på VAR-området som er i overensstemmelse med KOSTRA-prinsippene

Den uavklarte situasjonen omkring kommunenes mulighet til å driftsfinansiere VAR-sektoren, gir seg også utslag i regnskapet. Mange kommuner har overføringer mellom drifts- og investeringsregnskap på art 570.

d. Spørsmål som tas ut

Tilleggsspørsmålene om avskrivningsmetode og kalkylerente kan utgå når KRDs selvkost-veileder (1996) blir revidert, og når kommunene har fått informasjon og satt ut i live at de ikke lenger har noen valgmuligheter med hensyn til avskrivningsmetode og -rente.

e. Nye spørsmål

Eget kommentarfelt til slutt i skjemaet.

8 Kommuneregnskapet

Den nye arten 640 som skulle muliggjøre beregning av det mest sentrale nøkkeltallet for VAR-området, nemlig "finansiell dekningsgrad", var kun blitt tatt i bruk av ca. halvparten av landets kommuner. De andre hadde ikke registrert at denne arten var kommet til f.o.m. 2001. Til kommunenes forsvar skal det sies at den nye kontoplanen ikke kom før langt utpå året, og at det dessuten mangler informasjon som tydeliggjør hva som er endringer fra året før.

Det ble lagt ned et forholdsvis stort revisjonsarbeid fra seksjon 220 for å hente inn de riktige gebyrtallene. Alle kommuner som så ut til å ha ført gebyrene feil, ble kontaktet om dette. De som hadde oppgitt e-postadresser på skjema 23, mottok en e-post. De andre ble oppringt. For de kommunene som ikke svarte på e-posten, flyttet SSB hele beløp som var ført på art 650 til art 640, for funksjonene 345, 353 og 355. Seksjon 250 foretok opprettingen.

Gruppen anbefaler at KRD sender kommunene separat informasjon hvert år der endringene i kontoplanen tydeliggjøres. Da vil vi sannsynligvis kunne unngå liknende omfattende revisjoner i framtiden.

Mange kommuner hadde heller ikke tatt i bruk den nye funksjonen 354 for septiktømming, og hadde ført dette på samme funksjon som for avløp (353). Kommunene trenger mer utfyllende forklaringer for denne funksjonen. Det kan være vanskelig å lage selvkostregnskap for septiktømming, fordi tjenesten ikke er klart adskilt fra avløpssektoren. Allikevel regnes tjenesten som avfallshåndtering, og skal ha 100 prosent kostnadsdekning (ihht. Forurensningsloven).

Funksjon 354 "Septiktømming" gjelder en tjeneste til innbyggere og virksomheter som ikke er tilknyttet kommunens avløpstjeneste, men der kommunen samler inn, behandler og disponerer septikslammet. Ordningen finansieres med et eget gebyr. I utgangspunktet må alle kostnader knyttet til septikordningen inkl. behandling og disponering av slammet føres på denne funksjonen, i tillegg til at gebyrinntektene på området også inntektsføres her.

For en del av kostnadene er det kanskje ikke så lett å henføre kostnadene direkte til septikbehandling, da dette er en integrert del av den øvrige rense- og slambehandlingen. Det kan da være hensiktsmessig å gjøre et overslag over hvor stor andel av avløpskostnaden (på funksjon 350) som skal belastes septikhåndteringen. (F.eks. fordelt etter slammengde, personer eller et faktisk regnestykke). Da skal i såfall funksjon 350 ha en inntekt av septikgebyret som tilsvarer denne beregnede kostnaden med å behandle septiken på renseanlegg og den videre disponeringen. Det skulle således ikke være nødvendig å føre kapitalkostnaden for septik-andelen på funksjon 354.

Når selvkostnaden for avløp skal beregnes, skal disse inntektene (Andre inntekter) trekkes fra brutto kostnadene. På funksjon 354 vil kostnaden med å håndtere septik være "Kjøp av tjeneste til egen tjenesteproduksjon" (art i 200-serien), alternativt Ekstern tjenesteproduksjon (300-serien) dersom septiken håndteres av andre enn kommunen selv. Dette blir en parallell til om salg av vann til en annen kommunes vannverk eller privat vannverk. Inntektene fra Salg av vann til andre enn egne abonnenter er Andre inntekter. Inntektene representerer de kostnadene som er knyttet til at vannforsyningssystemet er "overdimensjonert" i forhold til egne abonnenters behov og trekkes fra bruttokostnaden.

9 Vurdering av faktaark og nøkkeltall. Forslag til endringer

Nivå 1 ble sterkt forenklet i år. Dette synes VAR-gruppa er greit.

Gruppa mener at alle grunnlagsdata for nøkkeltallene på nivå 1 og 2 må framkomme på nivå 3. I tillegg bør en større del av data som blir innrapporterte på avløp gjøres tilgjengelig for kommunene. Dette må gjøres på en slik måte at det blir lett å finne dataene. For eksempel ville det være enklere å orientere seg i datamassen på nivå 3 dersom man kunne legge inn overskrifter og mellomtitler.

9.1 Vannforsyning - nivå 2

En del nye formulering i nøkkeltallene er nødvendig pga. den nye Drikkevannforskriften (2001).

- Investeringskostnader per meter nytt og utskiftet ledningsnett. Mest interessant når vi har data over flere år. Tas ut inntil videre.
- Antall kommunale vannverk. Antall vannverk i kommunen er mer interessant enn nøkkeltallet gjennomsnittlig antall tilknyttede per kommunalt vannverk som vi brukte i år. Tallet sier mer om struktur.
- Andel av innbyggere tilknyttet kommunale vannverk som er forsynt av grunnvann eller desinfisert overflatevann som hovedkilde (prosent). FHI reviderer beregningsmetoden, noe som får betydning for neste års nøkkeltall. Nøkkeltallet inneholder en del usikkerhet, bl.a. forutsettes det at de som har grunnvann har en tilfredsstillende hygieniske sikkerhet, på den annen siden er nøkkeltallet relativt lett å utarbeide.
- Vannkvalitet – andel tilfredsstillende prøver totalt (prosent). Ingen endring her, men operative beregningsmetoder vil endres i forhold til *prøvetakingsfrekvenser, som er* avhengig av størrelse på vannverket.
- Mikrobiologisk parameter – andel prøver uten E-coli (prosent). Nøkkeltallet er endret fra å hete: hygienisk vannkvalitet - andel prøver uten tarmbakterier.
- Vannkvalitet - andel innbyggere forsynt av vannverk med god vannkvalitet. Nytt. Sier noe om hvor stor andel av innbyggerne som nyter godt av de vannverkene med oppfylte krav.
- Andel av den tilknyttede befolkningen som er tilknyttet vannverk som tar minst 12 prøver per år per termotolerante tarmbakterier (prosent). Utgår, fordi det er for teknisk. De andre nøkkeltallene for vannkvalitet antas å dekke behovet for informasjon blant de som bruker nøkkeltallene.
- Andel av total vannleveranse som forbrukes av industri og næringsvirksomhet. Utgår. Andel av totalvannleveranse som forbrukes av næringsmiddelindustrien og andel av total vannleveranse som forbrukes av annen industri/næringsvirksomhet slås sammen.

9.2 Avløp - nivå 2

For å øke nytten av nøkkeltallene knyttet til avløpssektoren for kommunene, går gruppa inn for å splitte opp enkelte nøkkeltall for å kunne gi et mer nyansert bilde av kostnader og effektivitet i sektoren, samtidig som andre nøkkeltall blir slått sammen for å gi et mindre nyansert men helhetlig bilde av enkelte temaer, eller kuttet helt ut.

- Andel tilknyttet renseanlegg med oppfylte konsesjonskrav for fosfor (prosent): Utgår
- Andel tilknyttet renseanlegg med oppfylte konsesjonskrav for organisk materiale (prosent): Utgår
- Innbyggere tilknyttet per renseanlegg: Utgår
- Andel tilknyttet renseanlegg med oppfylte konsesjonskrav (prosent): Endres til: Andel belastning på renseanlegg med oppfylte konsesjonskrav (prosent)
- Andel av total belastning på anlegg uten rensing: Utgår

- Andel av total belastning på anlegg med mekanisk/ukonvensjonell rensing: Endres til: Andel belastning på anlegg med mekanisk/biologisk/naturbasert/ukonvensjonell rensing
- Andel av total belastning på anlegg med høygradig rensing: Splittes opp til:
 - Andel belastning på anlegg med kjemisk rensing
 - Andel belastning på anlegg med kjemisk-biologisk rensing
- Andel slam brukt som jordforbedringsmiddel: Utvides til:
 - Andel produsert slam som tilfredsstiller krav til bruk som jordforbedringsmiddel
 - Andel slam brukt som jordforbedringsmiddel
 - Andel brukt til andre formål
 - Andel deponert
- Nøkkeltall som viser fornyelsestakt og alder på eksisterende ledningsnett ønskes tatt inn igjen, men forutsetter at vi innhenter opplysninger om totalt antall meter ledningsnett i kommunene (tidligere fjernet pga. fjorårets kommuneproposisjon)
- Antall avløpsanlegg i kommunen: Flyttes fra nivå 3 til nivå 2, og endres til:
 - Antall kommunalt eide renseanlegg i kommunen

9.3 Avfall - nivå 2

Nye nøkkeltall:

- Antall abonnenementsordninger
- Brutto driftsutgifter for septiktømming. Vi har ikke data for antall brukere, så vi må bruke innbyggertall (er riktigst og mest pedagogisk å plassere dette under avfall).

Endrede nøkkeltall:

- "antall uker i året det er tømming" utgår
- "beholderstørrelse" utgår
- kg husholdningsavfall og kilo utsortert husholdningsavfall endres fra å beregnes per innbygger til å beregnes per årsinnbygger.

Fjerne nøkkeltall:

- Fjerne nøkkeltallet: "antall avfallsfraksjoner det er tilbud om å utsortere". Dette er kun en sum av de to neste nøkkeltallene: "ant. hentesystem" og "ant. bringesystem".

9.4 Gebyrsatser - nivå 2

Det har kommet innspill fra brukerne om at de misliker publiseringen på gebyrsatser. Disse satsene oppgis for år $n+1$. Dette er ikke logisk synes noen. Spørsmålet er om det er greit så lenge det gjøres helt tydelig, eller om det uansett oppfattes som "galt". Det ble forsøkt med fornyet/bedre tekstforklaring i juni-publiseringen, men brukerne hadde fortsatt problemer med å forstå hvilket år satsene gjaldt for. Dette problemet blir særlig tydelig fordi mange brukere ikke går inn på nivå 2, hvor de kan lese tilleggsinformasjon (informasjonsknappen), men kun henter data ut fra nivå 3. Her kuttes ofte deler av titlene på nøkkeltallene fordi de er for lange.

Dette viser behovet for å ha informasjonsknapper knyttet til data på nivå 3 også, eller i stedet for på nivå 2.

9.5 Selvkost og økonomitall - nivå 2

Vi støter stadig på problemer i hvordan man konkret kan få fram fornuftige nøkkeltall for VAR-sektoren. Vi beregner regnskaptall for hele vann- og avløpssektoren samt for alt forbruksavfall fra kommuneregnskapet, men deler disse regnskaptallene på tilknyttede innbyggere/abonnenter. Dette kan gi ulike utslag dersom en abonnenttype er spesielt stor eller liten (f.eks. industri/næring eller

hytteabonnenter). Dette kan løses ved å innføre noen økonomi-nøkkeltall som deles på belastning framfor kun på brukere.

Vi har i år brukt noen nye økonomi-nøkkeltall basert på standard utgiftsbegrep i KOSTRA, bl.a. korrigerte brutto driftsutgifter og kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon. Innenfor VAR-området ser det ut til at hhv. drifts- og kapitalkostnader oppfattes som de mest interessante økonomibegrepene. Dersom vi skal tilfredsstille både teknisk sektor og de som ønsker standard KOSTRA-begreper, må vi operere med to sett overlappende økonomibegreper. Vi velger derfor å innføre en prosentvis fordeling av gebyrgrunnlaget/totalcostnader per tilkn.innb/årsabonment.

Nøkkeltallet "Netto totaltkostnader/innbygger" kan slettes. Nøkkeltallet finansiell dekningsgrad dekker behovet for å si noe om kommunens prioritering innen sektoren.

For hhv. vann og avløp: "Investering i ledningsnett (avløpsnett) / meter nylagt og fornyet ledningsnett". Utgår, pga. av problemer med beregningsgrunnlaget.

- Netto totalcostnad per hhv. m3 (for vann) og tot-P (for avløp)
- Andel driftsutgifter per bruker (VAR)
- Andel kapitalutgifter per bruker (VAR)

10 Litteratur

Alsaker, Svein (2001): *Velkomsttale ved Fylkesmannen i Hordaland, Svein Alsaker, på Seminar om utregningsgrunnlaget for VA-gebyr, SAS Radisson hotell, Brygge, 28.11.01.*

Finans- tolldepartementet (1992): Brev til Ski Distriksrevisjon "Merverdiavgiftsloven § 13, jf. § 18, første ledd og annet ledd nr. 3 - spørsmål om avgiftsplikt for kommunale tilknytningsavgifter for vann og kloakk - Ski distriksrevisjon." Saksnr: 91/5956.

Forurensningsloven el. lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.3.1981.

GKRS (2002): *Høringsutkast til kommunal RegnskapsStandard. Anskaffelseskost og opptakskost for balanseposter.* Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS), januar 2002.

KRD (2002): *Referat fra møte 4.6.2002 i arbeidsgruppe "Samordnet regelverk for selvkost innenfor VAR-sektoren".* Saksnr: 02/3226.

KRD (2000a): *Referat fra møte 10.11.2000 om beregning av selvkost på VAR-området.* Saksnr: 99/5258.

KRD (2000b): *Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner), fastsatt 15.12.2000 (nr. 1424).*

KRD (2000c): *Selvkostgruppas sluttrapport (2000).*

KRD (1996): *Veiledende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.* KRD, H-2095.

MD (2000): *Forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer.* SFT T-1344.

MD (1986): *Retningslinjer for beregning av avgiftsgrunnlaget for kommunale vann- og kloakkavgifter.* MD, T-9/86.

NORVAR (2002): *Møtereferat fra møte 19. mars 2002.*

SFT (1994): *Avfallsgebyrer. Retningslinjer for kommunene.* SFT, TA-1014/1994 Veiledning 94:01.

Sosialdepartement (2001): *Drikkevannsforskriften av 4.12.2001.*

Stortinget (2002): *Innst. S. nr. 103 (2001-2002).*

St.prop. nr. 82 (2000-2001): *Kommuneproposisjonen.*

Vedlegg A: Skjema 21 - Husholdningsavfall

KOSTRA		2002 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING	
Skjema nr. 21		-navn	
Husholdningsavfall			
Funksjonene 355 og 357			
Opplysningene hentes inn med hjemmel i forurensningsloven av 13. mars 1981, § 49. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk			
1. Opplysninger om kommunen			
Kommunenr		Kommunens navn	
Ansvarlig for innholdet i skjemaet			
Navn:		e-post:	tlf.
2. Abonnement			
2.1 Hvor mange ulike gebyrsatser tilbys husholdningsabonnentene i kommunen?			
2.2 Hvor mange hytteabonnenter er det i kommunen?			
3. Kommunal/interkommunal avfallsordning			
3.1 Er kommunen medlem i interkommunalt avfallsselskap? ☐ Ja ☐ Nei			
4. Husholdningsavfall og innsamlingsordninger			
Kommuner som er medlem i interkommunalt avfallsselskap skal bare krysse av for hva slags ordninger for innsamling av utsorter avfall som brukes i kommunen. Kommuner som ikke er medlem i interkommunalt selskap fyller også ut hvor mange tonn avfall som oppsto i kommunen i 2001, og hvem avfallet ble sendt til. Ta med avfall fra privathusholdninger og fritidsboliger.			
		Innsamlingsordninger	
		Hente-system Ubetjent mottak/returpunkt Sentralt avfallsmottak/betjent gjenvinningsstasjon	
Utsortert husholdnings-avfall fordelt på fraksjoner	Tonn	Sortert i hjemmet	Sortert på sentralt sorteringsanlegg
Papir, papp, kartong og drikkekartong 1200	4.1	☐	☐
Glass 1300	4.2	☐	☐
Plast 1700	4.3	☐	☐
Metaller 1400	4.4	☐	☐
EE-avfall 1500	4.5	☐	☐
Våtorganisk avfall 1111-1125	4.6	☐	☐
Treavfall 1141-1149	4.7	☐	☐
fall 1131	4.8	☐	☐
Tekstiler 1911	4.9	☐	☐
Spesialavfall 7000 og 8000	4.10	☐	☐
Annet 1600 og 1800	4.15	☐	☐
1600 og 1800	4.16	☐	☐
Utsortert, i alt 520	4.17	☐	☐
Restavfall 9999	4.18	Spesifiser annet	
Husholdningsavfall i alt 540	4.19		
		Gratis ved levering. Dekkes av abonnementsavgiften	
		Betaltes for levert mengde	
		4.30	
		4.31	
		4.32	
		4.33	
		4.34	
		4.35	
		4.36	
		4.37	
		4.38	
		4.39	
		4.40	
		4.41	
		4.45	
		4.80	
		4.81	
5. Fordeling av restavfall etter behandlingsmåte			
Tonn		Velg mottaker av avfallet. Hvis du ikke finner den i lista, skriv inn nytt navn	
5.1 Forbrenning			
5.2 Deponering			

6. Kontrollspørsmål

Vi er kjent med at forbruksavfallet fra offentlig virksomhet og annet næringsliv mange steder samles inn sammen med husholdningsavfallet. Slikt forbruksavfall er etter definisjonen næringsavfall. Hensikten med følgende kontrollspørsmål er bl. a. å få en skjønnsmessig vurdering av mengden næringsavfall som er innsamlet sammen med husholdningsavfallet i regionen.

6.1 Ble forbruksavfall samlet inn sammen med husholdningsavfallet i 2001?

☐ Ja☐ Nei

6.2 Er dette forbruksavfallet inkludert i tallene oppgitt som husholdningsavfall?

☐ Ja☐ Nei

6.3 Anslå mengde forbruksavfall fra næringslivet i husholdningsavfallet for 2001, enten i tonn eller prosentandel

Tonn

Prosent

eller

6.4 Mange steder blir grovavfall fra husholdningene levert direkte til avfallsanlegg. Forekom slik levering i 2001?

☐ Ja☐ Nei

6.5 Er grovavfall tatt med i husholdningsavfallet i tallene oppgitt under felt 4, "Utsortert avfall og innsamlingsordninger"?

☐ Ja☐ Nei

Tonn

6.6 Oppgi mengde grovavfall fra husholdningene

7. Kommentarer og merknader

Oppgi den tiden det tok å fylle ut skjemaet (ta med tiden det tok å hente fram dataene)

7.1

 minutter

Hva er ditt inntrykk av skjemaet (ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet, osv.)?

7.2

21A: Ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg

I dette skjemaet rapporteres samlede opplysninger om avløpsledninger og små avløpsanlegg i kommunen. Som "små avløpsanlegg" regnes alle anlegg, både enkelthusanlegg, mindre private fellesanlegg og anlegg knyttet til avløpsnettet, med utslippstillatelse for mindre enn 50PE (oppgitt i anleggenes utslippstillatelser).

Funksjonene: 350, 353, 354

Oppgavene hentes inn med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, jf forskrift av 12. april 2000 om utslipp fra mindre avløpsanlegg og vilkår om årsrapportering i den enkelte utslippstillatelse gitt av fylkesmannen. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 og § 3-2 hente inn og benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr.	Kommunens navn		
Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig	Telefon	

2. Ledningsnett

Med avløpsledninger menes her både separate spillvannsledninger og fellesledninger for spillvann og overvann, men ikke rene overvannsledninger. Stikkledninger skal ikke medregnes.

	Totalt (antall meter)	Alder på eksisterende ledningsnett (etter tidsepoke for nylegging/siste rehabilitering el. utskifting)			
		Før 1940	1940-1960	1960-1980	Etter 1980
Antall meter avløpsledninger totalt i kommunen	Pre-utfylles fra neste år	Pre-utf.	Pre-utf.	Pre-utf.	Pre-utf.
Antall meter nytt avløpsnett i rapporteringsåret					
Antall meter avløpsledninger fornyet ved utskifting/rehabilitering i rapporteringsåret					

3. Tilknytning

	Antall innbyggere tilknyttet
a. Antall innbyggere tilknyttet kommunalt eide avløpsanlegg	
b. Antall innbyggere tilknyttet interkommunale avløpsanlegg eller andre avløpsanlegg utenfor kommunen:	
Navn på anlegg:	
Navn på anlegg:	
Navn på anlegg:	
c. Antall innbyggere tilknyttet enkelthusanlegg og mindre private fellesanlegg	
SUM = innbyggerantallet i kommunen.	(automatisk summering)

4. Oppgi antall anlegg med tillatt belastning mindre enn 50 PE og fordeling av anleggene

- Tettsted er definert som en hussamling der det bor minst 200 mennesker, og der avstanden mellom husene normalt ikke er mer enn 50 meter. (Se veiledning for flere detaljer: Navn på og kart over tettsteder finnes på internettadressen www.ssb.no/emner/01/01/20/tettstedkart).

4.1 Institusjoner, hoteller, campingplasser mm.

Renseprinsipp	Antall anlegg	Reell belastning PE	Etter resipient			Etter bosettingsmønster		
			Ferskvann	Saltvann	Sum	I tettsted	I spredt bebyggelse	Sum
Urenset	3.3.1	3.3.2	3.3.3	3.3.4	3.3.5	3.3.6	3.3.7	3.3.8
Slamavskiller	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Slamavskiller m/sandfilter								
Slamavskiller m/infiltrasjon								
Biologisk renseanlegg								
Kjemisk renseanlegg								
Kjemisk/biologisk renseanlegg								
Separat klosettløsning								
Tett tank (for alt avløpsvann)								
Annen løsning								
Sum	3.3.9	3.3.10	3.3.11	3.3.12	3.3.13	3.3.14	3.3.15	3.3.16

4.2 Fast bosetting

Renseprinsipp	Antall anlegg	Antall personer tilknyttet	Etter resipient			Etter bosettingsmønster		
			Ferskvann	Saltvann	Sum	I tettsted	I spredt bebyggelse	Sum
Urenset	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.1.5	3.1.6	3.1.7	3.1.8
Slamavskiller	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Slamavskiller m/sandfilter								
Slamavskiller m/infiltrasjon								
Biologisk renseanlegg								
Kjemisk renseanlegg								
Kjemisk/biologisk renseanlegg								
Separat klosettløsning								
Tett tank (for alt avløpsvann)								

Annen løsning								
Sum	3.1.9	3.1.10	3.1.11	3.1.12	3.1.13	3.1.14	3.1.15	3.1.16

4.3 Fritidsboliger

Renseprinsipp	Antall anlegg	Etter resipient			Etter bosettingsmønster		
		Fersk- vann	Saltvann	Sum	I tettsted	I spredt bebyggelse	Sum
Urenset	3.2.1	3.2.2	3.2.3	3.2.4	3.2.5	3.2.6	3.2.7
Slamavskiller	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Slamavskiller m/sandfilter							
Slamavskiller m/infiltrasjon							
Biologisk renseanlegg							
Kjemisk renseanlegg							
Kjemisk/biologisk renseanlegg							
Separat klosettløsning							
Tett tank (for alt avløpsvann)							
Annen løsning							
Sum	3.2.8	3.2.9	3.2.10	3.2.11	3.2.12	3.2.13	3.2.14

5. Kommentarer og merknader

Hva er ditt inntrykk av skjemaet (ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet, osv.)?

21B: Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE

I dette skjemaet rapporteres opplysninger om avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE. Det benyttes et separat skjema for hvert enkelt anlegg i kommunen.

Funksjon: 350

Oppgavene hentes inn med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 7 tredje ledd, jf forskrift av 12. april 2000 om utslipp fra mindre avløpsanlegg og vilkår om årsrapportering i den enkelte utslippstillatelse gitt av fylkesmannen. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 og § 3-2 hente inn og benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr.	Kommunens navn		
Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig	Telefon	

2. Anleggsdata

2.1 Anleggslokalisering

I spørsmål 2.1 skal det føres inntil 3 navn på tettsteder som anlegget mottar avløpsvann fra. Tettstedet med størst andel av avløpsvannet skal føres først. "Tettsted" er definert som en hussamling der det bor minst 200 mennesker, og der avstanden mellom husene normalt ikke er mer enn 50 meter. (Se veiledning for flere detaljer: Navn på og kart over tettsteder finnes på internettadressen www.ssb.no/emner/01/01/20/tettstedkart).

Navn	Anleggsnr.	Ident nr.	Tettsted
			1.
Sonebelte	UTM Øst	UTM Nord	2.
			3.

2.2 Driftssituasjon ved anlegget og tillatt størrelse (PE)

I drift i hele rapporteringsåret	J/N		
Midlertidig ute av drift i deler av rapporteringsåret	J/N	Antall måneder	
Ute av drift i hele rapporteringsåret	J/N		
Nedlagt	J/N	Nedlagt år	

Oppstartsår		Siste utvidelsesår		Tillatt størrelse PE	
-------------	--	--------------------	--	----------------------	--

2.3 Eierform

- a. Kommunalt Privat (inkl. aksjeselskap) Annen eierform
- b. Anlegget behandler avløpsvann fra andre kommuner (4.1 må fylles ut)

2.4 Anleggstype

- Slambehandling omfatter kun anlegg som foretar hygienisering og/eller stabilisering av slam.
- Avvanning av slam regnes ikke som slambehandling.
- Rene slambehandlingsanlegg skal kun fylle ut spm 3.1- 3.2 om resipient, og spm 6.1 - 6.3 om slam.

Renseanlegg uten slambehandling	
Slambehandlingsanlegg	
Renseanlegg med slambehandling	
- med hygienisering eller stabilisering av slam	
- med både hygienisering og stabilisering av slam	

2.5 Renseprinsipp

- Dersom anlegget består av flere ulike renseprinsipp velges det mest høygradige renseprinsippet.

Urenset	
Mekanisk rensing	
Kjemisk rensing	
Biologisk rensing	
Biologisk/kjemisk rensing	
Naturbasert rensing	
Annen rensing	

3. Resipient

3.1 Lokalisering av resipient og utslippspunkt

Resipientnavn	
----------------------	--

Sonebelte	Utslippspunkt	
	UTM Øst	UTM Nord

3.2 Type resipient

Grunnvann	
Innsjø	
Elv/bekk	
Elvemunning	
Kystfarvann	

4. Rensekrav

4.1 Anleggets renseskrav jf gjeldende konsesjonsbetingelser (krav til rensparametre)

- Med grenseverdi menes et konsentrasjonskrav som er basert på at kun 10-15 % av analysene av døgnblandprøver er dårligere enn grenseverdien. Kontrollmetoden er beskrevet i TA-1820/2001.

- Hvis det er krav til ulike typer prøver av avløpsvannet merkes flere alternativer

Stoffkode	Prøvetype					Konsentrasjon ut (mg/l)			Renseeffekt (%)		Totalt utslipp (kg/år)
	Døgnbland		Ukebland		Stikk	middel	grense verdi	maks	middel	grense verdi	
	mengd eprop.	tidspr op.	mengd eprop.	tidspr op.							
SS	4.1.1	4.1.2	4.1.3	4.1.4	4.1.5	4.1.6	4.1.7	4.1.8	4.1.9	4.1.10	4.1.11
BOF ₅	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
BOF ₇											
KOF											
TOC											
LOC											
Tot-P							4.1.12			4.1.14	
Tot-N							4.1.13			4.1.15	

4.3 Anlegg med krav om slamavskiller, sil og lignende

Spesielt ved utslipp til sjø på Vestlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge er det i mange tilfeller ikke satt rensekraft i form av stoffkode. For mekaniske anlegg som ikke omfattes av pkt 4.1, angi gjeldende krav for rapporteringsåret:

Krav til type	Ja	Nei	Krav til størrelse	m ³ /mm	Er renseenheten bygget og i drift?	
					Ja	Nei
Slamavskiller:			Oppgi ev. krav til våtvolum:			
Sil/rist:			Oppgi ev. krav til maks lysåpning:			

5. Utslippskontroll

5.1 Tilført vannmengde og overløp ved renseanlegget

- Vannmengde overløp: Omfatter kun overløp ved renseanlegget - ikke overløp knyttet til ledningsnett

Tilført vannmengde ekskl. overløp (m ³ /år)	
Vannmengde overløp (m ³ /år)	

5.2 Fordeling av tilført vannmengde på de ulike kommuner som anlegget dekker. Gjelder kun interkommunale anlegg.

Kommunenr	Kommunenavn	Tilført vannmengde inkl. overløp (m ³ /år)
5.2.1	5.2.2	5.2.3
↓	↓	↓

5.3 Tilknytning til anlegget

Antall fast bosatte personer tilknyttet anlegget	5.3.1
Antall fritidsboliger tilknyttet anlegget	5.3.2

5.4 Belastning fra husholdninger, industri, service, institusjoner o.l. på anlegget

	Belastning på anlegget (kg tot-P/år)
Husholdninger	5.4.1
Industri	5.4.2
Service, institusjoner o.l.	5.4.3

5.5 Konsentrasjoner og mengder inn og ut av renseanlegget.

- Hvis det tas ulike typer prøver av avløpsvannet merkes flere alternativer

Stoffkode	Prøvetype					Konsentrasjon (mg/l)			Kilo per år		Verifikasjon av krav	
	Døgnbland		Ukebland		Stikk	Inn middel	Ut middel	Ut maks	Inn	Ut	ja	nei
	mengd e.p.p.	tidspr op.	mengd e.p.p.	tidspr op.								
SS	5.5.1	5.5.2	5.5.3	5.5.4	5.5.5	5.5.6	5.5.7	5.5.8	5.5.9	5.5.10	5.5.11	5.5.12
BOF ₅	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
BOF ₇												
KOF												
TOC												
LOC												
Tot-P												
Tot-N												

5.6 Antall analyser og verifikasjon av rensekrav, for anlegg med krav om grenseverdi og døgnblandprøver, jf TA-1820/2001.

Stoffkode	Totalt antall analyser	Antall analyser som ligger til grunn for verifisering	Antall analyser innenfor grenseverdien	Antall analyser innenfor det dobbelte av en grenseverdi	Verifikasjon av krav	
					ja	nei
SS	5.6.1	5.6.2	5.6.3	5.6.4	5.6.5	5.6.6
BOF ₅	↓	↓	↓	↓	↓	↓
KOF						

5.7 Analyser av miljøgifter i avløpsvannet etter rensing. Før også opp ev. andre analyser av miljøgifter.

Stoffkode	Kons. ut middel (µg/l)	Kg ut per år	Antall analyser
Cd	5.7.1	5.7.2	5.7.3
Cr	↓	↓	↓
Cu			
Hg			
Ni			
Pb			
Zn			
PAH			
PCB			
DEHP			
Andre spesifiser:	5.7.4	5.7.5	5.7.6

5.7.7	5.7.8	5.7.9	5.7.10
↓	↓	↓	↓

6. Slamproduksjon og disponering

6.1 Slamproduksjon og slam mottatt fra og levert til andre anlegg (tonn slamtørrestoff).

- Med produsert mengde slam menes den mengden slam oppgitt i tonn slamtørrestoff som er produsert på det oppgavepliktige anlegget.

- Med slam mottatt fra andre anlegg menes alt slam som har blitt tilført anlegget fra andre anlegg. Dette gjelder også slam som er tatt inn til avvanning eller annen behandling og levert videre til andre anlegg.

Produsert slam ved anlegget i rapporteringsåret	
Slam mottatt fra andre anlegg i rapporteringsåret	
Slam levert til andre anlegg i rapporteringsåret	
Herav levert slambehandlingsanlegg	
Herav levert avfallsanlegg	
SUM	automatisk

6.2 Total slamdisponering i rapporteringsåret (tonn slamtørrestoff)

	Mengde slam disponert (TTS)	Disponert med dispensasjon fra krav om kvalitet (hygiene, tungemetaller og stabilitet)
Jordbruksarealer		☐
Grøntarealer		☐
Levert til jordprodusenter		☐
Toppdekke på avfallsfylling		☐
Deponi		
Annen disponering		☐
SUM	automatisk	

6.3 Innhold av tungmetaller i slam (mg/kg slamtørrestoff).

Tungmetall	Konsentrasjon - middel (mg/kg TS)	Konsentrasjon - maks (mg/kg TS)	Grenseverdi jordbruk	Grenseverdi grøntareal
Cd	6.3.1	6.3.2	2	5
Pb	↓	↓	80	200
Hg			3	5
Cu			650	1000
Zn			800	1500
Ni			50	80
Cr			100	150

7. Kommentarer og merknader

Hva er ditt inntrykk av skjemaet (ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet, osv.)?

Vedlegg D: Skjema 22 - Kommunale gebyrer knyttet til bolig

KOSTRA		2002 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING	
Skjema nr 22	-navn	KOMMUNALE GEBYRER KNYTTET TIL BOLIG	
Funksjonene 338, 345, 350, 353, 355 og 357 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Finansdepartementet, Miljøverndepartementet og Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr 2. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.			
1. Opplysninger om kommunen			
Kommunenr		Kommunens navn	
Ansvarlig for innholdet i skjemaet			
Navn:	e-post:	tlf.	
2. Avfall			
a. Angi hyppigst forekommende renovasjonsgebyr uten mva. innen kommunal renovasjon (et husholdningsabonnement), januar 2003 kr b. Har det skjedd endringer i avfallstjenesten fra januar 2002 til januar 2003? ☐ Ja ☐ Nei Hvis ja, kryss av for hva som er endret: ☐ Antall uker per år det er tømming av blandet avfall (restavfall) ☐ Beholderstørrelsen for blandet avfall (restavfall) ☐ Endringer i innsamlingsordning (ant. fraksjoner som hentes/kan utsorteres etc) ☐ Andre endringer			
3. Feiing			
a. Angi feiegebyret uten mva for ett pipeløp i kommunen 2003, januar kr			
4. Vann og avløp			
Angi årsgebyret uten mva for standard bolig på 120 m² bruksareal. Med bruksareal menes areal innenfor omsluttende vegger. Dette kan beregnes etter <i>Norsk Standard nr. 3940 Areal og volumberegninger av bygninger</i>, men kommunen er ikke bundet til å følge denne beregningsmetoden. Noen kommuner har fastsatt gebyrsatser etter m² leieareal. Kommunen må da oppgi satsen for den arealstørrelsen som tilsvarer 120 m² bruksareal. Det er imidlertid ingen konstant sammenheng mellom bruksareal og leieareal. Kommunen bør derfor bruke en tilnærming som er riktig for kommunen.			
4.1 Årsgebyr, etter stipulert forbruk (dvs. for husholdninger uten vannmåler) uten mva for en standard bolig på 120 m²			
Vann		Avløp	
a. 2003, januar kr	c. 2003, januar kr		
b. Kommunen har ikke slikt gebyr ☐	d. Kommunen har ikke slikt gebyr ☐		
4.2 Satser med vannmåler (uten mva)			
Satser med vannmåler (med eller uten fast del) uten mva for en standard bolig på 120 m² bruksareal. Dersom kommunene ikke skiller mellom fast og variabel del, oppgi kun kubikkmeterpris.			
Vann		Avløp	
a. (Ev.) Fast del, januar 2003 kr	d. (Ev.) Fast del, januar 2003 kr		
b. Variabel del/etter måler, januar 2003 kr/m³	e. Variabel del/ettermåler, januar 2003 kr/m³		
c. Kommunen har ikke slikt gebyr ☐	f. Kommunen har ikke slikt gebyr ☐		
4.3 Målerleie uten mva			
a. 2003, januar kr b. Kommunen har ikke slikt gebyr ☐			
4.4 Tilknytningsgebyr uten mva (januar 2003)			
Vann		Avløp	
a. Lav sats kr	c. Lav sats kr		
b. Høy sats kr	d. Høy sats kr		
4.5 Tilleggsopplysninger - vann og avløp			
a. Hva er mest benyttet blant husholdningsabonnentene? ☐ Stipulert forbruk ☐ Vannmåler b. Om mulig anslå hvor stor andel av husholdningsabonnentene som benytter vannmåler prosent c. Om kommunen har minimumsforbruk av vann for husholdningsabonnenter - oppgi dette (for en standard bolig på 120 m² bruksareal) m³ d. Om kommunen har minimumsforbruk av avløp for husholdningsabonnenter - oppgi dette (for en standard bolig på 120 m² bruksareal) m³			

5. Kommentarer og merknader

Hva er ditt inntrykk av skjemaet (ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet, osv.)?

RA-0449

Vedlegg E: Skjema 23 - Kostnadsdekning i vann-, avløp- og avfallssektorene

KOSTRA			2002 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING		
Skjema nr	-navn				
23	KOSTNADSDEKNING I VANN-, AVLØP OG AVFALLSSEKTORENE				
Funksjonene 340, 345, 350, 353, 355 og 357 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Miljøverndepartementet og Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr 2. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.					
1. Opplysninger om kommunen					
Kommunenr		Kommunens navn			
Navn skjemaansvarlig:		e-post skjemaansvarlig:		Tlf nr	
2 . Vannsektoren - alle tall gis i 1000 kr					
a. Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til vannsektoren i kommuneregnskap ☐					
b. Hvilken budsjettert dekningsgrad har kommunen lagt opp til for vannsektoren? %					
2.1 Kostnadsdekning i 1000 kr a) Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr) Kr b) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr) Kr					
2.2 Spesifiser avskrivningsmetode og kalkylerente I egen selvkostkalkyle har kommunen benyttet;					
<u>a. Avskrivningsmetode</u> ☐ Like årlige avskrivningskostnader (lineær metode) ☐ Synkende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden (degressiv metode) ☐ Stigende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden (progressiv metode) ☐ Varierende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden					
<u>b. Kalkylerente</u> ☐ Kommunalbankens nominelle rente på langsiktige lån ☐ Kommunalbankens nominelle rente på langsiktige lån med tillegg av 1 prosentpoeng ☐ Effektiv rente på norske statsobligasjoner med 3 års gjenstående løpetid, med et tillegg på 1 prosentpoeng (gjennomsnitt over året)					
c. Benyttet kalkylerente: _____ %					
3. Avløpssektoren - alle tall gis i 1000 kr					
a. Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til avløpssektoren i kommuneregnskap ☐					
b. Hvilken budsjettert dekningsgrad har kommunen lagt opp til for avløpssektoren? %					
3.1 Kostnadsdekning i 1000 kr a) Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr) Kr b) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr) Kr					
3.2 Spesifiser avskrivningsmetode og kalkylerente I egen selvkostkalkyle har kommunen benyttet;					
<u>a. Avskrivningsmetode</u> ☐ Like årlige avskrivningskostnader (lineær metode) ☐ Synkende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden (degressiv metode) ☐ Stigende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden (progressiv metode) ☐ Varierende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden					
<u>b. Kalkylerente</u> ☐ Kommunalbankens nominelle rente på langsiktige lån ☐ Kommunalbankens nominelle rente på langsiktige lån med tillegg av 1 prosentpoeng ☐ Effektiv rente på norske statsobligasjoner med 3 års gjenstående løpetid, med et tillegg på 1 prosentpoeng (gjennomsnitt over året)					
c. Benyttet kalkylerente: _____ %					

4. Avfallssektoren - alle tall gis i 1000 kr	
a. Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til avfallssektoren i kommuneregnskap ☐	
b. Hvilken budsjettert dekningsgrad har kommunen lagt opp til for avfallssektoren? %	
4.1 Kostnadsdekning i 1000 kr a) Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr) Kr b) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr) Kr	
4.2 Spesifiser avskrivningsmetode og kalkylerente I egen selvkostkalkyle har kommunen benyttet; <u>a. Avskrivningsmetode</u> ☐ Like årlige avskrivningskostnader (lineær metode) ☐ Synkende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden (degressiv metode) ☐ Stigende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden (progressiv metode) ☐ Varierende avskrivningskostnader gjennom beregningsperioden <u>b. Kalkylerente</u> ☐ Kommunalbankens nominelle rente på langsiktige lån ☐ Kommunalbankens nominelle rente på langsiktige lån med tillegg av 1 prosentpoeng ☐ Effektiv rente på norske statsobligasjoner med 3 års gjenstående løpetid, med et tillegg på 1 prosentpoeng (gjennomsnitt over året) c. Benyttet kalkylerente: _____ %	
4.3 Utsetting av avfallstjenesten (Besvares kun dersom kommunen ikke har inntekter eller utgifter knyttet til avfallssektoren i kommuneregnskapet)	
Hvis kommunen ikke har inntekter eller utgifter knyttet til avfallssektoren oppgir budsjett-tallene som kommunestyre brukt for fastsetting av gebyrsatser for år 2002, eller fyll inn kommunens andel av avfallsselskapets gebyrinntekter og utgifter i rapporteringsåret.	
a. gebyrinntekter (oppgis i 1000 kr)	kr
b. utgifter (oppgis i 1000 kr)	kr
Finansiell dekningsgrad (a. gebyrinntekter / b. utgifter) * 100	(beregnes automatisk) %

5. Kommentarer og merknader

Hva er ditt inntrykk av skjemaet (ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet, osv.)?

RA-0450

Vedlegg F: Forslag til nøkkeltall for VAR - nivå 2 (2003-publiseringsen)

VANN (funksjonene 340 og 345)

Prioritering
1 Finansiell dekningsgrad - vann (prosent)
2 Bruttoinvestering i vannsektoren per innb. tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)
Dekningsgrad
3 Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning (prosent)
4 Andel av husholdningsabonnentene som har installert vannmåler (prosent)
Produktivitet/enhetskostnad
5 Gebyrinntekter per innb. tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)
6 Gebyrgrunnlag (totalkostnad) per innb. tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)
7 - andel driftskostnader (prosent) (NY)
8 - andel kapitalkostnader (prosent) (NY)
9 Gebyrgrunnlag (totalkostnad) per produsert m3 vann (kr/m3)
10 Korrigerte brutto driftsutgifter per innb. tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)
11 Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm. egenprod per innb. tilkn. komm. vannforsyning (kr/tilkn.innb)
12 Årsgebyr for vannforsyning, standardbolig på 120 m2 (kr/abonnent/år) (gjelder rapporteringsåret +1)
13 Endring i årsgebyrsats for vannforsyning siste år (realøkning i prosent)
14 Pris per m ³ vann (kr/m3) (gjelder rapporteringsåret +1)
15 Fastleddpris - ved todelt gebyrordning for vann (kr/abonnent/år) (gjelder rapporteringsåret +1)
16 Sats for variabelt ledd - ved todelt gebyrordning for vann (kr/m3) (gjelder rapporteringsåret +1)
17 Tilknytningsgebyr for vann - (høy sats) (kr) (gjelder rapporteringsåret +1)
Utdypende tjenesteindikatorer
18 Antall kommunale vannverk
19 Tilknytningstetthet på distribusjonsnettet (vann) (innb/km)
20 Forsyningssikkerhet, vann (prosent)
21 Andel av de kommunale vannverkene som har sikkerhets- og beredskapsplan (prosent)
22 Andel av innb. tilkn. komm. vannverk som er forsynt av grunnvann el. desinfisert overflatevann som hovedkilde (prosent)
23 Andel av innb. tilkn. komm. vannverk som er tilknyttet vannverk med god vannkvalitet (prosent)
24 Vannkvalitet - andel tilfredsstillende prøver totalt (prosent)
25 Vannkvalitet - andel prøver uten E.coli-bakterier (mikrobiologiske parametre) (prosent)
26 Vannkvalitet - andel tilfredsstillende fargeprøver (prosent)
27 Vannkvalitet - andel tilfredsstillende pH-prøver (prosent)
28 Andel av ledningsnettet som er nylagt eller fornyet siste år (vann) (prosent)
29 Beregnet vannlekkasje per km ledning per år (m3/km/år)
30 Total vannleveranse (spesifikk totalleveranse) per tilkn. innbygger (m3/tilkn.innb/år)
31 Andel av total vannleveranse som går til husholdningsforbruk (prosent)
32 Andel av total vannleveranse som går til industri og næringsvirksomhet (prosent)
33 Andel av total vannleveranse som går til annet forbruk (jordbruksvanning mv.) (prosent)
34 Andel av total vannleveranse som går tapt pga. lekkasje (prosent)
35 Gjennomsnittlig husholdningsforbruk per person per døgn (l/innb/døgn)

AVLØP (funksjonene 350 og 353)

Prioritering
1 Finansiell dekningsgrad - avløp (prosent)
2 Bruttoinvestering i avløpsektoren per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb)
Dekningsgrad
3 Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)
Produktivitet/enhetskostnad
4 Gebyrinntekter per innb. tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)
5 Gebyrgrunnlag (totalkostnad) per innb. tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)
6 - andel driftskostnader (prosent) (NY)
7 - andel kapitalkostnader (prosent) (NY)
8 Gebyrgrunnlag (totalkostnad) per belastningsenhet (avløp) (kr/kg tot-P)
9 Korrigerte brutto driftsutgifter per innb. tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)
10 Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm. egenprod per innb. tilkn. komm. avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)
11 Årsgebyr for avløp, standardbolig på 120 m2 (kr/abonnent/år) (gjelder rapporteringsåret +1)
12 Endring i årsgebyrsats for avløp siste år (realøkning i prosent)

13 Pris per m ³ avløp (kr/m ³) (gjelder rapporteringsåret +1)
14 Fastleddpris - ved todelt gebyrordning for avløp (kr/abonent/år) (gjelder rapporteringsåret +1)
15 Sats for variabelt ledd - ved todelt gebyrordning for avløp (kr/m ³) (gjelder rapporteringsåret +1)
16 Tilknytningsgebyr for avløp - (høy sats) (kr) (gjelder rapporteringsåret +1)
Utdypende tjenesteindikatorer
17 Antall kommunale avløpsanlegg
18 Tilknytningstetthet på distribusjonsnett (avløp) (innb/km) (utgikk i fjor NY igjen i år)
19 Andel av innb. tilkn. komm. avløpstjeneste som er tilknyttet renseanlegg med oppfylte konsesjonskrav (prosent)
20 Andel tilknyttet anlegg med mekanisk, biologisk, naturbasert el. ukonvensjonell rensing (prosent)
21 Andel tilknyttet anlegg med kjemisk rensing (prosent)
22 Andel tilknyttet anlegg med kjemisk-biologisk rensing (prosent)
23 Andel av ledningsnett som er nylagt eller fornyet siste år (avløp) (prosent)
24 Andel produsert slam som tilfredsstiller krav til bruk som jordforbedringsmiddel (prosent)
25 Andel slam brukt som jordforbedringsmiddel
26 Andel slam disponert til andre formål enn jordforbedringsmiddel
27 Andel slam deponert

AVFALL/SEPTIKTØMMING (funksjonene 354, 355 og 357)

Prioritering
1 Finansiell dekningsgrad - avfall
2 Bruttoinvestering i avfallssektoren per innbygger (kr/innb)
3 Bruttoinvestering i avfallssektoren per årsinnbygger (kr/årsinnb)
Produktivitet/enhetskostnad
4 Brutto driftsutgifter for septiktømming per innbygger (kr/innb)
5 Inntekter fra avfallsgebyrer per innbygger (kr/innb)
6 Inntekter fra avfallsgebyrer per årsinnbygger (kr/årsinnb)
7 Gebyrgrunnlag (total kostnad) per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering (kr/årsinnb)
8 - andel driftskostnader (prosent) (NY)
9 - andel kapitalkostnader (prosent) (NY)
10 Korrigerte brutto driftsutgifter per årsinnbygger (avfall) (kr/årsinnb)
11 Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm. egenprod per årsinnbygger (avfall) (kr/årsinnb)
12 Årsgebyr for avfall, standardbolig på 120 m ² (kr/abonent/år) (gjelder rapporteringsåret +1)
13 Endring i årsgebyrsats for avfall siste år (realøkning i prosent)
Utdypende tjenesteindikatorer
14 Antall ulike gebyrsatser som tilbys husholdningsabonnentene (NY)
15 Antall avfallsfraksjoner som hentes hos abonnentene
16 Antall avfallsfraksjoner abonnentene kan frakte til ubetjent returpunkt
17 Antall avfallsfraksjoner som kan leveres mot gebyr ved sentral gjenvinningsstasjon
18 Antall avfallsfraksjoner som kan leveres gratis ved sentral gjenvinningsstasjon
19 Antall kg innsamlet husholdningsavfall per årsinnbygger (kg/årsinnb)
20 Antall kg utsortert husholdningsavfall per årsinnbygger (kg/årsinnb)

Evalueringsrapport

for

**KOSTRA kulturminne,
natur og nærmiljø
(KNNM)**

**Erfaringer år 2002
Anbefalinger år 2003**

Avlevert 01.07.2002

1 Konklusjoner og anbefalinger	91
2 Innledning	92
2.1 Formål med arbeidet	92
2.2 Sammensetning av KNNM-arbeidsgruppa	92
3 Rammer for KOSTRA-arbeidet.....	93
3.1 Generelt.....	93
3.2 Spesielt for år 2002.....	93
3.3 Avgrensning av mandatområdet	93
4 Oppfølging av fjorårets rapport.....	94
5 Erfaringer med skjema og revisjon for 2001	96
5.1 Revisjonsprosessen 2002	96
5.1.1 Kontroller i skjema	96
5.1.2 Purrerutiner.....	96
5.1.3 Revisjonsopplegget for 2001-rapporteringen	97
5.1.3.1 KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema:	97
5.1.3.2 Fylkesskjema, KOSTRA-skjema 51	97
5.2 Resultater fra revisjonen	97
5.2.1 Kommune-KOSTRA.....	97
5.2.2 Fylkes-KOSTRA	98
5.3 Generelle problemer med enkelte spørsmål.....	101
5.3.1 Skjema 20:	101
5.3.2 Skjema 51:	102
6 Faglige anbefalinger for rapporteringen 2003.....	102
6.1 Revisjon er nødvendig, og mer tid må settes av.	102
6.2 Ønskede endringer i skjema 20 - kommune.....	102
6.2.1 Kriterier ved prioritering av endringsforslag.....	102
6.2.2 Foreslåtte endringer i avsnitt 2	103
6.2.3 Foreslåtte endringer i avsnitt 3	103
6.2.4 Foreslåtte endringer i avsnitt 4	104
6.2.5 Foreslåtte endringer i avsnitt 5	104
6.2.6 Foreslåtte endringer i avsnitt 6	105
6.2.7 Foreslåtte endringer i avsnitt 7	106
6.2.8 Forslag om nytt avsnitt 8: Inngrepsfrie områder	106
6.2.9 Forslag om nytt avsnitt 9: Kartlegging av biologisk mangfold	106
6.3 Ønskede endringer i skjema - fylkeskommune.....	107
6.3.1 Kriterier for prioritering av endringsforslag.....	107
6.3.2 Foreslåtte endringer i avsnitt 2	107
6.3.3 Foreslåtte endringer i avsnitt 3	107
6.3.4 Foreslåtte endringer i avsnitt 4	107
7 Funksjonskonto - justeringsforslag.....	108
7.1 Generelt.....	108
7.2 Kommune-KOSTRA	108
7.2.1 Balansen mellom 120 og 300 - og videre mot 335, 360 og 365.....	108
7.2.2 Funksjon 120	108
7.2.3 Funksjon 300	108
7.2.4 Funksjon 335	109

7.2.5	Funksjon 360	109
7.2.6	Funksjon 365	109
7.3	Fylkes-KOSTRA	110
7.3.1	Funksjon 715	110
7.3.2	Funksjon 716	110
7.3.3	Funksjon 750	110
7.3.4	Funksjon 775 Idrett.....	110
8	Krav til videreutvikling av KOSTRA.....	111
8.1	Generelt.....	111
8.2	Rapportering	111
8.2.1	Administrative registre	111
8.2.2	Geografisk informasjon	112
8.3	Programmering	112
8.4	Nøkkeltall og faktaark	112
8.4.1	KOSTRA må representere tidsserier som standard	112
8.4.2	Tilrettelegging for utskrifter	112
8.4.3	Geografisk informasjon	113
8.4.4	En detalj: Overskriften må kunne låses	113

1 Konklusjoner og anbefalinger

KOSTRAs gruppe for Kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM-gruppa) legger med dette fram sin 5. rapport. For rapporteringsåret 2001, som er første år der alle kommuner og fylkeskommuner deltar, har 406 av landets 435 kommuner levert KNNM-skjema. 23 av de 29 kommunene som **ikke** leverte skjema, var med i KOSTRA for første gang. 18 av 19 fylkeskommuner har levert skjema. 29 kommuner og 1 fylkeskommune har ikke levert regnskapstall.

Erfaring fra årets rapportering er at god revisjon medfører vesentlige forbedringer i rapporteringen. Det må derfor legges bedre til rette for dette gjennom å forlenge revisjonsperioden. Etter gruppas synspunkt vil det være en fordel om fagrevisjonen kan starte umiddelbart etter 15. mars, da ureviderte tall legges ut. Dette rokker ikke ved kommunenes ansvar for tallene, snarere tydeliggjør det at kommunene har et ansvar for kvaliteten i sin rapportering, og kan forvente spørsmål om dette.

Gruppa har denne gangen fått som særskilt mandat å vurdere rapportering om køer i tjenesteproduksjonen og brukerbetaling knyttet til tjenestene. Begge deler er tatt med i forslag til revidert rapportskjema. Gruppa vil imidlertid påpeke at ved rapporteringen for år 2000, var brukerbetaling med i skjema, men dette måtte kuttes fra fjorårets skjema på grunn av direktiver gitt i kommuneproposisjonen 2001. Gruppa vil påpeke at bedre forutsigbarhet i rammevilkårene for KOSTRA-skjema er viktig både for de som skal administrere, de som skal rapportere og de som skal bruke statistikken.

I oppfølgingen av miljøvernpolitikken i Norge overføres stadig flere oppgaver til kommunene. Statens rolle endres i retning av overvåking gjennom resultatindikatorer og indirekte styring gjennom å påvirke rammevilkårene for kommunene. Etter KNNM-gruppas oppfatning bidrar dette til å øke behovet for utvikling av gode indikatorer og løpende innsamling av resultatinformasjon. KNNM-gruppa foreslår selv enkelte endringer på skjema for år 2002, begrunnet i mandatet gitt sentralt, erfaringer med årets rapportering og begrunnede ønsker fra fagdirektorater, Miljøverndepartement og kommuner. Endringene i rapporteringen vil også medføre endringer i nøkkeltallene i faktaarkene.

Gruppa foreslår å endre navnet på rapporteringsskjema og faktaark til "Fysisk planlegging, kart og oppmåling, kulturminner, natur og nærmiljø". Navnet er langt, men mer presist enn dagens navn. For miljøvernområdet, som er sektorovergripende og vanskelig å avgrense, er dette viktig. I den sammenhengen skal nevnes at i løpet av våren har det vært drøftet om såpass forskjellige områder som "grønn kommune", som omfatter kommunal virksomhet knyttet til f.eks. energisparing, innkjøpsordninger mv. og om fiske-, jakt- og viltstell-rapportering skulle knyttes til KOSTRA - KNNM. Gruppas innstilling er at enkelte av disse sakskompleksene ikke uten videre lar seg innarbeide i gruppas ansvarsområde ("grønn kommune"), mens andre saksområder må vurderes i takt med rapporteringsbehov knyttet til overføring av oppgaver til kommunene i årene som kommer.

KNNM-gruppa foreslår ingen endringer knyttet til funksjonskontoplanen, men konstaterer med bakgrunn i årets rapportering at det er behov for å justere veiledningen om utgiftsføring knyttet til særlig funksjonene 120 og 300 i kommuneregnskapet. Arbeid med kommuneplanens arealdel må føres på funksjon 300 og ikke 120. Tilsvarende bør virksomhet knyttet spesielt til saksområdene naturvern, friluftsliv og kulturminnevern i sterkere grad føres på funksjonene 335, 360 og 365. Det er fremmet forslag om nye forklaringer til funksjonskontiene.

2 Innledning

2.1 Formål med arbeidet

KOSTRA Kulturminner, natur- og nærmiljøgruppa (KNNM) ble opprettet våren 1998, og har levert rapport hvert år siden da. Arbeidsgruppa ble sammenkalt igjen våren 2002, og har hatt 3 møter. Formålet med gruppas arbeid i 2002 var å utarbeide ny rapport med klare anbefalinger i prioritert rekkefølge:

1. **Omarbeiding og justering av skjema.** Her skulle det tas hensyn til anvisninger gitt i gruppas mandat, kommuneproposisjonen, kommentarer fra oppgavegivere, andre erfaringer gjort under revisjonen av rapporteringen fra fjoråret samt innspill fra partene
2. **Gjennomgå forklaringene av funksjonskonti** med tanke på en mer ensartet koding i regnskapet mellom kommunene/fylkeskommunene.
3. **Forbedre veiledningen.** En del av resultatene fra årets rapportering indikerte at veiledningene fortsatt måtte justeres for å gi mer presise retningslinjer for rapporteringen.
4. **Gå gjennom og forbedre nøkkeltallene** for å få fram de viktigste resultatene best mulig.

Vekten har klart vært lagt på pkt. 1 i vår. I tillegg har gruppa behandlet forslag til pkt. 2. Pkt. 3 er også diskutert, men her er ikke arbeidet fullført, og vil måtte tas opp igjen til høsten. Pkt. 4 har knapt nok vært satt på sakskartet, og vil bli tatt opp igjen til høsten, etter at eventuelt finansieringsbehov er avklart og Samordningsrådet har tatt stilling til hvilke endringer i skjema som skal implementeres. Rapporten omtaler ikke pkt. 3 og 4.

Det har ligget som en forutsetning av gruppa og institusjonene i særlig grad måtte prioritere hvilke endringer som er mulig å få til innenfor dagens bevilgningssituasjon mht. KOSTRA. Prosjektfasen avsluttes 30. juni og en går over i en driftsfase uten ekstra tilførsel av midler til formålet, og det må avdekkes om det er mulig å få dekket kostnader ut over prosjektbevilgningen over andre institusjoners budsjetter.

2.2 Sammensetning av KNNM-arbeidsgruppa

Våren 2002 har gruppa bestått av:

Svein Homstvedt, - SSB (leder)
Øystein Nesje, Miljøverndepartementet (MD)
Ole Haakon Opperud, Miljøverndepartementet (MD)
Hans A. Støen, Bærum kommune (representant for Kommunenes sentralforbund (KS))
Arne G. Berg, Hvaler kommune (representant for Kommunenes sentralforbund (KS))
Jon Inge Zazzera, Rogaland fylkeskommune (representant for Kommunenes sentralforbund (KS))
Francine Lampe, Riksantikvaren (RA)
Terje Nypan, Riksantikvaren (RA)
Sissel Rübberdt, Direktoratet for naturforvaltning (DN)
Erik Anders Aurbakken, Landbruksdepartementet (LD)
Geir Haveraaen, Bergen kommune (medlem fra mai 2002)
Julie Hass, Pr. (SSB)
Henning Høie, Pr. (SSB)

Hans Ø. Hvidsten, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), Erik Perstuen, Statens kartverk (SK) og Tore Kleffegård, Statens forurensningstilsyn (SFT), har mottatt sakspapirer.

I direktivene for arbeidsgruppene har det foran årets arbeid blitt presisert at det er fagdepartementene som har ansvaret for arbeidsgruppa, og at det er departementet sammen med KS, KRD og SSB som fatter gruppens vedtak. SSBs ledelse av faggruppa er mer operativ enn besluttsende, samtidig som SSB har et selvstendig ansvar for Norges offisielle statistikk. Representanter for fagdirektorater (RA, DN, SFT, SK) og andre departementer (LD) har en mer rådgivende funksjon i gruppa. Deltakerne har vært inneforstått med denne rolleforståelsen.

3 Rammer for KOSTRA-arbeidet

3.1 Generelt

I løpet av perioden fra prøvedrift til opptrapping mot fullrapportering i KOSTRA, har KOSTRA blitt sterkere forankret som **den** rapporteringskanalen som skal nyttes mellom kommune, fylkeskommune og stat. Prinsippene har vært der lenge, men det er når man ser at dette blir virkelighet, at forståelsen av systemet og systemets viktighet og potensial blir forstått og akseptert av interessentene.

I oppfølgingen av miljøpolitikken i Norge overføres stadig flere oppgaver til kommunene. Statens rolle endres i retning av overvåking gjennom resultatindikatorer og indirekte styring gjennom å påvirke rammevilkårene for kommunene. Etter KNNM-gruppas oppfatning bidrar dette til å øke behovet for utvikling av gode indikatorer og løpende innsamling av resultatinformasjon.

Regjeringen har fastsatt i overkant av 80 nasjonale nøkkeltall for miljøvernpolitikken og som blant annet skal rapporteres til Stortinget annet hvert år i forbindelse med stortingsmeldingen "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand" (RM). KOSTRA vil kunne levere statistikk knyttet til noen av disse nøkkeltallene, foruten annet beslutningsunderlag for både sentral og lokal forvaltning.

3.2 Spesielt for år 2002

Ved årets rapportering er arbeidsgruppene av KRD spesielt bedt om å vurdere rapportering og nøkkeltall knyttet til kø (saksbehandlingstid) og gebyrfinansiering. Gruppa finner disse spørsmålene svært relevante i forhold til kommunal tjenesteproduksjon.

Spørsmål om gebyrfinansiering er vurdert av gruppa tidligere, og implementert i skjema seinest for år 2000. Som en konsekvens av fjorårets kommuneproposisjon (St.pr. nr. 82 (2000 – 2001) "Om lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2002"), ble imidlertid spørsmål om gebyrfinansiering strøket av skjema. KNNM-gruppa er imidlertid stemt for å ta spørsmålet inn igjen i neste års skjema dersom det ønskes, men finner signalene om dette tvetydige.

3.3 Avgrensning av mandatområdet

KNNM-gruppa har blitt bedt om synspunkter på to mulige utvidelser av KOSTRA for miljøområdet:

1. Energiforbruk m.m. i kommunen

Oslo kommune sendte høsten 2001 brev til Miljøverndepartementet med kopi til SSB om rapportering og nøkkeltall for "grønn kommune". Indikatorene skulle være knyttet til energiforbruk i kommunens virksomhet, materialkonsum i kommunale innkjøpsordninger mv. En omfattende liste med mulige nøkkeltall var lagt ved.

KNNM-gruppa fant saksområdet relevant, men spørsmålet er komplekst og det ville også bety en vesentlig utvidelse av gruppas ansvarsområde, samtidig som det er et omfattende arbeid å

utvikle regnskapsrutiner, skjemarapportering og nøkkeltall for dette.

I etterkant kan vi konstatere at Stortinget 18. juni vedtok å be "...Regjeringen komme tilbake med et forslag om at offentlige etater, kommuner og nettselskaper må rapportere sitt energiforbruk fordelt på energikilde og forbrukergruppe slik at datagrunnlaget gjør det mulig å jobbe mer systematisk med å redusere energiforbruket generelt, for gjennom dette å redusere framtidig energikostnader, samt utslipp av klimagasser, lokal luftforurensning og andre miljøproblemer. I tillegg må det legges til rette for en økonomisk kompensasjon for dette merarbeidet." Videre ber Stortinget "...Regjeringen sikre at det utvikles relevante indikatorer som har hensynet til brukerne som overordnet formål, og at disse indikatorene samtidig integreres i KOSTRA-systemet." ((Dokument nr. 8:101 (2001-2002), vedtatt i kveldsmøte 18.6 (<http://www.stortinget.no/std/2001/midl/s020618k.htm>)).

KNNM-gruppa mener at dette siste vedtaket aktualiserer henvendelsen fra Oslo kommune ytterligere. Deler av problemstillingene som tas opp i "grønn kommune" kan behandles innenfor KNNM-gruppas mandat, men da må gruppa utvides ytterligere med spisskompetanse. Andre deler av problemstillingene håndteres best under andre arbeidsgrupper.

2. Jakt og avgang av vilt

Kommunene rapporterer årlig tall for felt storvilt, samt irregulær avgang av storvilt og store rovdyr til SSB på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning. SSB kvalitetssikrer data og publiserer statistikk for dette. Dette er en rutine som har vært tilnærmet uendret i flere år.

Spørsmål har vært reist om ikke denne rutinen burde implementeres i KOSTRA-systemet, og om KNNM-gruppa burde ta ansvar for dette. Et særskilt problem for eventuell jaktstatistikk i KOSTRA er imidlertid at jaktåret ikke faller sammen med kalenderåret, og at rapporteringstidspunktene er annerledes.

Oppgaver knyttet til jakt og vilt og fisk og fiske vurderes overført til kommunene, men det er for tidlig å foreslå spørsmål i KOSTRA nå. KNNM-gruppa vil komme tilbake til saken når den er aktuell.

4 Oppfølging av fjorårets rapport

I rapporten for 2001 gav KNNM-gruppa en rekke anbefalinger. Noen av disse er stilt opp i tabell 4.1, sammen med en oversikt over status våren 2002, og gruppas synspunkter om videre oppfølging.

Tabell 4.1. Status for viktige anbefalinger fra fjorårets rapport

Anbefalinger fra gruppa 30.06.01	Status per 30.06.02	Synspunkter og oppfølging fra KNNM-gruppa
Datatilgjengelighet og datapresentasjon		
Nivå 3 må inneholde alle innrapporterte tall. Disse bør sorteres på en mer logisk måte enn alfabetisk rekkefølge	Akseptert. Parametere er lagt ut i samme rekkefølge spørsmålene er i skjema med tilsv. spørsmålsnummerering (til 15.06)	OK
Faktaarkene må kunne gi data på nøkkeltall som bygger på ja-nei-spørsmål	OK, men to nøkkeltall (ja og nei) for hvert spørsmål (til 15.06)	Delvis OK
Tabelloversikter (også i form av Excel-ark) bør alltid inneholde kommunenumre	Akseptert	OK

Det må bli lettere tilgang til regnskapstallene. Per i dag må tilgang til regnskapstall for eksterne brukere skaffes ved at ønskede regnskapsparametere defineres til faktaark nivå 3. Den planlagte KOSTRA-databasen bør eventuelt gjøres tilgjengelig eksternt.	Delvis. Flere regnskapsparametere er lagt i faktaarkene	OK
Ved presentasjon av tall for kommunegrupper bør det vurderes andre statistiske parametere enn gjennomsnitt, f.eks. median.	Delvis akseptert. Veid gjennomsnitt tilgjengelig under "Landsgjennomsnitt utenom Oslo". Lagring av tabeller er mulig i regneark, og derfra kan bruker selv beregne ønskede parametere.	OK
Skjemautfylling og dataleveranser		
Bedre it-løsninger for kommunene (kan være en årsak til manglende innlevering av data?). Grappa mener at et Internettbasert rapporteringsverktøy bør innføres. Det er bl.a. upraktisk at man ikke kan overføre Formflow-skjemaer til annen programvare. Dagens løsning er kostbar og tungvint.	Delvis. Under utvikling. Ca. 200 kommuner vil ha internettbasert rapporteringsverktøy (xml-skjema). Form-flow er for tidkrevende. Skjemakontrollene i xml må imidlertid forbedres	<i>Ikke OK pr. i dag</i>
Skjema må sendes ut med forhåndsutfylte tall fra fjorårets rapportering.	Nei. (Ikke ønskelig?? tall kan uansett hentes fra fjorårets rapportering)	Kravet gjentas. Nå er det mulig å spesifisere noen datafelt som kan preutfylles, og dette må videreutvikles.
Veiledningsteksten knyttes opp mot det enkelte skjemafelt med "trykknapper"/hyperlinker. Bør gis høy prioritet når nytt system innføres.	Nei	Kravet gjentas
Spørsmålet om hvorvidt kommunene oppdaterer databaser eller administrative registre bør vurderes tatt inn i KOSTRA på sikt, som erstatning for detaljspørsmål på KOSTRA-skjemaene. Dette avhenger av når de aktuelle systemer/databaser/registre er oppegående (2003/2004).	Nei , bør registreres av registerfører)	<i>Aksepteres som hovedprinsipp.</i>
Større skjemaendringer		
Tema 8 "Vern mot forurensning" på skjema 20 (oppfølging av kommuneproposisjonen) må fjernes	Utført	Ikke identifisert sterke krav om å ta det inn igjen
Tema 2 "Funksjon 300 fordelt etter delfunksjoner og gebyradgang" på skjema 20 (oppfølging av kommuneproposisjonen) må forenkles	Utført, men krav om å ta det inn igjen	Er foreslått av grappa.
Nye spørsmål skjema 20 under tema 4 "Tiltaks- og byggesaksbehandling"	Utført	Gjentas 2003
Nye spørsmål under tema 2 "Plansaksbehandling" på skjema 51	Utført	Gjentas 2003
Revision:		
Utvidelse i form av mer presise kontroller og kontroll mot andre	Ikke tilfredsstillende pr. dato	Revisjonsdatabasen må utvikles videre.

datasett (tidligere år og andre kommuner) må foretas		
Oppfølging av kommuner som rapporterer mangelfullt må forbedres	OK delvis. 99 prosent kontaktet. Men kort frist og ingen ekstra purring	Revisjon må starte tidligere. Første gangs purring må koordineres sentralt.
Administrative forhold:		
Frister for rapporteringen: Det er et poeng at det gis best mulig tid til fagrevisjonen i SSB. Dette er viktig med tanke på at alle kommunene rapporterer neste år. Etter hvert som IT-løsningene for datamottak og produksjon av faktaark i SSB utvikles og forbedres, bør dette bli mulig.	Nei. Må tas opp igjen når ny teknologi innføres. Avhengig av sentrale beslutninger	Viktig spørsmål som må følges opp.
Ettersom det legges opp til at KOSTRA skal gjennom tunge prosesser på miljøområdet i år 2002 og seinere, vil dette kreve et finansielt grunnlag, selv om KOSTRA som prosjekt skal være et avsluttet kapittel.	Noen av disse prosessene er fullført, men ikke alt er avsluttet.	Løpende

5. Erfaringer med skjema og revisjon for 2001

5.1 Revisjonsprosessen 2002

Verktøyet form-flow som brukes i revisjonsprosessen består av automatiske kontroller i det elektroniske skjemaet og diverse kontroller av de rapporterte dataene.

5.1.1 Kontroller i skjema

Kontrollene som ligger i skjemaet er "logiske" kontroller (f.eks. at kartlagt areal ikke kan overstige kommunens areal). De fleste kontrollene er kun varsler, slik at man kan en "trosse" kontrollene. Dette er gjort for at man skal kunne fylle ut hvor man vil på skjemaet uten å være tvunget til å følge en bestemt rekkefølge. Selv om antall kontroller i skjema økte fra 2000 til 2001, og kvaliteten på kontrollen ble forbedret, kan feil oppstå og det er behov for ytterligere revisjon. I 2001 rapporterte 23 kommuner vha. xml-teknologi, og her var skjemakontrollene fraværende. Det gav et klart utslag i svarprosenten på en del av feltene, sikkerheten i oppgavene er vanskeligere å vurdere. Gruppa anbefaler sterkt at kontroller blir lagt inn i xml-skjema i 2002-rapportering, særlig siden antall kommuner som bruker xml-skjema økes fra 23 til ca. 200.

5.1.2 Purrerutiner

Fram til 15.04, som er frist for oppgavegivere å rette de foreløpige tallene, ble det ikke gjennomført noen revisjon eller kontroll, verken av de KNNM-ansvarlige eller sentralt i SSB. Gruppa anbefaler at man allerede etter 15.02, som er frist for innrapportering av foreløpige tall, har rutiner for purring for kommuner/fylkeskommuner som ikke har levert innen frist. De første purringene bør skje fra sentralt hold. Etter publisering av foreløpige tall 15.03 bør det sendes melding til alle kommuner/fylkeskommuner med henstilling om å sjekke tallene og å sende inn tall som mangler. Også dette bør gjøres fra sentralt hold (mer effektivt), men dersom det ikke blir gjort, bør de fagansvarlige ved SSB gjøre det. For 2001-rapporteringen ble det kun purret på manglende data og skjema i forbindelse med revisjonen som startet i mai (se avsnitt nedenfor).

5.1.3 Revisjonsopplegget for 2001-rapporteringen

De fagansvarlige i SSB for KNNM- og VAR-skjemaene (skjema 20-23 og 51) har utviklet et felles revisjonsopplegg. Avdelingens IT-seksjon (203) laget en skyggedatabase for data fra disse skjemaene og programmerte de logiske kontrollene som ble definert av de fagansvarlige. Kontrollene var heller ikke i år tilstrekkelig utprøvd, og revisjonen ble gjennomført i Excel. (Utviklingen av revisjonsdatabase vil fortsette til neste år.) De rapporterte dataene ble imidlertid hentet fra denne skyggedatabasen.

5.1.3.1 KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema:

Revisjonen startet i begynnelsen av mai, og besto av tre elementer:

1. Manglende skjema
2. Manglende svar i skjema
3. Identifisering av tvilsomme tall (tallkontroll)

Pga. tidsnød ble det ikke gjort mer enn én henvendelse, og kommuner som ikke hadde oppgitt e-postadresse (i alt 3 med feil) ble ikke kontaktet.

1. Manglende skjema: Kommuner ble identifisert gjennom KOSTRA-overvåking. Kommunene ble kontaktet 6. mai og hadde frist til 15. mai med å svare.
2. Manglende datafelt: Alle manglende datafelt ble identifisert meldt tilbake til kommunene 8. og 10. mai, med frist til 15. mai med å svare.
3. Tallkontroll: Følgende tallverdier ble kontrollert spesielt.
 - Spørsmål 3.2, 4.2 og 5.2: Tallverdi under halvparten eller dobbelt så mye som i fjor eller mer. Særlig høye eller særlig lave tall (ikke 0)
 - Spørsmål 5.4E eller 5.3E: Tallverdi større en kommunens areal
 - Spørsmål 3.6: Årstall i år mindre enn årstall i fjor
 - Logiske kontroller innen skjema (eks. 6.7 må være mindre enn 6.6) Ingen av disse slo til!

Alle kommuner som disse testene slo til på, ble kontaktet 15. mai med frist til 22. mai med å svare, i alt ble ca. 300 e-post sendt ut.

5.1.3.2 Fylkesskjema, KOSTRA-skjema 51

1. Manglende skjema: Fylkeskommuner med manglende skjema ble identifisert gjennom revisjonsdatabasen, da KOSTRA-overvåking ikke hadde registrert dette. Fylkeskommunene ble kontaktet 10. mai og hadde frist til 15. mai med å svare.

2. Manglende datafelt og tallkontroll: Alle manglende datafelt identifisert. Tallkontroll ble utført av Riksantikvaren. Anmerkning om datamangel og/eller tallkontroll ble meldt fylkeskommunene 10. mai, med frist til 15. mai med å svare.

5.2 Resultater fra revisjonen

5.2.1 Kommune-KOSTRA

SSB kontaktet tilnærmet alle kommuner som ikke hadde levert skjema (36 av 38, se tabell 6.2), som hadde manglende besvarer (288 av 289, se tabell 6.3), og som hadde tvilsomme besvarer på utvalgte parametere (52 kommuner, se tabell 6.4). Samlet svarprosent på henvendelsene var på 51 prosent. Revisjonen bidro til at svarprosent på innleverte skjema økte fra 91% til 93%, mens

gjennomsnittlig svarprosent på alle spørsmål på de innleverte skjema økte fra 85 til 91 prosent (se tabell 5.1).

Samlet frafall (29 av 435 kommuner) er, målt i prosent, en ørliten forbedring i forhold til i fjor.

Anslagsvis 70-80 prosent av manglende svar skyldtes at kommunen hadde latt være å fylle ut 0. Det betyr at veiledning om utfylling må forbedres ytterligere. Flere kommuner meldte tilbake at manglende svar skyldtes manglende oversikt fordi de hadde rutiner i informasjonslagring som ikke passet til spørsmålene. Begge disse årsakene til manglende utfylling bærer bud om bedre svarprosent i årene som kommer.

Revisjonen avdekket også at spørsmål 4.4A, 6.1, 6.2 og 6.6-6.9 sannsynligvis ble ulikt oppfattet i kommunene, og derfor trenger en presisering i spørsmålsstilling og/eller veiledning.

Tabell 5.1. Oversikt over skjemarevisjon, innsending av KOSTRA-skjema 20

	Antall	Svarprosent
Antall kommuner som har levert skjema før revisjon (per 8. mai)	397	91
Antall kommuner som ikke har levert skjema	38	
Av disse mottatt e-post om manglende skjema	36	
Av disse igjen som sendte inn skjema	9	25
Antall kommuner som har levert skjema, etter revisjon	406	93

Tabell 5.2. Oversikt over skjemarevisjon, manglende svarfelt KOSTRA-skjema 20

	Antall	Svarprosent
Antall kommuner mottatt e-post om manglende data	288	
Av disse:		
svart ved å sende inn nytt skjema	36	
svart via e-post	122	
svart på tlf	11	
svart i alt, a.. ³	164	57

Tabell 5.3. Oversikt over skjemarevisjon, tallkontroll⁴ KOSTRA-skjema 20

	Antall	Svarprosent
Antall kommuner mottatt e-post om tallkontroll	52	
Antall av disse som har svart	20	38

5.2.2 Fylkes-KOSTRA

3 Fylkeskommuner hadde ikke levert skjema og 11 fylkeskommuner hadde manglende data eller tvilsomme svar (se tabell 5.4). Her bidro Riksantikvaren med kontroll/vurdering. Av de 3 som manglet skjema, sendte 2 inn skjema etter henvendelse. Av de 11 som fikk henvendelse ang. data, svarte 8. Kun 1 av fylkeskommunene gjorde rettelser. Flere fylkeskommuner meldte tilbake at manglende svar skyldtes manglende oversikt fordi rutiner for lagring av informasjon ikke passer til spørsmålene.

³ Noen kommuner svarte på flere måter.

⁴ Følgende kontroller ble gjort:

- - 3.2, 4.2 og 5.2: Under halvparten eller dobbelt så mye som i fjor. Særlig høye eller særlig lave tall (ikke 0)
- - 5.4E eller 5.3E større en kommunens areal
- - 3.6: Årstall i år mindre enn årstall i fjor
- - Logiske kontroller innen skjema (eks. 6.7 må være mindre enn 6.6) Ingen av disse slo til!

Tabell 5.4. Oversikt over skjemarevisjonen fylkeskommuner, KOSTRA-skjema 51

	Antall	Svarprosent
Antall fylkeskommuner som har levert skjema før revisjon	16	84
Antall kommuner som ikke har levert skjema (alle purret)	3	
Av disse sendt inn skjema	2	67
 Antall kommuner som har levert skjema, etter revisjon	 18	 95
 Antall fylkeskommuner mottatt henvendelser om datakontroll	 11	
Av disse, antall svar	8	73
Antall skjema rettet via tlf. eller Internett	0	
Antall skjema rettet ved å sende inn nytt	1	

Tabell 5.5 Resultat av revisjonen av manglende datafelt KOSTRA-skjema 20

Spørsmålsnr i skjema			Før revisjon	Etter revisjon	Før revisjon	Etter revisjon	Før revisjon	Etter revisjon
			Antall besvarte felt		Svarprosent (av alle kommuner)		Svarprosent (på innleverte skjema)	
2.1A	Plansaksbehandling	Lønn og sosiale utgifter	349	369	80	85	86	91
2.1B	Plansaksbehandling	. Øvrige driftsutgifter	349	369	80	85	86	91
2.1C	Plansaksbehandling	Driftsinntekter	341	363	78	83	84	89
2.2A	Kart- og oppmålingsvirksomhet	Lønn og sosiale utgifter	358	372	82	86	88	92
2.2B	Kart- og oppmålingsvirksomhet	. Øvrige driftsutgifter	356	372	82	86	88	92
2.2C	Kart- og oppmålingsvirksomhet	Driftsinntekter	359	374	83	86	88	92
2.3A	Tiltaks- og byggesaksbehandling	Lønn og sosiale utgifter	358	372	82	86	88	92
2.3B	Tiltaks- og byggesaksbehandling	. Øvrige driftsutgifter	355	371	82	85	87	91
2.3C	Tiltaks- og byggesaksbehandling	Driftsinntekter	355	372	82	86	87	92
3.1	Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret siste år		377	388	87	89	93	96
3.2	saksgebyret for et privat forslag til reguleringsplan		376	386	86	89	93	95
3.3	Har kommunen i rapporteringsåret vernet kulturminner med hjemmel i plan		383	396	88	91	94	98
3.4	Hvis ja, oppgi antall planer vedtatt		367	396	84	91	90	98
Finnes vedtatt plan med spesiell fokus på								
3.5A	Biologisk mangfold		385	397	89	91	95	98
3.5B	Friluftsliv		389	400	89	92	96	99
3.5C	Kulturminner og kulturmiljø		387	398	89	91	95	98
Er det en juridisk bindende arealdel til plan for								
3.7A	Biologisk mangfold		365	386	84	89	90	95
3.7B	Friluftsliv		376	392	86	90	93	97
3.7C	Kulturminner og kulturmiljø		372	390	86	90	92	96
Er det i rapporteringsåret bevilget midler til arbeid med								
3.8A	Biologisk mangfold		374	391	86	90	92	96
3.8B	Friluftsliv		374	392	86	90	92	97
3.8C	Kulturminner og kulturmiljø		375	392	86	90	92	97
4.1	Antall mottatte søknader om tiltak i alt siste år		379	388	87	89	93	96
4.2	Hva er saksgebyret for oppføring av enebolig		382	391	88	90	94	96
Hvor mange søknader om tiltak i samsvar med plan ble innvilget siste år								
4.3A	LNF-områder		356	373	82	86	88	92
4.3C	Spesialområde bevaring for kulturminner		290	344	67	79	71	85
Hvor mange søknader om tiltak ble innvilget ved dispensasjon siste år								
4.4A	LNF-områder		359	376	83	86	88	93
4.4BSJØ			305	376	70	86	75	93
4.4BFERSK			293	347	67	80	72	85
4.4C	Spesialområde bevaring for kulturminner		284	343	65	79	70	84
Hvor mange søknader ble avslått siste år?								
4.5A	LNF-områder		353	373	81	86	87	92
4.5BSJØ			294	372	68	86	72	92
4.5BFERSK			281	341	65	78	69	84
4.5C	Spesialområde bevaring for kulturminner		285	344	66	79	70	85
4.6	Hvor mange søknader og meldinger om tiltak for ikke-fredete bygninger		358	381	82	88	88	94
4.7	Hvor mange saker som gjelder bygninger som er fredet etter Kulturminneloven		362	384	83	88	89	95
5.1	Antall utstedte målebrev siste år		384	393	88	90	95	97
5.2	Hva er gebyret for en kombinert kart- og delingsforretning etter kommunestyrets vedtak		383	392	88	90	94	97
Forutsatt kartlagt etter standard								
5.3A			228	318	52	73	56	78
5.3B			336	364	77	84	83	90
5.3C			323	362	74	83	80	89
5.3D			211	237	49	54	52	58
Herav ferdig								
5.4A			320	366	74	84	79	90
5.4B			359	375	83	86	88	92
5.4C			359	377	83	87	88	93
5.4D			132	153	30	35	33	38
6.1	Samlet areal av friluftsområder som kommunen har rådighet over		348	367	80	84	86	90
6.2	Av dette arealet er (%-andel) opparbeidet/tilrettelagt for allmennhet		335	356	77	82	83	88
6.3	Antall leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder i alt		339	358	78	82	83	88
6.4	Samlet areal for leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder		330	353	76	81	81	87
6.5	Av dette har kommunen driftsansvar for		330	351	76	81	81	86
6.6	Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper i tettsteder		350	362	80	83	86	89
6.7	Av dette har kommunen driftsansvaret for		348	361	80	83	86	89
6.8	Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper utenfor tettsteder		356	366	82	84	88	90
6.9	Av dette har kommunen driftsansvaret for		354	365	81	84	87	90
6.10	Hvor mange søknader om tillatelse ble i rapporteringsåret behandlet		378	388	87	89	93	96
6.11	Hvor mange av disse ble innvilget		378	388	87	89	93	96
6.12	Av de innvilgede søknadene, hvor mange gjaldt kjøring på barne- og ungdomsskole		375	385	86	89	92	95
6.13	Av de innvilgede søknadene, hvor mange gjaldt kjøring på vinter		374	385	86	89	92	95
6.14	Hvor mange leiekjøringsordninger (løypekjøring) har kommunen		364	374	84	86	90	92
7.1	Har kommunen i rapporteringsåret initiert eller støttet lokale miljøprosjekter		375	393	86	90	92	97
7.2	Hvis ja, oppgi antall tiltak		364	390	84	90	90	96
Har kommunen i rapporteringsåret								
7.3	gitt økonomisk støtte		366	390	84	90	90	96
7.4	gjennomført tiltak		368	385	85	89	91	95
7.5	Har kommunen knyttet til seg egen kulturminnefaglig kompetanse		373	392	86	90	92	97

Konklusjonen er: Revisjon gir resultater. Med mer tid til å gjennomføre revisjonen, ville kvaliteten på utfylling og nøkkeltall kunne heves vesentlig.

5.3 Generelle problemer med enkelte spørsmål

5.3.1 Skjema 20:

1. Spørsmål 4.3A-4.5A:

Resultatene gir grunn til å tro at spørsmålet er oppfattet ulikt. Større muligheter til å gjennomføre revisjon ville kunne gitt mer sikker informasjon om hva ulikhetene mellom de forskjellige kommunene i utvalget skyldtes.

Tabell 5.6 Resultat av tiltaksbehandling i LNF-områder i utvalgte "hyttekommuner" (spm. 4.3A-4.5A)

	4.3A Antall søknader om tiltak innvilget i samsvar med plan (LNF-områder)	4.4A Antall søknader om tiltak innvilget ved dispensasjon (LNF-områder)	4.5A Antall søknader om tiltak som ble avslått (LNF-områder)	Søknader i LNF-områder i alt	Prosent innvilget i samsvar med plan
0723 Tjøme	0	24	20	44	0
0111 Hvaler	1	12	2	15	7
0709 Larvik	200	80	3	283	71
0627 Røyken	370	8	21	399	93
0815 Kragerø	565	21	72	658	86
0904 Grimstad	589	35	56	680	87
0914 Tvedestrand	0	10	3	13	0
0926 Lillesand	11	158	20	189	6
0544 Øystre Slidre	15	39	6	60	25
0521 Øyer	13	4	0	17	76
0621 Sigdal	2	0	0	2	100
0622 Krødsherad	22	2	5	29	76
0618 Hemsedal	128	17	6	151	85

2. Spørsmål 6.1:

Disse resultatene skulle også vært gjort til gjenstand for ytterligere revisjon. Spørsmålet oppfattes åpenbart forskjellig i kommunene. For neste år må det vurderes nøye om veiledningen skal justeres.

Tabell 5.7 Oppgitte friluftslivsarealer i utvalgte kommuner på Østlandet

	6.1 Friluftsområder med kommunal råderett gjennom offentlig eie eller bruksavtale. Dekar
0101 Halden	0
0104 Moss	14809
0111 Hvaler	0
0135 Råde	0
0136 Rygge	2078
0213 Ski	18900

0219 Bærum	5077
0226 Sørums	0
0227 Fet	140000
0231 Skedsmo	1510
0301 Oslo	190000
0423 Grue	45000
0426 Våler	76057
0428 Trysil	0
0437 Tynset	98330

3. Spørsmål 6.2-6.9:

Flere tilbakemeldinger fra kommunene antydte av disse må ha klarere definisjoner, helst i samsvar med begrepsapparatet i lovverket.

5.3.2 Skjema 51:

Spørsmål 4.5:

Flere fylkeskommuner hadde problemer med å skille sakstypene fra hverandre, og kunne bare oppgi samletall for alle

6 Faglige anbefalinger for rapporteringen 2003

6.1 Revisjon er nødvendig, og mer tid må settes av.

Purrerutiner:

Grappa anbefaler at man allerede etter 15.02, som er frist for innrapportering av foreløpige tall, har rutiner for purring for kommuner/fylkeskommuner som ikke har levert innen frist. Etter publisering av foreløpige tall 15.03 bør det sendes melding til alle kommuner/fylkeskommuner med henstilling om å sjekke tallene og å sende inn tall som mangler. Dette bør gjøres fra KOSTRA sentralt (mer effektivt), men dersom det ikke blir gjort, må de fagansvarlige ved SSB gjøre dette.

Skjemakontroller:

Grappa anbefaler sterkt at kontroller blir lagt inn i xml-skjema i 2002-rapportering, særlig siden antall økes fra 23 til ca. 200.

6.2 Ønskede endringer i skjema 20 - kommune

6.2.1 Kriterier ved prioritering av endringsforslag

KNNM-grappa står samlet om alle de foreslåtte endringene, og mener at det vil gjøre KOSTRA til et vesentlig bedre rapporteringsverktøy.

Dersom det må prioriteres mellom forslagene av økonomiske årsaker, er følgende kriterier brukt:

1. Endringsforslag signalisert i mandat for arbeidsgruppene i KOSTRA. Dette gjelder særskilt spørsmålsstillinger knyttet til gebyrfinansiering av tjenestene og saksbehandlingsskø.
2. Endringer knyttet til nasjonale nøkkeltall for miljøvernpolitikken.
3. Andre viktige endringer knyttet til lovpålegg, stortingsvedtak, rikspolitiske retningslinjer eller behov for statlig rammestyring.

Kriteriene er angitt for hver av endringene som er foreslått.

Rent språklige endringer i skjema for å få hensikten klarere fram, men som er uten innholdsmessige konsekvenser, er ikke omtalt.

Innenfor den finansielle rammen for årets arbeid, kan SSB bare få gjennomført endringer under kriterium 1.

6.2.2 Foreslåtte endringer i avsnitt 2

Kommuneplanens arealdel - som KNNM-gruppa foreslår overføres fra funksjon 120 til 300, ref. kap. 7, tas inn som en ekstra linje i skjema.

Spørsmål om gebyrlegging av tjenestene tas inn igjen, i tråd med tidligere anbefalinger fra gruppa og med mandatet for årets rapportering. Gruppa mener at det er viktig å få vist hvilke muligheter kommunene har til å finansiere saksbehandling knyttet til plansaker, kart og oppmåling og byggesaksbehandling.

Det må imidlertid avklares om gjeninnføring av spørsmålene står i motstrid til signalene i St.prp. nr. 82 (2000-2001).

Kriterium 1

6.2.3 Foreslåtte endringer i avsnitt 3

1. Saksbehandlingstid (3.3)

Saksbehandlingstid er et viktig parameter og foreslås tatt inn i skjema:

- Den er viktig for publikum, næringsliv, med mer.
- Saksbehandlingstiden sier noe om produktiviteten, og er nyttig i forhold til vurderinger av produksjonen av egne tjenester.
- Saksbehandlingstiden sier noe om kvalitet. Kvalitet kan måles på to måter; gjennom innhold og service. Saksbehandlingstid berører serviceaspektet.
- At saksbehandlingstid er viktig for staten viser også den nylig avsluttede høringsrunden om endringer i plan- og bygningsloven (NOU 2001 nr. 7 "Bedre kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven" - tidsfrister i planleggingen, kart og stedfestet informasjon).

Saksbehandlingstida foreslås knyttet til samme type sak som det allerede er fokusert på: privat forslag til reguleringsplan, jf PBL §30 (basisgebyr for enkel sak, dvs. reguleringsforslag som er i samsvar med overordnet plan, og som bare krever få og små rammeavklaringer)

Kriterium 1

2. Avgang av dyrket og dyrkbare arealer (3.4)

Formålet er å kartlegge hva som skjer med dyrka og dyrkbare arealer, særlig i tettstedsnære områder der den beste jorda er og presset er størst. Kartlegging av omfanget av omdisponering av landbruksarealer dekker et eget nasjonalt nøkkeltall i miljøvernpolitikken innen resultatområde 1, resultatmål 7: "Jordressurser med potensial for matkornproduksjon skal disponeres slik at en tar hensyn til framtidige generasjoners behov".

Rapportering til Landbruksdepartementets Åjour-system fanger i liten grad opp faktisk omdisponering som skjer gjennom PBL, og det er gjennom bruk av PBL at det aller meste av omdisponering skjer. KOSTRA (kommunene) er vurdert som beste kilde for en rapportering av omdisponert dyrket og dyrkbart areal. Det er prioritert å spørre om "vedtatt omdisponert" framfor andre stadier i

planprosessen. Implementering av spørsmålsstillingen vil føre til bortfall av tilsvarende rapportering til Å jour-systemet slik at spørsmål om dette vil bli tatt ut av Å jour for 2003.

Kriterium 2

3. Antall og areal av spesialområder til kulturminner og naturvernområder (3.5 - 3.7)

Det finnes ikke oversikt over kommunenes håndtering av spesialområder til disse formålene etter plan- og bygningslova i dag. Spørsmålet er viktig for overvåking av kommunenes forvaltning av slike områder etter lovverket.

Vern av naturområder i Norge omfatter areal vernet etter 1) naturvernloven 2) viltloven og 3) administrative fredninger og 4) områder regulert etter plan- og bygningslova §25, 1. ledd nr. 6 til naturvernformål. Den siste, nr 4, tilligger kommunene, og myndighetene mangler i dag oversikt over omfanget. Denne verneformen hører hjemme i en statistikk over vern i Norge. Kommunal rapportering på dette gir i tillegg sentrale miljøvernmyndigheter bedre grunnlag for vurdering og videreutvikling av samlet virkemiddelbruk for å ta vare på av naturverdier og biologisk mangfold.

Data antas å være lett tilgjengelig for de kommuner det gjelder. Første gang dette rapporteres må kommunene oppgi totalt antall. Senere vil spørsmålet gjelde verneområder som er opprettet i løpet av rapporteringsåret.

Kulturminnevernet og naturvernet må behandles litt forskjellig første rapporteringsåret: For kulturminnevernet er det ansett som en nær uoverkommelig oppgave for kommunene å oppgi totaltall for antall og areal av spesialområde bevaring. Derimot bør det være rimelig enkelt å oppgi årlige endringer (tilvekster, eventuelt avganger), og dette anses også tilstrekkelig for Riksantikvarens behov.

Kriterium 3

6.2.4 Foreslåtte endringer i avsnitt 4

Saksbehandlingstid (4.3)

Saksbehandlingstid ved byggesaker er spesielt viktig i forhold til kommunen som serviceorgan overfor sine innbyggere.

Det spørres om gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknad som krever ett trinns behandling, jf. Plan- og bygningsloven §93. Startpunktet for søknaden er mottatt søknad, som angir når vedkommende har startet sin prosess for en byggetillatelse. Sluttpunktet er når første vedtak er gjort i saken.

Kriterium 1

6.2.5 Foreslåtte endringer i avsnitt 5

Saksbehandlingstid (5.3)

Det spørres om samme type tiltak som for saksgebyret; kart- og delingsforretning for ny boligtomt.

Startpunkt er journalført henvendelse fra en rekvirent. Det er to sluttpunkt.

1. midlertidig kartforretning. Denne gir grunnlag for pant, med mer. Viktig for bruker for eksempel i forhold til lån. Det er derfor dette "brukerne" erfaringsmessig er mest opptatt av.
2. utstedelse av endelig målebrev til rekvirent. Dette er den formelle avslutningen på kartforretningen og skjer vanligvis noen uker etter midlertidig målebrev er sendt.

KNNM-gruppa vil prioritere endelig målebrev som sluttpunktet som skal rapporteres. Midlertidig kartforretning vil ekskludere for mange saker fra grunnlaget for statistikken.

Kriterium 1

6.2.6 Foreslåtte endringer i avsnitt 6

1. Samlet areal av friluftsområder som kommunen har rådighet over gjennom offentlig eie eller bruksavtale (6.1)

Spørsmålet dekker et nasjonalt nøkkeltall for miljøvernpolitikken, men har imidlertid vært dårlig besvart. KNNM-gruppa mener at spørsmålet skal gjetas. Det er imidlertid behov for forbedring av veileder, og å få rettet fokus mot spørsmålet i revisjonen.

Områder som skal regnes med er offentlige områder som stat, kommune, fylkeskommune eller interkommunale organer (friluftsråd) har skaffet seg rådighet over gjennom kjøp eller avtale, og som tilrettelegges for allmennhetens bruk. Det gjelder:

- Statlig sikrede områder
- Områder som eies av Interkommunale friluftsråd
- Område som eies av fylkeskommunen
- Områder som eies av kommunen
- Områder som eies av annen kommune, men som kommunens befolkning har tilgang til

Målet med spørsmålet er å få oversikt over størrelsen på offentlige og halvoffentlige arealer hvor kommunens befolkning har tilgang til å drive tradisjonelt friluftsliv. Områder som eies av annen kommune oppgis i den kommunen som har området innenfor sine grenser.

Kriterium 2

2. Motorferdsel i utmark (6.10-6.15)

5 nåværende spørsmål foreslås erstattet med 6. Første og siste spørsmål er identiske med nåværende skjema.

Motorferdsel i utmark er i utgangspunktet forbudt, men kommunene kan dispensere fra forbudet i visse tilfelle. Statistikken fra årets KOSTRA-rapportering viser at det gjøres i utstrakt grad; sett under ett innvilget kommunene i gjennomsnitt 94 prosent av dispensasjonssøknadene.

Kommunenes plikt til å rapportere om håndheving av motorferdselloven er fastsatt i nasjonal forskrift § 7, og gjelder hvor mange dispensasjoner kommunene gir etter forskriftenes §§ 5 og 6. § 5 gjelder snøscooter, mens § 6 gjelder annen motorisert ferdsel på land. Formålet med motorferdselloven er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen. Bakgrunnen for rapporteringen er å gi sentrale myndigheter et bilde av i hvilken grad kommunene håndhever det generelle forbudet mot motorferdsel i utmark og et best mulig beslutningsgrunnlag når det gjelder virkemidler for å håndheve lovverket.

Kommunene gir i dag omfattende rapportering til fylkesmannen på egne skjema, fastsatt i forskrift. Hvis spørsmålene i skjema 20 stilles tilstrekkelig nyansert slik det er foreslått, vil rapporteringsplikten kunne være oppfylt gjennom KOSTRA, og nåværende rapportering kan bortfalle. **Bestemmelsene i dagens forskrift om rapportering er fastsatt av Miljøverndepartementet, og må endres før tidligere rapporteringsordning kan falle bort.**

Kriterium 1

6.2.7 Foreslåtte endringer i avsnitt 7

1. Økonomisk støtte til tiltak i forbindelse med spesialområde bevaring (7.3)

KNNM-gruppa foreslår å sløyfe spørsmålet om slik støtte faktisk har funnet sted i rapporteringsåret, og reformulere spørsmålet om hvordan kommunen har ytt økonomisk støtte.

Kriterium 3

6.2.8 Forslag om nytt avsnitt 8: Inngrepsfrie områder

Det er et nasjonalt mål å bevare inngrepsfrie naturområder av hensyn til naturvern, rekreasjon, friluftsliv og biologisk mangfold. Areal av inngrepsfrie områder er et nasjonalt nøkkeltall på miljøområdet. Det er lokale og regionale myndigheter som gjennom sin planlegging bidrar til å nå det nasjonale målet. Utviklingen i de inngrepsfrie områdene følges ved oppdatering av situasjonen i de gjenværende områdene hvert 4. år. Datakildene er offisielle registre, fylkesmenn og kommuner.

Det er ca. 380 kommuner som har inngrepsfrie områder etter den nasjonale definisjonen, og bare 55 som ikke har det. Alle kommuner antas å ha god kjennskap til samtlige tyngre tekniske inngrep i områdene, enten gjennom lokalkjennskap i små kommuner eller gjennom databaser og digitale kart for større kommuner. KNNM-gruppa forutsetter at samtlige kommuner får tilgang til kart over de inngrepsfrie områdene på nettet som er service ved rapporteringen, og at veilederen til spørsmålet kan inneholde link til aktuell nettside.

Veiledningen til skjema vil gi presis anvisning på hvilke typer tekniske inngrep det er opp til kommunen å måtte rapportere.

Kriterium 2

6.2.9 Forslag om nytt avsnitt 9: Kartlegging av biologisk mangfold

DN-håndbøkene er håndbøker som er utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning til kommunal bruk:

- Håndbok 19; Kartlegging av marint biologisk mangfold,
- Håndbok 15; Kartlegging av ferskvannslokaliteter,
- Håndbok 13; Kartlegging av naturtyper
- Håndbok 11; Viltkartlegging.

Det er ikke planlagt flere håndbøker for kartlegging.

Begrunnelsen finnes i Stortingets behandling 11. juni 2002 av St.meld. nr. 42 Biologisk mangfold, Sektoransvar og samordning, etter innstilling avgitt av Energi- og miljøkomitéen:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Regjeringen mener at det etter hvert vil være ønskelig at kommunene foretar årlig rapportering til staten om resultater av arealbruksendringer for de viktigste arealene for biologisk mangfold, og om status for kartlegging og tiltak. Regjeringen tar sikte på å utvikle dette innenfor KOSTRA"

Stortingsmeldingen ble behandlet i Stortinget 11. juni 2002. De "viktigste arealene for biologisk mangfold" som det henvises til, er de områdene som kommunene kartlegger etter håndbøkene fra Direktoratet for naturforvaltning. Kommunene kartlegger, stedfester og verdisetter områder som A, "svært viktig" og B "viktig" etter visse kriterier. Kartlegginga er frivillig, og kommunene som gjennomfører kartlegging etter én av disse håndbøkene får et økonomisk tilskudd fra staten. Kartlegging er foreløpig gjennomført av om lag 250 kommuner.

På nasjonalt nivå er det nødvendig å følge utviklingen i disse kartlagte områdene, for å vurdere i hvilken grad man når det nasjonale, strategiske målet om å "opprettholde variasjonen i naturtyper". Stortinget har altså i juni 2002 uttalt at rapportering om utviklingen av arealendringer i de kartlagte områdene bør utvikles gjennom KOSTRA.

I framtida er det nødvendig med en mer nyansert rapportering om dette temaet, slik at man kan følge utviklingen i de ulike naturtypene. Dette er nødvendig for å utøve en presis virkemiddelbruk. I første omgang er det viktig å få en grov oversikt over omfanget av arealbruksendringer som skjer i de områdene som er kartlagt.

I Stortingets uttalelse er det også sagt at rapportering om tiltak skal rapporteres gjennom KOSTRA. Vi ser det slik at det her er ment tiltak som utøves for å ta vare på naturverdiene i de kartlagte områdene. Fra før er det i KOSTRA-skjema 20 spurt om det er vedtatt plan for biologisk mangfold, hvilket år, og om det er en juridisk bindende plan for biologisk mangfold. Dette anser vi for å være tilstrekkelig svar på Stortingets oppfordring når det gjelder opplysninger om tiltak for inneværende rapporteringsår. Senere bør det vurderes å ta inn spørsmål om tiltak for å ta vare på naturverdiene i områdene, som for eksempel skjøtsel.

To nasjonale nøkkeltall på miljøvernområdet skal følge utviklinga i de mest truede naturtypene (Areal av hver av de truede og hver av de hensynskrevende naturtypene). De utviklingstrekk man får fram gjennom de foreslåtte spørsmålene i skjema 20 vil kunne være til hjelp for å prioritere og velge en presis overvåkingsinnsats til nøkkeltallet. I framtida kan også KOSTRA-systemet vurderes med hensyn til å skaffe direkte data til de to nøkkeltallene.

Kriterium 2

6.3 Ønskede endringer i skjema - fylkeskommune

6.3.1 Kriterier for prioritering av endringsforslag

Arbeidsgruppa står samlet om endringsforslagene. Kriteriene for prioritering er de samme som er vist for kommunene i avsnitt 6.2.1.

6.3.2 Foreslåtte endringer i avsnitt 2

De eksisterende spørsmålene 2.4 - 2.7 splittes på sakstype (kommuneplan / reguleringsplan / bebyggelsesplan). Begrunnelsen for dette er at det er svært forskjellig hvilken tyngde som kreves i saksbehandling i de forskjellige sakstypene.

I tillegg suppleres innsigelsesbegrunnelsene med friluftsliv, som kan være en tung innsigelsesgrunn. Spørsmålene slik de er formulert gir en indikasjon på saksbyrden på de forskjellige områdene. Dette bidra til å forklare størrelsen på fylkeskommunenes ressursinnsats på områdene, som oppgis i kommuneregnskapet.

6.3.3 Foreslåtte endringer i avsnitt 3

Eksisterende spørsmål 3.2 og 3.3 slås sammen og forenkles. Hensikten med spørsmålet er å få fram indikatorer på presset mot den eldre og bevaringsverdige, men ikke fredede bygningsmassen.

6.3.4 Foreslåtte endringer i avsnitt 4

Ordlyden i spørsmålene 4.4 - 4.7 justeres. Justeringene har til hensikt å fokusere bedre på fylkeskommunenes holdning til dispensasjonssøknader. I tillegg er det presisert klarere hvilke områder (A og B) som interessen rettes mot.

Svarene i spørsmål 4.4 - 4.7 vil også kunne settes opp mot kommuneskjemaets spørsmål 4.4 - 4.6, for å få et grunnlag for å vurdere fylkeskommunens praksis i forhold til kommunene når det gjelder dispensasjoner og avslag. Gjennom dette kan man få indikasjon på hvor reelt vern forskjellige områder med byggeforbud eller -begrensninger har.

7 Funksjonskonto - justeringsforslag

7.1 Generelt

Gruppa foreslår ingen nye funksjonskonti, verken for kommune eller fylke.

De fleste justeringsforslagene går ikke på å endre innholdet i funksjonskontoplanen, men å presisere innholdet bedre.

Det er ett større unntak fra dette; det gjelder føringen av konto 120 mot konto 300.

Forslag til ny funksjonskontoplan er vedlagt.

7.2 Kommune-KOSTRA

7.2.1 Balansen mellom 120 og 300 - og videre mot 335, 360 og 365.

KNNM-gruppa foreslår å flytte den delen av funksjon 120 Administrasjon som berører fysisk planlegging til funksjon 300. Veiledning til funksjonskontoplan må endres for dette punktet.

Dagens løsning med føring av det fysiske planarbeidet på funksjon 120 er uheldig. Kommuneplanens arealdel er en egen, separert del i forhold til det overordnede kommuneplanarbeidet. Arbeidet med kommuneplanens arealdel er en integrert del av den fysiske planleggingen, og det er således både vanskelig og unaturlig å skille dette ut fra den vanlige fysiske planleggingen. Særlig større, men også en del mindre kommuner vil ha dette som atskilt aktivitet i forhold til øvrig plan- og forvaltning, og det fører til store forskjeller mellom kommunene hva som føres på funksjon 300 og 120. Det er av interesse for kommuner og andre aktører å kunne vurdere effektiviteten i planbehandlingen mellom kommuner, og det er vanskeliggjort med dagens løsning.

Tilsvarende må saksbehandlingsinnsats og planlegging knyttet særskilt til friluftsliv, kulturminnevern mv. føres på sine respektive konti, for å speile kommunens ressursinnsats rettet mot disse områdene. Dette er i overensstemmelse med prinsipper som allerede er nedfelt i kommentarene til funksjon 300, der det går fram at utgifter til bestemte tjenester skal føres under aktuell funksjon.

Tilsvarende resonnementer ligger til grunn for forslagene for fylkes-KOSTRA.

7.2.2 Funksjon 120

Siste setning om arealdel i kommuneplan strykes. Alternativt kan den omarbeides til:

"Utgifter knyttet til utarbeidelse av arealplaner (arealdel i kommuneplan) inngår i funksjon 300. Dette gjelder også planer som skal politisk behandles."

7.2.3 Funksjon 300

Det settes inn en ny setning foran det som nå står:

"Utarbeidelse av arealplaner (arealdel i kommuneplan), reguleringsplan og bebyggelsesplan. Utgifter knyttet til forberedelse av planer som skal politisk behandles.."

7.2.4 Funksjon 335

Det settes inn en setning til slutt:

"Utgifter knyttet særskilt til grøntområdestrukturer i kommuneplan."

7.2.5 Funksjon 360

Det settes inn et lite tillegg til første setning (understreket):

"Funksjoner knyttet til koordinering av miljøvernarbeidet i kommunen, utarbeidelse av miljø- og naturressursprogrammer og -planer rettet spesielt mot funksjonen."

I tillegg må funksjonen dekke tiltak rettet mot utøvelse av friluftslivet, samt pålagt kartlegging av biologisk mangfold og tiltak for naturvernformål:

"Sikring, opparbeiding og forvaltning av frilufts- og utmarksområder som skal være tilgjengelig for allmennheten, inkl. badeplasser, rasteplasser, småbåthavner, fortøynings- og bryggeplasser osv.

Kartlegging av biologisk mangfold etter én eller flere av DN's håndbøker om kartlegging (kartlegging av marint biologisk mangfold, ferskvannslokaliteter, naturtyper, vilt). Tiltak for å opprettholde naturverdier i kartlagte områder.

Sikring, forvaltning, tilrettelegging og skjøtsel av områder vernet til naturvernformål etter §25, 1. ledd nr. 6 i Plan- og bygningsloven.

Fisk- og viltforvaltning

Prosjekter som går ut over løpende forvaltnings-, verne- og tilretteleggingsoppgaver (for eksempel miljøbyprosjektet, lokale byggeskikkprosjekter m.m.)

Forvaltning av kulturmiljøer føres under funksjon 365."

7.2.6 Funksjon 365

Kommunene bruker plan og bygningsloven som sitt redskap i forvaltningen, ikke kulturminneloven, som er fylkeskommunenes verktøy. Det er ikke delegert noen myndighet etter kulturminneloven til kommunene.

Det er imidlertid ett unntak, og det gjelder dersom kommunen er eier av et anlegg/bygning som er fredet. I slike tilfelle har kommunen et ansvar på lik linje med enhver annen eier. De har da en plikt til holde det fredete objektet ved like. Dersom de ønsker noen form for endring i kulturmiljøet, må de søke fylkeskommunen om tillatelse.

Gruppen foreslår at funksjonskontoen beskrives slik:

"Forvaltning og tiltak knyttet til faste kulturminner og kulturmiljøer som er regulert til spesialområde bevaring PBL § 25, 1. ledd nr. 6, samt tiltak for å bevare spor etter menneskelig aktivitet eller tidligere tiders byggeskikk/levesett (for eksempel gamle steinbuer, murer, veifar, kaiområde og lignende som ikke er regulert)."

7.3 Fylkes-KOSTRA

7.3.1 Funksjon 715

Navnet på funksjonskontoen bør endres for bedre å gjenspeile innholdet:

"Lokal og regional utvikling - areal og natur"

Dette fokuserer bedre på arealplanleggingsaspektet og virksomhet knyttet til (klassisk) naturvern.

Beskrivelsen av funksjonskontoen bør endres, for å få fram at omfatter flere forhold og aspekter med arbeidet innenfor lokal og regional forvaltning. Dette begrepet blir selv brukt av de ulike fylkeskommunene i plansammenheng. Innholdet bør være:

"Funksjonen omfatter i hovedsak saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging i forhold til i forhold til arealforvaltning, naturvern og -forvaltning, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet. Lokale/regionale utviklingsprosjekter tas også med (ikke rene næringsutviklingsprosjekter)."

7.3.2 Funksjon 716

Funksjonsbeskrivelsen er for snau og gir ikke tilstrekkelige holdepunkter for korrekt føring av regnskaper m.m. Følgende tekst foreslås:

"Funksjonen omfatter i hovedsak saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging (inkludert fylkesplan/delplan) i forhold til friluftsliv, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet, samt driftsstøtte til friluftslivsorganisasjoner og eventuelt andre former for tilskudd innen friluftsliv som ikke berøres av funksjon 775.

(Hvis fylkesdelplan for friluftsliv er tema innenfor andre delplaner skal kostnadene fordeles på de respektive områdene etter beste skjønn.)"

7.3.3 Funksjon 750

Planaspektet og kulturminnelovens definisjoner må gjenspeiles bedre. Følgende tekst foreslås:

"Utgifter og inntekter knyttet til det fylkeskommunale ansvar for kulturminnevern, forvaltning av fredningsobjekter, fylkeskonservator, saksbehandlingsinnsats inkludert fylkeskommunal planlegging (fylkesplan/fylkesdelplan for kulturminner) samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet, og ulike typer tilskudd innenfor kulturminnevernet.

(Hvis fylkesdelplan for kulturminner er tema innenfor andre delplaner skal kostnadene forsøkes fordelt på de respektive områdene etter beste skjønn.)"

7.3.4 Funksjon 775 Idrett

Ansvar for dette området ligger til KOSTRAs kulturgruppe. Definisjonene må imidlertid koordineres særlig med funksjon 716, fordi opparbeidede tiltak kan nyttes både for friluftslivs- og idrettsformål, f.eks. lysløyper mv.

Det foreslås at definisjonen av funksjonskontoen gjøres litt bredere. KOSTRAs kulturgruppe er informert om forslaget og har ingen innvendinger:

" Saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging til forhold til idrett, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal planlegging og utbyggingsvirksomhet. Drift og vedlikehold av idretts- og friluftslivsanlegg, drifts- og anleggsstøtte til idrettsorganisasjoner, blant annet forvaltning av spillemidler, støtte til idrettsarrangement.

(Hvis fylkesdelplan for idrett er tema innenfor andre delplaner skal kostnadene fordeles på de respektive områdene etter beste skjønn.)"

8 Krav til videreutvikling av KOSTRA

8.1 Generelt

KOSTRA er et meget viktig verktøy i kontakt mellom de forskjellige aktørene i offentlig forvaltning. Prestisjen er økende, bruken av databasen også, og alle kommuner og fylkeskommuner må forholde seg til innholdet. Stadig flere kommuner anvender nå dataene som nøkkeltall for å utvikle egen virksomhet. Det tas stadig nye initiativ til å legge inn mer innhold i systemet.

Den videre driften av systemet blir således kritisk. KNNM-gruppa vil påpeke at det må foregå en kontinuerlig videreutvikling av KOSTRA slik at dataene er gode og oppfattes som relevante for kommunene/fylkeskommene og flere brukergrupper. Det er viktig at det ikke oppstår behov for rapportering og kontakt utenfor systemet.

8.2 Rapportering

8.2.1 Administrative registre

I prinsippet er KOSTRA både et rapporteringssystem og en paraplyorganisasjon for all rapportering mellom kommune/fylkeskommune og stat. Det foregår atskillig rapportering utenfor KOSTRA, f.eks. til GAB og VBASE (Veidatabase). Hittil har det ikke vært rom for å diskutere om rapporteringsrutinene faktisk skal implementeres i KOSTRA eller samordnes på annen måte.

Slik KNNM-gruppa ser det, er det ingen ting i vegen for at fungerende rapporteringsrutiner fortsetter i samme sporet som nå, bare man ikke får overlappende rapportering. En forutsetning for dette er imidlertid at andre rapporteringsrutiner enten er uten interesse for KOSTRA og faktaarkene i KOSTRA, eller at de holder en tilstrekkelig god kvalitet - og at det ikke er forbundet med for stor belastning for kommunene å avgi informasjon.

KNNM-gruppa konstaterer etter vårens arbeid at dette ikke alltid er tilfelle. F.eks. er det nå svært aktuelt å ta noen spørsmål ut av Landbruksdepartementets Åjour-register, og DN-rapporteringen om motorferdsel i utmark blir implementert i KOSTRA.

Ujamm kvalitet i sentrale og tunge administrative registre, f.eks. GAB og delvis VBASE. gjør det nødvendig stadig å rette fokus mot kvalitetshevede tiltak, også for KOSTRA som prosjekt- og driftsorganisasjon, for å unngå at det oppstår behov for dobbelt-rapportering fordi de eksisterende rutinene ikke fungerer tilfredsstillende. SSB har med hjemmel i statistikkloven en rett på grensen til plikt til å ..."fremme forslag om hvordan datasystemet skal utformes for også å ivareta statistikkhensyn" (§ 3-2). KOSTRA gir SSB nok en grunn til å rette fokus mot administrative datasystemer i samarbeid med registeransvarlig departement.

8.2.2 Geografisk informasjon

Alle kommuner er nå teknisk i stand til å rapportere skjemadata elektronisk. De tekniske problemer som har vært knyttet til form-flow antas å være av midlertidig karakter, og vil forsvinne når dette erstattes med nettbaserte løsninger.

For fysisk planlegging og miljøformål er det imidlertid et sterkt og voksende behov for å kunne rapportere også kartfigurer med egenskaper, eventuelt ved hjelp av geografiske informasjonssystemer. KNNM-gruppa konstaterer at med årets skjemaforslag vil ca. 30 datafelt være kandidater til å rapportere via geografiske informasjonssystemer. Potensialet er større, uten at det ville medføre større rapporteringsbyrde for de kommunene som har registrert saker på digitalt kartverk. De store kommunene har lenge hatt GIS-systemer som det er mulig å eksportere data fra, og i mange tilfelle er det enklere for brukerne å eksportere kartdata på standardformat framfor selv å måtte ekstrahere egenskapsdata. Også de mindre kommunene tar i større grad i bruk GIS, og både Miljøverndepartementet som ansvarlig departement i forhold til arealplanlegging og Landbruksdepartementet som ansvarlig en næring som er landets største arealbrukerforvaltningen i Norge, vil trenge data på slik form framover.

Inntil KOSTRA blir i stand til å ivareta den geografiske dimensjon, vil det oppstå behov for alternative rapporteringsveger som vil kunne undergrave KOSTRA som den offisielle rapporteringskanalen fra stat til kommune.

8.3 Programmering

Dagens programmeringsrutiner, både for skjema og faktaark oppleves som generelt tungvint av de utførende. SSB må arbeide kontinuerlig med dette for å forbedre rutinene, og gi mindre mulighet for feil.

Et "banalt" problem som har voldt hodebry langs hele produksjonsløypa, er når det blir bedt om å rapportere enten tekst eller ja- / nei-spørsmål i form av "radioknapper". Dette siste har ført til at man har måttet duplisere linjer i faktaarket, og gitt problemer ved produksjon av temakart.

8.4 Nøkkeltall og faktaark

8.4.1 KOSTRA må representere tidsserier som standard

Hittil er faktaarkene i KOSTRA lagt opp med sammenlikning med kommuner, fylkesgjennomsnitt mv. som standard opsjon i faktaarkene. Halvparten av årets kommuner har imidlertid allerede i år mulighet til å sammenlikne årets tall med fjorårets, og framover vil det bli etablert tidsserier for alle kommuner. KOSTRA må gjøre det like enkelt å foreta tidsmessig sammenlikning som geografisk.

8.4.2 Tilrettelegging for utskrifter

De fleste brukerne av KOSTRA vil i styringsøyemed ha behov for utskrifter som samler prioriterte elementer fra KOSTRA og presenterer dem på en oversiktlig måte, f.eks. i form av kombinerte tabeller og grafiske framstillinger. En prinsippskisse for dette ble utarbeidet da KOSTRA enda mest var på tegnebrettet, men lagt til side for å få driftsløsningene til å fungere. Dette var en riktig prioritering, men tida er moden for å tenke framstilling og kommunisering av nøkkeltallene. Bedre utskriftsmuligheter for faktaarkene bør også gir mer bruk av dataene og på sikt bedre kvalitet i rapporteringen.

8.4.3 Geografisk informasjon

I tråd med det som er skrevet i avsnitt 8.2.2, vil KNNM-gruppa påpeke at det må legges til rette for at nøkkeltall kan presenteres som geografisk avgrensede figurer på kart, og ut over temakart-muligheten for kommune som minste enhet. F.eks. gjelder dette for tettsteder, som er lagt ut på nettet som service til kommunene i forbindelse med rapporteringen. og som de også rapporterer på.

8.4.4 En detalj: Overskriften må kunne låses

KOSTRAs nåværende faktaark er lange og krever scrolling. Det fører med seg at man mister overskriften under lesning og utskrift, og det er uhensiktsmessig, iallfall når man av og til varierer enhetene i standard tabellhodet.

Referanser

KOSTRA - kulturminne, natur og nærmiljø. Notater 2001/45

Lov om friluftslivet 1957-06-28-16. Sist endret 2001-01-01

Lov om kulturminner 1978-06-09-50. Sist endret 2002-03-01

Lov om naturvern 1970-06-19-63. Sist endret 2001-01-01

Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven) 1989-06-16-54. Sist endret 1994-03-18

Lov om viltet 1981-05-29-38. Sist endret 2001-12-07.

NOU 2001 nr. 7 Bedre kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven

Plan- og bygningslov 1985-06-14-77. Sist endret 2002-01-01

Referat fra Stortingets kveldsmøte 18.6.2002 (<http://www.stortinget.no/stid/2001/midl/s020618k.htm>)

St.meld. nr. 24 (2000 - 2001) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand

St.meld. nr. 42 (2000 - 2001) Biologisk mangfold, Sektoransvar og samordning

St.prop. nr. 82 (2000 - 2001) Om lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2002

Vedlegg 1.
Skjema 20 for kommune-KOSTRA

KOSTRA	2002 KOMMUNE – STAT - RAPPORTERING
Skjema nr	- navn
20	FYSISK PLANLEGGING, KULTURMINNER, NATUR- OG NÆRMILJØ
Funksjonene 300, 335, 360 og 365 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Miljøverndepartementet med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr 1. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.	

1. Opplysninger om kommunen

(likt for alle skjemaer)

2. Funksjon 300. Inntekter og utgifter fordelt på delfunksjoner

Forholdsmessig fordeling av driftsinntekter og -utgifter på kommuneplanens arealdel og de tre delfunksjonsområdene plan, kart og tiltaks- og byggesaksbehandling (prosent)	A. Lønn og sosiale utgifter	B. Øvrige driftsutgifter	C. Driftsinntekter
2.1. Kommuneplanens arealdel	%	%	
2.2. Planbehandling som ikke kan gebyrlegges	%	%	
2.3. Planbehandling som kan gebyrlegges	%	%	%
2.4. Kart- og oppmålingsvirksomhet som ikke kan gebyrlegges	%	%	
2.5. Kart- og oppmålingsvirksomhet som kan gebyrlegges	%	%	%
2.6. Tiltaks- og byggesaksbehandling som ikke kan gebyrlegges	%	%	
2.7. Tiltaks- og byggesaksbehandling som kan gebyrlegges	%	%	%
2.8. Sum (Fylles ut automatisk, sjekk at summen av hver kolonne = 100%)	%	%	%

3. Plansaksbehandling og oppfølging

3.1. Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år	stk
3.2. Hva er saksgebyret for et privat forslag til reguleringsplan, jf PBL §30 (basisgebyr for enkel sak, dvs. reguleringsforslag som er i samsvar med overordnet plan, og som bare krever få og små rammeavklaringer) NOK	
3.3. Hva er gjennomsnittlig saksbehandlingstid for et privat forslag til reguleringsplan slik det er spesifisert ovenfor	virkedager
3.4. Dyrket og dyrkbare arealer som er vedtatt regulert til byggeområder, trafikkområder, fellesområder, fareområder eller spesialområde (kun arealer som ikke lenger kan nyttes til landbruk som følge av omreguleringen skal med). Dekar	Dyrket daa Dyrkbart daa
3.5. Antall reguleringsplaner med hjemmel i PBL §25, 1. ledd nr. 6, (regulering til spesialområde bevaring) vedtatt	som inkluderer vern av kulturminner i rapporteringsåretstk som inkluderer naturvernområder i rapporteringsåretstk
3.6. Antall reguleringsplaner med hjemmel i PBL §25, 1. ledd nr. 6 med regulering til spesialområde naturvern vedtatt	stk
3.7. Samlet areal som kommunen har regulert til spesialområde bevaring i rapporteringsåret	daa daa
3.8. Finnes vedtatt plan med spesiell fokus på	A. Biologisk mangfold? O Ja O Nei B. Friluftsliv? O Ja O Nei C. Kulturminner og kulturmiljø? O Ja O Nei
3.9. Hvis ja, i hvilket år ble det sist vedtatt/revidert en plan for	År ____ År ____ År ____

4. Tiltaks- og byggesaksbehandling

4.1. Antall mottatte søknader om tiltak i alt siste år (jf PBL § 93.1, pkt a-j):	stk
4.2. Hva er saksgebyret for oppføring av enebolig, jf PBL § 93 pkt a (oppføring av ny boligbygning med en boenhet etter tiltaksklasse 1)? NOK	
4.3. Hva er gjennomsnittlig/antatt/normal saksbehandlingstid for søknad som krever ett trinns behandling, jf. Plan- og bygningsloven §93	 virkedager
	A. LNF-områder B. I områder med byggeforbud langs sjø (saltvann) langs ferskvann C. Spesialområde bevaring for kulturminner

4.4. Hvor mange søknader om tiltak i samsvar med plan ble innvilget siste år?	stk			 stk
4.5. Hvor mange søknader om tiltak ble innvilget ved dispensasjon siste år?	stk	 stk	 stk	 stk
4.6. Hvor mange søknader ble avslått siste år?	stk	 stk	 stk	 stk
4.7. Hvor mange søknader og meldinger om tiltak for ikke-fredete bygninger oppført før 1850 har kommunen behandlet i rapporteringsåret?	stk			
4.7. Hvor mange saker som gjelder bygninger som er fredet etter Kulturminneloven § 15 a har kommunen behandlet i rapporteringsåret?	 stk			

5. Kart og oppmåling

5.1. Antall utstedte målebrev siste år	 stk
5.2. Hva er gebyret for en kombinert kart- og delingsforretning etter delingsloven for en boligtomt på 750 m ² (ekskl. tinglysningsgebyr og gebyr for delingsøknad etter PBL)? NOK	
5.3 Hva er gjennomsnittlig saksbehandlingstid for kombinert kart- og delingsforretning for boligtomt?	virkedager

Status for etablering av digitalt offentlig kartverk i kommunen – areal i km² (jf SOSI-standardens inndeling i detaljeringsklassene FKB-A, B, C og D:

Status	A. FKB-A km ²	B. FKB-B km ²	C. FKB-C km ²	D. FKB-D km ²	E. Sum km ²	F. Kommunens landareal km ² (preutfylles)
5.4. Forutsatt kartlagt etter standard						
5.5. Herav ferdig						

6. Rekreasjon/friluftsliv

6.1. Samlet areal av friluftsområder som kommunen har rådighet over gjennom offentlig eie eller bruksavtale	 dekar
6.2. Av dette arealet er (%-andel) opparbeidet/tilrettelagt for allmennhetens bruk	prosent
6.3. Antall leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder i alt	 stk
6.4. Samlet areal for leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder	 dekar
6.5. Av dette har kommunen driftsansvar for	 dekar
6.6. Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper i tettsteder	 km
6.7. Av dette har kommunen driftsansvaret for	 km
6.8. Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper utenfor tettsteder	 km
6.9. Av dette har kommunen driftsansvaret for	 km
6.10. Hvor mange søknader totalt om tillatelse ble i rapporteringsåret behandlet etter Lov av 10 juni 1977 nr 82 om Motorferdsel i utmark og på vassdrag etter Lov av 10 juni 1977 nr 82 om Motorferdsel i utmark og vassdrag og den nasjonale forskriften ?	 stk
6.11 Hvor mange dispensasjoner ble innvilget etter § 6 i loven (motorfartøy, luftfartøy) ?	
6.12 Hvor mange dispensasjoner ble innvilget etter § 5 i forskriften ?	
6.13 Hvor mange dispensasjoner ble innvilget etter § 6 i forskriften ?	
6.14 Hvor mange av § 6 dispensasjonene gjaldt kjøring på barmark ?	
6.15 Hvor mange leiekjøringsordninger (løyvekjøring) har kommunen?	 stk

7. Kulturminner og kulturmiljøer

7.1. Har kommunen i rapporteringsåret initiert eller støttet lokale miljøtiltak som berører kulturminner eller kulturmiljøer? O Ja O Nei	
7.2. Hvis ja, oppgi antall tiltak	 stk
7.3 I hvor mange saker som vedrører kulturminner eller kulturmiljøer som er fredet (kml) eller regulert til "spesialområde bevaring" (PBL §25, 1. ledd nr. 6) har kommunen bevilget økonomisk støtte ?	stk
7.4. Har kommunen knyttet til seg egen kulturminnefaglig kompetanse? O Ja O Nei	

8. Inngrepsfrie områder

8.1. Er det inngrepsfrie områder i kommunen? O Ja O Nei	
8.2 Har det innenfor inngrepsfrie områder vært gjort tyngre tekniske inngrep i perioden januar 1998 – januar 2003?	

9. Biologisk mangfold

9.1 Har kommunen foretatt kartlegging av biologisk mangfold etter en eller flere av DNs håndbøker? **ja / nei**

9.2. Hvis ja; er noen av områdene verdiklassifisert som svært viktige (klasse A) eller viktige (klasse B) berørt av tiltak (fysiske inngrep) etter at kartleggingen ble gjennomført) **ja / nei**

9.3. Hvis ja, hvor mange A- og B-områder er berørt: A-områder: _____ stk B-områder: _____ stk

Vedlegg 2.

Skjema 51 for fylkes-KOSTRA

KOMMUNE - STAT- RAPPORTERING								
Skjema nr.	-navn							
51	FYSISK PLANLEGGING, KULTURMINNER, NATUR- OG NÆRMILJØ							
Funksjonene 715, 716 og 750								
Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Miljøverndepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr 2. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.								
1. Opplysninger om fylkeskommunen								
Likt for alle fylkeskommunene								
2. Plansaksbehandling								
2.1. Har fylkeskommunen en gjeldende fylkesplan eller fylkesdelplan med spesiell fokus på:	A. Kulturminner og kulturmiljø?	B. Samordnet areal og transportplanlegging og/eller utbyggingsmønster?	C. Biologisk mangfold?	D. Friluftsliv?	E. Grønnstruktur?	F. Vassdrag?	G. Fjellområder?	H. Kystsonen?
	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei
2.2. Hvis ja, i hvilket år ble det sist vedtatt/revidert en plan for:	År _____	År _____	År _____	År _____	År _____	År _____	År _____	År _____
2.3 Hvor mange forslag til kommuneplaner har fylkeskommunen gitt uttalelse til i rapporteringsåret? stk								
2.4 Hvor mange planer (kommuneplan/reguleringsplan/bebyggelsesplan) har fylkeskommunen fremmet innsigelser til i rapporteringsåret fordelt på				A. Kommune(del)planstk	B. Reguleringsplanstk	C. Bebyggelsesplanstk		
2.5 Av dette, til hvor mange planer er innsigelser er begrunnet ut fra:				stk	stk	stk		
- Kulturminnefaglige hensyn				stk	stk	stk		
- Friluftsliv				stk	stk	stk		
- Utbyggingsmønster, herunder samordnet areal- og transportplanlegging				stk	stk	stk		
- Andre miljøhensyn				stk	stk	stk		
3. Tiltaks- og byggesaksbehandling								
3.1. Hvor mange byggetiltak gjeldende for områder regulert til spesialområde bevaring, pbl §25, 1. ledd nr. 6, har kulturminneforvaltningen gitt uttalelse til i rapporteringsåret? stk								
3.2. Hvor mange søknader og meldinger om tiltak for ikke-fredete bygninger oppført før 1850 har fylkeskommunen mottatt i rapporteringsåret?stk								
4. Dispensasjonsbehandling								
4.1 Hvor mange søknader om dispensasjon etter Kulturminnelovens §§15a, 19 og 20 (vedtaksfredet) kulturminne har kulturminneforvaltningen i rapporteringsåret mottatt totaltstk								
4.2 Hvor mange søknader om dispensasjon etter Kulturminnelovens §§15a, 19 og 20 (vedtaksfredet) kulturminne har kulturminneforvaltningen i rapporteringsåret innvilget?stk								

4.4. Har fylkeskommunen i rapporteringsåret frarådet dispensasjon ihht. PBL §7 i av hensyn til:	A. Spesialområde bevaring for kulturminner	B. Kartlagte kulturlandskaps-områder	C. Strandsonen	D. Vassdrag	E. Marka/større bymarker
	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei
4.5. Hvis ja, antall saker					
4.6. Har fylkeskommunen påklaget kommunale vedtak om dispensasjon etter PBL § 7 av hensyn til:	A. Spesialområde bevaring for kulturminner	B. Kartlagte kulturlandskaps-områder	C. Strandsonen	D. Vassdrag	E. Marka/større bymarker
	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei	O Ja O Nei
4.7. Hvis ja, antall saker					

Vedlegg 3.

Definisjonsforslag til funksjonskontoplanen

120 Administrasjon

Som tidligere, men siste setning strykes eller omarbeides til følgende:

Utgifter knyttet til utarbeidelse av arealplaner (arealdel i kommuneplan) inngår i funksjon 300. Dette gjelder også planer som skal politisk behandles.

300 Fysisk tilrettelegging og planlegging

Utarbeidelse av arealplaner (arealdel i kommuneplan), reguleringsplan og bebyggelsesplan. Utgifter knyttet til forberedelse av planer som skal politisk behandles.

Utarbeidelse av reguleringsplan og bebyggelsesplan. Behandling av konsekvensutredninger. Etablering og drift av kommunens kartgrunnlag og geodetiske grunnlag. Førings- og GAB-registeret. Kart- og delingsforretninger etter delingsloven. Behandling og oppfølging av byggesaker (byggningskontroll) og eierseksjoneringsplaner.

Kommentar:

Utgifter og inntekter knyttet til forvaltning av geografisk informasjon for bestemte tjenester, f.eks. ledningskart for vann og avløp (funksjon 345 og 353), føres under den aktuelle funksjon. Det samme gjelder oppmålingsarbeid i forbindelse med bestemte tjenester, f.eks. utstikning av kommunal vei (funksjon 333).

335 Rekreasjon i tettsted

Opparbeidelse, drift og vedlikehold av offentlige plasser og torg, parker / grøntanlegg og turveier i bebygde strøk, samt offentlige toaletter.

Utgifter knyttet særskilt til grøntområde-strukturer i kommuneplan.

360 Naturforvaltning og friluftsliv

Funksjoner knyttet til koordinering av miljøvernarbeidet i kommunen, utarbeidelse av miljø- og naturressursprogrammer og -planer rettet spesielt mot funksjonen.

Sikring, opparbeidelse og forvaltning av frilufts- og utmarksområder som skal være tilgjengelig for allmennheten, inkl. badeplasser, rasteplasser, småbåthavner, fortøynings- og bryggeplasser osv. samt andre tiltak rettet mot utøvelse av friluftslivet.

Fisk- og viltforvaltning

Kartlegging av biologisk mangfold etter én eller flere av DNs håndbøker om kartlegging (kartlegging av marint biologisk mangfold, ferskvannslokaliteter, naturtyper, vilt). Tiltak for å opprettholde naturverdier i kartlagte områder.

Sikring, forvaltning, tilrettelegging og skjøtsel av områder vernet til naturvernformål etter §25, 1. ledd nr. 6 i Plan- og bygningsloven.

Prosjekter som går ut over løpende forvaltnings-, verne- og tilretteleggingsoppgaver (f.eks. miljøby-prosjekt, lokale byggeskikkprosjekter m.m.)

Forvaltning av kulturmiljøer føres under funksjon 365.

365 Kulturminnevern

Forvaltning og tiltak knyttet til faste kulturminner og kulturmiljøer som er regulert til spesialområde bevaring pbl §25, 1. ledd nr. 6, samt tiltak for å bevare spor etter menneskelig aktivitet eller tidligere tiders byggeskikk/levesett (for eksempel gamle steinbruer, murer, veifar, kaionråde og lignende som ikke er regulert).

715 Lokal og regional utvikling - areal og natur

Funksjonen omfatter i hovedsak saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging i forhold til i forhold til arealforvaltning, naturvern og -forvaltning, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet. Lokale/regionale utviklingsprosjekter tas også med (ikke rene næringsutviklingsprosjekter)

716 Friluftsliv

Funksjonen omfatter i hovedsak saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging (inkludert fylkesplan/delplan) i forhold til friluftsliv, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet, samt driftsstøtte til friluftslivsorganisasjoner og eventuelt andre former for tilskudd innen friluftsliv som ikke berøres av funksjon 775.

(Hvis fylkesdelplan for friluftsliv er tema innenfor andre delplaner skal kostnadene fordeles på de respektive områdene etter beste skjønn.)

750 Kulturminnevern

Utgifter og inntekter knyttet til det fylkeskommunale ansvar for kulturminnevern, forvaltning av fredningsobjekter, fylkeskonservator, saksbehandlingsinnsats inkludert fylkeskommunal planlegging (fylkesplan/fylkesdelplan for kulturminner) samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet, og ulike typer tilskudd innenfor kulturminnevernet.

(Hvis fylkesdelplan for kulturminner er tema innenfor andre delplaner skal kostnadene fordeles på de respektive områdene etter beste skjønn.)

775 Idrett

Saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging til forhold til idrett, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal planlegging og utbyggingsvirksomhet. Drift og vedlikehold av idretts- og friluftslivsanlegg, drifts- og anleggsstøtte til idrettsorganisasjoner, blant annet forvaltning av spillemidler, støtte til idrettsarrangement.

(Hvis fylkesdelplan for idrett er tema innenfor andre delplaner skal kostnadene fordeles på de respektive områdene etter beste skjønn.)

Til: Kultur- og kirkedepartementet, Barne- og familiedepartementet
Fra: KOSTRA-arbeidsgruppe kultur
Kopi til: Elisabetta Vassenden, Torild Fløysvik, Anne Britt Svinnset

Rapport fra KOSTRA-arbeidsgruppe for Kultur

Arbeidsgruppa har våren 2002 ikke hatt noen møtevirksomhet. Dette skyldes både mangel på ressurser i SSB, samt at det ikke har dukket opp problemstillinger som ikke har latt seg drøfte via mailutveksling.

Funksjonsinndelingen

Skillet mellom de fylkeskommunale funksjonene 716 Friluftsliv og 775 Idrett kan i tilfeller være flytende og vanskelig å sette. Etter innspill fra arbeidsgruppa for Natur og nærmiljø, er det derfor forsøkt å lage noen presiseringer i veiledningen for å å klargjøre dette skillet:

716 Friluftsliv

Funksjonen omfatter i hovedsak saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging (inkludert fylkesplan/delplan for friluftsliv) i forhold til friluftsliv, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal og privat planlegging og utbyggingsvirksomhet, samt driftsstøtte til friluftslivorganisasjoner og eventuelt andre former for tilskudd innen friluftsliv som ikke berøres av funksjon 775.

(Hvis fylkesdelplan for friluftsliv er samordnet med andre delplaner skal kostnadene prøves å fordeles på de respektive områdene)

775 Idrett

Saksbehandlingsinnsats i forbindelse med fylkeskommunal planlegging til forhold til idrett, samt bistand/uttalelser i forbindelse med kommunal planlegging og utbyggingsvirksomhet. Drift og vedlikehold av idretts- og friluftslivsanlegg, drifts- og anleggsstøtte til idrettsorganisasjoner, blant annet forvaltning av spillemidler, støtte til idrettsarrangement

Faktaarkene /nøkkeltallene og evaluering av rapportering 2002

Faktaarkene er i 2002 ytterligere tilrettelagt utfra malen for faktaark utarbeidet av Paal Sand, SSB. Det har ikke kommet opp forslag til ytterligere endringer i faktaarkene.

Kvaliteten på faktaarkene henger derimot sammen med kvaliteten på de rapporterte dataene. SSBs erfaringer fra første år hvor data fra alle kommunene skulle inkluderes i KOSTRA og alle kommunene skulle rapportere skjema 17 kan oppsummeres slik:

Skjema 17:

- Dobbeltskjema. Det var noen kommuner som hadde registrert sine data to eller tre ganger. En kommune hadde fire registreringer av samme opplysninger. Grunnen til dette var først og fremst usikkerheten vedrørende lagring av registre data da den ansvarlige personen "ville sikre seg" at de registrerte opplysningene var lagret.

- Bydelskode 99. Både Oslo og Bergen hadde brukt kode 99 i feltet for bydelsnummer. I feltet for bydelens navn hadde Oslo registrert "uoppgitt" for kode 99, mens Bergen hadde oppgitt "Bergen totalt". En samordning av bruken av kode 99 ser ut å være nødvendig.
- Definisjoner. I samtaler med noen kontaktpersoner i kommunene kom det frem at de hadde problemer med å definere sine ulike tiltak, lag og foreninger i forhold til ulike indikatorer. Dette gjelder spesielt for foreninger som har flere typer aktiviteter. Dette problemet er ikke mulig å løse 100 prosent, men en presisering i veiledningen vil bli forsøkt inkludert.
- Kroner i hele 1 000. Mesteparten av revisjonsarbeidet gikk med på å rette opp beløp som var oppgitt under spørsmål 4, i kolonne "samlet driftstilskudd". Mange kommuner hadde oppgitt beløp i kroner, eller avrundene tall til nærmeste 1 000, i stedet for 1 000 kroner. Dette problemet har vært påpekt tidligere, og må tydeligvis presiseres enda bedre.

Kun et fåtall av kommunene har benyttet seg retten av å levere korrigerte data mellom 15.3 og 15.4. Da er det nok mange flere kommuner som har benyttet denne perioden til å rapportere for første gang.

Eksterne data

Faktaarkene for kultur krever i tillegg til rapportering av skjema 17 også at det kommer inn data fra to eksterne datakilder. Til årets rapportering var det første gang vi fikk inn både data om folkebibliotek fra Statens bibliotekstilsyn og data om kino fra Film & Kino tidsnok til 15.3. publiseringen. Til 17.6 publiseringen ble tallene kun supplert med noen kommuner som ennå ikke hadde rapportert til de eksterne organisasjonene i mars. Utover det var disse leveringene relativt uproblematisk i 2002.

Videreføring av skjema 17

SSB hadde ingen statistikk på området barne- og ungdomsaktiviteter og støtte til frivillige lag og organisasjoner før KOSTRA-prosjektet ble startet i 1995. Statistikåret 2001 var derfor første årgang vi har bedt om data fra alle kommunene i Norge. Skjema 17 er derfor et skjema som er utviklet i forbindelse med KOSTRA. Det samme gjelder utvidelsen av bibliotek og kinostatistikken fra å være summariske tabeller på landsnivå (levert fra eksterne) til kommunedata.

Det betyr også at både skjemaautvikling men også statistikk-produksjonen til nå har vært finansiert fra prosjektmidler fra KOSTRA-budsjettene. Når KOSTRA nå går over i driftsfase, vil også prosjektmidlene fra KOSTRA falle vekk og bli erstattet med ordinære driftsmidler. For at statistikken og innsamlingen av skjema 17 skal forstette forutsettes det fra SSB sin side at kostnadene kan dekkes gjennom de ekstra driftsmidlene SSB blir tilført nå som prosjektet skrinlegges som prosjekt og går over i driftsfase. Skjemaets lider derimot under at det ikke klart kan defineres et departement som "eier" av skjemaet. Skjemaet berører områder til to departementer, Kultur- og kirkedepartementet og Barne- og familiedepartementet.

I forbindelse med videreføring av skjema 17 har arbeidsgruppa i år ingen forslag til endringer i skjemaet. Enkelte korrigeringer og presiseringer i veiledningen vil derimot bli gjennomført. På sikt vil det også bli vurdert om registerstatistikk kan erstatte alle spørsmål om ansatte og årsverk, men på nåværende tidspunkt er arbeidsgruppa av den oppfatning at detaljeringsgraden i registerstatistikken ikke tilfredsstiller de behov som finnes for denne relativt differensierte sektoren.

Kø/ventelister og brukerbetaling

Arbeidsgruppene er i årets mandat bedt om å se spesielt på indikatorer for brukerrettet informasjon, slik som kø/ventelister og brukerbetaling hvis dette er aktuelt. Kulturgruppa kan ikke se at dette er en relevant og aktuell problemstilling, og har derfor ikke noen kommentarer under dette.

ptt, 27. juni 2002

Til: Samordningsrådet i KOSTRA

Fra: KOSTRA-arbeidsgruppe for kirkelig sektor

Kopi til: Anne-Britt Svinnsset, Torild Fløysvik, Elisabetta Vassenden, Terje Risberg

Rapport til Samordningsrådet fra arbeidsgruppe for kirkelig sektor

Rapport til samordningsrådet fra arbeidsgruppe for kirkelig sektor	122
1. Innledning.....	123
2. Utredningen om kirkelig tjenestestatistikk avsluttet.....	123
3. Årets KOSTRA publisering for kirkelig sektor.....	123
4. Status for regnskapsrapportering for regnskapsåret 2001 fra kirkelige fellesråd og menighetsråd.....	124

1. Innledning

Kirkelig sektor er ennå ikke fullt integrert i KOSTRA rapporteringen. Høsten 2001 ble arbeidet med en "Utredning av alternative rapporteringsløsninger for kirkelig tjenestestatistikk" avsluttet, se kap. 2. Utredningsgruppen som ble ledet av SSB konkluderte blant annet med at all rapportering fra Økirkesektoren bør samles i en institusjon og at rapporteringen bør skje elektronisk til SSB. I 2002 har flere seksjoner ved SSB vært involvert i arbeidet med et prosjektskriv som har basert seg på utredningsrapporten.

Kommune-kostra tallene som tidligere bare har inneholdt økonomi tall fra kommuneregnskapet ble i 2001 publiseringen utvidet med et utvalg av tjeneste tall hentet fra eksterne kilder.

Regnskapsrapporteringen for kirkelige fellesråd og menighetsråd har fortsatt som tidligere med noen forandringer fra fjoråret.

Siden forrige rapport har det vært avholdt tre ordinære møter i arbeidsgruppen, den 24. september og 4. desember 2001, og den 17. juni 2002. Det har også vært avholdt flere uformelle møter med SSB og KKD for å få til et prosjekt på området.

2. Utredningen om kirkelig tjenestestatistikk avsluttet

Høsten 2001 ble arbeidet med en "Utredning av alternative rapporteringsløsninger for kirkelig tjenestestatistikk" avsluttet (SSB rapport 2001/29). Gruppen som ble satt til å utrede de alternative rapporteringsløsningene skulle blant annet vurdere fordeler og ulemper ved de ulike alternativene. Et viktig mål for gruppen var også å anbefale et mest mulig kostnadseffektivt rapporteringssystem.

I rapporten som var ferdigtrykket i september 2001 konkluderte gruppen med at all rapportering fra kirkesektoren bør samles i en institusjon og at rapporteringen bør skje elektronisk til SSB. Gruppen fastslo også at innholdet i tjenestestatistikken bør revideres samtidig som man legger om rapporteringen.

Rapportens konklusjoner ble lagt frem for Samordningsrådet i KOSTRA, og departementet sendte også rapporten på høring til en rekke organer. Rapporten fikk full tilslutning fra alle høringsinstanser.

Seksjon for befolkning og utdanning koordinerte et prosjektskriv fra SSB med KKD som oppdragsgiver som ikke ble godkjent av KKD pga. for høye kostnader. SSB sendte den 15.05 et nytt prosjektskriv til KKD, hvor Seksjon for metoder og standarder har prosjektansvar. I det siste skrevet har man lagt opp til en skrittvis fremrykking hvor første skritt vil være å revidere innholdet i dagens skjema for kirkelig årsstatistikk. En orientering om prosjektskrivet var på dagsorden til KOSTRA-møtet den 17. juni. KKD hadde før møtet gitt uttrykk for at de ville støtte prosjektet slik det forelå i skrevet, men at arbeidsgruppa måtte uttale seg før en endelig beslutning ble tatt. Arbeidsgruppa hadde noen bemerkninger til prosjektskrivet, og dermed ble det vedtatt å vente med en endelig avgjørelse til over ferien, slik at SSB skulle få tid til å vurdere bemerkningene til skrevet. Blant annet ble det understreket fra flere medlemmer i gruppa at det er viktig at tjeneste-, økonomi- og sysselsettingstall blir sett i en helhetlig sammenheng ved utarbeidelse av helt nye nøkkeltall for sektoren. Se for øvrig referat fra møtet.

3. Årets KOSTRA publisering for kirkelig sektor

I 2001 rapporteringen var det første gang at alle kommuner var innlemmet i KOSTRA. 29 kommuner hadde likevel ikke levert regnskap til 17. juni publiseringen. Etter hvert som KOSTRA rapporteringen blir rutine i kommunene forventes det at flere rapporterer i tide. Kirkelig sektor er ennå ikke fullt

integrert i KOSTRA rapporteringen. For økonomitall er det to funksjoner som har vært lagt til kirke: 390 Den norske kirke og 393 Kirkegårder, gravlunder og krematorier.

Arbeidet i kirke-KOSTRA har vist at det vil være viktig å fokusere på fellesråd for å få frem den kirkelige aktiviteten. I påvente av at det blir tilrettelagt for publisering på fellesrådsnivå har likevel arbeidsgruppen ønsket å publisere noen tjenestetall under kommune-kostra. Tall er blitt innhentet fra eksterne institusjoner og tilrettelagt for publisering gjennom KOSTRA systemet. I 2001 publiseringen ble det hentet tall om kirkelige aktiviteter fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) og om medlemmer i Den norske kirke (Dnk) fra Kirkerådet. Det er også hentet inn noe data om personell fra Kirkens arbeidsgiverorganisasjon (KA), men bare 2000 tall, og disse kommer trolig ikke med i juni publiseringen. Økonomi og befolkningstall er hentet fra SSB, henholdsvis kommuneregnskapet og befolkningsstatistikken.

Siden dette var det første året det ble lagt inn tjenestetall for kirken i KOSTRA har det vært noe prøving og feiling, men i det hele har tilretteleggingen av eksterne data fungert godt. Ulempen med å bruke eksterne data er først og fremst at man da er prisgitt tidsfristene som de eksterne institusjonene følger. Til mars publiseringen (ureviderte tall) hadde vi bare greid å innhente 2000 tall. Til juni publiseringen har vi klart å dekke 2001, bortsett fra personell, men med lite tid til å kontrollere tallene.

Når det gjelder sysselsettingstall har vi til nå bare hatt tilgang til KA tall. Disse dekker bare tilsatte innen KA's arbeidsgivervirksomhet. De dekker ikke statlige ansatte. Arbeidet med registrene i SSB fortsetter kontinuerlig, og det bør være et realistisk mål å ha dekkende tall for kirke til 2002 publiseringen.

Nytt av året var at alle områder, også kirke, publiserte en Dagens statistikk artikkel og utvalgte tabeller i forbindelse med publisering av reviderte tall. Nytt av året var også muligheten for å hente ut kart i PX-Map.

Til neste års publisering foreslås det foreløpig å beholde årets nøkkeltall.

4. Status for regnskapsrapportering for regnskapsåret 2001 fra kirkelige fellesråd og menighetsråd

På oppdrag fra tidligere Kirke, - utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) skal Statistisk sentralbyrå stå ansvarlig for innsamling og statistisk bearbeiding av regnskapsdata fra kirkelige fellesråd og menighetsråd for regnskapsåret 2001. Med hjemmel i Forskrift om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon for kirkelige fellesråd og menighetsråd av 18. november 1996 § 7, ba Statistisk sentralbyrå om å få tilsendt regnskapsopplysningene rapportert på skjema eller elektronisk via diskett eller e-post innen 15. mars 2002.

For første gang fikk alle kirkelige fellesråd i år tilsendt regnskapsskjemaer etter den alternative KOSTRA-innrettede kontoplanen utarbeidet av Kirkedepartementet i tillegg til den obligatoriske kontoplanen. Dette ble gjort fordi man i dag ikke har oversikt over hvilke kirkelige fellesråd som har valgt å gå over til den alternative kontoplanen og for at de fellesråd som fremdeles fører etter gjeldende kontoplan skulle få en påminnelse om at den alternative KOSTRA-kontoplan vil kunne bli obligatorisk fra 2003. Det hadde vært ønskelig at denne kontoplanen ble formalisert i form av forskrift for å fjerne enhver usikkerhet om hvordan fremtidig rapportering skal foregå. Slik at fellesrådene også får tilstrekkelig tid til å endre regnskapssystemene sine.

Ved manuell utfylling av regnskapstall på skjema skulle kommuner med bare ett sokn benytte det samme skjema som fellesrådene. Statistisk sentralbyrå bad også om å få en kopi av fellesrådet sitt

trykte årsregnskap. Etter opplysninger hentet ut fra Bedrifts- og foretaksregistret (BOF) i Statistisk sentralbyrå ble det ved utsending til fellesrådene lagt ved ekstra regnskapsskjemaer tilsvarende antall menighetsråd i kommunen. Kirkevergen ble bedt om å summere alle innkomne skjema fra menighetsrådene på et eget summeringsskjema, samt påføre hvilke menighetsråd som eventuelt manglet. Totalt ble det sendt ut 435 skjemaer for fellesrådene og 289 summeringsskjemaer for menighetsråd til de fellesråd hvor det var flere enn ett menighetsråd. For å forenkle rapporteringen for menighetsrådene ble det for rapporteringsåret 2001 utarbeidet et enklere regnskapsskjema. Formålene ble fjernet slik at menighetsrådene i år kun skulle rapportere på sum nivå.

Per 19.03.02. var det kommet inn 93 regnskapsskjemaer og 5 regnskaper på elektronisk form fra i alt 435 Kirkelige fellesråd. Av disse hadde 37 levert trykt kopi av fellesrådet sitt årsregnskap. Av i alt 298 summeringsskjemaer for menighetsråd, var det kommet inn 74. Det ble sendt ut en påminnelse 24.04.02 til 238 fellesråd og 29.05.02 en purring til 164. Per 12.06.02. var det registrert 282 skjemaer, 57 elektroniske regnskaper fra fellesrådene og 198 summeringsskjemaer for menighetsrådene.

Per 12.06.02. var det registrert 282 skjemaer og 57 elektroniske regnskaper fra fellesrådene. Av disse var det 47 skjemaer og 14 elektroniske filer som var etter KOSTRA-kontoplan. Det var kommet inn 198 summeringsskjemaer for menighetsrådene. Sammenlignet med året før ligger innrapporteringen omtrent på det samme nivå.

Ved en foreløpig gjennomgang av de regnskapsskjemaene som har kommet inn, kommer det til syne til dels store forskjeller i kvalitet. Dette medfører at det foreløpig blir brukt betydelige resurser til å rette opp feil og mangler. Manglende innsending av årsregnskapet i trykt versjon kompliserer retteprosessen ytterligere. Der hvor trykt regnskap foreligger sammen med skjema er disse ofte ikke fylt ut og fører til mer arbeid og påfølgende forsinkelser. Rettede skjemaer lar seg vanskelig lese optisk og fører til en utvidet manuell kontroll på et senere tidspunkt.

For å bedre rapporteringen vil det være ønskelig at konklusjonen fra utredningsgruppen for kirkelig tjenestestatistikk ble fulgt opp. Ved å gå over til elektronisk innrapportering og ved bruk av en XML-løsning kan man forenkle og begrense oppgavebyrden for rapportørene bl.a. ved hjelp av preutfylling, selvsummering og elektroniske kontroller i selve skjemaet. Totalt sett vil en elektronisk innrapportering bedre både statistikkens aktualitet og kvalitet.

Rapport fra arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel

Innstilling avgitt 1. juli 2002 til Samordningsrådet for KOSTRA

Innhold

1. Sammendrag - konklusjoner og anbefalinger	128
2. Innledning.....	129
2.1. Mandat	129
2.2. Arbeidsgruppas sammensetning	130
2.3. Hovedpunkter fra fjorårets rapport	130
2.4. Den videre behandlingen av fjorårets rapport	130
3. Evaluering av KOSTRA-arbeidet og 2001-rapporteringen.....	131
3.1. Funksjonsinndelingen	7
3.2. Registerdata	8
3.3. Skjemadata.....	8
4. Konklusjoner og anbefalinger. Kommune- og fylkesskjema 2002.....	10
5. Konklusjoner og anbefalinger. Funksjoner og arter 2003.....	138
6. Konklusjoner og anbefalinger. Nøkkeltall 2002.....	138
Vedlegg 1. Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999-2002.....	14
Vedlegg 2. Funksjonsinndelingen for 2002.....	15

1. Sammendrag - konklusjoner og anbefalinger

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel legger med dette fram sin fjerde rapport. Det har ikke vært gjennomført møter denne våren. Gjennomgangen av nøkkeltall for 2002 er ikke prioritert da dette etter vår erfaring krever et særskilt møte utover skriftlig prosedyre. Det tas sikte på et eget møte om nøkkeltall og skjema for 2002 til høsten (i god tid før skjemaene for 2002 skal i trykken).

Evalueringen av fjorårets rapportering (for 2001)

Mangler i rapporteringen

Det var ingen spesielle problemer knyttet til rapporteringen fra fylkene for de ulike funksjonene for kollektivtransporten verken for 2000 eller 2001. Dette styrker vedtaket om permanent inndeling for funksjonene i fylkes-KOSTRA fra og med regnskapsåret 2002. Ellers viser revisjonen at det ennå er betydelige mangler i både kommunenes og fylkeskommunenes rapportering før denne kan betraktes som fullt ut tilfredsstillende. Det mangler tall i enkelte felter, det er inkonsistens mellom felter, en del skjemaer er levert elektronisk uten ett eneste tall (!) og det er fortsatt noen kommuner som ikke har levert skjema overhodet. Disse kommunene mangler som oftest skjemaer fra flere områder. Fagseksjonene mangler skjembilde/kontaktperson på sitt område for disse kommunene. Det er derfor naturlig at denne purringen, som må gå via KOSTRA-koordinatoren i respektive kommune, blir utført fra sentralt KOSTRA-hold i SSB. Et annet alternativ er at Seksjon for datafangst, som også besitter oversikten over samtlige manglende skjemaer, beholder ansvaret for purringen av disse kommunene også etter 15. april og helt til skjemaene er i hus. Det er dessuten noen kommuner som ikke har levert regnskap. Også disse kommunene må purres sentralt.

Det er også en del feil i kommune- og fylkesregnskapet hvor kostnadene er ført på feil driftspost eller på feil funksjon. Det blir "dobbelgt" i tilfeller hvor kostnader vedrørende samferdsel er ført på en funksjon tilhørende et annet område eller vise versa (vi har eksempler på begge).

Funksjon 733

Arbeidsgruppa foreslo i rapporten 2000 for 2001 at fylkesfunksjon 733 skulle endre innhold fra å omfatte skoletransport for funksjonshemmede skoleelever til å omfatte transport for funksjonshemmede generelt (TT/TF). Dette ble ikke god tatt. Arbeidsgruppa opprettholdt imidlertid sitt forslag til nytt innhold i rapporten 2001 for regnskapsåret 2002 og fikk denne gangen medhold. Det skal således ikke være noen tvil om hvilke kostnader som skulle ha vært ført i regnskapet for 2001. Det viser seg at de fleste fylkene likevel har ført TT/TF alene på denne funksjonen, noen har ført TT/TF og skolebarnkjøringen samlet og andre har ført kostnaden på funksjon 730 (bilruter).

Kommune- og fylkesvei

Heller ikke for 2001 var retningslinjene i KRDs Veileder i tråd med arbeidsgruppas rapport 2000 for spesifisering av kostnader på fylkesfunksjonene 720, 721 og kommunefunksjonene 333 og 334. I rapporteringen for 2001 er det ca. 50 prosent av både kommunene og fylkeskommunene som ikke har spesifisert kostnader under henholdsvis funksjon 334 og 721. Først for neste års rapportering kan vi anta at dette blir riktig selv om retningslinjene for føring kom litt utpå nyåret 2002.

Revisjonsprosessen

Det er således en del feil og uklarheter i forbindelse med rapporteringen for 2001. De fleste og mest graverende feilene er forsøkt håndtert under revisjonsarbeidet, men uklarhetene påpekt ovenfor lar seg ikke korrigere i ettertid. Etter vår oppfatning må revisjonsarbeidet styrkes betydelig. Det må blant annet gis rom for sterkere fokusering på tverrgående revisjon og det må avsettes mer tid for kontakt med fylkeskommuner og kommuner for blant annet å overvåke at disse følger de gjeldende prinsippene for føring på både funksjon og artskonto. Revisjonsarbeidet kan med fordel starte tidligere i SSB.

Forskjellige prinsipper for kontraktsinngåelse

Noen fylker opererer med bruttokontrakter og andre med nettokontrakter ovenfor transportoperatørene (dette var ny kunnskap for oss - snappet opp i revisjonsarbeidet). Lønnskostnadene fylkeskommunene fører i regnskapet blir derfor ikke sammenlignbare og likeså nøkkeltallene avledet av disse kostnadene. Dette er ikke feilføring, men like fullt nødvendig å være klar over for å forstå forskjeller i nøkkeltallene. I faktaarkene kan dette tas hensyn til ved simpelthen å luke ut de ferdig definerte nøkkeltallene på nivå 1 og 2 som innbefatter lønn og i grunnlagsdataene på nivå 3. Dersom bruker tar utgangspunkt i det detaljerte driftsregnskapet for egne sammenstillinger, er det verre å få gjort oppmerksom på disse forskjellene.

Registertall

En del tjenestedata hentes fra ulike fagregistre i Vegdirektoratet. Det er derfor viktig at disse tallene er av god kvalitet. Vi mottok en del reaksjoner i fjor angående disse tallene. Det ble derfor bestemt å preprinte antall kilometer kommunal og privat vei fra direktoratets register per 1. januar 2001 på skjemaet for 2001. Vi ba kommunene om å oppgi korrekt lengde kilometer vei *når deres tall avvek* fra Vegdirektoratets. Mange kommuner har ført opp tall. Noen av avvikene er betydelige. En del av disse kommunene er kontaktet, men holder på sitt oppgitte tall.

Vi vil furnere Vegdirektoratet med en liste over avvik etter type vei og kommune. Det forutsettes at Vegdirektoratet gjennomgår denne og foretar eventuelle korreksjoner.

Endring i undertekstene

Det foreslås at *undertekstene* til fylkesfunksjonene 730-732 endres som følger:

730 Bilruter

Fra: Tilskudd til bilruter

Til: Fylkeskommunens kostnader i samband med drift av tilskuddsberettigede bilruter. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten (artskonto 370, kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon).

Undertekstene for funksjon 731 (fylkesveiferger) og 732 (båtruter) endres tilsvarende.

Poenget med dette forslaget er å tydeliggjøre at regnskapet også for disse funksjonene skal omfatte øvrige kostnader fylkeskommunen har ved organiseringen av kollektivtransporten, og ikke bare kostnadene ved kjøp av tjenester/tilskudd til selskapene.

2. Innledning

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel ble opprettet våren 1999. To til tre møter har vært gjennomført i arbeidsgruppa hver vår i perioden 1999 - 2001. Det er levert tre relativt omfattende sluttrapporter. Det har ikke vært gjennomført møter i arbeidsgruppa hittil i 2002 da det ikke har vært rom for dette innenfor reduserte ressursrammer i KOSTRA-prosjektet for inneværende år. Sluttrapporten for 2002 er enklere i form og innhold. For 2003 er det grunn til å anta at det igjen vil være grunnlag for økt aktivitetsnivå i arbeidsgruppene.

2.1. Mandat

Arbeidsgruppa har arbeidet etter retningslinjer trukket opp i mandatet for KOSTRA-Samferdsel. Mandatet er nøye omtalt i rapporten for 1999. For 2000 ble arbeidsgruppa bedt spesielt om å gjennomgå rapporteringen knyttet til øremerkede tilskudd. Arbeidsgruppas vurderinger er grundig omtalt i rapporten for 2000. For 2001 var mandatet tilbake i sin opprinnelige form. Mandatet for 2002 tar høyde for de reduserte budsjetttrammene for dette året. Arbeidsåret 2002 er dessuten spesielt

ettersom KOSTRA avsluttes som prosjekt per 1. juli for deretter å gå over i en driftsfase. Mandatet er generelt utformet og peker bl.a. på hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres. Dette vil vi komme nærmere tilbake til høsten 2002.

2.2. Arbeidsgruppas sammensetning

Representant	Etat
Arnold Langaas	SD (Samferdselsdepartementet)
Tor Øi	TL (Transportbedriftenes Landsforening)
Inga-Elisabeth Gjerdalen	KRD (Kommunal- og regionaldepartementet)
Kyrre Riis	Vegdirektoratet
Rolf Rosenlund	Hordaland fylkeskommune
Reidar Aas	Gjøvik kommune
Tore Eriksen	KS (Kommunenenes Sentralforbund)
Svein Homstvedt	SSB, Seksjon for miljøstatistikk
Jan Monsrud	SSB, Sek. for samferdsels- og reiselivsstatistikk/leder
Asbjørn Wethal	SSB, Sek. for samferdsels- og reiselivsstatistikk

2.3. Hovedpunkter fra fjorårets rapport (innstilling avgitt 30. juni 2001)

I rapporten for 2000 viet arbeidsgruppa mye tid til skoleskyss. Ettersom dette er den eneste lovpålagte samferdselsoppgaven i fylkeskommunene og en betydelig utgiftspost, mente arbeidsgruppa det var viktig å fokusere på skoleskyss i KOSTRA-Samferdsel. Det ble bl.a. foreslått å opprette en ny funksjon og en ny artskonto. Tilbakemeldingen fra både Regnskapsgruppa og Samordningsområdet var utfyllende da det gjaldt arbeidsgruppas øvrige forslag, men gruppas forslag knyttet til skoleskyssen var ikke omtalt. Først i mai 2001 kom nye retningslinjer fra KRD som åpnet for at arbeidsgruppa kunne gjenta sine forslag om skoleskyss men at ytterligere begrunnelse var nødvendig. I rapporten for 2001 ble behovet for sterkere fokusering på skoleskyss i KOSTRA-Samferdsel ytterligere poengtert.

De viktigste anbefalingene i fjorårets rapport for regnskapsåret 2002 var:

TILTAK	KONKLUSJON
Egen funksjon for lukket skoletransport/tilleggsskyss	Frarådes
Ny artskonto 175 øremerket billettbetalingene fra kommunen og fylkeskommunen til ruteselskapene	Frarådes
Transport for funksjonshemmede skoleelever (733) endres til transport for funksjonshemmede	Tilrådes
Ny funksjon for gatelys (33x/kommune)	Frarådes

2.4. Den videre behandlingen av fjorårets rapport

Rapporten ble behandlet av regnskapsgruppa for KOSTRA i møte 20. august 2001. Kommentarene knyttet til samferdsel er sitert nedenfor (innrammet) :

Ny funksjon for lukkede skoletransporter

Regnskapsgruppa mener en ny funksjon bryter med prinsippene for funksjonsinndeling. Transport hører naturlig hjemme sammen med utgifter knyttet til undervisning/undervisningslokaler. Aktuelle kostnader vil i stor grad kunne identifiseres gjennom å søke på utvalg funksjon/art. For videregående opplæring antas for eksempel at søk på funksjon 510, art 170 vil gi et rimelig godt bilde.

Regnskapsgruppa frarår at arbeidsgruppas anbefaling tas til følge.

Ny artskonto 175

Etter regnskapsgruppas oppfatning dreier det her seg om en ytterligere spesifisering av en bestemt type transportutgift. Artene skal angi typer av inntekter og utgifter. Artskontoplanen vil vokse dramatisk dersom alle typer av utgifter/inntekter skulle inndeles med "skreddersøm" tilpasset samtlige funksjoner. Regnskapsgruppa vil i stedet anbefale å søke på kombinasjon funksjon/art. For undervisningsområdet vil for eksempel transportutgifter gi indikasjon på aktuelle størrelser. På denne funksjonen har få kommuner utgifter knyttet til egne transportmidler. Dersom ansatte får godtgjørelse for bruk av egen bil mv, nyttes ikke art 170.

Endring av innhold på funksjon 733

Regnskapsgruppa tilrår arbeidsgruppas forslag, dvs. at økonomisk støtte til transport(ordninger) av funksjonshemmede innlemmes.

Opprettelse av særskilt funksjon for vegbelysning

Regnskapsgruppa vil minne om prinsipper for funksjonsinndelingen. En funksjon bør omfatte utgifter og inntekter vedrørende tjenester/aktiviteter som skal ivareta behov hos innbyggerne. Å ta vegbelysning ut av funksjon 334 innebærer at ett av flere trafikkikkerhetstiltak isoleres. Et bilde på kostnadene ved vegbelysning vil en kunne få ved å skille ut energikostnaden på funksjon 334. det må også arbeides med opplæring og andre tiltak for å bedre på kvaliteten på regnskapsregistreringen.

Arbeidsgruppa har i rapporten for både 2000 og 2001 forsøkt å få fram behovet for sterkere fokusering på skoletransport i KOSTRA-Samferdsel uten å vinne gehør. Regnskapsgruppas kommentarer skal derfor få stå ukommentert bortsett fra punktet om funksjon 733. Arbeidsgruppas forslag gikk ikke på innlemming av transportordningen for funksjonshemmede i denne funksjonen. Vi mente at disse transportene *alene* og som *ikke er lovpålagt*, skulle føres på funksjon 733 og at skoletransporten for funksjonshemmede skoleelever skulle ekskluderes fra funksjonen og behandles på lik linje med øvrig skoletransport (ofte samkjøring mellom funksjonsfriske og funksjonshemmede). Dette ble også presisert i brev fra SD til KRD av 24. september 2001.

Rapporten ble behandlet i Samordningsrådet 4. september 2001. Det ble ikke tatt noen stilling til arbeidsgruppas forslag her, men det ble vedtatt at disse skulle behandles i et eget møte mellom KRD og SD hvor KUF (Kirke, utdannings- og forskningsdepartementet) skulle delta i diskusjonen angående skoleskyss. Dette møtet ble aldri avholdt. I ovennevnte brev fra SD til KRD er dette begrunnet som følger: ".....Ved henvendelse til KUF fikk vi vite at de var nevnt i forbindelse med ønske om beregning av utgiftene til skoleskyss. De innser imidlertid vanskelighetene med å avgrense disse kostnadene, og vil for tiden ikke gjøre noe framstøt i den forbindelse. Det er heller ikke aktuelt for KUF å delta på noe møte. På bakgrunn av ovennevnte anser SD at det ikke er aktuelt med noe møte mellom SD og KRD".

3. Evaluering av KOSTRA-arbeidet og 2001-rapporteringen

3.1. Funksjonsinndelingen

I 1999 var samtlige kollektive transportmidler samlet i én funksjon. Arbeidsgruppa foreslo at hver transportform skulle tildeles egen funksjon da det etter arbeidsgruppas oppfatning ikke er mulig å lage meningsfulle nøkkeltall hvis alle transportformene må ses under ett, med de store fylkesvise variasjonene det er i topografi som gir helt forskjellig grunnlag for organisering av kollektivtransporten. Denne funksjonsinndelingen var gjeldende som en prøveordning for 2000/2001-rapporteringen, men er endelig for 2002 rapporteringen.

Noen kommuner og fylker hadde ikke ført regnskapene etter arbeidsgruppas intensjoner på funksjonene 333 og 334 og 720 og 721 for 2000. Grappa antok at dette i hovedsak skyldtes at en detaljert veiledning om hvilke prosesser som hører til de ulike funksjonene først ble gjort kjent gjennom arbeidsgruppas rapport sommeren 2000. Kommunene og fylkene hadde dermed ikke den nødvendige informasjonen å postere bilagene etter det meste av 2000. Også for 2001 var informasjonen beklageligvis mangelfull. Det ble riktignok tatt inn en detaljert beskrivelse av tiltakene for både kommune- og fylkesfunksjonene i Håndbok for bruk av kontoplanen i KOSTRA-2002 (KRD 12. juli 2001). Dette var i seneste laget for 2001-rapporteringen. Fylkeskommunenes rapportering må dessuten ses på bakgrunn av at undertekstene til fylkesfunksjonene (720 og 721) var en ren kopi av kommunefunksjonene (333 og 334) og ikke i tråd med KOSTRA-Samferdselsrapporten for 2000. Hvilke tiltak som skulle styres til hhv. miljø-/trafikksikkerhetstiltak og generell drift og vedlikehold ble således ikke som forutsatt i rapporteringen for 2001. KRD har i tillegg en Veileder for rapportering om ressursbruk og tjenesteproduksjon i kommuner og fylkeskommuner. I mai-versjonen 2001 av denne er det ikke spesifisert noen form for tiltak overhodet for fylkesfunksjonene. Både i Veileder av 15.02.02 og i Håndboka av 12. juli 2001 (slik den er tilgjengelig på nettet per 12. juni 2002) er det korrigert for de nevnte uoverensstemmelser og mangler. Det kan eventuelt være flere forhold som kan forklare at ca. 50 prosent av både fylkeskommunene og kommunene ikke har ført kostnader på henholdsvis 334 og 721. Det er likevel grunn til å anta at uklarhetene rundt føringen er hovedårsaken til den mangelfulle spesifiseringen og at tiltakene styres via prosesskoder til rett funksjon i regnskapet for 2002 i tråd med arbeidsgruppas forslag fra 2000.

Arbeidsgruppa foreslo i rapporten for 2000 (for regnskapsåret 2001) og 2001 (for regnskapsåret 2002) at fylkesfunksjonen 733 skulle omfatte transport for funksjonshemmede (TT/TF). Funksjonen ble med dette foreslått et nytt innhold da 733 omfattet kun skoletransport for funksjonshemmede skoleelever. Ettersom arbeidsgruppas forslag i rapporten 2000 for regnskapsåret 2001 ikke ble tilrådd, er det naturlig å anta at regnskapet for 2001 for 733 omfatter kostnaden for skoletransport for funksjonshemmede skoleelever. Først høsten 2001 ble vårt forslag tilrådd etter ytterligere begrunnelse i rapporten for 2001. Fylkesregnskapet for funksjon 733 viser imidlertid for store variasjoner (per passasjer eller bruker) for 2001 til at: a) kun omfatte skoletransporten for funksjonshemmede skoleelever alene og b) indikere ensartet regnskapspraksis. Vi tok kontakt med fylkeskommunene og fikk avdekket at praksis for føring av kostnader på funksjon 733 var vidt forskjellig for 2001-regnskapet. Flere fylker har etter sigende likevel bare ført kostnadene til TT på 733, ett fylke har ført kostnadene både til TT og transport av funksjonshemmede skoleelever på funksjonen, mens andre fylker har oppgitt 0 kostnader under 733. Kostnadene er da ført under funksjon 730 (bilruter) bortsett fra ett fylke som har ført kostnaden for TT til funksjon 234 (aktivisering eldre og funksjonshemmede). Ingen oppgav at de bare hadde ført kostnadene til transport av funksjonshemmede skoleelever. Inntrykket vi sitter igjen med etter ringerunden er at det er en del usikkerhet i fylkeskommune med hensyn til rapporteringen også for regnskapet for 2002. Det var fylker som heller ikke hittil i 2002 hadde postert i henhold til retningslinjene og som oppgav mangel på informasjon som forklaring. De hadde mulighet for å ompostere, men dette er uansett bekymringsfullt.

3.2. Registerdata

En del tjenestedataene hentes fra ulike fagregistre i Vegdirektoratet. SSB har god og jevnlig kontakt med direktoratet, og vurderer hver høst før KOSTRA-skjemaene lages om det er mulig å erstatte spørsmål på skjemaene med nye registeropplysninger.

I skjema for 2000 erfarte vi at det i flere tilfeller ble "ja" når det ble testet på om tallet på kilometer kommunale veier og gater med fartsgrense 50 km/t og lavere var høyere enn antall kilometer gater og veier totalt i kommunen. Når slike feilmeldinger oppsto, opplyste kommunene vanligvis at registerdataene ikke stemte overens med de verdene kommunene selv hadde. En av årsakene til dette kunne være at det var usikkerhet i forbindelse med definisjonen av "vei", slik at oppmålinger i

veikryss o.l. ikke ble foretatt på en ensartet måte. I kommuneskjemaet for 2001 valgte vi å preprinte antall kilometer kommunal og privat vei fra Vegdirektoratets register per 1. januar 2001. Vi ba kommunene om å oppgi korrekt lengde kilometer vei i de tilfellene de mente det avvik fra Vegdirektoratets tall. Under revisjonen har vi observert at mange kommuner har ført opp et eget tall for kommunal- og/eller privat veilengde som avviker fra registertallet. Avvikene kan være betydelige. En del av disse kommunene er kontaktet, men de holder på sitt oppgitte tall. Vi vil i løpet av kort tid furnere Vegdirektoratet med en liste over avvik etter type vei og kommune. SSB forutsetter at Vegdirektoratet gjennomgår denne og foretar eventuelle korreksjoner i registeret. I en parentes bemerket er antall kilometer kommunale veier og gater med fartsgrense 50 km/t endret til 40 km/t i skjemaet for 2001. Det er fortsatt noen kommuner som har oppgitt flere km kommunal vei med slik fartsgrense enn kommunal vei i alt i henhold til registeret. Det er derfor viktig at dette blir korrigert slik at faktaarkene for 2002 elimineres for slike feilkilder.

3.3. Skjemadata, revisjon

Det er samlet sett ennå for mange feil i skjemaene, ikke utfylte enkeltfelter, inkonsistens felter i mellom, innsendte skjemaer med bare "0" i alle felter (?) og noen kommuner som ikke har sendt inn skjemaet overhodet. Også to av fylkene rapporterte først etter purring. Det kommer likevel svært få henvendelser angående utfyllingen av skjemaene.

Kommunene og fylkeskommunene hadde frist den 15. februar med innrapporteringen og de hadde frist til 15. april hvor de selv kunne å gå inn på SSB sin hjemmeside og sjekke om de hadde rapportert korrekte tall. Dersom de fant feil, skulle de sende inn nytt opprettet skjema, men dette ble i liten grad gjort. Det ble derfor utviklet et revisjonssystem som SSB benyttet for første gang på fylkes- og kommuneskjemaene for 2000 og som vi har fulgt opp for 2001-rapporteringen. I dette systemet er det lagt inn feilkontroller som gjennomfører forskjellige tester på dataenes troverdighet. Skjemaer med feilmeldinger ble kontrollert, og de aktuelle kommunene ble kontaktet for å bekrefte/avkrefte om de verdiene SSB hadde fått var korrekte eller ikke. Også kommuner som ikke kom opp på feillisten ble kontaktet (manglet fra to til alle felter eventuelt ikke svart).

Som nevnt, inkonsistens mellom felter i skjemaene er særlig irriterende og burde være unødvendige. Ett eksempel på dette kan være "ville" forholdstall mellom vognkm, passasjerkm og plasskm. Et annet når antall km kommunal vei med belysning overstiger kommunale veier i alt. Vi vil derfor implementere et sett av kontroller/automatisk genererte forholdstall i de elektroniske skjemaene for 2002 (og senere).

Nesten alle fylkene ble kontaktet, noen i flere omganger. Ca. 75 av kommunene er kontaktet, de fleste via e-post og ofte i flere omganger. Det gjorde revisjonsprosessen mer tidkrevende at ikke alle kommunene hadde fylt ut e-postadresser og knapt noen har oppgitt telefonnummer. Det bør vurderes å gjøre disse feltene obligatoriske i skjemaet. Det er fortsatt noen kommuner som ikke har svart. Flere av disse kommune samt kommuner som mangler felter i sitt skjema, legger mye av skylden på Teknisk etat. Et sitat fra en kommune kan illustrere dette: "Beklager så mye, men teknisk etat som skulle være ansvarlig for å komme med opplysninger til utfylling av skjema 24 (bl.a.) har ikke funnet tid til å utføre denne jobben. Vi vil derfor ikke ha mulighet til å rapportere på skjema 24". Vårt inntrykk er at dette er et gjennomgående problem, også for mange av de kommunene som leverer tall.

Det er viktig for revisjonen at de siste innrapporterte skjemaene gjøres tilgjengelig for fagseksjonen. Vi opplevde at skjemaer var innlastet SMT, men ikke overført til eksportdatabasen og således ikke tilgjengelig for fagseksjonen. Dette ble oppdaget helt tilfeldig.

Utover dette ble det oppdaget en del generelle problemer gjennom dialogen med kommunene:

- Noen av kommunene antok at kostnadene skulle oppgis i hele kroner selv om det gikk meget tydelig frem av årets skjema at beløpet skulle oppgis i **hele 1000 kroner**. At det likevel ble

feil henger nok sammen med at vi i fjorårets skjema ba om verdiene i hele kroner, men endret det i skjemaet for 2001 i samsvar med KOSTRA-rapporteringen for øvrige områder.

- Noen av opplysningene det ble spurt om i skjemaet hadde ikke kommunene informasjon om. Det ble da liggende verdi "0" i skjemaet. Det blir derfor umulig å vite om kommunen mener "null" eller "vet ikke". Dette kan medføre at visse nøkkeltall blir meningsløse. Dette er et generelt problem i Kostra.
- Det bør gjennomføres en samordnet og felles purring av fylker som ikke har sendt inn skjema fra KOSTRA sentralt da det ofte er flere skjemaer som mangler. I mangel på opplysninger om kontaktpersonen for vårt skjema ble den sentralt oppnevnte kommune KOSTRA representanten kontaktet. Tilbakemeldingen var ofte at vedkommende akkurat hadde fått en tilsvarende forespørsel fra en annen seksjon i SSB. En samordnet purring av manglende skjema må derfor være en fordel for alle involverte parter. Seksjon for datafangst i SSB kan eventuelt få utvidet frist for purring også etter 15. april.
- Revisjonen av tjenstedataene har vist at det er feil i regnskapene eller at kommunene og fylkene ikke fører regnskapet etter de samme prinsippene. Det er ikke lett for arbeidsgruppene å avdekke mangler i regnskapsrapporteringen uten at tjeneste- og regnskapsdata ses i sammenheng under revisjonen (tverrgående revisjon). Slik revisjon vil imidlertid være mer ressurskrevende. Her bør det satses langt sterkere enn hva vi har hatt mulighet for i år.

Nøkkeltallene

Arbeidsgruppa fokuserte sterkt på evaluering av nøkkeltallene under fjorårets arbeid. Dette medførte at enkelte nøkkeltall ble strøket, mens det tilkom noen nye. Som nevnt tidligere i rapporten er nøkkeltallene for 2002 rapporteringen ikke vurdert. Disse vil bli drøftet i et eget møte i arbeidsgruppa sammen med skjemaene for 2002 med utgangspunkt i et konkret innspill/forslag fra SSBs representanter i gruppa. Basert på erfaringene vi har gjort oss under revisjonsarbeidet for 2001, vil forslaget til nøkkeltall for 2002 ta utgangspunkt i en reduksjon i antall nøkkeltall for KOSTRA-Samferdsel. Vi vil også foreslå å basere enkelte nøkkeltall på brutto driftsutgifter i stedet for korrigerte brutto driftsutgifter. Dette fordi at kostnadene forbundet med kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon (inklusive fra private) inngår i brutto driftsutgifter, mens de er holdt utenfor i korrigerte brutto driftsutgifter.

4. Konklusjoner og anbefalinger. Kommune- og fylkesskjema 2002

Det er to kilder for innhenting av tjenstedata: Register og skjema. I KOSTRA-Samferdsel er Vegdatabanken i Vegdirektoratet spesielt relevant. Her er det samlet informasjon om selve vegnettet (europa-, riks-, fylkes-, private- og kommuneveiene). Som påpekt tidligere vil skjemaene for 2002 bli drøftet sammen med nøkkeltallene i et eget møte i arbeidsgruppa høsten 2002. Et par kommentarer likevel:

- I tråd med tidligere omtale var pkt. 4 i kommuneskjemaet (Registerdata - kommunale og private veier) tatt med i skjemaet for 2001 som et mulig grunnlag for justering av registertallene i Vegdirektoratet. Direktoratet vil få tilsendt en oversikt over avvik mellom registertall og kommunes tall for kommunale- og private veier for gjennomgang og eventuell oppretting i registeret. Pkt. 4 kan derfor tas ut i skjemaet for 2002.

- Når det gjelder fylkesskjemaet for 2002 må arbeidsgruppa sette fokus på spørsmål 2. I rapporten for 2000 ble det foreslått en presisering av tiltak som skulle styres til henholdsvis funksjon 720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold og 721 Fylkesveier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak ved hjelp av definerte prosesskoder. Dette fikk arbeidsgruppa medhold i. For ytterligere fokusering på miljødimensjonen foreslo arbeidsgruppa i rapporten for 2001 (fjorårets rapport) at de av prosessene under funksjon 721 som gjenspeilet trafikksikkerhetstiltak ble spesifisert på skjemaet for 2001 som et samlepost (spørsmål 2.1). En subtraksjon av disse postene samlet fra sum funksjon 721 skal gi et verditall for tiltak rettet mer direkte mot miljø. Dette forutsetter at *både* regnskapsføringen på funksjon 721 og spesifiseringen av trafikksikkerhetskostnadene under punkt 2.1. på skjemaet er gjennomført, og at tallene virker tilforlatelige. Ingen av disse kravene er oppfylt for 2001. Det er faktisk slik at fylkenes spesifisering/regnskapsføring på *funksjon* 721 er av mer varierende kvalitet enn hva som er svart på skjemaene. En del fylker har ikke spesifisert kostnader på funksjon 721 overhodet men likevel oppgitt tall på skjemaet for tiltak rettet mot trafikksikkerhetstiltak. Som nevnt tidligere har det også for føringen av regnskapet for 2001 vært for uklare retningslinjer for postering av kostnader til funksjonene 333 vs. 334 og spesielt for 720 vs. 721. Dette vil bli bedre for 2002. Arbeidsgruppa må likevel vurdere dette nærmere til høsten.

Et høyst foreløpig kommuneskjema for 2002 er vist på neste side. For ordens skyld er også fylkesskjemaet tatt med uten endringer fra 2001.

Skjema Kommune-KOSTRA for 2002. F O R E L Ø P I G.

KOSTR KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING			
A			
Skjema nr.	-navn		
24	SAMFERDSEL		
Funksjonene 333 Kommunale veier - drift og vedlikehold, nyanlegg og 334 Kommunale veier - miljø- og trafiksikkerhetstiltak Oppgavene samles inn av Statistisk sentralbyrå med hjemmel i §2-2 (1) i Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 nr. 54, og Finansdepartementets delegasjonsbrev av 13. februar 1990. Opplysningene vil i medhold av statistikklovens §3-2 også bli benyttet til framstilling av offisiell statistikk.			
1. Opplysninger om kommunen			
Kommunenr.	Kommunens navn		
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-post adresse skjemaansvarlig	Tlf. skjemaansvarlig
2. Kommunale veier og gater - drift og vedlikehold, nyanlegg (funksjon 333)			
2.1. Sum lengde private vegstrekkninger som er kjørbare for personbil og som det ytes kommunalt tilskudd til: _____			
3. Kommunale veier og gater - miljø- og trafiksikkerhetstiltak (funksjon 334)			
3.1. Lengde gang- og sykkelvei som er et kommunalt ansvar (langs kommunale og fylkeskommunale veier): _____			
3.2. Lengde kommunale veier og gater med belysning: _____			
3.3. Lengde veier og gater med kommunalt ansvar for belysning langs fylkesveier: _____			
3.4. Kostnader til gatebelysning langs kommunale veier og gater i 1 000 kr _____			
3.5. Kostnader til gatebelysning som er et kommunalt ansvar langs fylkesveier i 1 000 kr _____			
3.6. Antall km kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere: _____			
3.7. Antall oppmerkede parkeringsplasser på anlegg for innfartsparkering ("park and ride"): _____			

Skjema Fylkes-KOSTRA 2001

KOSTR KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING			
A			
Skjema nr.	-navn		
50	SAMFERDSEL		
Funksjonene 721 Fylkesveier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak, 730 Bilruter, 731 Fylkesveiferge, 732 Båtruter, 733 Transport for funksjonshemmede, 734 Sporveier og forstadsbaner Oppgavene samles inn av Statistisk sentralbyrå med hjemmel i §2-2 (1) i Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 nr. 54, og Finansdepartementets delegasjonsbrev av 13. februar 1990.			
1. Opplysninger om fylket			
Fylkesnr.	Fylkesnavn		
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-post adresse skjemaansvarlig	Tlf. skjemaansvarlig
2. Fylkesveier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak (funksjon 721)			
2.1. Oppgi kostnadene i 1 000 kroner til : - drift av signalanlegg, styrings- og overvåkingssystemer og belysningsanlegg for gater og veier - vegoppmerking og optisk ledning - oppsetting og drift av skilt, trafikkberedskap			
3. Funksjonene 730-734 samlet			
3.1. Antall skyssberettigede elever i alt i grunnskole og videregående skole:			
4. Bilruter (funksjon 730)			
4.1.a Antall reiser i alt:			
4.1.b Herav skolereiser:			
4.2 Kostnader ved lukkede skolebarntransporter i 1 000 kr :			
4.3. Antall vognkilometer:			
4.4. Antall passasjerkilometer:			
4.5. Antall plasskilometer:			
5. Fylkesveiferge (funksjon 731)			
5.1.a Antall reiser i alt:			
5.1.b Herav skolereiser:			
5.2. Utseilt distanse:			
5.3. Antall passasjerkilometer:			
5.4. Antall pbe-km:			
5.5. Tilbudt pbe-km (kapasitet):			
6. Båtruter (funksjon 732)			
6.1.a Antall reiser i alt:			
6.1.b Herav skolereiser:			
6.2. Utseilt distanse:			
6.3. Antall passasjerkilometer:			

6.4. Antall plasskilometer:	_____
7. Transport for funksjonshemmede (funksjon 733)	
7.1. Antall reiser:	_____
7.2. Antall brukere:	_____
8. Sporveier og forstadsbaner (funksjon 734)	
8.1.a Antall reiser i alt:	_____
8.1.b Herav skolereiser:	_____
8.2. Antall vognkilometer:	_____
8.3. Antall passasjerkilometer:	_____
8.4. Antall plasskilometer:	_____

5. Konklusjoner og anbefalinger. Funksjoner og arter 2003

Arbeidsgruppa har tidligere fått medhold i betydelige utvidelser i tallet på funksjoner. Spesielt var inndelingen etter transportmåte viktig (kollektivtrafikken). De to siste årenes forslag om egen funksjon for gateløst (Kommune-Kostra) og egen fylkesfunksjon for den lukkede skoletransporten/tilleggsskyssen ble imidlertid frarådd. Vi fikk etter hvert medhold i at innholdet i funksjon 733 ble endret til transport av funksjonshemmede (TT/TF) fra tidligere å omfatte transport av funksjonshemmede skoleelever. Det er ikke aktuelt med nye forslag til funksjoner og/eller arter for regnskapsåret 2003. Eventuelle nye forslag for 2004 vil først bli diskutert i arbeidsgruppa våren 2003.

Arbeidsgruppas vil imidlertid foreslå at *undertekstene* for funksjonene knyttet til kollektivtransporten endres som følger:

730 Bilruter

Fra: Tilskudd til bilruter

Til: Fylkeskommunens kostnader i samband med drift av tilskuddsberettigede bilruter. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten her (artskonto 370, kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon).

731 Fylkesveiferge

Fra: Tilskudd til fylkesveiferge

Til: Fylkeskommunens kostnader i samband med drift av tilskuddsberettigede fylkesveiferge. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten her (artskonto 370, kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon).

732 Båtruter

Fra: Tilskudd til båtruter

Til: Fylkeskommunens kostnader i samband med drift av tilskuddsberettigede båtruter. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten her (artskonto 370, kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon).

6. Konklusjoner og anbefalinger. Nøkkeltall 2002

Nøkkeltall for 2002 vil først bli diskutert i et møte i arbeidsgruppa høsten 2002 sammen med skjemaene for 2002. Mest sannsynlig vil det bli foreslått færre nøkkeltall for 2002.

Vedlegg 1. Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999-2002

1999	Vedtatt for 2000	Forslag for 2002	Vedtatt for 2002
Kommune-Kostra			
330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	330 Uendret
	<i>Flyplasser/flyruter inkludert</i>	<i>Uendret</i>	
333 Veier og gater	333 Kommunale veier - drift, vedlikehold, nyanlegg	333 Kommunale veier, drift, vedlikehold, fornyelse og nyanlegg for framkommelighet	333 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.
		Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	
	334 Kommunale veier - miljø- og trafiksikkerhetstiltak (inkl. gateløys)	334 Kommunale veier, drift, vedlikehold og nye tiltak som fremmer miljø samt sikkerhet og trygghet for myke trafikanter	334 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.
		Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	
		33X Gateløys	Forslaget om ny funksjon ble ikke akseptert/vedtatt
Fylkes-KOSTRA		<i>Forslag til ny funksjon</i>	
720Fylkesveier	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold	720 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002..
		<i>Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002</i>	
	721 Fylkesveier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak	721 Fylkesveier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak	721 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002
		<i>Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002</i>	
730 Kollektivtransport	730 Bilruter	730 Bilruter	730 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
		<i>Uendret fra 2000</i>	
	731 Fylkesveierfjer	731 Fylkesveierfjer	731 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
		<i>Uendret fra 2000</i>	
	732 Båtruter	732 Båtruter	732 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
		<i>Uendret fra 2000</i>	
	733 Transport for funksjonshemmede skoleelever	733 Transport for funksjonshemmede. Endret innhold i forhold til 2000. Foreslås å omfatte transportordningen for funksjonshemmede (ekskl. transport av funksjonshemmede skoleelever)	Forslaget til endret innhold ble vedtatt.
		<i>Uendret fra 2000</i>	
	734 Sporveier og forstadsbaner	734 Sporveier og forstadsbaner	Full effekt fom. regnskapsåret 2002
		<i>Uendret fra 2000</i>	734 Uendret
		73x Lukket skoletransport/tilleggsskyss (drosje, direkte skyssgodtgjørelse mv.)	73x Forslaget til ny funksjon for tilleggsskyssen ble ikke akseptert/vedtatt
		<i>Nytt funksjonsnummer</i>	

Vedlegg 2. Funksjonsinndelingen for 2002

Under følger en oversikt over funksjonene og tekstene som gjelder **for inneværende år (2002)** hentet fra KOSTRA-veilederen som er utgitt av KRD.

Kommune-KOSTRA

330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak

Havnevesen, tilskudd eller drift av lokale transporttiltak (lokale ruter), ferger m.m. Tilskudd til flyplasser/flyruter. Kaier og brygger til transportformål (jf. imidlertid småbåthavner under funksjon 360). (Finansiering og organisering av transporttiltak for spesielle grupper føres ikke her. Jf. skoleskyss som skal føres under 222, mens transporttjenester for eldre og funksjonshemmede er plassert under 234)

333 Kommunale veier - drift og vedlikehold, nyanlegg

Bygging av nye veilenker for kjørende med tilhørende konstruksjoner samt drift som bidrar til framkommelighet for kjørende. Videre dekker funksjonen tiltak med formål å opprettholde veikapital og funksjonsevne for eksisterende veier og konstruksjoner, som f.eks. reparasjoner, rehabilitering og fornyelse samt vedlikehold. Funksjonen skal også omfatte kostnader til planlegging, prosjektering, forvaltning og administrasjon.

334 Kommunale veier - miljø- og trafiksikkerhetstiltak

Funksjonen omfatter drift og vedlikehold av eksisterende anlegg som har til formål å opprettholde eller forbedre miljø og sikkerhet og trygghet for myke trafikanter. Videre omfatter funksjonen bygging eller ombygging av nye eller kompletterende konstruksjoner på eksisterende veinett med samme formål. Funksjonen omfatter også kostnader til forvaltning og administrasjon som er rettet mot formålet sikkerhet og miljø.

For å lette arbeidet med posteringen av bilag på henholdsvis funksjon 333 og 334, er de ulike tiltakene ytterligere spesifisert ved hjelp av prosesskoder (disse er beskrevet i veilederen og i rapporten for 2000).

Fylkes-KOSTRA

720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold

Funksjonen omfatter bygging av nye komplette veianlegg og all drift og vedlikehold av alle veityper og veitiltak. Kostnader til nyanlegg skal foruten byggekostnadene også omfatte kostnader til planlegging, prosjektering og administrasjon

721 Fylkesveier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak

Funksjonen omfatter nye og kompletterende tiltak på det eksisterende veinettet relatert til miljø- og trafiksikkerhet, inkl. drift og vedlikeholdskostnader.

730 Bilruter

Tilskudd til bilruter

731 Fylkesveiferjer

Tilskudd til fylkesveiferjer

732 Båtruter

Tilskudd til båtruter

733 Transport for funksjonshemmede

Transport av funksjonshemmede skoleelever (ikke billettutgifter til elever i videregående opplæring)

734 Sporveier og forstadsbaner

Tilskudd til sporveier og forstadsbaner

For å lette arbeidet med posteringen av bilag på henholdsvis funksjon 720 og 721, er de ulike tiltakene ytterligere spesifisert ved hjelp av prosesskoder (disse er beskrevet i veilederen og i rapporten for 2000).

esl, 27. juni 2002

Rapport til Samordningsrådet 2002

Kommune-KOSTRA, boliggruppen

Innledning

Boliggruppen ble opprettet i 1999 og hadde sitt første møte 16 juni samme år. I desember 2000 overtok SSB og seksjon for helsestatistikk ansvaret for gruppen. I løpet av våren 2001 hadde arbeidsgruppen tre møter for å forberede den første rapporteringen. I løpet av våren 2002 har gruppen hatt et fellesmøte for å diskutere og evaluere den gjennomførte datainnsamlingen.

Boliggruppen har som mandat å fremskaffe styringsinformasjon om kommunale boenheter og boligvirkemidler. Et av målene har vært å få til en bedre avgrensning og samordning mellom de ulike boligfunksjonene. Dette har medført en gjennomgang og endring av de eksisterende funksjonene som berørte boligsektoren. Skjema 13 har i år vært gjennom sin første rapportering, dette blir drøftet mer utførlig på de neste sidene. For 2002 rapporteringen er det kun foreslått mindre endringer i skjema og veiledning.

Boliggruppen hadde ansvaret for følgende funksjoner i 2001:

- Funksjon 262 Botilbud utenfor institusjon
- Funksjon 282 Økonomisk hjelp til pensjonister mv.
- Funksjon 310 Boligutbygging/utleie/finansiering

Funksjonene er endret i årets funksjonskontoplan, og neste års rapportering vil bli med nye funksjoner. (Disse står presentert på side 4 og 5.)

Tjenestedataene hentes inn via følgende skjema:

- Skjema 13 Kommunalt disponerte boenheter og boligvirkemidler

Arbeidsgruppen består av deltakere fra følgende etater:

- Kommunal- og regionaldepartementet, Bolig og bygningsavdelingen
- Kommunenes sentralforbund
- Kommunal boligadministrasjons landsråd
- Statistisk sentralbyrå
- Husbanken

Evaluering av årets rapportering

For første gang har det blitt samlet inn data over kommunalt disponerte boenheter i alle landets kommuner via skjema 13. Første publisering var 15 mars, hvor ureviderte tall fra de av kommunene som hadde levert i tide, ble lagt ut på SSBs internettsider, sammen med data fra Husbanken. Det ble i år publisert egne sider for bydelene i Oslo med samme indikatorer som for landet for øvrig, med unntak av Husbankindikatorene. Til sammen var det 361 kommuner og 24 bydelers som hadde levert tall til denne første publiseringen. På grunn av tekniske problemer var det nødvendig å fjerne mange av gjennomsnittene til indikatorene. Dette problemet ble heldigvis løst og gjennomsnitt ble lagt ut på nettet 17 april. Til publiseringen i juni var målet å ha med alle kommunene. Dette fikk vi ikke til, totalt 11 kommuner manglet i 17/6 publiseringen. Like før/etter publiseringen kom det inn data fra noen flere kommuner, og ved utløpet av juni mangler det tall fra 8 kommuner. Disse er blitt purret flere ganger. Eksempel på problemer i den forbindelse er at KOSTRA-kontakten slutter og at ingen "føler ansvar" for et nytt KOSTRA skjema. Endelige tall vil bli publisert når vi har fått inn de siste dataene. På grunn av sommerferien blir dette først til høsten.

Når det gjelder datakvaliteten, må vi regne med at det vil ta minst et år før den blir god. All erfaring tilsier at første året man henter inn data, vil kvaliteten være usikker. Det er for eksempel umulig å si om kommunene leverer feil tall (med mindre det er grove feil), siden vi ikke har noe sammenligningsgrunnlag. Mange kommuner har funnet det vanskelig å svare på hele skjemaet og vi har derfor fått inn en del halvveis utfylte skjema. Vi har også fått tilbakemelding fra en del kommuner om at det er et krevende skjema å fylle ut. Det er spørsmål 4, og kanskje spesielt spørsmålet om evet venteliste som er problematisk for mange. Det er også mange kommuner som ikke har noe system per i dag for å levere boligdataene på et så detaljert nivå (fordele boligene på ulike grupper av beboere). Dette antar vi vil bedre seg når kommunene blir vant til å rapportere denne typen data. SSB ønsker å sende ut et brev til alle kommunene høsten 2002 for å gi en tilbakemelding på årets rapportering og for å forberede kommunene på rapporteringen i februar 2003. Målet er å få inn flere skjema i tide til marspubliseringen og at alle kommunene skal levere data til junipubliseringen.

Ulike typer kommunale boliger tilhører ulike etater, for eksempel har sosialkontoret sine boliger, mens andre boliger kan teknisk etat ha ansvaret for. Og omsorgsboligene kan være lokalisert hos pleie- og omsorgsetaten. Dette medfører at skjemaet må sendes på rundgang og det øker sannsynligheten for at det blir liggende på et kontor og ikke komme videre. En del større kommuner har opprettet egne boligkontor og samlet ansvaret for boligene der.

I etter tid ser vi at bruken av skjemanummeret til et tidligere skjema "Brukere av økonomisk bistand til boutgifter" som mange kommuner ikke rapporterte på, var uheldig. Fagansvarlig har vært i kontakt med en del kommuner som har fortalt at de ikke har levert skjema 13 tidligere, noe som var grunnen til manglende levering av data fra disse kommunene. Det ble derfor sendt ut mail til de som ikke hadde levert i april, med beskjed om at skjema 13 hadde nytt innhold og derfor skulle besvares av alle.

Sammenlikninger mellom KOSTRA tall og annen tilgjengelig statistikk viser at Oslo har meldt inn for få boliger til KOSTRA. Det er spesielt personalboliger det er oppgitt for få av, mange av disse blir forvaltet av ulike foretak som ikke faller inn under bydelene. Kommunen er inne i en reorganiseringsprosess, så vi antar at dette vil bedre seg til neste år.

Revisjon av data

Revisjon av dataene i år har i hovedsak gått ut på å kontakte de kommunene som ikke leverte data til marspubliseringen og å kontakte de kommunene som har besvart svært lite eller ingenting av skjemaet. Også kommuner med grove feil ble kontaktet, slik at de fikk muligheten til å rette opp feilene før publiseringen i juni. Revisjonsarbeidet har vært tungt. Kommunene det gjelder er generelt dårlige til å svare på henvendelser per mail, og kontaktpersonene er vanskelige å nå på telefon. Vi håper dette er et forbigående fenomen.

Innsending av data

Det har vært enkelte dataproblemer, disse er spesielt rettet mot at dataene ikke kommer helt frem til mottaket i SSB, eller blir lastet inn hos SSB, men med så store feil at kommunene må sende inn på nytt. I begge disse tilfellene tror kommunene at de har levert, og først når de mottar purring på manglende data blir de gjort oppmerksomme på problemet. Det er et problem at data sendt til EDB Fundator stopper opp der, uten av verken kommunen eller fagansvarlig får beskjed om dette. Dessuten medfører EDB Fundators utsending av en kvitteringsmail til misforståelser hos mottaker, som tolker denne som et tegn på at data har nådd SSB. Når data har stoppet opp hos skjemaleverandør og ikke kommet videre, har fagansvarlig valgt å få skjemaet fra disse kommunene sendt på mail til KOSTRA-support, som så har lastet de inn i mottaket. Noen få kommuner har også levert via faks og skjemaet har da blitt lagt manuelt inn i fagsystemet. Faks er en nødløsning, og ble tatt i bruk som en service til de som ikke klarte å få datasystemene til å fungere. Det bør jobbes med tilbakemeldingen som kommunene får etter å ha sendt inn data elektronisk, slik at liknende problemer kan unngås til neste år.

Vi vil presisere at årets rapportering stort sett har gått greit. Dette sett med bakgrunn i at halvparten av kommunene er nye i KOSTRA-systemet og at ingen av kommunene har fylt ut boligskjemaet tidligere.

Endring og forenkling 2003

Nye skjema 13 har blitt testet ut på alle landets kommuner, og fagansvarlig har i den forbindelse hatt kontakt med noen kommuner for å finne ut hvordan skjemaet fungerte. Som nevnt er det enkelte kommuner som synes det er et vanskelig skjema, men her er det ofte mangel på gode registreringsrutiner i forbindelse med vedtak om bolig som er problemet. Det er ikke alle kommunene som har 'orden i sysakene'. Dette vil nok bedre seg på sikt. Det er kommet ønske fra flere kommuner om at vi bør unngå å gjøre store endringer i skjemaet, fordi det vil gjøre det vanskelig for dem å vite hva slags informasjon de skal samle i løpet av året. Det har arbeidsgruppen tatt til etterretning og foreslår få og små endringer, og da for å bedre datakvaliteten.

Spørreskjemaet

Spm 2

Det ble diskutert om vi burde endre på spørsmålet om omsorgsboliger, da det er uklart hva som blir talt med. Et forslag var å ta inn ordet 'husbankfinansiert omsorgsbolig' for å vise hva vi er ute etter. Det ble påpekt at vi burde få inn andre tilrettelagte boliger også, men et problem vi da støter på er hvilke endringer som skal telle som tilrettelegging. Løsningen ble å kontakte lederen for pleie- og omsorggruppen som samlet inn disse boligene tidligere, og bruke deres ordlyd som mal.

Spm 4

Det er mange kommuner som har hatt problemer med å fylle ut hele eller deler av spm 4, men vi ønsker ikke å gjøre noen endringer i år. Spørsmålet blir kjørt ett år til, så får vi vurdere kvaliteten på det som kommer inn til neste år.

Spm 7

Kommunene har ulik praksis for hvordan de rapporterer antall søknader og avslag. Noen kommuner oppgir årets søknader (såkalt nye søknader), mens andre tar med de som allerede mottar bostøtte i tillegg (disse blir vurdert hvert år, vanligvis via ligningen for to år tilbake). Ulike typer bostøtteordninger kompliserer det hele. Arbeidsgruppen har derfor blitt enige om å kutte ut spørsmålet om antall søknader. Spørsmålet om avslag beholdes, men det skal presiseres at vi ønsker at *alle* avslag telles med. Videre flyttes spørsmålet ned og blir stående sist under punkt 7.

Spm 9

Husbanken informerte om at det vil komme en ny inndeling fra dem i løpet av høsten. Den vi har nå blir kjørt videre også i neste rapportering uten forandringer. Per i dag vet vi ikke hva slags tidsperiode kartleggingsdataene som oppgis i spm 9 er foretatt i. Enkelte kommuner velger seg en annen tidsperiode enn de anbefalte 6 md. Arbeidsgruppen har derfor valgt å sette inn et tilleggsspørsmål:

" Er dataene i kartleggingen av vanskeligstilte samlet inn etter Husbankens standard?"

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Delvis

Det er også satt inn et merknadsfelt i skjemaet, hvor kommunene kan skrive inn ulik informasjon til fagansvarlig. Det kan være forklaring på stor/liten endring fra fjoråret eller manglende utfylling.

Indikatorer for 2003

Det ble i år publisert 46 indikatorer på nivå 2, her av 11 basert på tall innhentet fra Husbanken. På nivå 3 ble hele skjemaet lagt ut, i tillegg til grunnlagstall fra Husbanken og enkelte befolkningstall. Hele skjema 13 ble lagt ut på nivå tre etter ønske fra Oslo kommune.

Det blir foreslått to nye indikatorer til 2003 publiseringen:

Antall kartlagte vanskeligstilte per 1000 innbygger

Antall husstander på venteliste i prosent av antall kartlagte i kommunen

Samarbeid/samordning med Husbanken

Det har tidligere vært diskutert i arbeidsgruppen om det kan være hensiktsmessig å integrere deler av rapporteringen fra kommunene til Husbanken, inn i KOSTRA-systemet. Arbeidsgruppen mener en eventuell samordning må være opptil KRD. I dag rapporterer kommunene til Husbanken to ganger i året. Det er ikke aktuelt å gjøre noe med denne saken i år på grunn av kommende omorganisering i enkelte av Husbankens rutiner. Saken kan om ønskelig tas opp igjen i 2003. Per i dag er det ingen dobbeltrapportering av boligdata, Husbanken og SSB samler inn ulik type informasjon. Videre benyttes Husbankens data i 11 av boligindikatorene i KOSTRA-systemet.

Årets mandat

I år dreier mandatet seg om brukerrettet informasjon. Boligområdet har allerede en indikator som viser ventelisten for kommunal bolig. Det ble diskutert om det var mulig å benytte kommuneregnskapet for å lage en indikator som kunne si noe om husleienivået i kommunene. Men dette ble forkastet, da vi ikke har tilgang på nok informasjon til å kunne lage en slik indikator.

De nye funksjonene

I år er funksjonskontoplanen endret, og rendyrkede boligfunksjoner er for første gang tilgjengelig for kommunene. Vi håper kommunene vil finne det enklere å føre utgiftene etter de gjennomførte endringer som ble vedtatt av Samordningsrådet i fjor.

Slik ser de nye funksjonene ut i veiledningen til kommunene for år 2002:

Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger

Alle kommunalt disponerte utleieboliger der det inngås leiekontakt, inkludert omsorgsboliger, boliger til flyktninger, personalboliger, gjennomgangsboliger m.m. Her inngår fremskaffelse, forvaltning, drift og vedlikehold. Vedlikehold og tilrettelegging av privat bolig (tilskudd, hjelpemidler og utbedring). Planarbeid knyttet til funksjonen føres også her, for eksempel utarbeidelse av lokale boligsosiale handlingsplaner.

Kommentar: Utgifter knyttet til tjenester ytt i boligene skal ikke føres på 265, men på 254 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet. Klientbaserte utgifter/støtte til hospits og liknende som er hjemlet i sosialtjenesteloven kap. 5 skal føres på 281 Sosialhjelp, mens ev. driftsutgifter kommunen måtte ha til hospits skal føres på 265.

Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig

Boligformidling og bostøtteordninger. Botilskudd til pensjonister, kommunal tilleggstrygd, kommunale boligtilskudd, subsidiering av kommunale avgifter, telefon m.m. for pensjonister. Husbankens virkemidler, for eksempel etableringslån, bostøtte, tilskudd til utbedring av bolig og lignende.

Kommentar: Funksjon 283 har blitt utvidet til å gjelde alle som får bistand til bolig, både kommunal og statlig. Men *ikke* støtte til boutgifter gitt ved vedtak fra sosialkontor, hjemlet i sos.tj.loven kap. 5, dette føres som vanlig på funksjon 281 Sosialhjelp.

Funksjon 315 Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak

Utbyggingsområder/kostnader til boligformål og fysiske bomiljøtiltak, for eksempel kommunal egenandel knyttet til boligkvalitetstilskudd, byfornyelse og lignende, samt ordinære tilskudd/lån til generell boligbygging fra Husbanken som forblir i kommunen (ikke videreformidling). Investeringer. Vern av bebyggelse, f.eks. snøskjermer.

Vedlegg 1. Skjema 13 Kommunalt disponerte boenheter og boligvirkemidler

Vedlegg 2. Veiledningen til skjema 13

Vedlegg 3. Nøkkeltall 2002

KOSTRA		KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING					
Skjema nr 13		KOMMUNALT DISPONERTE BOENHETER OG BOLIGVIRKEMIDLER					
1 Opplysninger om kommunen							
Kommunenr	Kommunens navn	Bydelsnr	Bydelsnavn				
Ansvarlig for innholdet i skjema			E-postadresse		Telefonnummer		
2 Antall boenheter kommunen disponerte pr. 31.12.							
	Totalt	Disposisjonsform					
		Kommunalt eid til utleie	Innleid til utleie	privat eiet med kommunal* disposisjonsrett			
Alle kommunalt disponerte boenheter							
- av dette antall omsorgsboliger med oppstartingsstøtte fra Husbanken (fom 1994)							
*) Det er knyttet klausul/avtale til boligen om at den skal disponeres av kommunen for eldre og/eller funksjonshemmede							
3 Hvem bodde i kommunale boenheter pr. 31.12.							
	Totalt	Funksjons-hemmede/psykiske lidelser	Unge	Eldre	Flyktninger	Andre behovsprøvd	Andre uten behovsprøving
Antall kommunalt disponerte boenheter som er bebodd pr 31.12.							
4 Søknader, vedtak, avslag om kommunal boenhet m.v. i løpet av året							
	Totalt	Funksjons-hemmede/psykiske lidelser	Unge	Eldre	Flyktninger	Andre behovsprøvd	Andre uten behovsprøving
Antall registrerte søknader 01.01 - 31.12							
Antall ubehandlede søknader/ evt. under behandling pr. 31.12							
Antall vedtak / tildelt bolig i løpet av året							
Antall på venteliste pr 31.12							
Antall avslag på bolig							
5 Midlertidige botilbud							
	Totalt	Varighet					
		0-3 md.	2-3 md.	4-6 md.	mer enn 6 md.		
Antall opphold i midlertidig bolig (hospits o.l)							
6 Annen kommunal hjelp til anskaffelse av bolig							
Antall garantier for depositum til leie av bolig							
Antall lån til depositum i året							
7 Kommunal bostøtte							

Har kommunen en egen kommunal bostøtteordning, i tillegg til den statlige ordningen?					☒ Ja ☐ Nei		
	Totalt	Uføre < 65 år med barn	Uføre < 65 år uten barn	65 år og over/ pensjonister	Enslige forsørgere	Barnefamilier for øvrig	Andre husstander
Totalt antall husstander som mottok kommunal bostøtte i løpet av året							
Alle avslag på bostøtte (både nye søkere og de som ikke lenger oppfyller kravene)							

8 Kommunale handlingsplaner for boligsektoren

	Årstall
Oppgi årstall for den siste kommunale handlingsplanen	
Når foretok kommunen sist en kartlegging av vanskeligstilte husstander med boligbehov?	

9 Kartlegging av vanskeligstilte husstander med boligbehov

Dagens bosituasjon:	Totalt	Funk.hem/ psyk. lidelser	Unge	Eldre	Flyktninger	Andre behovsp.	
Uten eid/leid bolig							
Leieforhold som kan opphøre							
Uegnet bolig							
Store bistands- og oppfølgingsbehov							
Totalt							

Er dataene i kartleggingen av vanskeligstilte samlet inn etter Husbankens standard*?

*) Se veiledningen for nærmere beskrivelse av denne standarden

☐ Ja

☐ Nei

☐ Delvis

10. Merknader til utfyllingen av skjemaet

Skjema 13: Kommunalt disponerte boenheter og boligvirkemidler

2003 er det andre året hvor kommunene skal rapportere inn bruken av kommunale boliger og boligvirkemidler via KOSTRA. I år er det de nye funksjonene **265 Kommunalt disponerte boliger** og **283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig mv.** som dekkes av dette skjemaet.

Oppgavene hentes inn av Statistisk sentralbyrå etter KOSTRA forskrift og Lov om offisiell statistikk (statistikkloven) av 16. juni 1989 nr. 54 §2-2. Statistisk sentralbyrå vil i henhold til statistikkloven benytte oppgavene til fremstilling av offisiell statistikk.

1. Ansvarlig for innholdet i skjema

Feltet skal inneholde fullt navn på personen som står ansvarlig for utfylling og innhold i skjemaet.

E-postadresse, skjemaansvarlig

Feltet skal inneholde den personlige e-postadressen til personen som står ansvarlig for utfylling og innhold i skjemaet.

Telefon

Feltet skal inneholde telefonnummeret til personen som står ansvarlig for utfylling og innhold i skjemaet.

2. Antall boenheter kommunen disponerte per 31.12

Her skal det totale antall boliger/boenheter som kommunen disponerte per 31.12 fordeles etter disposisjonsform (eierform).

Med **kommunalt disponert boenhet** menes bolig/boenheter kommunen disponerer for utleie gjennom inngåelse av en leiekontrakt, dvs omsorgsboliger, boliger til flyktninger, økonomisk vanskeligstilte, ansatte med mer. Sykehjemsplasser og lignende der det ikke inngås leiekontrakt skal ikke innrapporteres her, men føres i skjema 5 (institusjoner for eldre og funksjonshemmede, funksjon 253).

Med **omsorgsbolig** menes her boliger som er godkjent for Husbankens oppstartingsstilskudd (gjeldende fra 1994).

Hvis en omsorgsbolig (bygget med tilskudd fra Husbanken) har privat eier, men kommunen har mulighet til å bestemme hvem som får kjøpe boligen (dvs. at kommunen har tildelingsrett), så skal boligen telles under kategorien "privat eiet med kommunal disposisjonsrett".

Hvis private andelslag bygger 'omsorgsboliger' uten at kommunen har noen mulighet til å påvirke tildeling og de ikke får noe tilskudd fra Husbanken, skal disse ikke telles med. Borettslagsleiligheter hvor kommunen har kjøpt boretten skal registreres under "eid til utleie".

Med **disposisjonsform** menes hvilket eierforhold kommunen har til boligene.

Disposisjonsform er delt opp i 3 undergrupper:

- **Kommunalt eid til utleie**
definert som at kommunen er eier og utleier. Eksempel: når kommunen eier og leier ut en enebolig eller en boenhet i leiegård. Det samme gjelder der kommunen er seksjonseier, andelseier eller aksjeeier.
- **Innleid til utleie**

definert som boenhet der kommunen er framleier. Her er kommunen selv hovedleier og framleier til dem som blir tildelt bolig.

- **Privat eid med kommunal disposisjonsrett**

definert som boenhet det er knyttet klausul/avtale til om at boligen skal disponeres av kommunen, men at eieren skal stå som utleier. Dette kan gjelde for spesielle brukergrupper som eldre, funksjonshemmede, flyktninger osv.

NB: Boliger eid av kommunale boligstiftelser og kommunale foretak skal føres under 'eid til utleie', boligene tilhører kommunen selv om de er skilt ut i eget selskap.

For interkommunale boligselskap skal kommunen føre sin andel av disponible boliger under 'eid til utleie'.

3. Hvem bodde i kommunale boenheter per 31.12

Her skal alle de kommunalt disponerte boliger/boenheter som er i bruk per 31.12 fordeles etter brukerne. Disse gruppene er ikke gjensidig utelukkende. Dersom en mottaker/husstand kan plasseres inn under mer enn en gruppe, for eksempel både ung og vanskeligstilt, skal man velge den gruppen som er utslagsgivende for tildeling av bolig. Blant de eldre, hvor mange sliter med nedsatt bevegelighet pga. alderdom, ønsker vi at disse skal føres under gruppen eldre og ikke under gruppen funksjonshemmet.

En husstand telles bare en gang.

Brukerne av kommunalt disponerte boenheter er delt inn i følgende undergrupper:

- **Funksjonshemmede/psykiske lidelser**

Personer med psykisk utviklingshemming, personer med psykiske lidelser og personer med fysiske handikap.

- **Unge**

Personer til og med 35 år.

- **Eldre**

Vanligvis personer over 60 år. Eldre med nedsatt funksjonsevne pga. alderdom skal telles med her.

Flyktninger

Personer som har fått innvilget flyktningstatus/politisk asyl, midlertidig beskyttelse, opphold på humanitært grunnlag eller familiegjennforening og som kommunen mottar integreringstilskudd fra staten for. (Integreringstilskudd mottas i fem år etter første utplassering). Ved familiegjennforening innen 5 års-perioden for først(e) ankomne, vil nye 5 år gjelde for de nye som kommer.

- **Andre behovsprøvede**

Økonomisk vanskeligstilte, rusmisbrukere og andre.

- **Andre ikke behovsprøvede**

Kommuneansatte og andre som har fått tildelt bolig uten behovsprøving.

4. Søknader, vedtak, avslag om kommunal boenhet m.v. i løpet av året

Her skal det gis tall for antall innkomne søknader, for ubehandlede søknader, for antall positive vedtak om tildelte boliger (eller for antall tildelte boliger, om kommunen ikke fatter vedtak), for antall husstander på venteliste og for antall avslag. Dersom kommunen ikke har registrert noen søknader i løpet av året angis dette med null (0).

Med antall **registrerte søknader** menes antall søknader som er innkommet og registrert i løpet av året.

Med antall **ubehandlede søknader** menes søknader som er registrert som innkomne, men som enda ikke har fått vedtak om godkjenning, eller avslag.

Med antall **vedtak om tildelt bolig** menes antall positive vedtak og hvor husstanden har fått tildelt bolig i løpet av året. (Evt antall tildelte boliger, om det ikke fattes vedtak).

Med antall **husstander på venteliste** menes antall husstander som har fått positivt vedtak om tildeling av bolig, men som ennå venter på ledig bolig ved utgangen av året.

Med antall **vedtak om avslag** menes antall avslag på søknader kommunen har foretatt i løpet av året.

5. Midlertidige botilbud

Det er opphold hvor det betales døgnseter som skal registreres her, slik som hospitser og pensjonater (ikke gjennomgangsboliger eller avlastningsboliger), jf sosialtjenesteloven § 4-5

Det skal gis tall for alle husstander som har benyttet seg av et midlertidig botilbud i løpet av året, og det skal fordeles etter oppholdets varighet. Alle opphold skal telles. Hvis et hushold har flere midlertidige opphold, skal alle telle med.

6. Annen kommunal hjelp til anskaffelse av bolig

Her skal det gis tall for antall garantier som er gitt isteden for depositum, jf husleieloven § 3-6, ved leie av bolig (privat eller kommunal) i løpet av året. Dette skal rapporteres uavhengig av om det i samme husleieforholdet ble innbetalt et depositum i tillegg, jf husleieloven § 3-5.

Under det andre punktet skal det angis tall for alle lån som ble gitt til leier til bruk som depositum - og som er utbetalt i løpet av året.

Dersom kommunen ikke har gitt noen garantier eller lån, skal dette angis med null (0).

7. Kommunal bostøtte

En del kommuner har innført ulike typer kommunal bostøtte, i tillegg til den statlige bostøtten. Under punkt 7 skal antall husstander i kommunen som mottar denne typen støtte i 2002 fordeles på Husbankens målgrupper. Om kommunen ikke har en slik ordning, merk av dette i 'Nei' boksen. Også avslag på bostøtte skal fordeles på målgruppene. For å få totalt antall avslag, skal nye søknader om støtte som avslås telles, men også de som tidligere har mottatt støtte og som ikke har rett på bostøtte dette året fordi de ikke oppfyller kravene lenger, skal telles med.

Husbankens målgrupper er:

- **Uføre < 65 år med barn**
Husstander med person med uførepensjon og med barn under 18 år
- **Uføre < 65 år uten barn**
Husstander med person med uførepensjon og uten barn under 18 år
- **65 år og eldre/andre pensjonister**
Husstander med person 65 år eller mer og/eller med annen pensjon enn uførepensjon.
Husstander med eller uten barn
- **Enslig forsørgere**
Husstander med kun en person 18 år eller eldre som ikke mottar pensjon og har minst ett barn under 18 år
- **Barnefamilier for øvrig**
Husstander med minst to personer 18 år eller eldre som ikke mottar pensjon og har minst ett barn under 18 år
- **Andre husstander**
Husstander uten barn og uten pensjon

Hvis kommunen har flere ulike typer støtteordninger, skal husstander som mottar flere typer støtte bare telles *en* gang.

8. Kommunale handlingsplaner for boligsektoren

Her skal årstallet for den siste kommunale handlingsplanen oppgis og årstallet for når kommunen sist foretok en kartlegging av vanskeligstilte med boligbehov. Har kommunen foretatt en slik kartlegging, må også spørsmål 9 fylles ut.

9. Kartlegging av vanskeligstilte husstander med udekkede boligbehov

Her skal antallet husstander som har behov for bolig fordeles på gruppene (som er definert under punkt 3). Spørsmålet gjelder alle husstander registrert på tjenestestedene via kartleggingen (årstall for gjennomføringen av kartleggingen oppgis i spørsmål 8).

Kartleggingen skal, hvis kommunen har fulgt Husbankens standard, kun omfatte personer som har vært i kontakt med/mottatt tjeneste de siste 6 måneder. Og kun husstander med utilfredsstillende boforhold skal kartlegges. Med utilfredsstillende boforhold menes boforhold som passer inn i kategoriene under:

Dagens bosituasjon:

Uten egen eid / leid bolig

- Bor ute, i campinghytter, pensjonat, hospits eller hybelhus - enten kommunalt eller privat
- Bor midlertidig hos familie/bekjente
- Som ikke har bosted to måneder før eller ved utskrivelse fra midlertidig (utilfredsstillende) institusjonslignende botilbud (tilsynshjem, institusjon for rusmiddelbrukere, sykehus, skjermede plasser, eller fengsel).

Leieforhold som kan opphøre

- Husstander med leiekontrakt med varighet 0-12 mnd. hvor det er usikkert om kontrakten kan fornyes.

Uegnet bolig (har ett eller flere av følgende kjennetegn)

- Boligen mangler bad/wc
- Boligens standard er så dårlig at det kan være forbundet med helsefare å bo der (for eksempel råte, mugg og manglende isolasjon)
- Boligen er ekstremt miljøbelastet (støy, barnefarlig etc)
- Manglende tilgjengelighet til bolig medfører isolasjon (for eksempel manglende heis, rekkverk etc.)
- Selve boligen er ikke tilpasset for funksjonshemmet i husstanden
- Boutgiftene er urimelig høye i forhold til tilsvarende boliger i samme område

Store bistands- og oppfølgingsbehov

- Et av husstandsmedlemmene har særskilte behov utenfor boligen (medlemmet bør få eget husvære)
- Husstanden står i fare for å miste boligen dersom det ikke gis oppfølging (betaling av husleie, hjelp til å følge husordensregler, annen manglende "boevne")

Nøkkeltall som ble publisert i 2002

	N. Bolig - nivå 2
Link	Flere tall fra Husbanken (www.husbanken.no)
Overskrift	Prioritering
Indikator	Netto driftsutgifter for kommunalt disponerte boliger pr innbygger i kroner
Indikator	Netto driftsutgifter, bolig, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner
Overskrift	Dekningsgrad
Indikator	Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbygger
Indikator	Kommunalt eide boliger som andel av totalt antall kommunalt disp. boliger
Indikator	Funksjonshemmedes og pers. m psykiske lidelsers andel av de kom.boligene
Indikator	Unges andel av kommunalt disponerte boliger
Indikator	Eldres andel av kommunalt disponerte boliger
Indikator	Flyktningers andel av kommunalt disponerte boliger
Indikator	Andre behovsprøvedes andel av kommunalt disponerte boliger
Indikator	Personer uten behovsprøvingens andel av de kommunalt disponerte boligene
Overskrift	Produktivitet / enhetskostnader
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter per eid bolig
Indikator	Herav: lønnsutgifter per eid bolig
Overskrift	Utdypende tjenesteindikatorer
Indikator	Antall unge i kommunal bolig per 1000 innbygger i aldersgruppen
Indikator	Antall eldre i kommunal bolig per 1000 innbygger i aldersgruppen
Indikator	Andel funk.hem og pers med psykiske lidelser som fikk kommunal bolig i 2001
Indikator	Andel unge som fikk kommunal bolig i 2001
Indikator	Andel eldre som fikk kommunal bolig i 2001
Indikator	Andel flyktninger som fikk kommunal bolig i 2001
Indikator	Andel andre behovsprøvde som fikk kommunal bolig i 2001
Indikator	Andel personer uten behovsprøving som fikk kommunal bolig i 2001
Indikator	Antall registrerte søknader om kommunal bolig, per 1000 innbygger
Indikator	Andel funk.hem og pers. m psykiske lidelser på venteliste av total søkermasse
Indikator	Andel unge som står på venteliste av total søkermasse
Indikator	Andel eldre på venteliste av total søkermasse
Indikator	Andel flyktninger som står på ventelise av total søkermasse
Indikator	Andel andre behovsprøvde på venteliste av total søkermasse
Indikator	Andel personer uten behovsprøving på venteliste av total søkermasse
Indikator	Søkere som har fått avslag på kommunal bolig, prosent
Indikator	Tildelte kommunale boliger av antall søknader på bolig, prosent
Indikator	Andel funk.hem/psyk.lidelser i den siste kartleggingen av udekkede boligbehov
Indikator	Andel unge i den siste kartleggingen av udekkede boligbehov
Indikator	Andel eldre i den siste kartleggingen av udekkede boligbehov

Indikator	Andel flyktninger i den siste kartleggingen av udekkede boligbehov
Indikator	Andel andre behovsprøvde i den siste kartleggingen av udekkede boligbehov
Overskrift	Husbankindikatorer
Indikator	Antall nye boliger godkjent for finansiering av Husbanken, per 1000 innbygger
Indikator	Ant utbedrede boliger godkjent for finansiering av Husbanken, per 1000 innb.
Indikator	Antall brukte boliger godkjent for finansiering av Husbanken, per 1000 innb.
Indikator	Beløp per måned per husstand i statlig bostøtte fra Husbanken
Indikator	Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken
Overskrift	Husbankmidler videretildelt av kommunen
Indikator	Ant boliger godkj av kommunen for finansiering med etableringslån, per 1000 innb
Indikator	Beløp per innbygger i etableringslån videretildelt av kommunen
Indikator	Ant boliger godkjent av kommunen for boligtilskudd til tilpasning, per 1000 innb.
Indikator	Beløp per innbygger i boligtilskudd til tilpasning videretildelt av kommunen
Indikator	Ant boliger godkjent av kommunen for boligtilskudd til etablering, per 1000 innb
Indikator	Beløp per innbygger i boligtilskudd til etablering videretildelt av kommunen

Nøkkeltall som publiseres - nivå 3

	N. Bolig - nivå 3
Mellomregning	Brutto investeringsutgifter, art
Mellomregning	Brutto investeringsutgifter til boligformål (funksjon 262, 282, 310)
Mellomregning	Korrigerte brutto driftsutgifter, art
Mellomregning	Korrigerte brutto driftsutgifter funksjon 262 og 310
Mellomregning	Lønn
Mellomregning	Lønnsutgifter til boligfunksjonene
Mellomregning	Netto driftsutgifter, art
Mellomregning	Netto driftsutgifter, i alt
Mellomregning	Netto driftsutgifter, kommunalt disponerte boliger m.m.
Mellomregning	Andre behovsprøvd i kommunal bolig
Mellomregning	Andre behovsprøvd på venteliste for kommunal bolig
Mellomregning	Andre uten behovsprøving i kommunal bolig
Mellomregning	Avslag på søknad om kommunal bolig
Mellomregning	Eldre i kommunal bolig
Mellomregning	Eldre på venteliste for kommunal bolig
Mellomregning	Flyktninger i kommunal bolig
Mellomregning	Flyktinger på venteliste for kommunal bolig
Mellomregning	Funksjonshemmede og pers. m psykiske lidelser på venteliste for kom.bolig
Mellomregning	Funksjonshemmede og pers. med psykiske lidelser bosatt i kommunal bolig
Mellomregning	Garantier for depositum til leie av bolig, antall
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall avslag andre husstander
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall avslag barnefamilier forøvrig
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall avslag enslige forsørgere
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall avslag for eldre 65 år og over
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall avslag for uføre < 65 år med barn
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall avslag for uføre < 65 år uten barn
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall avslag i løpet av året
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall andre husstander som mottar støtte
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall barnefamilier forøvrig som mottar støtte
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall eldre 65 år og over som mottar støtte
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall enslige forsørgere som mottar støtte
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall uføre < 65 år med barn som mottar støtte
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall uføre < 65 år uten barn som mottar støtte
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall husstander som mottar støtte i alt
Mellomregning	Kommunal bostøtte, antall registrerte søknader i alt
Mellomregning	Kommunalt disponerte omsorgsboliger, i alt
Mellomregning	Kommunalt eide boliger
Mellomregning	Kommunalt innleide omsorgsboliger
Mellomregning	Leieforhold kan opphøre, antall andre behovsprøvd
Mellomregning	Leieforhold kan opphøre, antall eldre
Mellomregning	Leieforhold kan opphøre, antall flyktninger

Mellomregning	Leieforhold kan opphøre, antall unge
Mellomregning	Leieforhold kan opphøre, funk.hemmede og pers m psykiske lidelser
Mellomregning	Leieforhold kan opphøre, i alt
Mellomregning	Lån til depositum, antall
Mellomregning	Opphold i midlertidig bolig (hospits o.l), i alt
Mellomregning	Opphold i midlertidig bolig, varighet 0 - 3 måneder
Mellomregning	Opphold i midlertidig bolig, varighet 4 - 6 måneder
Mellomregning	Opphold i midlertidig bolig, varighet mer enn 6 måneder
Mellomregning	Personer bosatt i kommunale boliger i alt
Mellomregning	Personer på venteliste for kommunal bolig, i alt
Mellomregning	Personer uten behovsprøving på venteliste for kommunal bolig
Mellomregning	Privat eide omsorgsboliger med kommunal disposisjonsrett
Mellomregning	Registrerte søknader om kommunal bolig
Mellomregning	Store bistands- og oppfølgingsbehov, antall andre behovsprøvde
Mellomregning	Store bistands- og oppfølgingsbehov, antall eldre
Mellomregning	Store bistands- og oppfølgingsbehov, antall flyktninger
Mellomregning	Store bistands- og oppfølgingsbehov, antall unge
Mellomregning	Store bistands- og oppfølgingsbehov, funk.hemmede og psykiske lidelser
Mellomregning	Store bistands- og oppfølgingsbehov, i alt
Mellomregning	Tildelt kommunal bolig
Mellomregning	Tildelt kommunal bolig til funksjonshemmede og pers m psykiske lidelser
Mellomregning	Tildelt kommunal bolig, antall andre behovsprøvde
Mellomregning	Tildelt kommunal bolig, antall eldre
Mellomregning	Tildelt kommunal bolig, antall flyktninger
Mellomregning	Tildelt kommunal bolig, antall personer uten behovsprøving
Mellomregning	Tildelt kommunal bolig, antall unge
Mellomregning	Totalt antall kommunalt disponerte boliger
Mellomregning	Ubehandlete søknader/under behandling per 31.12
Mellomregning	Udekkede boligbehov i siste kartlegging, andre behovsprøvde
Mellomregning	Udekkede boligbehov i siste kartlegging, eldre
Mellomregning	Udekkede boligbehov i siste kartlegging, flyktninger
Mellomregning	Udekkede boligbehov i siste kartlegging, funk.hemmede/psykiske lidelser
Mellomregning	Udekkede boligbehov i siste kartlegging, i alt
Mellomregning	Udekkede boligbehov i siste kartlegging, unge
Mellomregning	Uegnet bolig i den siste kartleggingen, andre behovsprøvde
Mellomregning	Uegnet bolig i den siste kartleggingen, eldre
Mellomregning	Uegnet bolig i den siste kartleggingen, flyktninger
Mellomregning	Uegnet bolig i den siste kartleggingen, funk.hem og psykiske lidelser
Mellomregning	Uegnet bolig i den siste kartleggingen, i alt
Mellomregning	Uegnet bolig i den siste kartleggingen, unge
Mellomregning	Unge i kommunal bolig
Mellomregning	Unge på venteliste for kommunal bolig
Mellomregning	Uten eid/leid bolig i siste kartlegging, antall andre behovsprøvde

Mellomregning	Uten eid/leid bolig i siste kartlegging, antall eldre
Mellomregning	Uten eid/leid bolig i siste kartlegging, antall flyktninger
Mellomregning	Uten eid/leid bolig i siste kartlegging, antall unge
Mellomregning	Uten eid/leid bolig i siste kartlegging, funk.hem og pers m psykiske lidelser
Mellomregning	Uten eid/leid bolig i siste kartlegging, i alt
Mellomregning	Årstall for den siste kommunale handlingsplanen
Mellomregning	Årstall for når kommunen sist foretok en kartlegging av vanskeligstilte
Mellomregning	Antall 0-35 år
Mellomregning	Antall 60 år og over
Mellomregning	Folkemengde i alt
Mellomregning	Antall boliger godkjent av kommunen for boligtilskudd til etablering.
Mellomregning	Antall boliger godkjent av kommunen for boligtilskudd til tilpasning
Mellomregning	Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med etableringslån
Mellomregning	Antall brukte boliger godkjent for finansiering av Husbanken
Mellomregning	Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken
Mellomregning	Antall nye boliger godkjent for finansiering av Husbanken
Mellomregning	Antall utbedrede boliger godkjent for finansiering av Husbanken
Mellomregning	Beløp per måned i statlig bostøtte fra Husbanken, per kommune
Mellomregning	Gjennomsnittsbeløp for boligtilskudd til etablering, i kroner
Mellomregning	Gjennomsnittsbeløp for boligtilskudd til tilpasning, i kroner
Mellomregning	Gjennomsnittsbeløp til etableringslån videretildelt av kommunen, i kroner

RAPPORT TIL SAMORDNINGSRÅDET FRA ARBEIDSGRUPPE FOR BRANN- OG ULYKKESVERN 2002

1 Gjennomgang av rapporteringen

1.1 Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen består av:

Direktoratet for brann- og sikkerhet (DBE)
Kommunenes Sentralforbund (2 representanter)
Sosial- og helsedirektoratet
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Statistisk sentralbyrå (SSB) (2 representanter).

1.2 Gruppens ansvar i KOSTRA

Gruppens arbeidsfelt dekker følgende funksjoner i KOSTRA:

- 338 Forebygging av branner og andre ulykker
- 339 Beredskap mot branner og andre ulykker

All personell- og tjenesterapportering skjer til DBE, som overfører et ekstrakt til SSB for anvendelse i faktaark.

Særlige oppgaver ifølge nytt mandat

I 2002 ønsker Samordningsrådet informasjon om forekomst av/ behov for data om kø/ ventelister og om brukerbetaling. Vedr. brukerbetaling samler DBE på "Melding om brannvernet" inn opplysninger om feiervesenets inntekter og utgifter. Denne tjenesten er forutsatt å være selvfinansierende, dvs. at brukerbetalingen dekker kommunens utgifter fullt ut.

1.3 Evaluering av 2001-rapporteringen

Av tjenestedata forelå til faktaarket 15/3 bare opplysninger om utrykninger, bygningsbranner og erstatning for bygningsbranner. Dataene fra "Melding om brannvernet", med innsendingsfrist 10. februar, forelå imidlertid ikke. Dette skyldtes spesielle organisatoriske forhold i DBE, og derfor et overgangsproblemm som må antas ikke å eksistere neste år. Til faktaarket 15/6 forelå nær komplette tall for alle 434 kommuner, med status av foreløpige tall. Endelige 2001-tall vil bli overført SSB i løpet av høsten. Fortsatt er sen innsending fra kommunene et problem som (også sett bort fra årets særskilte overgangsproblemer) belaster 15/3-faktaarket.

Gruppen mener fortsatt arbeidsdelingen mellom KOSTRA/ SSB og DBE synes å fungere bra og ikke bør endres.

Grensedragningen mellom de to funksjonene gruppen har ansvaret for (338 og 339) oppfattes som relativt uproblematisk. Grensedragningen mot andre sektorer byr derimot på en del problemer.

1.4 Endringer og forenklinger i rapporteringen for 2002

Pga. den spesielle ressursituasjonen i KOSTRA våren 2002 (overgang fra prosjekt til drift) har brann- og ulykkesvern vært utpekt som ett av de statistikkområder der det dette halvår bare kunne forventes "minimal aktivitet". Det har derfor ikke vært avholdt noe møte i arbeidsgruppen. (Man tar i stedet sikte på et møte i første halvdel av september, jfr. nedenfor). SSB har våren 2002 konsentrert sine ressurser om tre forhold: Først kontaktene med DBE om skjema/ veiledning til "Melding om brannvernet", der

det ble gjort en del KOSTRA-relevante presiseringer. Derneft datamottak og produksjon av de aktuelle faktaarkene for brann- og ulykkesvern. Til sist innpassing av denne statistikken i SSBs ordinære statistikkportefølje med en kort presentasjon i "Dagens statistikk".

DBE fortsetter i 2002 arbeidet med å forenkle sine skjema, med fokus på lovpålagte oppgaver. Omlegging til elektronisk rapportering er fortsatt prioritert. Inntrykket er ellers at kommunene ikke oppfatter de aktuelle skjema som særlig krevende; de er vel innarbeidet og i all hovedsak uendret fra år til år. Regnskapsopplysningene på Melding om brannvernet bør vurderes forenklet for statistikkåret 2002; beredskap og forebyggende kan nå hentes fra KOSTRA.

Gruppen bør fortsatt så vidt mulig unngå å foreslå nye registreringer, men holde seg innenfor rammene av DBEs ulike skjema og ved behov søke å påvirke innholdet i disse.

Rapporterings konsistens

Gruppen pekte i fjor på en del problemer i rapporteringens konsistens (utfordringer mht å sikre sammenlignbare tall for ulike kommuner). Dette gjelder især fordeling av årsverk og utgifter i interkommunalt brannvern. De vansker mht sammenligning mellom kommuner man her står overfor, er oppsummert i SSBs høringsuttalelse til utkast til forskrifter i medhold av lov om interkommunale selskaper 25/10-2001. Arbeidsgruppen vil i første halvdel av september 2002 bli innkalt til et møte for å vurdere status for regnskapsrapporteringen fra interkommunale selskaper for regnskapsåret 2002. Det vil da på nytt bli vurdert hvordan tjenestedataene SSB mottar fra DBE best kan presenteres a) i påvente av full regnskapsrapportering fra interkommunale selskaper og b) etter at slik rapportering er innført.

1.5 Nøkkeltallene nivå 1-3. Arbeidsgruppen vil vente med et endelig forslag til etter det nevnte høstmøtet. I denne omgang foreslås ingen endringer for 2002.

2. Funksjonsinndelingen for 2003

Arbeidsgruppen foreslår ingen endringer her.

mek, 21. juni 2002

Til: Samordningsrådet for KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester

Fylkes-KOSTRA, helsetjenester. Rapport til Samordningsrådet om rapporteringsopplegget for 2002 fra arbeidsgruppen for tannhelsetjenester

1. Status for arbeidet i gruppen

Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester har gjennomført to møter det siste året hvor det har blitt arbeidet med rapporteringsopplegget for 2002. Ved siste møte i begynnelsen av juni i år kom det frem mange forslag til forbedringer både når det gjelder skjema og innhold.

2. Oversikt over rapporteringen på feltet

For rapporteringsåret 2001 inngikk innhenting av statistikk i fra tannhelsetjenesten som en del av den øvrige Fylkes-KOSTRA innrapporteringen, gjennom elektroniske skjema. Innrapporteringen fra tannhelsetjenesten var tilfredsstillende. Fristene ble overholdt, og det var få mangler. Tilbakemeldingene tilsier at det elektroniske skjema med dets funksjonalitet har fungert greit for oppgavegiverne.

På oppdrag fra Sosial og helsedepartementet hentet Helsetilsynet tidligere inn data om ledighet og utskifting i tannlege og tannpleierstillinger. SHD har besluttet at dette kan inngå i KOSTRA's årlige rapportering fra og med rapporteringsåret 2002, og skjemaet for 2002 utvides med spørsmål om dette. Ved eventuelle behov for ytterligere rapportering av vakansedata i løpet av året kontakter HD fylkene direkte, uavhengig av SSB's årlige innsamling.

Arbeidsgruppen har i tillegg besluttet at det for rapporteringsåret 2002 skal innhentes data om forebyggende virksomhet. Spørsmålsformulering er under utforming. Det er ønskelig å belyse hvor mye tid som benyttes til ikke-klinisk virksomhet av denne type.

3. Muligheter til forenkling/sanering

I et av delprosjektene innenfor KOSTRA blir muligheten for å erstatte/supplere personellopplysninger innhentet via skjema med personellopplysninger innhentet via register vurdert. I samarbeid med Seksjon for Arbeidsmarkedsstatistikk har SSB presentert muligheter for å innhente data om tannhelsepersonell ved registerdata. På grunnlag av dette materialet har arbeidsgruppen for tannhelsetjenester vurdert registerdataene som tilfredsstillende for personell i den private tannhelsetjeneste. Fylkestannlegene opplyser i dag anslåtte private årsverk for den private tannhelsetjeneste pga. manglende registrering, og anser registerdataene som mer nøyaktige. Det er besluttet å ta i bruk registerdata for innhenting av data for dette personellet allerede fra og med rapporteringen for 2002. Når det gjelder innhenting av data om personell i den offentlige tannhelsetjenesten ønsker arbeidsgruppen ytterligere et år med innhenting av disse data ved skjema. Data vil dermed bli hentet inn via skjema for 2002, samtidig som det arbeides videre med registerbasert erstatning av dette personellet. Det vil i tillegg benyttes register for innhenting av data om nyansettelser og utenlandske arbeidstakere i 2002.

4.Forslag til rapporteringsopplegg for 2002

Hoveddelen av innholdet i tannhelsetjenesteskjemaet for 2001 var basert på innholdet i Helsetilsynets tidligere skjema. Rapporteringen besto av følgende deler:

- Omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten
- Tannhelseresultater for indikatorårskull.
- Personell i den offentlige tannhelsetjenesten.
- Personell i den private tannhelsetjenesten

Som beskrevet i punkt 3 'Muligheter til forenkling/sanering' vil registerbasert innhenting av personelldata benyttes for personell i den private tannhelsetjenesten, og spørsmålene knyttet til dette vil utgå i skjemaet for 2002. Innholdet for i de øvrige nevnte delene vil beholdes som det var i 2001.

Skjemaet utvides videre til å omfatte vakansedata, jf. punkt 2. Det vil bli spurt etter antall stillinger pr. 31.12, og antall ledige stillinger pr. 31.12. Spørsmål om nyansettelser og utenlandske arbeidstakere som tidligere var inkludert i vakanseskjemaet innhentes via register, jf. punkt 3.

Arbeidsgruppen har i tillegg vedtatt å utvide tannhelseskjemaet med spørsmål om 'Ekstern tannhelseforebyggende virksomhet'. Herunder ønskes et spørsmål som kan belyse hvor mye tid som benyttes til ekstern ikke-klinisk virksomhet 'ute', på helsestasjoner, skoler mfl. Målet er for det første året å få fram en kvantitativ størrelse på omfanget av denne virksomheten. SSB vil i samarbeid med Helsedepartementet utforme spørsmålet(ene) til skjemaet skal ferdigstilles. Arbeidsgruppen vil arbeide videre for å bedre kvaliteten for disse dataene etter hvert.

Veiledning for funksjonsinndelingen

Arbeidsgruppen har etter innrapporteringen for 2001 vurdert hvorvidt definisjonene for den nye funksjonsinndelingen for tannhelsetjenesten var tilfredsstillende, og kommet til at det er behov for ytterligere definisjoner. SSB vil i samarbeid med medlemmer i arbeidsgruppen utforme et forslag til mer detaljerte definisjoner. Dersom funksjonene skal fungere slik de er ment bør skille mellom disse være tydelig definert, noe tallene for 2001 viste at de ikke var. Arbeidsgruppen ber KRD's regnskapsgruppe ta dette til oppfølging, og oppdatere også Veilederen for KOSTRA.

5. Mandat for 2002

Arbeidsgruppen har gjennomgått og diskutert mandatet for 2002 hvor Samordningsrådet ønsker at gruppene skal se spesielt på indikatorer for brukerrettet informasjon. Når det gjelder informasjon om brukerbetaling mener arbeidsgruppen at dette ikke er aktuelt for tannhelsetjenesten da størstedelen av virksomheten er vederlagsfri for brukerne. Avdekking av kø/ventelister for å motta tjenestene vurderes å være interessant bl.a. i forbindelse med pasienter med store plager. Kø kan bli mer aktuelt når dersom det blir færre tannleger og tannhelsepersonell. Det anses som relativt enkelt å samle inn data for dette formål ved bruk av innkallingsintervaller. Det er planlagt en indikator for ventetid med tanke på 2003-rapporteringen. Dette vil følges opp av SSB og arbeidsgruppemedlemmer til høsten 2002.

6. Perspektiver for det videre arbeidet

Arbeidsgruppen vil på nytt vurdere hvorvidt det er tilfredsstillende å benytte registerbasert innhenting av statistikk også for tannhelsepersonell i den offentlige tannhelsetjeneste etter innrapporteringen for 2002. SSB arbeider videre med utviklingen av bruken av registrene, og det er forventet at de kan tas i bruk ved senere rapportering. Arbeidsgruppen er positiv til å benytte registerdata, og anser videre at mulighetene for å hente inn informasjon om kjønn, alder, utdanning, yrkesaktivitet, samt ytterligere informasjon om ledighet og utskiftning er opplysninger arbeidsgruppen ønsker å kunne benytte i fremtiden.

Arbeidsgruppen vil etter innrapporteringen for 2002 ta stilling til hvordan spørsmål om 'Ekstern tannhelseforebyggende virksomhet' skal utvikles videre.

SSB vil i løpet av 2002 ta kontakt med fylkene for å kartlegge hvilke journalsystemer som blir brukt. Det er ønskelig å opprette kontakt og samarbeid med leverandørene, som kan føre til at tilpasninger kan gjennomføres og møte de krav som stilles til rapporteringen.

kig. 11. juli 2002

Rapport til Samordningsrådet

2002

Arbeidsgruppe for familieverntjenesten - KOSTRA - fylke

Innledning

De første dataene fra familieverntjenestens ble innrapportert i 2001 – 2000 data. Etter hvert som revisjonsarbeidet ble utført viste det seg at kvaliteten på 2000 tallene var av en slik kvalitet at man ikke så seg tjent med å publisere endelig offisiell statistikk. Dataene fra 2001 rapporteringen ser noe bedre ut, men ennå er det svakheter i materialet som blant annet skyldes problemene som har vært rundt registrering av fødselsnummer. Selv om materialet ennå er beheftet med noen svakheter vil det publiseres offisielle statistikk i tillegg til KOSTRA nøkkeltall for 2001 rapporteringen.

Arbeidsgruppen har ansvar for følgende funksjon

685 'Sosial rådgivning og veiledning'

Også for 2001 rapporteringen omfatter funksjon 685 både utgifter til familieverntjenesten og sosial rådgivning og veiledning. Problemene som ble nevnt omkring kvaliteten på de økonomiske nøkkeltallene i rapporten til Samordningsrådet 2001, vil derfor også gjelde for 2001 rapporteringen. Fra og med 2002 rapporteringen er funksjon 685 skilt ut som egen funksjon for utgifter til familieverntjenesten, og få navnet 'Familieverntjenesten'. Det forventes at denne endringen vil bedre påliteligheten til de økonomiske nøkkeltallene for familieverntjenesten.

Seks skjema dekker tjenesterapporteringen for familieverntjenesten.

Skjema 52	Klientskjema for familieverntjenesten
Skjema 53	Årsmelding for familieverntjenesten
Skjema 54	Meklingssaker i familieverntjenesten - Månedlig rapportering fra familievernkontorene til fylkesmannen
Skjema 55	Meklingssaker i familieverntjenesten - Årlig rapportering fra fylkesmann til Statistisk sentralbyrå
Skjema 56	Meklingssaker - Eksterne meklere. Årlig rapportering fra fylkesmannen til Statistisk sentralbyrå
Skjema 57	Meklingssaker - Eksterne meklere. Månedlig rapportering fra mekler til fylkesmannen

2. Evaluering av 2001 rapporteringen - januar/februar 2002

Innrapporteringen av data for 2001 er andre året familieverntjenesten rapporterer til Statistisk sentralbyrå, men første året med elektronisk rapportering. Sammen med 22 kommuner var familievernet med på forsøket med XML rapportering. Fordi dette var en ny form for rapportering ble det november 2001 holdt et to timers kurs i XML for alle fylkeskontaktene. Selv om de fleste fylkene deltok på opplæringen, ble det registrert enkelte tekniske problemer underveis i innrapporteringen.

De største problemene har oppstått i forbindelse med konverteringen av filuttrekket ved familievernkontorene. De fleste kontorene benytter ikke det elektroniske skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten', men har journalprogram hvor det tas filuttrekk ved innrapportering. Ved konverteringen til XML format viste det seg at filuttrekkene ble uforholdsmessig store, og fordi familievernkontor til daglig jobber på lukkede systemer, medførte dette problemer ved overføring til maskiner utenfor det lukkede systemet. De tekniske problemene ved konverteringen ble nok

ytterligere forsterket ved at IT kompetanse hos enkelte familievernkantor er begrenset. Økningen i filen ved konverteringen medførte derfor en del frustrasjon og fortvilelse hos enkelte familievernkantorer.

Det største problemet ved årets innrapportering var nok likevel knyttet til Statistisk sentralbyrås kontrollprogram for familieverntjenesten. Rapporteringen viste at programmet ikke tilfredstilte de krav som bør kunne stilles til et velfungerende kontrollprogram. En av årsakene til at programmet ikke har fungert etter intensjonen, er nok at Statistisk sentralbyrå ikke har hatt tilstrekkelig kjennskap til hvordan tjenesten fungerer, og at man ikke har samarbeidet med leverandøren av Barne- og familiedepartementets journalprogrammet (NorEdb). Mangelen på samarbeid har resultert i at de to programmene ikke støtter hverandre, og en rekke unødvendige problemer har oppstått.

Kontrollprogrammet er i stor grad bygd opp etter strukturen i skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten', og ikke strukturen og bruken av journalprogrammet. Videre har man nok både i utvikling av skjema og kontrollprogrammet sett for mye på oppbygningen av annen individstatistikk i Statistisk sentralbyrå. Familieverntjenesten avviker fra annen individstatistikk ved at det her ikke dreier seg om enkeltindivider, men flere individer med forskjellig handlingsmønster gjennom sakens løp. Fordi sakene i familieverntjenesten omfatter flere personer vil en del av de logiske kontrollene som kan benyttes når saken omhandler enkeltpersoner ikke fungere med flere aktører involvert. Resultatet har vært at mange familievernkantorer har slitt med lange og u håndgripelige feillister. Lister som har inneholdt en rekke feilmeldinger som ikke har vært faktiske feil, men som kan forklares med tjenestens noe spesielle klientgruppe.

Det skal likevel sies at ikke alle problemene som ble avdekket i forbindelse med kjøringen av kontrollprogrammet skyldes svakheter i kontrollprogrammets oppbygning. Noe av forklaringen kan også skrives tilbake til familievernkantorenes kunnskap og forståelse av eget journalprogram. Det ble blant annet avdekket at enkelte kontorer ikke avslutter/oppdaterer sakene etter gjenåpning/ending. Når en sak avsluttes skal den overføres til statistikk, hvilket vil si at det gjennomføres en oppdatering i statistikkgrunnlaget for saken. Dersom det senere gjøres endringer i saken må terapeuten på nytt lage statistikk av saken. Dersom ikke dette gjøres vil det være et avvik mellom opplysningen i journalprogrammet og statistikkgrunnlaget hvor filuttrekket tas. Når kontorene under arbeidet med kontrollprogrammet gikk inn i saken for å gjøre oppretninger, ble det i enkelte tilfeller oppdaget at saken lå inne med de riktige opplysningen, noe som gjorde det enda vanskeligere å forstå feilmeldingen.

Som et resultat av de problemene som ble avdekket ved årets rapportering har man tatt initiativ til et langt tettere samarbeid mellom de involverte partene. Noe som allerede har resultert i en videreutvikling av både skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten' og Barne- og familiedepartementet journalprogram. Barne- og familiedepartementet har også i samarbeid med NorEdb og arbeidsgruppen tatt initiativ til at man ser på mulighetene av å gjennomføre en opplæring i bruk av journalprogrammet for landets familievernkantor.

Innrapporteringen av de andre skjemaene for familieverntjenesten har stort sett gått bra. Det har vært noen problemer i forbindelse med skjema 53 'Årsmelding for familieverntjenesten', og da særlig for fylker som har ansvaret for mer enn et familievernkantor. I forbindelse med installering av XML skjemaene må det legges inn et organisasjonsnummer. For noen fylker med mer enn et familievernkantor viste det seg at skjemaene ble liggende med samme organisasjonsnummer, noe som resulterte i at bare et av skjemaene ble godkjent i XML mottaket. Det har også vært noen problemer i forbindelse med registreringen av halve stillinger.

Det eneste skjemaet man per i dag ikke har fått inn fra alle fylkene er skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten'. Finmark har på grunn av store tekniske problemer ikke maktet å levere data for dette skjemaet fra sine familievernkontor.

På bakgrunn av de problemer og svakheter som er avdekket ved de to første årene med rapportering fra familieverntjenesten har arbeidsgruppen vurdert muligheten av å utarbeide en "Kokebok". Denne ønsker man skal favne videre enn dagens veiledning, og være et verktøy for dagelig bruk av journalsystemet for tjenesten.

3. Endring og forenkling av skjemaene for 2002/2003

Etter to år med rapportering fra familieverntjenesten har arbeidsgruppen hatt en full gjennomgang av Skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten' og skjema 53 'Årsmelding for familieverntjenesten'. Begge skjemaene har gjennomgått relativt store endringer som er gjort på bakgrunn av arbeidsgruppens evaluering av årets datamateriale og problemer. En del av de dataene som samles inn gir ikke den forventede informasjonen, og kan derfor ikke benyttes til de ønskede formål. Arbeidsgruppen mente det derfor var behov for en full gjennomgang og enkelte endringer. Arbeidet har resultert i en full gjennomgang av alle spørsmål. Noen spørsmål er tatt ut, noen er lagt til, mens andre kun har fått en språklig forbedring. Arbeidsgruppen har hatt et nært samarbeid med leverandøren av Barne- og familiedepartementet journalprogram Samliv2000, og på den måten sikret at alle berørte parter arbeider mot et felles mål - en best mulig statistikk for kontorene og brukerne av statistikken.

Skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten 2003'

Arbeidsgruppen har altså i løpet av høsten 2001 og våren 2002 hatt en full gjennomgang av skjema 52. Gruppen har gjennomgått alle spørsmålstekstene for å sikre en entydig forståelse, samt sikre at spørsmålene stilles på en slik måte at de gir de ønskede data. I tillegg til gjennomgang av spørsmålene ble alle svaralternativene gjennomgått. Her ble det gjort en del endringer hvor blant annet rekkefølgen på svarkategoriene endret slik at kategorier som 'Nei' og 'Uten henvisning' ble liggende som siste og ikke som første alternativ. For noen spørsmål ble det også besluttet å legge til svarkategorier. Videre ble det for en del spørsmål hvor svarkategoriene var noe sprikende gjort en del visuelle endringer for å tydeliggjøre og ensarte svarkategoriene.

For å sikre samsvar mellom skjema og utfyllingen i journalprogram ble også rekkefølgen av alle spørsmål vurdert, og noen besluttet flyttet. Blant annet ble spørsmålet om hva klienten oppgav som viktigste grunn til henvendelse flyttet fra del G. 'Opplysninger om samtalen' og frem til del B. 'Opplysninger om saken'.

Gjennomgangen av skjemaet resulterte også i at enkelte spørsmål ble vurdert som overflødige og fjernet. Spørsmålene som ble valgt fjernet omhandlet blant annet varigheten av primærklient og samtalepartners sivilstatus og bosituasjon. Istedenfor disse spørsmålene ble det satt inn tre nye spørsmål som ser på relasjonen mellom partene som deltar i saken. Arbeidsgruppen mener disse spørsmålene vil gi langt mer relevant og nyttig informasjon.

Under del G. 'Opplysninger om samtalen' har man lagt til et område - 'Samarbeid om barn', som har fått tre nye kategorier. Denne endringen vil også gjenspeiles i spørsmålene 11 'Hva oppgav klienten som viktigste grunn til henvendelsen' og 32 'Hva har vært hovedtiltaket i behandlingen siden saken ble opprettet'. Under del G. er det også besluttet å legge til to nye spørsmål, som gir informasjon om antall timer og behandlingssamtaler siden saken ble opprettet. Denne endringen er gjort for å få et mer helhetlig og riktig bilde av saken. I tillegg ble det besluttet å legge til et spørsmål for å vite om det er gjort ekstraordinære tiltak i saken i løpet av statistikkåret.

For fullstendig informasjon om endringer se vedlagte skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten' for henholdsvis 2002 og 2003. **Vedlegg 1 og 2.**

En svakhet ved årets data har vært at enkelte record kommer inn med feil i kontor- eller fylkesnummer. Dette gjør det umulig for fagsiden å plassere sakene under riktig kontor og fylke, noe som resulterer i at man ved data produksjon får en del saker som ved en fylkesvis rapportering blir liggende under feil fylke og for en rapportering på kontor blir umulig å plassere. Hva som er årsaken til dette vet man ikke, men for 2003 ønsker man å utvide journalnummeret med tre siffer slik at man kan legge kontornummer inn som de tre første sifrene. Dette gjør det også mulig å følge sakene over flere år, noe man i dag ikke har mulighet til.

Skjema 53 'Årsmelding for familieverntjenesten 2002'

Arbeidsgruppen har i løpet av våren 2002 også hatt en full gjennomgang av skjema 53.

Under gjennomgangen ble det besluttet å opprettholde del 2. 'Ansatte i familieverntjenesten' uforandret. Del 3. ble det derimot beslutt å gjøre endringer med for å sikre at man får inn enda mer relevant informasjon om tjenestens utadrettede virksomhet. Den utadrettede virksomheten er en sentral del av familieverntjenestens arbeid, og et viktig punkt i Barne- og familiedepartementets handlingsplan for tjenesten. Utgangspunktet for den nye inndelingen bygger på elementer fra tjenestens lovtekst - §1. Familievernkontorenes oppgaver. "... Familievernkontorene bør også drive utadrettet virksomhet om familierelaterte tema. Dette kan bestå av veiledning, informasjon og undervisning rettet mot hjelpeapparatet og publikum. ...". På bakgrunn av elementene i lovteksten og tjenestens faktiske hverdag har man utarbeidet et rapporteringsopplegg for den utadrettede virksomheten som man mener i større grad enn tidligere gir nyttig og relevant informasjon.

For fullstendig informasjon om endringer se vedlagte skjema 53'Årsmelding for familieverntjenesten 2002'. **Vedlegg 3.**

Skjema 54 'Meklingssaker i familieverntjenesten - Månedlig rapportering fra familievernkontorene til fylkesmannen'

Ingen endringer i dette skjemaet for 2003 rapporteringen.

Skjema 55 'Meklingssaker i familieverntjenesten - Årlig rapportering fra fylkesmann til Statistisk sentralbyrå'

Ingen endringer i dette skjemaet for 2002 rapporteringen.

Skjema 56 'Meklingssaker - Eksterne meklere. Årlig rapportering fra fylkesmannen til Statistisk sentralbyrå'

Ingen endringer i dette skjemaet for 2002 rapporteringen.

Skjema 57 'Meklingssaker - Eksterne meklere. Månedlig rapportering fra mekler til fylkesmannen'

Ingen endringer i dette skjemaet for 2003 rapporteringen.

4. Endringer i 2002 rapportering - januar/februar 2003

Den viktigste endring for 2002 rapporteringen er knyttet til innrapporteringsmetoden. KOSTRA IT har for 2002 valgt å kjøre alle individdata utenom den sentrale mottakstjeneren (SMT). Dette betyr at filuttrekkene for individdataene sendes tilnærmet uten konvertering til Statistisk sentralbyrå. Endringen vil forhåpentligvis også fjerne problemene man har hatt med volum økning i filuttrekket

ved konvertering. Endringen i innsendingsrutinene vil også bety at filene kommer inn i det formatet fagsiden benytter i sitt arbeid, noe som igjen vil gjøre tilgangen til de innkomne data enklere, og fagsiden mindre avhengig av KOSTRA IT.

Ut over de tekniske endringene i mottaket av dataene vil neste års rapportering skje som for 2001 rapporteringen.

5. Forslag til nøkkeltall for nivå 2 og 3 - H. Familievern 2002

I forbindelse med den generelle oppryddingen av nøkkeltallene i KOSTRA, ble det også gjennomført en opprydding i de eksisterende nøkkeltallene for familievern tjenesten. Gjennomgangen avslørte et behov for en generell opprydding, og arbeidsgruppene ble enig om at også nøkkeltallene for årets KOSTRA publisering fremstår som bedre enn nøkkeltallene for 2000. På grunn av denne oppryddingen og kvaliteten på 2000 dataene, ble det besluttet å lage brudd for alle tidsserier for tjenestens nøkkeltall.

Faktaarket for familievern tjenesten er i dag lite, og arbeidsgruppen forslår å utvide faktaarket både på nivå 2 og 3. Arbeidsgruppen begrunner utvidelsen med at man i dag samler inn mye informasjon som ikke kommer fylkene og kontorene til gode før ved den endelige publiseringen. Det ble derfor besluttet å legge ut indikatorer og mellomregninger fra alle de fire årlige skjemaene (52, 53, 55 og 56). Når det gjelder meklingsstatistikken (skjema 55 og 56) er det ennå ikke endelig besluttet hva som skal legges ut, men det er grunn til å tro at man vil velge noen av de hovedtallene som brukes i produksjonen av den årlige meklingsstatistikken til Barne- og familiedepartementet. Med den foreslåtte utvidelsen håper arbeidsgruppen også å oppmuntre fylkene og familievernkontorene til i større grad bruke den informasjonen som finnes på KOSTRAs Internettsider.

For nærmere beskrivelse av familievern tjenestens nøkkeltall for 2002 publiseringen se **vedlegg 4**.

6. Annet

Det er avholdt tre arbeidsgruppemøter våren 2002. Gruppen har i 2001/2002 bestått av følgende representanter.

<i>Etat</i>	<i>Navn</i>
Barne- og familiedepartementet (BFD)	Brite Hundvin
Kommunenes Sentralforbund (KS)	Bernhard Lacher
Offentlige familievernkontorers organisasjon (OFO)	Anne Marie Lerøy
Kirkens familievern (KF)	Inge Svenheim
Statistisk sentralbyrå (SSB)	Trygve Kalve
Statistisk sentralbyrå (SSB)	Kirsti Gaasø

I forbindelse med storbyenes inntreden i KOSTRA vil arbeidsgruppen fra og med høsten 2002 utvides med en representant.

<i>Etat</i>	<i>Navn</i>
Oslo kommune	Sverre Shetelig

Statistisk sentralbyrå har ivaretatt leder- og sekretærfunksjonen i gruppen.

Vedlegg

Vedlegg 1	Skjema 52 'Klientskjema for familievern tjenesten 2002'
Vedlegg 2	Skjema 52 'Klientskjema for familievern tjenesten 2003'
Vedlegg 3	Skjema 53 'Årsmelding for familievern tjenesten 2002'
Vedlegg 4	Forslag til nøkkeltall for nivå 2 og 3 - H. Familievern 2002

Skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten 2002'

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Barne- og familiedepartementet med hjemmel i Lov om familievernkontorer av 19. juni 1997 nr 62, §8. Statistisk sentralbyrå vil med hjemmel i Lov om offisiell statistikk av 16. juni 1989 nr 54, §3-2 benytte opplysningene til fremstilling av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om fylket

1. Fylkenummer: _____ 2. Fylkets navn: _____
3. Kontornummer.: _____ 4. Kontornavn: _____
5. Navn skjemaansvarlig: _____
6. E-post skjemaansvarlig: _____ 7. Tlf nr.: _____

2. opplysninger om saken

8. Reg nr/journalnummer: _____
9. Henvendelsesdato (dag, måned, år): _____

10. Henvendelse

- ☐ Uten henvisning
☐ Henvist av primærlege
☐ Henvist av sosialtjeneste/barnevern
☐ Henvist av helsestasjon
☐ Henvist av psykisk helsevern
☐ Henvist av mekler
☐ Henvist av andre

3. Opplysninger om primærklient

11. Den som henvendte seg først (primærklient) er
☐ Mann ☐ Kvinne
12. Fødselsår (4 siffer): _____
13. Hva var primærklients sivilstatus da saken ble opprettet?
☐ Ugift ☐ Gift ☐ Samboer ☐ Skilt
☐ Separert ☐ Registrert partner ☐ Enke/enkemann

14. Hvor lenge hadde sivilstatus vart da saken ble opprettet?

☐ Inntil 1 år	☐ 1-2 år	☐ 3-4 år
☐ 5-9 år	☐ 10-19 år	☐ 20 år eller mer

15. Hva var primærklients bosituasjon da saken ble opprettet?

- ☐ Bor sammen med en partner
☐ Bor ikke sammen med noen partner

16. Hvor lenge hadde bosituasjon vart da saken ble opprettet?

☐ Inntil 1 år	☐ 1-2 år	☐ 3-4 år
☐ 5-9 år	☐ 10-19 år	☐ 20 år eller mer

17. Primærklient er...

☐ I arbeid 1-19 t/uke	☐ I arbeid 20-34 t/uke	☐ I arbeid 35 t/uke eller mer
☐ Registrert arbeidsledig	☐ Pensjonist/trygdet	☐ Hjemmeværende
☐ Under utdanning		

18. Hva er primærklientens høyeste fullførte utdanning ?

☐ Grunnskoleutdanning	☐ Videregående utdanning
☐ Kort høyere utdanning	☐ Lang høyere utdanning

19. Har flere enn primærklient møtt til samtale?

- ☐ Ja ☐ Nei

20. Hvis flere enn primærklient har møtt til samtale, viktigste samtalepartner (utenom ansatte) er primærklientens

☐ Partner	☐ Eks-partner	☐ Forelder
☐ Barn	☐ Øvrig familie	☐ Andre

4. Opplysninger om samtalepartner

21. Samtalepartner er

- ☐ Mann ☐ Kvinne

22. Fødselsår (4 siffer): _____

23. Hva var samtalepartners sivilstatus da saken ble opprettet?

☐ Ugift	☐ Gift	☐ Samboer	☐ Skilt
☐ Separert	☐ Registrert partner	☐ Enke/enkemann	

24. Hvor lenge hadde sivilstatus vart da saken ble opprettet?

☐ Inntil 1 år	☐ 1-2 år	☐ 3-4 år
☐ 5-9 år	☐ 10-19 år	☐ 20 år eller mer

25. Hva var samtalepartners bosituasjon da saken ble opprettet?

- ☐ Bor sammen med en partner
- ☐ Bor ikke sammen med noen partner

26. Hvor lenge hadde bosituasjon vart da saken ble opprettet?

- ☐ Inntil 1 år ☐ 1-2 år ☐ 3-4 år
- ☐ 5-9 år ☐ 10-19 år ☐ 20 år eller mer

27. Samtalepartner er...

- ☐ I arbeid 1-19 t/uke ☐ I arbeid 20-34 t/uke ☐ I arbeid 35 t/uke eller mer
- ☐ Registrert arbeidsledig ☐ Pensjonist/trygdet ☐ Hjemmeværende
- ☐ Under utdanning

28. Hva er primærklientens høyeste fullførte utdanning ?

- ☐ Grunnskoleutdanning ☐ Videregående utdanning
- ☐ Kort høyere utdanning ☐ Lang høyere utdanning

5. Opplysninger om barn og andre som møter til samtale

29. Hvor mange barn under 18 år i ulike aldersgrupper oppgis å bo i husstanden/husstandene ? Hvis primærklient og samtalepartner ikke bor sammen, regn med barn fra begge husstandene

- ☐ Ingen 0-5 år: _____ 6-12 år: _____ 13-17 år: :_____

30. Hvor mange andre personer, utenom primærklient og samtalepartner, er møtt til samtale (regn ikke med ansatte på kontoret)?

- ☐ Ingen ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 eller flere

6. Opplysninger om samtalen

31. Første behandlingssamtale fant sted (dag, måned, år): _____

32. Hva oppgav klient som viktigste grunn til henvendelse?

- ☐ Par-relasjon ☐ Foreldre-barn-relasjon
- ☐ Relasjon til øvrig familie/ andre ☐ Individuelt problem

33. Tema i samtalene har vært (flere kryss mulig):

Par-relasjon

- ☐ Tvil om fortsettelse av par-relasjon
- ☐ Manglende følelser
- ☐ Ansvarsfordeling
- ☐ Endring av samtalemønster
- ☐ Graviditet
- ☐ Seksuelle problemer
- ☐ Utroskap
- ☐ Sorgreaksjon hos voksne
- ☐ Rusproblematikk hos voksne
- ☐ Somatisk/psykisk tilstand
- ☐ Vold/trusler/overgrep
- ☐ Økonomi/materielle forhold

Foreldre-barn-relasjon

- ☐ Samspill foreldre-barn
- ☐ Samarbeid om barn
- ☐ Samarbeid om barn med eks-partner
- ☐ Mangelfull omsorg
- ☐ Sorgreaksjon hos barn
- ☐ Rusproblematikk hos barn
- ☐ Somatisk/psykisk tilstand
- ☐ Seksuelt misbruk
- ☐ Vold/trusler

Relasjon til øvrig familie/andre

- ☐ Samspill med øvrig familie/andre
- ☐ Økonomisk konflikt
- ☐ Rusproblematikk
- ☐ Somatisk/psykisk tilstand
- ☐ Vold/trusler/overgrep

Individ

- ☐ Individuelt problem

34. Hovedtema i samtalene har vært (velg kun ett tema!) 1-27: _____

35. Hovedtiltaket i behandlingen har vært

☐ Parsamtale	☐ Foreldre-barnsamtale
☐ Samtale m/øvrig familie/andre	☐ Individualsamtale

36. I hvor mange behandlingssamtaler har følgende personer deltatt i år?

Primærklient: _____

Samtalepartner: _____

Andre personer, ikke ansatte: _____

Andre ansatte på kontoret: _____

37. Hvor mange behandlingssamtaler har det totalt vært gjennomført i saken i år? _____

38. Har det vært samarbeid med andre instanser i saken ? (Flere kryss mulig)

- ☐ Nei
- ☐ Med primærlege
- ☐ Med sosialtjeneste/barnevern
- ☐ Med psykisk helsevern
- ☐ Med helsestasjon
- ☐ Med andre

39. Totalt antall timeverk anvendt i saken i år: _____

40. Avslutning av saken

- ☐ Etter avtale med klient
- ☐ Klient uteblitt
- ☐ Saken ikke avsluttet i år

Dato for avslutning av saken (dag, måned, år): _____

41. Er saken viderehenvist?

- ☐ Nei
- ☐ Til primærlege
- ☐ Til PP-tjenesten
- ☐ Til psykisk helsevern
- ☐ Til sosialtjeneste/barnevern
- ☐ Til jurist/advokat
- ☐ Til andre

7. Opplysninger om terapeuten

42. Hovedansvarlig terapeut er

- ☐ Mann
- ☐ Kvinne

43. Terapeutens utdanning

- ☐ Sosionom
- ☐ Psykolog
- ☐ Psykiater
- ☐ Lege
- ☐ Teolog
- ☐ Annet

Skjema 52 'Klientskjema for familieverntjenesten 2003'

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Barne- og familiedepartementet med hjemmel i Lov om familievernkontorer av 19. juni 1997 nr 62, §8. Statistisk sentralbyrå vil med hjemmel i Lov om offisiell statistikk av 16. juni 1989 nr 54, §3-2 benytte opplysningene til fremstilling av offisiell statistikk.

A. Opplysninger om fylket

1. Fylkenummer: _____ 2. Fylkets navn: _____
3. Kontornummer.: _____ 4. Kontornavn: _____
5. Navn skjemaansvarlig: _____
6. E-post skjemaansvarlig: _____ 7. Tlf nr.: _____

B. Opplysninger om saken (fylles ut ved henvendelse)

8. Reg nr/journalnummer: _____
09. Henvendelsesdato (dd, mm, åå): _____

10. Er klienten henvist fra en annen instans (kun ett kryss) ?

- ☐ Med henvisning —————> ☐ Fra primærlege
☐ Fra sosialtjeneste/barnevern
☐ Fra helsestasjon
☐ Fra psykisk helsevern
☐ Fra mekler
☐ Fra andre, spesifiser: _____
☐ Uten henvisning

11. Hva oppgav primærklient som viktigste grunn til henvendelsen (kun et kryss mulig)

- ☐ Par-relasjon ☐ Foreldre-barn-relasjon ☐ Samarbeid om barn
☐ Relasjon til øvrig fam./andre ☐ Individuelt problem

C. Opplysninger om primærklient (fylles ut ved henvendelse eller første samtale)

12. Den som henvendte seg først (primærklient) er
☐ Mann/gutt ☐ Kvinne/jente
13. Primærklientens fødselsår (4 siffer): _____

14. Hva er primærklients sivilstatus ved saken opprettelse ?

☐ Ugift	☐ Gift	☐ Samboer
☐ Registrert partner	☐ Separert	☐ Skilt
☐ Oppløst samboerforhold	☐ Enke/enkemann	

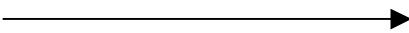
15. Hva er primærklients bosituasjon ved sakens opprettelse ?

- ☐ Bor sammen med en partner
- ☐ Bor ikke sammen med noen partner

16. Hva er primærklientens høyeste fullførte utdanning når saken opprettes ?

- ☐ Grunnskoleutdanning
- ☐ Videregående utdanning
- ☐ Universitets- og høgskoleutd.

17. Hva er det riktig å registrere primærklient som?

- ☐ Under utdanning
- ☐ Pensjonist/trygdet
- ☐ Sosialhjelp
- ☐ Hjemmeværende
- ☐ Registrert arbeidsledig
- ☐ I arbeid
 - ☐ Under 20 t/uke
 - ☐ 20 - 34 t/uke
 - ☐ 35 - 45 t/uke
 - ☐ Mer enn 46 t/uke
- ☐ Annet, spesifiser: _____

D. Opplysninger om samtalepartner (fylles ut ved henvendelse eller første samtale)

18. Samtalepartner er

- ☐ Mann/gutt
- ☐ Kvinne/jente

19. Samtalepartners fødselsår (4 siffer): _____

20. Hva er samtalepartners sivilstatus ved saken opprettelse ?

☐ Ugift	☐ Gift	☐ Samboer
☐ Registrert partner	☐ Separert	☐ Skilt
☐ Oppløst samboerforhold	☐ Enke/enkemann	

21. Hva er samtalepartners bosituasjon ved sakens opprettelse ?

- ☐ Bor sammen med en partner
- ☐ Bor ikke sammen med noen partner

22. Hva er samtalepartners høyeste fullførte utdanning ved sakens opprettelse ?

- ☐ Grunnskoleutdanning
- ☐ Videregående utdanning
- ☐ Universitets- og høgskoleutd.

23. Hva er det riktig å registrere samtalepartner som?

- ☐ Under utdanning
- ☐ Pensjonist/trygdet
- ☐ Sosialhjelp
- ☐ Hjemmeværende
- ☐ Registrert arbeidsledig
- ☐ I arbeid
 - ☐ Under 20 t/uke
 - ☐ 20 - 34 t/uke
 - ☐ 35 - 45 t/uke
 - ☐ Mer enn 46 t/uke
- ☐ Annet, spesifiser: _____

E. Opplysninger om relasjonen mellom primærklient og samtalepartner (fylles ut ved henvendelse eller første samtale)

24. Hvis flere deltar i saken, hva er viktigste samtalepartners relasjon til primærklienten ?

- ☐ Partner
- ☐ Ekspartner
- ☐ Forelder
- ☐ Barn
- ☐ Øvrig familie
- ☐ Andre, spesifiser: _____

Dersom det er krysset for 'Partner' eller 'Ekspartner' over skal spørsmålene 25 - 27 besvares, om ikke gå videre til spørsmål 28:

25. Om 'Partnere', hvor lenge har de være gift eller samboere ?

- ☐ Under 2 år
- ☐ 2 - 4 år
- ☐ 5 - 9 år
- ☐ 10 - 19 år
- ☐ 20 år eller mer

26. Om 'Ekspartnere', hvor lenge er det siden partene flyttet fra hverandre ?

- ☐ Under 2 år
- ☐ 2 - 4 år
- ☐ 5 - 9 år
- ☐ 10 - 19 år
- ☐ 20 år eller mer

27. Om 'Ekspartnere', hvor lenge varte ekteskapet/samboerskapet før bruddet ?

- ☐ Under 2 år
- ☐ 2 - 4 år
- ☐ 5 - 9 år
- ☐ 10 - 19 år
- ☐ 20 år eller mer

F. Opplysninger om barn (fylles ut ved henvendelse eller første samtale)

28. Hvor mange barn under 18 år i ulike aldersgrupper oppgis å bo i husstanden/husstandene. Hvis primærklient og samtalepartner ikke bor sammen, regn med barn fra begge husstandene

- ☐ Ingen
- 0-5 år: _____
- 6-12 år: _____
- 13-17 år: :_____

G. Opplysninger om samtalen (Spørsmål 30 fylles ut etter hver samtale, spørsmål 31 - 44 fylles ut ved sakens avslutning)

29. Første behandlingssamtale fant sted (dd, mm, åå): _____

30. Hvilke ulike temaer har vært berørt i sakens samtaler - flere kryss er mulig. (gjennomgås etter hver samtale, og eventuelle nye temaer føyes til)

Par relasjon

- ☐ 01. Tvil om fortsettelse av par-relasjon
- ☐ 02. Manglende følelser
- ☐ 03. Ansvarsfordeling
- ☐ 04. Endring av samtalemønster
- ☐ 05. Graviditet
- ☐ 06. Seksuelle problemer
- ☐ 07. Utroskap
- ☐ 08. Sorgreaksjon hos voksne
- ☐ 09. Rusproblem hos voksne
- ☐ 10. Somatisk/psykisk tilstand
- ☐ 11. Vold/trusler/overgrep
- ☐ 12. Økonomi/materielle forhold
- ☐ 13. Sjalusi
- ☐ 14. Verdi/kultur forskjeller

Foreldre-barn relasjon

- ☐ 15. Samspill mellom foreldre og barn/unge
- ☐ 16. Mangelfull omsorg
- ☐ 17. Sorgreaksjon hos barn/unge
- ☐ 18. Rusproblem hos barn/unge
- ☐ 19. Somatisk/psykisk tilstand
- ☐ 20. Seksuelt misbruk
- ☐ 21. Vold/trusler
- ☐ 22. Adferdsproblem hos barn/unge
- ☐ 23. Verdi/kultur forskjeller

Samarbeid om barn

- ☐ 24. Samarbeid om barn med partner
- ☐ 25. Samarbeid om barn med ekspartner
- ☐ 26. Samarbeid om barn relatert til ny-/stefamilie problematikk

Relasjon til øvrig familie/andre

- ☐ 27. Samspill med øvrig familie/andre
- ☐ 28. Økonomisk konflikt
- ☐ 29. Rusproblem
- ☐ 30. Somatisk/psykisk tilstand
- ☐ 31. Vold/trusler/overgrep

Individ

- ☐ 32. Individuelt problem

31. Hva har vært det mest sentrale temaet siden saken ble opprettet - kun ett av temaene 1-32: _____

32. Hva har vært hovedtiltaket i behandlingen siden saken ble opprettet ?

- ☐ Parsamtale ☐ Foreldre-barnsamtale ☐ Samarbeid om barn
☐ Samtale med øvrig fam./andre ☐ Individualsamtale

33. Er det gjort ekstraordinære tiltak i forbindelse med krise i saken, gjennom året?

- ☐ Ja ☐ Nei

34. Hvor mange behandlingssamtaler har følgende personer deltatt i, gjennom året ?

Primærklient: _____
Samtalepartner: _____
Barn: _____
Andre personer, ikke ansatte: _____

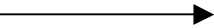
35. Hvor mange behandlingssamtaler har ansatte på kontoret deltatt i, gjennom året ?

Hovedterapeut: _____
Andre utenom hovedterapeut: _____

36. Hvor mange behandlingssamtaler har det totalt vært gjennomført i saken i løpet av året ? _____

37. Hvor mange behandlingssamtaler har det totalt vært gjennomført siden saken ble opprettet ? _____

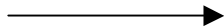
38. Har det vært samarbeid med andre instanser siden saken ble opprettet ? - flere kryss mulig

- ☐ Ja ☐ Primærlege
☐ Sosialtjeneste/barnevern
☐ Psykisk helsevern
☐ Helsestasjon
☐ Skole/PP-tjenesten
☐ Andre, spesifiser: _____
- ☐ Nei

39. Totalt antall timer anvendt i saken i år: _____

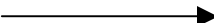
40. Totalt antall timer anvendt siden saken ble opprettet: _____

41. Status for saken ved årets slutt ?

- ☐ Avsluttet ☐ Etter avtale med klient
☐ Klient uteblitt
☐ Saken ikke avsluttet i løpet av året

42. Dato for avslutning av saken (dd, mm, åå): _____

43. Er saken henvist videre ? (Flere kryss mulig)

- ☐ Ja ☐ Til mekling
☐ Til primærlege
☐ Til PP-tjenesten
☐ Til psykisk helsevern
☐ Til sosialtjeneste/barnevern
☐ Til jurist/advokat
☐ Til gruppe i regi av familievernet
☐ Til andre, spesifiser: _____
- ☐ Nei

44. Har andre enn primærklient møtt til samtale siden saken ble opprettet ?

- ☐ Ja ☐ Nei

H. Opplysninger om terapeuten (fylles ut under eller ved anslutning av saken)

45. Hva er hovedansvarlig terapeuts kjønn ?

- ☐ Mann ☐ Kvinne

46. Hva er hovedansvarlig terapeuts utdanning ?

- ☐ Sosionom ☐ Psykolog ☐ Psykiater
☐ Lege ☐ Teolog ☐ Annet, spesifiser: _____

Skjema 53 'Årsmelding for familieverntjenesten 2002'

Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Barne- og familiedepartementet med hjemmel i Lov om familievernkontorer av 19. juni 1997 nr 62, §8. Statistisk sentralbyrå vil med hjemmel i Lov om offisiell statistikk av 16. juni 1989 nr 54, §3-2 benytte opplysningene til fremstilling av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om fylket

1. Fylkenummer: _____ 2. Fylkets navn: _____
3. Kontornummer.: _____ 4. Kontornavn: _____
5. Navn skjemaansvarlig: _____
6. E-post skjemaansvarlig: _____ 7. Tlf nr.: _____

2. Ansatte i familieverntjenesten 2002

Ansatte i familieverntjenesten etter utdanning og stillingsomfang per 31.12.2002

	Sosionomer	Psykologer	Lege/ psykiater	Personer med annen høgskole- /universitets- utdanning	Personer med kontor- /merkantil utdanning	Sum
Antall heltidsansatte (a)						
Antall deltidsansatte (b)						
Deltidsansatte omregnet til heltid (c)						
Stillinger i alt (a + c)						

Ubesatte stillinger i familieverntjenesten etter type stilling per 31.12.2002:

	Fagstillinger	Merkantile stillinger	Sum
Ubesatte stillinger i alt			

3. Utadrettet virksomhet i familieverntjenesten - 2002

	Hvilke grupper er tiltaket primært rettet mot?	Hvor mange tiltak har kontoret gjennomført	Totalt antall timer anvendt i tiltakene:
Deltakelse i samarbeidsprosjekt eller egne tiltak med forebyggende eller kurativt siktemål.	Publikum		
	Hjelpeapparatet		
Foredrag eller kurs	Publikum		
	Hjelpeapparatet		
Veiledning eller konsultasjon (Individuell og gruppe)	Studenter i grunn- el videreutdanning.		
	Annen fagtjeneste		
Gruppevirksomhet	Publikum		
	Hjelpeapparatet		
Informasjon i media	Publikum		
	Hjelpeapparatet		

Forslag til nøkkeltall for nivå 2 og 3 - H. Familieverntjenesten - 2002

1. Nøkkeltall for 2002 publiseringen - nivå 2

Overskrift	Prioritering
Indikator	Netto driftsutgifter til familieverntjenesten per innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter
Overskrift	Dekningsgrad
Indikator	Antall saker i familieverntjenesten
Indikator	Familievernsaker per 10 000 innbygger
Indikator	Besatte stillinger i familieverntjenesten
Indikator	Besatte stillinger per 10 000 innbygger
Overskrift	Produktivitet
Indikator	Brutto driftsutgifter til familieverntjenesten per innbygger
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter per sak
Indikator	Lønnsutgifter per behandlet sak i familieverntjenesten
Overskrift	Utdypende tjenesteindikatorer
Indikator	Familievernsaker inkludert meklingsaker per besatt stilling
Indikator	Timeverk utadrettet virksomhet per besatt stilling
Indikator	Meklingsaker i alt, familievernkontor og eksterne meklere
Indikator	Gjennomsnittlig antall timeverk per sak i familieverntjenesten
Indikator	Gjennomsnittlig antall samtaler pr. sak i familieverntjenesten
Indikator	Saker med par relasjon som henvendelsesgrunn, andel
Indikator	Saker med foreldre-barn relasjon som henvendelsesgrunn, andel
Indikator	Saker med samarbeid om barn som henvendelsesgrunn, andel
Indikator	Saker med relasjon til øvrige familie som henvendelsesgrunn, andel
Indikator	Saker med individuelt problem som henvendelsesgrunn, andel
Indikator	Hovedtiltak par samtale, andel
Indikator	Hovedtiltak foreldre-barn samtale, andel
Indikator	Hovedtiltak samarbeid om barn, andel
Indikator	Hovedtiltaksamtale med øvrige familie/andre, andel
Indikator	Hovedtiltak individual samtale, andel
Indikator	Saker med mer enn en part, andel
Indikator	Familievernsaker med ekstraordinære tiltak, andel
Indikator	Samarbeid med andre instanser, andel
Indikator	Gjennomsnittlig ventetid pr. sak i familieverntjenesten
Indikator	Ventetid under 4 uker, andel
Indikator	Ventetid 1 - 2 måneder, andel
Indikator	Ventetid over 2 måneder, andel
Indikator	Gjennomsnittlig behandlingstid pr. sak i familieverntjenesten
Indikator	Behandlingstid under 2 måneder, andel
Indikator	Behandlingstid 2 - 6 måneder, andel
Indikator	Behandlingstid 7 - 18 måneder, andel
Indikator	Behandlingstid over 19 måneder, andel

2. Nøkkeltall for 2002 publiseringen - nivå 3

Mellomregning	Brutto driftsutgifter til familieverntjenesten
Mellomregning	Brutto driftsutgifter, art
Mellomregning	Korrigerte brutto driftsutgifter til familieverntjenesten
Mellomregning	Korrigerte brutto driftsutgifter, art
Mellomregning	Lønnsutgifter til familieverntjenesten
Mellomregning	Lønn
Mellomregning	Netto driftsutgifter til familieverntjenesten
Mellomregning	Netto driftsutgifter, art
Mellomregning	Netto driftsutgifter, i alt
Mellomregning	Antall saker i familieverntjenesten
Mellomregning	Familievernsaker inkludert mekling
Mellomregning	Meklingssaker i alt, familievernkontor og eksterne meklere
Mellomregning	Timeverk utadrettet virksomhet i familieverntjenesten
Mellomregning	Timeverk brukt til behandling i familieverntjenesten
Mellomregning	Besatte stillinger i familieverntjenesten
Mellomregning	Stillinger i familieverntjenesten, sosionomer
Mellomregning	Stillinger i familieverntjenesten, psykologer
Mellomregning	Stillinger i familieverntjenesten, faggrupper utenom sosionomer og psykologer
Mellomregning	Stillinger i familieverntjenesten, kontor/merkantil
Mellomregning	Folkemengde i alt
Mellomregning	Timeverk utadrettet virksomhet rettet mot hjelpeapparatet
Mellomregning	Timeverk utadrettet virksomhet rettet mot publikum
Mellomregning	Utførte meklingssaker etter ekteskapsloven, familievernkontor og eksterne meklere
Mellomregning	Utførte meklingssaker etter barneloven, familievernkontor og eksterne meklere
Mellomregning	Antallet utstedte attester, familievernkontor og eksterne meklere

gld, 28. juni 2002

Til: Samordningsrådet
Frå: Prosjektgruppa for vidaregåande opplæring
Kopi til: Utdannings- og forskningsdepartementet, Anne Britt Svinnet, Torild Fløysvik,
Elisabetta Vassenden

Rapport til Samordningsrådet frå prosjektgruppa for vidaregåande opplæring

1. Om arbeidet i delprosjektet det siste året

Sidan 30.06.2001 har det vore to møter i prosjektgruppa for vidaregåande opplæring, og fleire møter knytt til framdrifta av statistikkoppdraget i VIGO i ulike ad hoc grupper. Dei mest viktige oppgåvene har vore å følge opp den nye elevrapporten og avslutta-rapporten i 'Statistikkoppdraget'.

2. Evaluering av nøkkeltala i 2002-publiseringa

Innhaldet i KOSTRA-publiseringa for vgo blei gjennomgått og evaluert på møte i prosjektgruppa 29. april. Det blei ikkje føretatt noko evaluering etter 15.06 publiseringa, då tala for elevar avslutta og gjennomstrøyming ikkje blei publisert i denne omgangen. Evalueringa av den endelege versjonen blir i etterkant av den ekstraordinære publiseringa på ettersommaren.

Den generelle strukturen for KOSTRA-publiseringa på Internett har endra seg. Det er no eit felles nivå 1 for fylkeskommunane, der vgo er representert med 6 utvalde nøkkeltal. Desse tala er også på nivå 2. Omfanget av indikatorar er utvida i forhold til 2001-publiseringa. Totalt er det publisert om lag 180 indikatorar for vgo, og i tillegg blir det publisert over 200 tall som grunnlagsdata på nivå 3. Informasjonsknappen er i år utbetra med meir detaljerte opplysningar, og det er lagt inn ein del fotnotar på mellomrekningar. Nivå 3 er i år tilgjengeleg i PC-axis og PX-Map. Dette blei demonstrert på prosjektgruppemøtet, og SSB fekk positive tilbakemeldingar.

Publiseringa for vgo er utvida med nokre nye regnskapsindikatorar (to nye funksjonar for vaksenopplæring og to nye studieretningar) og tenestedata (mellom anna for lærarar og gjennomstrøyming). Nytt av 15.06 publiseringa er publisering av ikkje-sensitive data på skolenivå. Det blei publisert antal elevar etter kjønn, klassetrinn og studieretning for enkeltskolar.

Det blei etter 15.06-publiseringa sendt ut brev til alle fylkeskommunar, for å oppfordre dei til å gi tilbakemeldingar på tala. Det er enkelte indikatorar som ikkje har tilfredsstillande kvalitet. Mellom anna kan det vere feil i omrekninga av delkurs til heilkurs i nokre av fylka, noko som vil gjere utslag på mellom anna på omfangsberekninga og omrekninga til heilårsekvivalentar. Datainnhaldet for variabelen delkursprosent har endra seg i verdi, dvs. at mange fleire elevar har delprosent større enn 100 prosent i år enn føregåande år.

Prosjektgruppa ønskjer at definisjonskatalogen blir oppdatert og implementert i dei skoleadministrative systema. Denne må mellom anna innehalde operasjonaliserbare definisjonar på kva som er heiltids- og deltidselevar.

3. Nøkkeltal for 2003-publiseringa

Det er viktig at utvidinga av KOSTRA-publiseringa ikkje blir for omfattande. Det er viktig at systemet får 'sette seg' første året i drift, og at konsentrasjonen ligg rundt å sikre datakvaliteten på allereie eksisterande indikatorar. Det er likevel viktig at utviklinga av publiseringa for vgo i KOSTRA vil fortsette, då det framleis er eit stort utvidingspotensiale i datamaterialet tilgjengeleg i VIGO. Forslag til nøkkeltal for 2003-publiseringa vil leggjast fram for prosjektgruppa før 15. september 2002, slik at prosjektgruppa skal kunne ha ein grundig gjennomgang av desse.

Ved 2001-rapporteringa var kvaliteten på ein del av dei nye kjennemerka for dårleg til at vi kunne utnytte desse i KOSTRA-samanheng. Dette gjaldt mellom anna spesialundervisning, dokumentasjonstype, morsmålsopplæring (støtteundervisning i morsmål), støtteundervisning i norsk og klasseident. Forutsatt at dei nye kjennemerka har tilstrekkeleg kvalitet bør desse tas med i neste års publisering. I tillegg bør det igjen publiserast tal for Oppfølgingstenesta. Vidare bør publiseringa på skolenivå følgjast opp. Det er viktig å vurdere i kva grad ein kan utnytte dei mulighetene ein har for meir detaljert publisering på nivå 3.

Det blir mellom anna etterlyst opplysningar som tidlegare låg i VSI om fagkombinasjonar. Det er frå brukarsida eit behov for å vite kor mange elevar det er per fag. Frå hausten 2001 henta SSB inn data for elevar fordelt på fag. Kvaliteten varierer frå fylke til fylke og kodeverket er ikkje einsarta. Det er derfor vanskeleg å lage statistikk av dette per i dag, og dette bør følgjast opp.

Det må utforskast mulighetene som ligg i å utnytte resultata frå Nasjonal vitnemål database (NVDB) for karakterstatistikk, Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) for gjennomstrøymingsindikatorar og personellregisterprosjektet i KOSTRA for lærardata. Data frå det sistnemnde skal være tilgjengelig i KOSTRA frå 2003 publiseringa.

4. Statistikkoppdraget i VIGO

Arbeidet med statistikkoppdraget i VIGO-opplæring har vore høgt prioritert. Arbeidet blei starta i 2000 og skulle vere avslutta i 2001. Arbeidet har mellom anna omfatta ny utvida elevrapport med brukarvegleiing og kvalitetskontroll, brukarvegleiing og kvalitetskontrollar for SSB sin lærleringrapport, ny rapport for avslutta grunnskole.

Resultatet frå VIGO har ikkje vore tilfredsstillande i samband med avslutta-rapporten. Dette har ført til forseinka publisering i KOSTRA av avslutta- og gjennomstrøymingsindikatorar. Pga. desse problema vil den planlagde prosessen med å få VIGO-rapporten inn gjennom KOSTRA-systemet utsetjast. Det har vore gjennomført fleire møter i ulike ad hoc grupper knytt til problemstillingar rundt manglar i data for vidaregåande opplæring til SSB.

5. Arbeidet i FylkesKOSTRA-utdanning første år i drift

Det var vore ei skrittvis utvikling innan delprosjektet kvart år sidan prosjektstart hausten 1997. Det er viktig at SSB no konsentrerar seg om å sikre kvaliteten på dei indikatorane som allereie blir presentert, men det er framleis rom for vidareutvikling.

5.1 Kvalitetsprosjekt

SSB vil hausten 2002 ta initiativ til eit kvalitetsprosjekt for vidaregåande opplæring der alle partar vil involverast (fylka, SSB, Utdannings- og forskingsdepartementet, Læringscenteret, ErgoEnet AS,

skolane og leverandørane av dei skoleadministrative systema). Nokre av måla med prosjektet vil være å;

- gjennomgå heile transaksjonsprosessen i dataleveringa
- gjennomgang av alle variablane som blir levert til SSB. Det vil mellom anna seie ein gjennomgang av korleis dei ulike variablane blir trekt ut frå dei skoleadministrative systema
- gjennomgang av alle definisjonar av variablane. Det vil seie operasjonelle definisjonar for riktig uttrekk frå dei skoleadministrative systema
- nytte ein metodestatistisk tilnærming i kvalitetsarbeidet med bistand frå metodestatistikkarar i SSB, etter mønster av kvalitetsprosjektet for GSI-rapporteringa.
- planlegge og utrede integrering av VGO-rapporteringa med KOSTRA-systemet med elektronisk overføring av data frå fylka til Sentral mottakstenar (SMT) i KOSTRA
- på grunnlag av punkta ovanfor foreslå forslag til forbetringar og framtidig rapporteringssystem for vidaregåande opplæring

I samband med prosjektet tas det sikte på ei samling med fylka, SSB, Læringssenteret, ErgoEnet AS og leverandørane av dei skoleadministrative systema. Det bør gjennomførast fylkessamlingar etter behov med gjennomgang og opplæring i vgo-rapportering etter mønster av SU-samlingane for GSI, med første samling hausten 2002.

5.2 Forbetring av innhaldet i publiseringa

Med å gjennomføre det planlagde kvalitetsprosjektet skissert ovanfor, vil datakvaliteten i KOSTRA bli betre. Vi vil også legge vekt på å utnytte dei muligheitene som blir gitt ved utnytting av nivå 3 for meir detaljert statistikk. Sidan 2003-publiseringa vil vere det første året publiseringa vil vere basert på rapportering som til dels er innarbeidd hos alle fylka. Dette gir grunnlag for at datakvaliteten kan bli forbetra. Som eit ledd i forbetringa av datakvaliteten, er det viktig å få oppdatert definisjonskatalogen og få denne implementert i dei skoleadministrative systema.

5.3 Vidare arbeid i arbeidsgruppe og prosjektgruppe

Prosjektgruppa har gitt uttrykk for at dei ønskjer å vere med som referansegruppe også når KOSTRA går over frå prosjekt til drift. Arbeidsgruppa for vgo har ikkje vore aktiv det siste året, men det er utarbeidd generelt mandat for det vidare arbeidet i arbeidsgruppene. Fagdepartementa leiar arbeidsgruppene, men kan delegere fagansvar over på andre. Fagansvaret har hittil vært delegert over til SSB, og SSB ønskjer at dette også fortsett vidare. Det bør vere minst to representantar frå SSB i arbeidsgruppa, minst ein frå fagsida og ein frå regnskapsgruppa/KOSTRA-regnskap.

Kva brukargrupper som skal vere representerte i arbeidsgruppa og ei eventuell referansegruppe framover, bør vurderast. Det har med overgangen til fullskala drift blitt oppretta ulike samarbeid om KOSTRA i ulike fylke som kan vere interessante deltakarar i arbeidsgruppa ('Østlands-', 'Vestlands-', 'Midt-Norge-' og 'Nordlandssamarbeidet'). I tillegg har Oslo fylkeskommune vist si interesse for å vere med i arbeidsgruppa. Eit tettare samarbeid med dei skoleadministrative systema er også viktig for å sikre datakvaliteten.

Prioritering av arbeidet framover vil bli ytterlegare klargjort hausten 2002 i samband med utarbeiding av arbeidsplan for 2003.

Rapport fra arbeidsgruppa for kommunal eiendomsforvaltning

1. juli 2002

0. Konklusjoner og anbefalinger	187
1. Arbeidsgruppas mandat, oppnevning og sammensetning mv.	188
2. Dagens statistikkgrunnlag og rapporteringsordninger på området kom. eiendomsforvaltning	189
2.1. KOSTRA kontoplan, mangler og muligheter.....	189
2.2. Data fra GAB - registret	190
2.3. Registerbasert personellrapportering	190
2.4. Rapporter fra FOBes nettverksgrupper, kort sammendrag	191
3. Nærmere om noen problemer knyttet til bruk av KOSTRAs kontoplan.....	192
3.1. Håndtering av kapitalkostnader og avskrivninger i KOSTRA - konsekvenser for nøkkeltall.	193
3.2 . Artskontoplanen i KOSTRA i forhold til NS3454 - standarden.....	194
Samordning mot NS3453"Spesifikasjon av kostnader i byggeprosjekt"	196
3.3. Funksjonskontoplanen i KOSTRA i forhold til den samlede eiendomsforvaltningen i kommunen	197
3.4. Nærmere om håndtering av vedlikeholdsarbeid i KOSTRA	197
4. Organisering av den kommunale eiendomsforvaltning - beregning av nøkkeltall for fristilte virksomheter	198
5. Sammenligning av nøkkeltall for utvalgte KOSTRA -kommuner	200
6. Forslag til endringer som gir grunnlag for nøkkeltall om den kommunale bygningsmassen	201
6.1. Forslag til endringer i KOSTRAs kontoplan for 2003	201
6.2. Andre forslag	207
7. Videre arbeid.....	208
Vedlegg til avsnitt 3.2. Artskontoplanen i KOSTRA i forhold til NS3454 - standarden.....	209
Vedlegg til avsnitt 5. Sammenligning av nøkkeltall for utvalgte KOSTRA-kommuner	211

0. Konklusjoner og anbefalinger

Arbeidsgruppa for kommunal eiendomsforvaltning har lagt til grunn at formålet er å finne ut hva som er nødvendig datatilfang for å legge grunnlaget for at det kan utarbeides nøkkeltall for kommunale bygninger av om lag av samme type/samme detaljeringsgrad som i rapporter utarbeidet av FOBE - Forum for offentlige bygg og eiendommer (underavdeling av NKf - Norsk Kommunalteknisk Forening).

Et hovedproblem med KOSTRA er at kontoplanen ikke reflekterer infrastrukturen gitt ved den kommunale bygningsmassen i særskilte funksjoner, og at særlige relevante kostnader knyttet til vedlikehold og driftskostnader av bygninger heller ikke kan identifiseres. For øvrig er arbeidsgruppa av den mening at de kommunale regnskapene ifølge KOSTRA gir et godt grunnlag for å etablere gode nøkkeltall for eiendomsforvaltningen. For å unngå særinnsamling av data gjennom egne skjemaer som skal fylles ut av kommunene, er det nødvendig med noen endringer i KOSTRAs kontoplan.

Det er i tillegg avgjørende at kostnadene ved den kommunale bygningsmassen kan relateres til byggeareal og brukere, og at data om de viktigste personellgruppene kan framskaffes. GAB-registret (Grunneiendom, Adresser, Bygninger) eies av Statens Kartverk og inneholder opplysninger om alle tinglyste eiendommer med gårds- og bruksnummer og en rekke kjennetegn knyttet til eiendommene. Arealopplysninger i GAB-registret gir i utgangspunktet et godt grunnlag for opplysninger om byggeareal til nøkkeltall om kommunale eiendommer. Et sentralt delprosjekt i KOSTRA er utnytting av registerdata i stedet for skjembasert personellrapportering. Utnytting av den registerbaserte sysselsettingsstatistikken i KOSTRA vil etter hvert som yrkesstandarden innarbeides i statistikken gi et godt grunnlag for opplysninger om sysselsatte personer og årsverk til nøkkeltall om den kommunale bygningsmassen.

Brukere av kommunale bygg og eiendommer vil det være aktuelt å hente fra tjenesterapporteringen i KOSTRA. Arbeidsgruppas anbefalinger kan kort oppsummeres slik;

a. Endringer i KOSTRAs kontoplan

- funksjonskontoplanen utvides med to nye funksjoner for infrastruktur, en for kultur- og idrettslokaler, og en for andre lokaler

- de nåværende artene 240 "Serviceavtaler og reparasjoner" og 260 "Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester" omdefineres noe slik at den førstnevnte forbeholdes tekniske tjenester/vaktmestertjenester, mens den andre forbeholdes renholdstjenester

- det defineres en nye art for "Lønn renhold"

- den nåværende art 230 "Vedlikehold, byggetjenester, nybygg" splittes i to arter for å synliggjøre vedlikehold/utvikling og skille denne fra nybygg og utvidelser til artene 231 "Vedlikehold/utvikling, byggtjenester" og art 232 "Nybygg, utvidelser og ombygging"

- data fra GAB - registret legges til rette for kommuner og fylkeskommuner slik at de kan oppdatere opplysningene i registret og data fra registret stilles vederlagsfritt til disposisjon for KOSTRA slik at alle nøkkeltallsopplysningene blir fritt tilgjengelige på SSBs

hjemmesider

- data fra personellregisterprosjektet i SSB vil - når yrkesstandarden er på plass - gi de grunnleggende data om bruk av arbeidskraft i den kommunale bygningsmassen som er nødvendig for å utarbeide relevante nøkkeltall og arbeidsgruppa mener det er uaktuelt å innhente data på eget skjema

Arbeidsgruppa anbefaler at arbeidet med nøkkeltall for kommunale eiendommer videreføres og at det legges vekt på å utarbeide nøkkeltall for fristilte virksomheter, både kommunale foretak - KF/FKF, interkommunale selskap - IKS og aksjeselskaper - AS.

1. Arbeidsgruppas mandat, oppnevning og sammensetning mv.

Bakgrunnen for opprettelsen av arbeidsgruppa var et møte mellom KRD, og FOBE - Forum for offentlige bygg og eiendommer (underavdeling av NKF - Norsk Kommunalteknisk Forening) som ble holdt den 30. november 2000. Møtet hadde to temaer, (i) ønske fra NKF/FOBE om endringer i KOSTRAs kontoplan og (ii) nærmere samarbeid om nøkkeltall om eiendomsforvaltning. Brev til KRD fra Norsk kommunalteknisk forening om "KOSTRA i forhold til bygg- og eiendomsforvaltningen i kommunene" datert 11. oktober 2000 lå til grunn for møtet.

KRD konkluderte møtet med at departementet ikke nå ønsket å ta initiativ til noen omfattende justeringer av kontoplanen, men at både KRD og NKF var positive til å opprette en arbeidsgruppe om temaet.

KRD oppsummerte møtet med følgende tilråding:

1. Det opprettes en arbeidsgruppe med oppgave å vurdere tilgjengelig statistikk og rapportering med sikte på å framskaffe relevante nøkkeltall om kommunal eiendomsforvaltning
2. Kostnadene ved arbeidsgruppen dekkes av KRD. Det avklares med SSB hvor sekretariatet bør ligge
3. Kommunal eiendomsforvaltning organiseres i stigende grad som kommunale foretak (KF). Håndteringen av eiendomsforvaltningen kan dermed være en pilot for prosjektet KOSTRA og fristilte virksomheter

Notatet fra KRD om opprettelsen av arbeidsgruppa er lagt til grunn som mandat for arbeidet

I tillegg er det på sin plass å vise til Rapport nr. 3/01 utarbeidet av ECON og Multiconsult AS om "Vedlikehold av kommunale bygninger". Rapporten var bestilt av TBU (det Tekniske BeregningsUtvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi). Rapporten viser bl.a. at det ut fra kontoplanen i KOSTRA ikke er mulig å komme fram til tilfredsstillende vedlikeholdsdata og rapporten danner et viktig grunnlag for arbeidet i gruppa.

Arbeidsgruppa har lagt til grunn at formålet er finne ut av hva som er nødvendig datatilfang for å legge grunnlaget for at det kan utarbeides nøkkeltall for kommunale bygninger om lag av samme type/samme detaljeringsgrad som FOBEs nøkkeltall utarbeidet på grunnlag av nettverksgruppens innsamling i 1996 - 1998. Det betyr at kostnadsstrukturen på arter og typer bygg må kunne beregnes og det er et mål å relatere kostnader til byggeareal og brukere.

Deltakere i Arbeidsgruppa for kommunal eiendomsforvaltning (ansvarlig for oppnevningen i parentes);

Arnold Askeland (FOBE), Molde kommune

Tore Justad(KS), Drammen kommune

Birgit Uhlen(KRD), KRD

Anne Britt Thorud (SSB), og Paal Sand (SSB), SSB

SSB har hatt ledelses- og sekretariatsansvar.

Arbeidsgruppa har avholdt fem møter i perioden 4. september 2001 til 18. juni 2002. På møtet 14. februar deltok i tillegg lederen for KOMTEK-gruppa i FOBE, Jan E. Clausen.

2. Dagens statistikkgrunnlag og rapporteringsordninger på området kom. eiendomsforvaltning

2.1. KOSTRA kontoplan, mangler og muligheter

Nedenfor vurderes bare kontoplanen for kommunene i KOSTRA

(i) Kontoplanen

Denne skiller mellom personrelaterte tjenester og infrastrukturtenester på følgende områder:

- Administrasjonslokaler - funksjon 130
- Skolelokaler og skyss - funksjon 222
- Førskolelokaler og skyss - funksjon 221
- Botilbud i institusjon - funksjon 261
- Botilbud utenfor institusjon - funksjon 262 til og med 2001
- Boligbygging/utleie/finansiering - funksjon 310 til og med 2001
- Kommunal disponerte boliger - funksjon 265 fra og med 2002

For disse områdene kan utgifter/inntekter fordeles etter en detaljert kontoplan. For driftsutgiftene grupperer disse seg på følgende hovedområder;

- Lønnsutgifter
- Sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon

Herav;

- Vedlikehold byggetjenester
- Materialer til vedlikehold
- Renhold - og vaskeritjenester
- Leie/leasing av transportmidler/maskiner
- Serviceavtaler og reparasjoner/konsulenttjenester
- Inventar og utstyr
- Avgifter, gebyrer, lisenser mv.
- Husleie, leie av lokaler og grunn
- Forsikringer, vaktjenester
- Energi
- Transport/drift av egne transportmidler
- Øvrige varer

- Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon
- Overføringer
- Avskrivninger

(ii) Kort vurdering av kontoplanen

Når en ser bort fra ulike måter å organisere den kommunale eiendomsforvaltning både innenfor forvaltningen og ved ulike former for oppretting av kommuneforetak, aksjeselskaper mv. samt de problemer som følger av at kommunene av andre grunner utgiftsfører kostnadene ulikt, åpner kontoplanen i KOSTRA for en omfattende og detaljert framstilling av den kommunale eiendomsmassen. Når en sammenholder opplysningene i det kommunale regnskapet med nøkkeltall som er utarbeidet av nettverksgrupper i FOBE og i KOMTEK-

rapporten fra november 1997, ser en at mange økonomidata kan hentes fra kommuneregnskapet. Kvaliteten vil i stor grad avhenge av hvor godt kommunene følger opp forskriftene og av hvor godt GKRS (Foreningen for god kommunal regnskapsskikk) og regnskapsgruppa i KOSTRA klarer å innføre standarder som kan etterleves uten for store problemer.

(iii) Mangler ved kontoplanen

For eiendomsmassen utover infrastrukturområdene nevnt ovenfor, registreres ikke utgifter/inntekter knyttet til infrastruktur særskilt. Grovt sagt knytter disse manglene seg til kulturområdet og tekniske tjenester. Selv om artskontoplanen i KOSTRA er detaljert, er det ikke mulig å utarbeide data som tilfredsstiller NS3454-standard - en standard som benyttes innenfor eiendomsforvaltning både i privat og i offentlig sektor. Spesielle problemer knytter seg til vedlikehold og driftskostnader samt spesifisering av sistnevnte på løpende drift og renhold.

2.2. Data fra GAB - registret

GAB- registret (Grunneiendom, Adresser, Bygninger) eies av Statens Kartverk og SSB utnytter registret både i den løpende statistikkproduksjon knyttet til bygninger og arealbruk mv., og til utvalgsundersøkelser og store tellinger som Folke- og boligtellingsen 2001. Grunnlaget for registret er opplysninger om alle tinglyste eiendommer med gårds- og bruksnummer og en rekke kjennetegn knyttet til eiendommene. Opplysninger om arealstørrelse, bygningsareal og eierskap eller hjemmelshaver (kommuner/fylkeskommuner) er av spesiell interesse i denne sammenheng i tillegg til næringskode. Det ligger imidlertid også inne opplysninger om bruk av eiendommene til bolig-, fritids-, næringseiendommer mv. SSB mottar for statistikkformål hvert kvartal oversikt over alle omsatte eiendommer, alle godkjente, igangsatte og fullførte bygninger. Bygningsareal finnes på alle bygninger bygget etter 1983 med brukbar kvalitet, mens en regner med at registret er dårligere oppdatert når det gjelder størrelse og kanskje særlig på bruk av areal. Bruk av areal vil være aktuelt for opplysninger om innleide eiendommer. Registret skal derfor i utgangspunktet inneholde alle relevante opplysninger om kommunale og fylkeskommunale bygninger og eiendommer. Registret spilte en sentral rolle i Folke- og boligtellingsen 2001, og det ble gjennomført en omfattende forbedring gjennom den nye bolig/leilighet- og adressedelen. Som for de fleste andre administrative registre, er bruken avgjørende for kvaliteten på data. Et hovedproblem med GAB- data er at kommunene må betale for bruken, men ikke for oppdatering/innlegg av nye data. Det er pr. i dag utarbeidet en riksdekkende GAB og en kommune GAB som kommuner kan laste ned på egne anlegg. Det kan alternativt betales et abonnement som gir grunnlag for eget bruk, eller det betales for engangsoppdrag. F.eks. kan det nevnes at SSB som har en avtale med Statens Kartverk (som er eier av registret) om uttak av data fra GAB, at det for uttak av data for fire kommuner påløp et gebyr på kr. 3.500,-.

2.3. Registerbasert personellrapportering

Et sentralt delprosjekt i KOSTRA er utnytting av registerdata i stedet for skjemabasert personellrapportering. Det er særlig for pleie- og helsepersonell det pr. dato innhentes omfattende og detaljerte skjemaopplysninger. For ansatte i skoleverket hentes data i det alt vesentlige fra det administrative registret for tjenestemenn i staten - STS - eid av staten. For andre områder av den kommunale forvaltning rapporteres det i KOSTRA ikke inn sysselsettingsdata, men PAI - Personell administrativt informasjonssystem - drevet og eid av Kommunenes Sentralforbund, utnyttes også i sysselsettingsstatistikken. (Primært brukes

registret i lønnsforhandlinger, men tas også i bruk i SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk). Ved utnytting av den registerbaserte sysselsettingsstatistikken i KOSTRA vil en derfor i tillegg til en forenkling av innrapporteringen ved at personellopplysningene på skjemaene faller bort/eller i det vesentlige faller bort, oppnå en helhetlig personellstatistikk for den samlede kommunale virksomheten og en fordeling på næring og tjenesteområder som registeropplysningene muliggjør. For kommunal eiendomsforvaltning er det ikke tidligere rapportert egne data over personell til løpende statistikkformål. Det finnes likevel data for enkelte år og kommuner, f.eks. i FOBEs rapporter fra nettverksgruppene.

Kvaliteten på data avhenger av kommunenes innrapportering til arbeidstakerregistret og det gjelder også for dette registret at bruken er avgjørende for kvaliteten. Et hovedproblem med registeropplysningene er at disse ikke er inndelt etter funksjonsområde ifølge kontoplanen i KOSTRA, men innrapportert fra kommunene etter tjenestested gitt organiseringen ifølge Enhetsregistret.

KRD har i kommuneproposisjon for 2 001 lagt opp til at kravene til personellrapportering fra kommunene til ulike registre skal samordnes. Nøkkelen til dette ligger i utarbeiding av en spesifisering med minstekrav for innholdet i de lokale lønns- og personellregistre slik at data som primært legges inn for å dekke lokale behov samtidig dekker de ulike registrenes behov og KOSTRAs behov.

Muligheter som i dag dekkes av registrenes opplysninger om personell i den kommunale eiendomsforvaltningen kort oppsummert;

Standard for næringsinndeling NACE , 75.140 Hjelpetjenester for offentlig virksomhet, omfatter eiendomsdrift, men offentlig personaladministrasjon og informasjonsvirksomhet ++ er også med her. Næringsinndelingen vil derfor være for omfattende for vårt formål.

Tjenestestedskodene i PAI som særlig er aktuelle;

- 1800 Administrasjonsbygninger hvor bl.a. renholdere og vaktmestere skal føres
- 4710 Trygdeboliger hvor personell med fast tilknytning til boligene som f.eks. vaktmester, skal føres, men ikke pleiepersonell
- 6000 Teknisk etat
- 6020 Bygningsvesen?
- 6700 Boligtiltak og forvaltning
- 6760 Eiendomsforvaltning
- 7300 Leiegårder hvor bl.a. leiegårder og hybelhus skal føres

Ved å kombinere opplysninger i næringsstandarden med opplysninger i PAI-registret kan det gis data for enkelte funksjoner som 130 "Administrasjonslokaler", 261 "Botilbud i institusjon" og 265 "Kommunalt disponerte boliger".

I PAI er det dessuten egne stillingskoder for bl.a. vaktmester, renholder, boligsjef og eiendoms-/utbyggingssjef. Gjennom innføring av yrkesstandarden i arbeidstakerregistret, vil stillinger/yrker i det kommunale området trolig være på plass i løpet av dette året. Dette vil spesielt gi nye og verdifulle data for funksjonene 221 "Førskolelokaler og skyss" og 222 "Skolelokaler og skyss" samt bedre data for funksjon 261 "Botilbud i institusjon".

2.4. Rapporter fra FOBEs nettverksgrupper, kort sammendrag

Sammenligning av nøkkeltall for eiendomsforvaltningen er en viktig del av FOBEs nettverksarbeid som i dag omfatter 195 kommuner i 26 nettverksgrupper. Nøkkeltallene baserer seg på manuell uttrekk av data og rapporteres på en felles regnearkmal. Siden datafangsten er manuell, er det få kommuner som gjør dette arbeidet årlig. De fleste kommunene har gjort datafangsten bare én gang de siste årene.

Nettverksgruppene utgir samlerapporter som distribueres internt i nettverksgruppene. Slike rapporter er grunnlaget for NKFs temahefte ”Nøkkeltall for kommunale bygninger” (2000). Temaheftet gjengir nøkkeltall fra 114 kommuner innsamlet i perioden 1996 – 1998.

NKF gav ut et tilsvarende temahefte i 1997 - ”Nøkkeltall for kommunal eiendomsdrift”. Temaheftet gjengir nøkkeltall fra 6 østlandskommuner – KOMTEK-gruppen - og det var finansiert gjennom offentlige programmer.

Siden disse rapportene baserer seg på manuell datafangst og lite enhetlige regnskaper i kommunene, er nøkkeltallene heftet med en viss usikkerhet.

3. Nærmere om noen problemer knyttet til bruk av KOSTRAs kontoplan

I brev fra NKF til KRD datert 11. oktober 2 000 peker foreningen på enkelte problemer med KOSTRAs kontoplan:

(i) Aktivisering av eiendom.

Avskrivninger i KOSTRA skal gi kostnadene ved å utnytte realkapital som bygninger, maskiner og annet kapitalutstyr av varig karakter. Det er gitt regler for avskrivningsmetode og kapitalarters levetid i forskriftene til KOSTRA. Det er historisk anskaffelsesverdi som skal legges til grunn for beregningen, og større utbedringer, ombygginger mv. . som medfører standardheving skal avskrives på samme måte. Dette er et nytt begrep for kommunene og det vil sikkert ta noe tid før dette finner sin form. Foreningen for god regnskapsskikk vil bidra til dette. Sammenligning av nøkkeltall mellom kommuner som følger kommuneregnskapet skal derfor være mulig. Sammenligning mellom kommuner og private eiendomsforvaltere og sammenligning mellom kommuner hvor eiendomsforvaltningen følger kommuneregnskapet og kommuner hvor eiendomsforvaltningen er lagt til et aksjeselskap, vil møte problemet med to ulike regnskapssystemer. Selv om det fins rådgivende regler for avskrivninger og verdsetting av realkapitalen i regnskapsloven, er det en betydelig frihet til å fastsette både avskrivningsnivå og avskrivningsmetode slik at sammenligning blir vanskelig. Det kan derfor være nødvendig å kreve at det for sammenligning med private eiendomsforvaltere stilles krav til dokumentasjon av avskrivningsgrunnlag og metode. En forutsetning for å kunne kreve dette er at kommunene rydder i egne rekker ved god dokumentasjon og standardisering av regelverket gjennom gode eksempler.

(ii) Håndtering av intern husleie i KOSTRA

Intern husleie har ingen plass i dagens KOSTRA-rapportering. Hovedregelen er at kostnader faktureres riktig funksjon mest mulig direkte, og at det bare unntaksvis og etter klare regler benyttes fordelingsregler etter at faktura for flere områder i første omgang dekkes samlet og deretter fordeles. En intern husleie er vel ment å dekke alle utgifter ved drift, vedlikehold, lønn og kapitalkostnader ved å utnytte kommunale bygninger og eiendom. Disse utgiftene bør da prinsipielt kunne framkomme av arts- og funksjonskontoplanen og skal primært belastes brukeren direkte, sekundært ved bruk av fordelingsnøkler mv. Ved utskilling av eiendomsforvaltningen i kommunalt foretak vil kostnadene som foretaket har med virksomheten bli dekket av kommunenes ulike virksomheter gjennom den bruk de gjør av eiendommene og framkomme som kommunens kjøp av tjenester fra eiendomsforetaket.

(iii) Standardisering av funksjon 190 Interne serviceenheter i forhold til NS3454 i Norsk Standard 3454 Livssyklus kostnader for byggverk. Prinsipper og struktur.

Denne funksjonen er ment å dekke et behov for kommuner som ønsker å føre en del felleskostnader samlet på en funksjon før kostnadene seinest ved avslutning av regnskapet fordeles fullt ut på de funksjonene som betjenes fra enheten. Det vil derfor ikke være noe tilbake på denne funksjonen ved årets slutt. Forslaget fra NKF vil ha betydelige virkninger for oppbygging og innretning av kontoplanen i KOSTRA.

3.1. Håndtering av kapitalkostnader og avskrivninger i KOSTRA - konsekvenser for nøkkeltall

a. Utgangspunktet for innføring av avskrivninger i KOSTRA var først og fremst å synliggjøre kostnadene med bruk av realkapital i det finansielt orienterte regnskapssystemet. Tidligere framkom bare investeringskostnadene gjennom nyinvesteringer og større påkostninger som begge ble ført i investeringsregnskapet (tidligere kapitalregnskapet). Dette medførte at interessen i kommunene i stor grad ble rettet mot investeringer i nybygg og finansiering av disse, og bare i mindre grad mot det å holde gamle bygninger mv. i god stand. En kan kanskje også si at oppgaven ble å reise midler til å foreta investeringer, mens oppgaven med å drive rasjonelt ble tillagt mindre vekt bl.a. av den enkle grunn at driftskostnadene ble undervurdert. Med avskrivninger i kommuneregnskapet er det imidlertid også ønskelig å dekke behovet for å kunne få en bedre kostnadssammenlikning med tilsvarende virksomhet i privat virksomhet. Det er for dette formålet av stor betydning at beregning av avskrivninger i det finansielt orienterte regnskapet og i resultatregnskapet er sammenlignbare.

Søkelyset gjennom innføring av avskrivninger i kommuneregnskapet er altså satt på:

- (i) bidra til en mer rasjonell drift i kommunene gjennom å synliggjøre bruk av realkapital
- (ii) få bedre oversikt over hvor stor del av realkapitalen kommunen har ansvaret for gjennom egen verdsetting av varige driftsmidler
- iii) bidra til en mer reell sammenlikning med privat sektor gjennom å synliggjøre tjenester av realkapitalen ved periodisering av investeringsutgiftene i realkapitalens levetid. Det kan i tillegg nevnes at avskrivninger også er knyttet til beregning av selvkost i VAR-sektoren.

b. Grunnlaget for de valg som er gjort i KOSTRA mht. bruk av historisk anskaffelsespris og levetider for ulike kapitalarter skulle bl. a. bidra til større sammenliknbarhet mellom det finansielt orienterte og det resultatorienterte regnskapet. Begge legger historisk kost til grunn, mens skatteregler kan ha innvirkning på private bedrifers avskrivninger - noe som ikke vil være aktuelt for kommunene. Det er dessuten slik at avskrivningsreglene i det resultatorienterte regnskapet gir rom for noen flere valg når det gjelder avskrivningsmetode (lineær avskrivning eller saldometoden f.eks.) og det er også vurderinger som må gjøres mht til hvilke innkjøp som skal aktiveres.

Det vises i denne sammenheng til forslag til standard om anskaffelseskost og opptakskost for balanseposter fra Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) der valg av brutto eller netto-metoden ved bestemmelse av avskrivningsgrunnlaget diskuteres. Spørsmålet er her om overføringer/inntekter fra staten til dekning av investeringer skal trekkes fra avskrivningsgrunnlaget eller ikke. Pr. dato trekkes dette fra ved beregning av avskrivninger i KOSTRA, og dette kan skape ulikheter mellom kommuneregnskapene og regnskapene fra private aktører. I høringsnotatet fra GKRS - tas det til orde for å bruke brutto-metoden med begrunnelse i at dette vil bedre sammenliknbarheten.

c. Kravene til avskrivninger i kommuneregnskapet er også utarbeidet slik at de skal være mest mulig forutsigbare og relativt håndterbare i praktisk bruk. Det er derfor en viktig oppgave for GKRS å utvikle gode standarder og godt veiledningsmateriell om hva som skal aktiviseres i kommunene, også gjennom eksempler. Gjenanskaffelseskostnader kommer i denne sammenheng dårlig ut. Dersom disse skulle legges til grunn vil det bli en betydelig oppgave for kommunene å foreta årlige omregninger av avskrivningsgrunnlaget.

Kalkulatoriske avskrivninger benyttes for å uttrykke hvilke verdier en bedrift må avsette for å kunne foreta en reinvestering eller gjenanskaffelse av driftsmidlene, og skal dermed bidra til at bedriften tjener inn det som er nødvendig for å fornye anleggsmidlene når deres levetid er utløpt. Kalkulatoriske avskrivninger er en del av bedriftens internregnskap og er ikke regulert gjennom lov eller forskrift. Det er på samme måte åpnet for at kommunene kan innføre kalkulatoriske avskrivninger i sitt internregnskap, men på frivillig basis.

Det betyr at det for brukerprisen for realkapital og kostnadsberegninger som skal legges til grunn for valg mellom ulike utbyggingsalternativer eller kjøp fra andre, privatisering av virksomheten mv., er de kalkulatoriske avskrivninger mer relevante. Det er ikke lagt opp til å innføre dette prinsippet som obligatorisk verken i det finansielt orienterte eller det resultatorienterte regnskapet. Så langt betyr dette at ved større utbygginger og/eller strategiske overveielser om organisering av eiendomsforvaltningen, er det behov for beregninger utover det regnskapet pr. dato kan gi.

Det har vært hevdet at brukerprisen på realkapital og gjenanskaffelseskostnader for anleggsmidler må legges til grunn for beregning av produktivitet, men det er viktig i denne sammenheng å poengtere at KOSTRA bruker begrepet "indikatorer" både om prioritering, dekningsgrader og produktivitet. Mao. er det slik at de nøkkeltall for produktivitet som utarbeides i KOSTRA, er indikatorer for produktiviteten - tanken er at innføring av ordinære avskrivninger i kommunene på en relativt enkel og oversiktlig måte skal gi et bedre uttrykk for de reelle kostnadene (framfor ikke å periodisere investeringene i hele dets løpetid).

3.2 . Artskontoplanen i KOSTRA i forhold til NS3454 - standarden

Kontoplan NS3454 "Livssyklusstander for byggverk - Prinsipper og struktur ", 2. utgave 2000 er vedlagt denne rapporten.

NS3454 er en felles standard for privat, kommunal og statlig sektor. Nøkkeltall (benchmarking) innen eiendomsforvaltning henviser til standarden. FOBEs nettverksgrupper baserer seg i hovedsak på denne standarden i sine nøkkeltallsrapporter, jfr pkt 2.4.

NS3454 beskriver hovedpostene:

- 1 Kapitalkostnader
- 2 Forvaltning
- 3 Drifts
- 4 Vedlikehold
- 5 Utviklingskostnader
- 7 Servicekostnader
- 8 Potensiale i eiendom

Hovedpostene 2-5 sammenfattes i begrepet **FDVU** (FDV i tidligere utgave av standarden). Hovedpostene er underdelt på et tosifret nivå.

Det er i dag lite samsvar mellom poster i NS3454 og KOSTRA-arter, både på én- og tosifret nivå av standarden. Dette innebærer at relevante nøkkeltall ikke kan trekkes direkte ut av kommuneregnskapet og det er arbeidskrevende å framstille kostnadstall manuelt til en standardisert form.

Det er urealistisk å tenke seg fullt samsvar mellom NS3454 og KOSTRA. Men med samsvar på et grovt nivå, kan den enkelte kommune etter eget ønske tilpasse seg standarden i sin interne kontoplan. Veiledning til KOSTRA kan bidra til at dette skjer enhetlig. Det er i dag vanskelig å gjøre slike tilpasninger fordi flere KOSTRA arter overlapper for mange av standardens poster.

Samordning på grovt nivå innebærer tilpasning til standarden på énsifret nivå, men det er også aktuelt å slå sammen hovedposter i standarden. Behovet for samordning på tosifret nivå gjelder først og fremst driftskostnader.

Samordning mot NS3454 på énsifret nivå

Det er prioritert å samordne KOSTRA til NS3454 for hovedpostene (prioritert rekkefølge):

- Driftskostnader
- Vedlikeholdskostnader og Utviklingskostnader slås sammen
- Kapitalkostnader og Potensiale i eiendom slås sammen
- Forvaltningskostnader

Servicekostnader er ikke tatt med i prioriteringen, fordi dette området ("Facilities Management") er under utvikling innen kommunal eiendomsforvaltning. Servicekostnader kan eventuelt prioriteres ved senere revisjoner av KOSTRA.

Samordning mot NS3454 på tosifret nivå

Samordning av KOSTRA til NS3454 på tosifret nivå er som nevnt bare prioritert for driftskostnader:

- Løpende drift
- Renhold
- Energi
- Vann og avløp
- Avfallshåndtering
- Vakt og sikring
- Utendørs
- Diverse

Samordning mot de tre første postene har høyest prioritet. Postene vann og avløp og avfallshåndtering kan ev slås sammen, slik de i praksis er i gjeldende KOSTRA.

Samordning mot NS3453 "Spesifikasjon av kostnader i byggeprosjekt"

NS3453 er et felles grunnlag for kalkyler, budsjett og regnskap i byggeprosjekt, og den er basis for nøkkeltall som bl.a. publiseres av Holteprosjekt og Byggfakta.

Tilpasning av kommunale regnskaper til NS3453 er en absolutt forutsetning for å kunne sammenligne byggekostnader med andre.

NS3453 har følgende kontoplan:

0	Ledig (marginer og reserver)
1	Felleskostnader
2	Bygning
3	VVS-installasjoner
4	Elkraftsinstallasjoner
6	Andre installasjoner
	Huskostnad (sum 1-6)
7	Utendørs arbeid
	Entreprenørkostnad (sum 1-7)
8	Generelle kostnader
	Byggekostnad (Sum 1-8)
9	Spesielle kostnader
	Prosjektkostnad (sum (0-9))

Forklaring

Felleskostnader:

Rigg, drift, entrepriseadministrasjon, hjelpearbeider etc.

Generelle kostnader:

Program, planlegging (arkitekt og konsulenter), administrasjon (prosjekt og byggeledelse etc.), bikostnader (kopiering, reiser etc.), gebyrer (byggesak etc) etc

Spesielle kostnader:

Inventar og utstyr, tomt, finans-kostnader, salgskostnader, merverdiavgift (inn og ut), investeringsavgift etc.

Kontoplanen i sin komplette form er kun relevant ved kalkulering. I regnskapet vil margin/reserver være inkludert i øvrige poster, og entreprenørkostnader kan bestå av konti for hver entreprenørkontrakt. Avhengig av entreprenørform, vil felleskostnader inngå i konto for hoved-, general- eller totalentreprenør. Det er vel bare ved entreprenørformen "delt entrepriser" at det er behov for en egen konto for felleskostnader. Se eksempel fra Molde kommune i vedlegg.

I kommuneregnskapet vil all postering og rapportering skje inkl. merverdiavgift. Konto for spesielle kostnader kan derfor ikke brukes slik standarden forutsetter.

KOSTRAs kontoplan skiller mellom arbeider i egen regi kontra arbeider med eksterne utførere. Bakgrunnen for denne delingen er statistikk som SSB tidligere innhentet på manuelle skjema og behovet for å få fram lønnskostnader ved egne investeringsarbeider. I praksis er det i kontoklasse 0 lite behov for å opprettholde et skille mellom arbeider i egen regi og arbeider med eksterne utførere. Dette fordi arbeider i egen regi først og fremst er knyttet til kontoklasse 1 (driftsregnskapet), men enkeltkommuner kan fortsatt selvstendig utføre egne investeringsarbeider.

Siden generelle og spesielle kostnader utgjør en vesentlig del av prosjektkostnaden, anslagsvis 15-25%, vil store deler av prosjektkostnaden fordeles på en rekke andre KOSTRA-arter enn entrepriserelaterte arter (samt lønn vedlikehold og materialer til arbeidsvirksomheten).

Finansieringen av eiendomskostnader følger ikke et fast mønster. Vedlikehold kan like gjerne bli budsjettet over drift som investering. Prosjektregnskapet må derfor, i likhet med driftsregnskapet, reflektere hovedpostene i NS3454.

3.3. Funksjonskontoplanen i KOSTRA i forhold til den samlede eiendomsforvaltningen i kommunen

Funksjonskontoplanen for kommunene skiller fra 2002 mellom personrelaterte tjenester og infrastruktur-tjenester relevant for den kommunale eiendomsforvaltningen på følgende områder:

- Administrasjonslokaler	- funksjon 130
- Skolelokaler og skyss	- funksjon 222
- Førskolelokaler og skyss	- funksjon 221
- Botilbud i institusjon	- funksjon 261
- Kommunalt disponerte boliger	- funksjon 265

For disse områdene kan utgifter/inntekter fordeles etter KOSTRAs detaljerte kontoplan. Den resterende del av bygningmassen lar seg ikke representere ved egne funksjoner. Grovt sagt knytter disse manglene seg til kulturområdet og tekniske tjenester. For eiendomsmassen utover infrastrukturområdene nevnt ovenfor, registreres ikke utgifter/inntekter knyttet til infrastruktur særskilt.

Funksjonskontoplanen for fylkeskommunene skiller fra 2002 mellom personrelaterte tjenester og infrastruktur-tjenester relevant for den kommunale eiendomsforvaltningen på følgende områder:

- Administrasjonslokaler	- funksjon 430
- Skolelokaler, forvaltning, skyss og internater	- funksjon 510

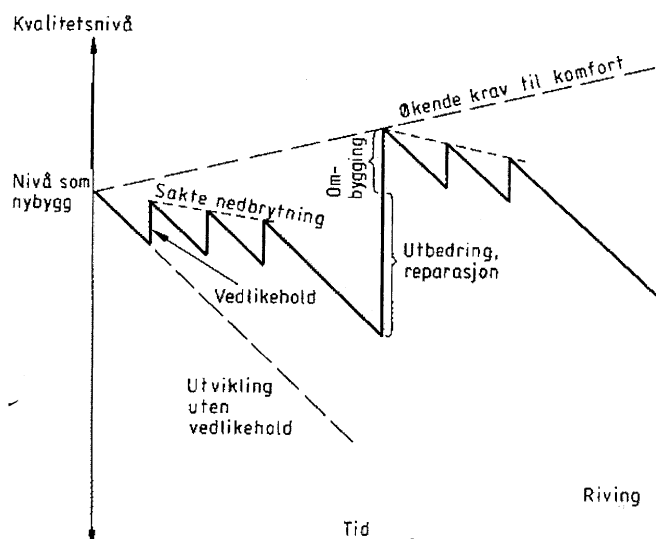
Grovt sagt knytter manglene ved funksjonskontoplanen for fylkeskommunene seg også til kulturområdet og tekniske tjenester.

3.4. Nærmere om håndtering av vedlikeholdsarbeid i KOSTRA

GKRS definerer vedlikehold i forhold til en beløpsgrense. En slik definisjon er ikke forankret i Norsk Standard og svært er fremmed i eiendomsforvaltningen.

Norsk Standard NS3454 definerer "vedlikeholdskostnader" som "kostnader som er nødvendige for å opprettholde byggverket på et fastsatt kvalitetsnivå og derved gjøre det mulig å bruke det til sitt tiltenkte formål innenfor en gitt brukstid. Utskifting av bygningsdeler/tekniske installasjoner med kortere levetid enn resten av byggverket er også definert som vedlikehold."

"Utviklingskostnader" er i følge den samme standarden "kostnader til utvikling av byggverket for å opprettholde dets verdi over tid i forhold til nye krav fra brukere, marked og myndigheter". "Løpende drift" (under hovedpost "driftskostnader") er "ikke planlagte arbeider som må utføres for å rette opp uforutsette skader eller mangler (som følge av hærverk, innbrudd, akutte skader e.l.)

Følgende figur er en god illustrasjon på livsløpet til en bygning (kilde Byggforsk).

Vedlikehold, kan altså ikke beskrives med en beløpsgrense, og det vil i praksis bli noe flytende grenser mellom "løpende drift", "vedlikeholdskostnader" og "utviklingskostnader". Et enkelt vedlikeholdstiltak som beløper seg til millioner er ikke uvanlig for store bygg.

KOSTRA må altså ta høyde for at "vedlikeholdskostnader" opptrer både i driftsregnskapet og investeringsregnskapet. anbefalinger om finansiering av vedlikehold kan være veiledende, men erfaringer fra eiendomsforvaltningen i kommunene tilsier at plassering av vedlikehold under drifts- eller investeringsregnskapet bør knyttes mer til eksempler enn til beløpsgrenser. Mens "utviklingskostnader" kan henvises til investeringsregnskapet må "løpende drift" være en driftskostnad.

4. Organisering av den kommunale eiendomsforvaltning - beregning av nøkkeltall for fristilte virksomheter

I KOMTEK- rapporten fra 1997: Prosjekt - Utvikling av kommunal eiendomsvirksomhet, gjennomgås ulike driftsmodeller for kommunal eiendomsforvaltning, fra sentralisert modell til desentralisert modell i kommunen til kommunal bedrift og aksjeselskap. Et hovedskille går her mellom eiendomsforvaltning integrert i den kommunale forvaltningen og mellom eiendomsforvaltning organisert som egen enhet, foretak eller selskap med eget regnskap. Det skal raskt tillegges at det selvsagt også er store ulikheter innen de to hovedområdene, f.eks. mellom sentral og desentral organisering i kommunene, og mellom kommuneforetak som følger kommunalt regnskapssystem og aksjeselskaper som følger regnskapsloven. Det er i tillegg slik at kommunene i enkelte tilfeller kan sette ut den samlede eiendomsforvaltningen, mens de i andre kommuner kan være visse deler av denne som organiseres i eget selskap. Et sentralt delprosjekt i KOSTRA er kartlegging og framtidig rapportering av den kommunale fristillingsaktiviteten. Et mål er her å sammenligne nøkkeltall mellom kommuner inkludert kommuneforetak og interkommunale foretak, mens en første gjennomgang har som mål å kartlegge enhetene og klarlegge rapporteringen fra disse. Enheter som rapporterer etter krav fra kommuneloven/lov om interkommunale selskap er; (i) institusjoner, (ii) bedrifter, (iii) interkommunalt samarbeid, (iv) kommuneforetak og (v) interkommunale selskap. Gjennom den nylig reviderte kommuneloven og lov om interkommunale selskap er det gjennomført en opprydding/standardisering av de ulike organisasjonsformene med overgangsordninger fram til 2004. En gjennomgang som nylig er gjort for rapporteringen for fjoråret viser at det er 37 kommunale foretak - KF- som enten er gruppert under næringskode for utvikling/salg eller utleie av fast eiendom samt eiendomsforvaltning eller er gruppert andre steder, men har et foretaksnavn som tilsier at de driver innenfor eiendomsforvaltning. For kommunale aksjeselskaper finnes det hele 82 slike enheter.

En kartlegging og kategorisering av fristilte enheter er et første og nødvendige skritt for å få til en enhetlig rapportering og etablering av nøkkeltall.

I Fristillingsprosjektet har en forsøkt å kople sammen særregnskap og kommuneregnskap til konsernregnskap. Målet har vært å sammenligne virksomheter i kommunene uavhengig av organisering, i første omgang ved å inkorporere KF/FKF samt § 11 og 27-enhetene - seinere er planen å ta med IKS, mens det til nå ikke har vært sagt noe om kommunale AS'er. Gjennom det arbeidet som har vært gjort er det dokumentert betydelige problemer siden kommunene fører regnskapene ulikt, og det blir ikke enkelt å "nulle"ut overføringer mellom enhetene; dvs. overføringer som er ført som utgifter for kommunen og som inntekter for

foretaket/særbedriften. Et særlig problem blir det å håndtere interkommunal virksomhet som i sin helhet drives av en kommune, men hvor kostnadene deles mellom deltakende kommuner etter en vedtatt kostnadsnøkkel. Mye av problemet skyldes at det er nødvendig med detaljkunnskap dersom SSB skal gjøre dette.

Det er imidlertid mulig å utnytte særregnskap til nøkkeltall som supplerer eksisterende nøkkeltall uten at det først er etablert konsern-regnskap

KOSTRA prioriterer nøkkeltall knyttet til følgende tre begreper;

(i). Prioritering - viser grovt sagt hvordan kommunenes frie inntekter fordeles på ulike formål.

Siden dette blir et nettobegrep, vil dette normalt fange opp virksomhetens nettobelastning uavhengig av organisering. I den grad kommunen må støtte driften i et kommunalt foretak eller får utbytte fra et kommunalt AS, kommer dette til uttrykk gjennom regnskapet gitt at periodiseringen er den samme og utgifter/inntekter posteres på riktig utgiftsområde i det kommunale regnskapet.

(ii). Dekningsgrader - viser tjenestetilbudet i forhold til ulike målgrupper for tilbudet. Dette er et rent tjenestetatistikkbegrep supplert med befolkningsdata og er i utgangspunktet uavhengig av regnskapet. Det er en utfordring i KOSTRA å sørge for at det samlede tjenestetilbudet til innbyggerne er dekket gjennom tjenestetatistikken. I den grad tjenester betraktes som en sentral del av det kommunale ansvar, er det en utfordring å innhente all relevant tjenestetatistikk på området - dette er pr. dato ikke alltid tilfellet.

(iii). Produktivitet/enhetskostnader - viser bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen. Det er her den sentrale utfordring i KOSTRA kommer, idet vi må sammenstille tjenstedata som tilbys av kommunen i forhold til kostnader kommunen har med egen virksomhet. Av denne grunn benyttes korrigerte brutto driftsutgifter. Dette er ikke alltid mulig siden det i noen tilfeller er slik at en betydelig del av kommunens utgifter er overføringer til private (dekning av kostnadene til barn i private fosterhjem og sosialstøtte), og noen ganger finnes ikke gode data for tjenesteproduksjon slik at de samlede kostnader pr. innbygger på området benyttes som indikator for hva innbyggerne får igjen målt i kroner.

(iv). Dersom alle sider omtalt ovenfor er på plass, trengs opplysninger om kommunenes organisering for å gi brukerne relevante sammenliknbare data. Kommunene kan da velge å sammenlikne seg med andre som har samme organisering/fristilling. Det er derfor en oppgave å kartlegge fristillingen (inkludert AS'er) - er allerede i stor grad utført - og tilordne de fristilte enhetene de riktige nøkkeltallsområdene i KOSTRA. På samme måte som for barnehager, kan dekningsgrader gis samlet for både kommunale og private barnehager. For andre områder kan denne spesifiseringen gjøres mer detaljert avhengig av organiseringen.

(v). Produktivitetstall for kommuner uten egen aktivitet vil ikke finnes (selvsagt), mens produktivitetstall på området for kommuner med ansvar for interkommunalt samarbeid med en eller flere andre kommuner vil kunne lages for den samlede virksomheten i kommunen med ansvar for det interkommunale ansvaret. Mao. er det nødvendig å kartlegge den samlede tjenesteproduksjonen på området for å få relevante dekningsgrader. Sammen med kunnskap om all fristilt virksomhet vil dette gi relevante tilleggsopplysninger om produktivitetsindikatorer på området.

For de fristilte enheter som styres av det kommunale lovverket er det videre slik at det kan offentliggjøres regnskap og tjenstedata om den enkelte virksomhet. Det en naturlig utvidelse

å beregne produktivitetsindikatorer for kommunale foretak mv. Dette krever at tjenstedata tilordnes de enkelte foretak/virksomheter. I den grad dette gjelder klart definerte enheter som for barnehager i dag, skulle dette være greitt. For andre områder vil dette bli vesentlig vanskeligere.

For selskaper hvor det samme lovgrunnlaget som for kommuner ikke kan påberopes ved innhenting/publisering av data, vil det være mulig å presentere produktivitetsindikatorer for selskapene (f.eks. AS'er) samlet. Det må være minst tre enheter innenfor et nøkkeltallsområde i KOSTRA, og i tillegg til regnskapstall trengs tjenesterapportering fra disse enhetene. Et eksempel ville være innenfor avfallshåndtering hvor korrigerte brutto driftsutgifter fra regnskapet (tilordnet på beste måte fra det resultatorienterte regnskapet) fra minst tre AS'er settes i forhold til antall avfallsfraksjoner eller husholdninger. Et gjennomsnitt ville her - som ellers - selvsagt dekke over faktiske ulikheter i tjenestetilbudet så vel som feil i rapporteringen.

For fristilte enheter innenfor eiendomsforvaltning er målet å normere kostnadene til brutto areal (brutto bruksareal rapporteres i GAB) og til antall brukere av arealene. I tillegg til de vanlige indikatorene i KOSTRA, kan regnskapene for kommuneforetak gi kostnadsprofiler for de ulike funksjonene som er relevante for eiendomsforvaltning (jamfør kapittel 5 nedenfor) siden foretakene skal rapportere på riktig funksjon og art.

5. Sammenligning av nøkkeltall for utvalgte KOSTRA - kommuner

Ved utgangspunkt i driftsregnskapet for år 2000 er det hentet ut data for fire utvalgte kommuner som leverte KOSTRA-regnskap dette året. Dette er kommunene Sarpsborg, Asker, Skedsmo og Molde. De tre førstnevnte deltok i prosjektet NKF/FOBE gjennomførte i et utvalg kommuner i 1996/97 for å utarbeide en modell for effektivisering av eiendomsvirksomheten og er dokumentert i KOMTEK-rapporten fra november 1997, mens Molde kommune er tatt med siden de også deltok i KOSTRA dette året og er representert i arbeidsgruppa. Fra driftsregnskapet hvor artene er fordelt på funksjoner med infrastruktur relevant for eiendomsforvaltning, er det utarbeidet kostnadsprofiler. Tallene er gitt i 1000 kroner og i prosent av Brutto driftsutgifter for Sarpsborg, Asker, Skedsmo og Molde for funksjonene;

- 1 130 Administrasjonslokaler
- 1 221 Førskolelokaler og skyss
- 1 222 Skolelokaler og skyss
- 1 261 Botilbud i institusjon
- 1 262 Botilbud utenfor institusjon
- 1 310 Boligbygging/utleie/finansiering

Noen kommentarer til vedlagte regneark:

- a. Slik det er idag kan ikke KOSTRA skille ut eget renholdsarbeid og heller ikke egen administrasjon. Det er også andre poster som ikke lar seg gjenfinne. Imidlertid er artsinndelingen i KOSTRA ganske omfangsrik og driftsutgiftene kan nøye spesifiseres.
- b. Vedlikeholdsarbeidene vil slik de pr. dato håndteres og defineres innenfor eiendomsforvaltningen - (se også omtale i andre kapitler i denne rapporten) - være både innenfor drifts- og investeringsregnskapet. Et godt samlet bilde av denne aktiviteten kan

derfor bare gis ved å trekke inn investeringsregnskapet og avskrivninger av vedlikeholdskostnader som skal aktiveres .

c. De vedlagte regnskapstall viser betydelige ulikheter mellom kommunene. Spesielt skiller Asker seg ut med en betydelig husleie for de fleste områdene, og det skyldes at kommunen enten har satt virksomhet ut til andre og/eller leier tilbake lokaler fra egne foretak. For både Molde og Skedsmo som har ført avskrivninger, vises kapitalkostnader som en betydelig utgiftspost (Sarpsborg har ikke ført avskrivninger). Forøvrig er vedlikehold og energi de viktigste utgiftspostene utover lønnskostnader.

d. Oversikten fra summen av de funksjonene som er presentert i regnearkene i forhold til samlede driftskostnader, viser også at vedlikeholdsutgifter for enkeltkommuner i betydelig grad er ført på andre utgiftsbærere enn de spesifiserte. Det betyr at ikke all relevant bygningsmasse blir representert gjennom de infrastrukturbaserte funksjonene i KOSTRA. Det er nærliggende å tro at dette i første rekke gjelder kultur/idrettsbygg og tekniske bygg som vannverk, avløp, avfall samt andre tekniske tjenester. Dette bildet avspeiles til dels også for avskrivninger og energikostnader

e. Organisering av eiendomsforvaltningen i kommunene er under stadig endring, og fristillingsprosjektet har gitt en foreløpig kartlegging av de kommunale foretakene og den interkommunale virksomheten. Det gjenstår noe når det gjelder kommunale AS'er. Rapportering også fra disse vil gi et nødvendig supplement til den rene kommunale virksomheten. Det er et klart behov for en samlet kartlegging av virksomheter innenfor de sentrale kommunale områdene uansett hvilken organisering det gjelder - først da er det mulig å gi samletall for dekningsgrad mm. Det kan også utarbeides egne indikatorer for fristilte virksomheter.

6. Forslag til endringer som gir grunnlag for nøkkeltall om den kommunale bygningsmassen

6.1. Forslag til endringer i KOSTRA's kontoplan for 2003

Med dette forslaget vil alle eiendommene føres på egne infrastrukturfunksjoner i KOSTRA. Det kan da tas ut informasjon om alle utgifts- og inntektsarter på kommunens eiendommer (f.eks. sum vedlikehold for kommunens bygninger)

Forslag til endringer av funksjoner; endringer markert med uthevet og overstreket uthevet skrift;

Kommuner

130	Administrasjonslokaler
221	Førskolelokaler og skys
222	Skolelokaler og skys
261	Botilbud i institusjon
265	Kommunalt disponerte boliger
ny	Kultur- og idrettslokaler
ny	Andre lokaler

Fylkeskommuner

430	Administrasjonslokaler
-----	------------------------

510 Skolelokaler, forvaltning, ~~skyss~~-og internater
ny **Kultur- og idrettslokaler**
ny **Andre lokaler**

Det foreslås å ta ut skyss fra de spesifiserte funksjonene siden dette er en virksomhet som ikke passer inn sammen med infrastruktur og definitivt ikke har noe med eiendomsforvaltning å gjøre. Skyss bør plasseres på de ordinære funksjonene for tjenestetilbud som undervisning til barn og unge. Det er dessuten slik at skyss hører hjemme under art 170 Transportutgifter og drift av egne transportmidler, og kan ikke i sin helhet identifiseres under eiendomsforvaltning siden det der ordinært vil være en viss aktivitet knyttet til egentransport. Under undervisning antas denne delen å være neglisjerbar.¹

Opprettelsen av egne KOSTRA-funksjoner for lokaler, vil skille eiendomskostnader fra alle andre kostnader. Eiendomsforvaltningen kan dermed dele KOSTRA-arter med andre KOSTRA-funksjoner, og legge egne definisjoner til grunn for bruken. Behovet for endringer av KOSTRA-arter blir dermed begrenset.

¹ Det er uenighet i arbeidsgruppa på dette punktet idet enkelte foretrekker å opprettholde skyss sammen med infrastrukturfunksjonene som i dag for å rendyrke tjenestene

Forslag til endringer av KOSTRA-arter.

Kontoklasse 1, driftsregnskapet

Endringer markert med **uthevet** og ~~overstreket~~ ~~uthevet~~ skrift

Driftskostnader

NS3454	KOSTRA		Lokale tilpasninger
	Art	Definisjon i kombinasjon med funksjon for lokaler	
31 Løpende drift	010-050 Lønn(eks. lønn renhold) 080- 099 Sos. utgifter	Lønn teknisk drifts-personell (vaktmester) mm.	
	240 Serviceavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester mm.	Diverse kostnader, f.eks. serviceavtaler, kjøp av vaktmestertjenester, driftsmateriell, vedlikeholdsmateriell (til driften) etc.	Konti for arbeidstøy, materialer, serviceavtaler, VVS-materiell (filtre etc.), elektromateriell (sikringer, lyskilder etc.)
32 Renhold	Nye Lønn renhold	Lønn renholdspersonell	
	120 Annet forbruksmateriell/råvarer og tjenester	Renholdsmateriell (renholdsmidler, utstyr osv.)	Konti for utstyr, verktøy, arbeidstøy, renholdsmidler etc.
	260 Renhold og vaskeri og vaktmester -tjenester	Kjøp av renholdstjenester og vaskeritjenester (gardiner)	Konti for renholdstjenester, vindusvask, gardinvask etc.
33 Energi	180 Energi	Iht. NS3454	Konti for brensel, strøm osv.
34 Vann og avløp	195 Avgifter og gebyrer	Iht. NS3454. Ikke bare gebyrer	Konti for vann og avløp, renovasjon
35 Avfallshåndtering			
36 Vakt og sikring	185 Forsikringer og utgifter til vakt og sikring	Iht. NS3454	
39 Diverse	090 Pensjon 099 Arbeidsgiv.avgift 100 Kontormateriell 130 Post, bank, telefon 140 Annonse 150 Opplæring, kurs 160 Reise og diett 170 Transportmidler	Oppsamling av rest iht NS3454 (énsifret nivå). Samordning med NS3454 på tosifret nivå blir altså bare tilnærmet riktig. Disse KOSTRA-	Som en ønsker

NS3454	KOSTRA		Lokale tilpasninger
	Art	Definisjon i kombinasjon med funksjon for lokaler	
	osv.	postene vil også fortelle mye og kan splittes videre opp.	

Artskontoplanen i KOSTRA er kort oppsummert foreslått endret på følgende punkter:

- Nåværende art 240 endres ved å legge til "vaktmestertjenester" fra art 260. For funksjoner knyttet til eiendomsforvaltning i KOSTRA gis det i forskriftene - eller i veiledningen til denne - spesifikasjoner om hvilke utgifter som skal føres på disse artene. Det samme gjelder art 120 "Annet forbruksmateriell..." som for disse funksjonene benyttes til renholdsmateriell som ikke naturlig kan plasseres på øvrige KOSTRA-arter
- Nåværende art 260 endres som følge av flyttingen av vaktmestertjenester til art 240 slik at denne arten vil inneholde renholdstjenester. Vaskeri er også knyttet til denne arten, men denne vil ikke være i bruk under eiendomsfunksjonene
- Det spesifiseres en ny art "Lønn renhold". Dette gir grunnlag for den sentrale tilpasningen til NS3454-standarden ved å skille renhold fra løpende drift.

Når det spesielt gjelder lønn for renhold vil den nye arten få mange likhetstrekk med den nåværende arten "Lønn vedlikehold". En slik spesifisering strider mot prinsippene i KOSTRA, men innføringen av en ny slik art må veies opp mot fordelene dette gir ved å hente ut sentral informasjon direkte fra regnskapet. Lønn for renhold vil bare være aktuelt for de spesifiserte infrastrukturefunksjonene knyttet til kommunal eiendom - dette kan anføres i forskriftene.

Vedlikehold

NS3453	NS3454	KOSTRA-art	Kommentarer
Entreprenskostnader	Vedlikeholdskostnader	070 Lønn vedlikehold 250 Materialer til vedlikehold Ny 231 Vedlikehold/utvikling byggtjenester	Vedlikehold og utvikling Alt arbeid i egen regi vil havne på art 070 og 250. eller ny art 231

- For definisjon av - Ny art 231 "Vedlikehold/utvikling byggtjenester" - se nedenfor under "Kontoklasse 0"

I KOSTRA's driftsregnskap inngår *driftskostnader* pluss *vedlikeholdskostnader* som ikke skal aktiveres, slik disse er definert ifølge NS-standarden. De øvrige vedlikeholdskostnadene som aktiveres, føres under investeringsregnskapet i KOSTRA.

KOSTRA må altså ta høyde for at "vedlikeholdskostnader" opptrer både i driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Anbefalinger om finansiering av vedlikehold kan være veiledende, men erfaringer fra eiendomsforvaltningen i kommunene tilsier at plassering av vedlikehold under drifts- eller investeringsregnskapet bør knyttes mer til eksempler enn til beløpsgrenser. Det betyr at planlagte vedlikeholdsarbeider som tar sikte på å opprettholde byggverket på et fastsatt kvalitetsnivå slik at det kan fylle sitt tiltenkte formål, defineres som investeringer og skal aktiveres, mens nødvendig vedlikehold som mer typisk vil være "ikke planlagte"

arbeider for å rette på uforutsette mangler, skader mv. for å sikre at bygget kan betjene eksisterende eller nye brukere på en tilfredsstillende måte plasseres under driftsregnskapet.

Forslag til endringer av KOSTRA-arter.

Kontoklasse 0, investeringsregnskapet

Endringer markert med **uthevet** og ~~overstreket uthevet~~ skrift

NS3453	NS3454	KOSTRA-art	Kommentarer
Entreprisekostnader	Vedlikeholdskostnader	070 Lønn vedlikehold 250 Materialer til vedlikehold	Vedlikehold og utvikling Alt arbeid i egen regi vil havne på art 070, 250 og 231.
	Utviklingskostnader	231 Vedlikehold/utvikling byggtjenester	
		232 Nybygg, utvidelser og ombygging	
Generelle kostnader – Program – Prosjektering – Administrasjon – Bikostnader – Forsikringer, gebyrer – Diverse		140 Annonse, reklame, informasjon 160 Utgifter og godtgj. til reiser, diett..... 185 Forsikringer og utgifter til vakthold og sikring 195 Avgifter, gebyrer, lisenser og lignende 270 Konsulenttjenester	Når visse arter brukes mot funksjon for lokaler, defineres bruken av dem i forhold til NS3453. Andre arter kan være aktuelle, men det er viktig at en bruker et fast sett KOSTRA-arter Det er en feilkilde at generelle og spesielle kostnader også vil dekke vedlikehold og utvikling.
Spesielle kostnader – Inventar og utstyr – Tomt – Finanskostnader – Salgskostnader – (noen ikke relevante) – Diverse		200 Inventar og utstyr 280 Grunnerverv	Finanskostnader og salgskostnader fanges ikke opp, men dette er ikke noe stort problem
Annet		285 Kjøp av eksisterende bygg/anlegg 660 Salg av fast eiendom	

For hovedtyngden av investeringer i kommunene vil entrepriser - en eller flere - for hvert bygge/ombygningsprosjekt være det vanlige. I den nåværende KOSTRA-kontoplanen har den mest aktuelle arten for føring av slike utgifter vært art 230 "Vedlikehold, byggtjenester, nybygg". I praksis har hele entreprisen ofte vært ført på denne arten. I tillegg kommer eventuelle egne utviklings/investeringsarbeider.

- Den viktigste endringen i kontoplanen er at art 230 splittes i to arter for å synliggjøre vedlikehold/utvikling fra nybygg. Art 231 "Vedlikehold/utvikling, byggtjenester" vil dekke summen av vedlikehold og utviklingskostnader ifølge NS3454 - standarden, mens art 232 "Nybygg, utvidelser og ombygging" vil dekke kapitalkostnader og potensiale i eiendom ifølge

samme standard. Behovet for delingen henger igjen sammen med nødvendigheten av å klargjøre vedlikeholdskostnadenes plass under investeringsregnskapet og dermed de samlede vedlikeholdskostnadene. Utviklingskostnader kan knyttes opp til planlagte tiltak for å opprettholde byggverkets verdi i forhold til nye krav fra brukere, omgivelsene og myndighetene.

Generelle og spesielle kostnader utgjør erfaringsmessig en vesentlig del av de samlede prosjektkostnadene ved ny-investeringer, anslagsvis 15-25%. Denne delen av prosjektkostnadene må fordeles på en rekke andre KOSTRA-arter enn entrepriserelaterte arter.

I det skisserte forslaget ovenfor kommer dette fram gjennom spesifisering av noen utvalgte KOSTRA-arter tilknyttet generelle og spesielle kostnader. Forskrifter til kontoplanen og veiledningen til denne bør så langt råd er gi føringer på hvordan og hvor de ulike utgiftstypene skal føres og hvilke arter som er mest relevante

Med de endringene som er angitt over, vil en kunne hente ut informasjon om vedlikeholdsutgifter (artene 070 Lønn vedlikehold, 231 Vedlikehold/utvikling , byggetjenester og 250 Materialer til vedlikehold) og skille disse fra driftskostnadene tilnærmet slik det defineres ifølge NS-standard (gitt at vedlikeholdskostnader og utviklingskostnader er slått sammen) ved hjelp av kommuneregnskapet. Driftskostnadene kan videre splittes opp i hovedkomponentene løpende drift (010 - 050 Lønn og 240 Serviceavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester mm.), renholdsutgifter (ny art Lønn renhold, 260 Renhold og vaskeritjenester og 120 Annet forbruksmateriell/råvarer og tjenester), energi, vann - avløp og avfallshåndtering, vakt og sikring samt diverse for nøkkeltallsrepresentasjon. Dette er områder det knytter seg stor interesse til. Dersom det ikke blir aktuelt å opprette en ny art for "Lønn renhold", kan nøkkeltallene for NS-standardens punkter for løpende drift og renhold som en tilnærming til de faktiske data beregnes med utgangspunkt i registerbasert personellregistrering hvor grunnlaget for å skille ut renholdere og teknisk personale/vaktmestere regnes som gode.

NS-standardens summert for "Kapitalkostnader og Potensiale i eiendom" kan videre hentes ut fra investeringsregnskapet i KOSTRA (eksklusiv kostnader knyttet til utendørskostnader som ikke kan gjenfinnes i KOSTRA ved dette framlegget).

Skillet mellom vedlikeholdskostnader som skal føres i driftsregnskapet i KOSTRA og ikke aktiveres og vedlikeholdskostnader som skal føres i investeringsregnskapet i KOSTRA og følgelig skal aktiveres, trenger som nevnt nærmere spesifisering i forskriftene gjerne med eksempler i veiledningen for hvilke typer kostnader som skal føres hvor. Det er imidlertid viktig å framheve at kostnadene ved begge føringsmåter vil gjenfinnes i KOSTRAs driftsregnskap, enten ved direkte føring av driftskostnader det året vedlikeholdskostnadene påløper, eller som avskrivninger av vedlikeholdsbeløpet i kapitalartens levetid.

Nærmere om håndtering av intern husleie og bruk av funksjon 190 "Interne serviceenheter"

Arbeidsgruppen har drøftet problemet med utskilling av kommunale virksomheter og internt kjøp/salg som følge av dette. Ved en organisasjonsmodell der eiendomsforvaltningen i kommunen er organisert som en enhet i kommunen vil bruk av funksjon 190 med fordeling via art 690 til riktig byggfunksjon være det mest vanlige. I disse tilfellene har KOSTRA åpnet for at fordelingen kan skje ved bruk av art 190 " Leie av lokaler og grunn" på den enkelte byggfunksjon selv om kostnadsføring på "riktige" arter er den anbefalte løsningen. Ved bruk

av art 190 vil en miste informasjon om hva som er vedlikehold, renholdsutgifter og andre driftsutgifter på de enkelte byggfunksjonene. Et sentral siktemål med å utarbeide nøkkeltall for kommunale eiendommer er nettopp å få fram utgifter til renhold og vedlikehold mv., og arbeidsgruppa kan derfor ikke anbefale en løsning med fordeling via funksjon 190 og bruk av art 190 ved kostnadsføring på de enkelte utgiftsområder. De aktuelle renholds- og vedlikeholdsarter mv. må benyttes ved fordeling til byggfunksjonene.

6.2. Andre forslag

- Utnytting av GAB- registret. Data fra dette registret hentes inn som eksterne data i KOSTRA og inngår i utarbeiding av relevante nøkkeltall for bygningsmassen og drift av denne.

Det er behov for å oppdatere opplysningene om de kommunale bygg og eiendommer i GAB-registret. Opplysningene om kommuner og fylkeskommuner bør derfor tilrettelegges på en brukervennlig måte og gjøres tilgjengelig for oppgavegiverne som et ledd i å utvide KOSTRA - rapporteringen med relevante nøkkeltall om kommunale eiendommer. Ved at kommuner/fylkeskommuner enkelt kan se hva som ligger inne av arealer samlet for ulike typer av bygg og for alle enkeltbygninger, gis det et incitament for oppretting. For effektiv bruk at arealdata er det av særlig betydning at kommuner/fylkeskommuner ser kritisk gjennom bygningsareal, byggeår (også for utvidelser, påbygg) og næringskode. For sistnevnte er det helt nødvendig at to-sifret næringskode påføres for alle bygg (Standard for næringsgruppering - SSB 1994). For de enkelte funksjonene i KOSTRA vil det være nødvendig å gå helt ned på fem-sifret nivå i næringsstandarden for å sikre fullstendig samsvar.

Arbeidsgruppa ser det som svært lite aktuelt å hente disse dataene inn på eget skjema og anbefaler ikke skjemainnhenting. Det er en mye bedre løsning å utnytte allerede eksisterende registerløsninger. Ved å stille data fra GAB vederlagsfritt til disposisjon for KOSTRA, vil også alle nøkkeltallsopplysningene være fritt tilgjengelig på SSBs hjemmesider

- Utnytting av personellregistret. Det er særlig relevant for eiendomsforvaltningen å skille mellom renhold og teknisk drift/vaktmester som de to store utgiftspostene knyttet til lønn. Disse personellopplysningene kan utnyttes som en foreløpig beregning eller som et supplement til egen art for "Lønn, renhold" ved å la nøkkeltallene for NS-standardens punkter for løpende drift og renhold beregnes med utgangspunkt i registerbasert personellregistrering hvor grunnlaget for å skille ut renholdere og teknisk personale/vaktmestere regnes som gode. En forutsetning for et slikt opplegg er imidlertid at yrkesstandarden kommer på plass. Dette vil gi ny og nyttig informasjon siden vi påregner at renholdspersonale og driftspersonell/vaktmester mv. da vil komme fram i registret. Andre typer arbeidskraft som prosjekt- og byggeleder mv. anses fortsatt som vanskelige å fordele på riktige utgiftssteder. Arbeidsgruppa anser det som uaktuelt å innhente personelldata på eget skjema, og vil ikke anbefale det. Det er en klart bedre løsning å gjennomføre personellregisterprosjektet. Mange svakheter og mangler i registret bør kunne rettes opp gjennom bruk av data oppstramming av rutiner for oppdatering og utnytting av lokale administrative data for lønns- og personalopplysninger i tråd med KRDs opplegg i kommuneproposisjonene for 2 001.

7. Videre arbeid

Arbeidsgruppa mener det kan være nyttig med et oppsummeringsmøte til høsten etter at vedtakene om kontoplanen for 2 003 er fattet. Noe avhengig av utfallet av nevnte behandling ser vi foran oss følgende oppgaver;

- utarbeide faktaark og nøkkeltall for kommunal eiendomsforvaltning
- arbeid videre med samordning mellom kontoplanen i KOSTRA og NS3454-standarden
- utarbeide forslag til nøkkeltall og andre indikatorer for kommunale foretak/Aser og se regnskapene for de fristilte enhetene og kommunene i sammenheng - konserntenkning
- ta i bruk eksterne data fra GAB- registret og Personellregister- prosjektet

Det er dessuten et økende behov for metoder som synliggjør realverdiene i kommuneregnskapet på en bedre måte enn gjennom historisk anskaffelseskost og avskrivninger slik det er lagt opp til i regnskapsføringen både i det resultatorienterte og i det finansielt orienterte regnskapet . Dette er aktualisert i forbindelse med sammenlikning mellom drift i kommunal regi og drift i privat regi og vurderinger i forbindelse med å konkurranseutsette virksomhet. En korrekt regnskapsbalanse skal reflektere eiendomsmassens reelle verdier, også forfall og forbedringer og gjenanskaffelsesverdi er et relevant begrep i denne sammenheng. Arbeidsgruppa ser derfor også for seg følgende oppgave;

- vurdere opplegg og metoder for å beregne den kommunale eiendomsmassen reelle verdier til bruk ved større utbygginger eller omorganiseringer av kommunal eiendomsforvaltning

Vedlegg til avsnitt 3.2. Artskontoplanen i KOSTRA i forhold til NS3454 - standarden

Kontoplan NS3454

NS3454 "Livsykluskostnader for byggverk – Prinsipper og struktur" (2. utgave 2000).

STANDARDPOSTER						TILLEGGSPOSTER		
BYGG- OG EIENDOMSFORVALTNING								
FM - Facility Management								
FDVU								
10 Kapital- kostnader	20 Forvaltnings- kostnader	30 Drifts- kostnader	40 Vedlikeholds- kostnader	50 Utviklings- kostnader	60 (Ledig)	70 Service/Støtte- kostnad til kjerne- virksomheten	80 Potensiale i eiendom	90 (Ledig)

NS3454. Kontoplan på énsifret nivå (hovedposter).
Skjematisk framstilling av de ulike begrepene.

10 Kapital- kostnader	20 Forvaltnings- kostnader	30 Drifts- kostnader	40 Vedlikehold kostnader	50 Utviklings- kostnader	70 Service/ støttekostn.	80 Potensiale
11 Prosjekt kostnader ekskl. tomt	21 Skatter og avgifter	31 Løpende drift (bl.a. vaktmester)	41 Planlagt vedlikehold	51 Løpende ombygging	71 Administrativ kontorledelse	81 Ombygging
12 Tomteverdi/ festeverdi	22 Forsikringer	32 Renhold	42 Utskiftinger	52 Offentlige krav og pålegg	72 Sentralbord/ resepsjons- tjeneste	82 Påbygg/ Tilbygg
13 Restkostnad	23 Administrasjon	33 Energi		53 Oppgradering	73 Kantine/ catering- tjeneste	
		34 Vann og avløp			74 Møbler og inventar	
		35 Avfalls- håndtering			75 Flytting/ rokkering arbeidsplass.	
		36 Vakt og sikring			76 Tele- og IT- tjenester	
		37 Utendørs	47 Utendørs	57 Utendørs	77 Post- og budtjeneste	87 Utendørs
					78 Rekvisita- og kopierings- tjeneste	
19 Diverse	29 Diverse	39 Diverse	49 Diverse	59 Diverse	79 Diverse	89 Diverse

NS3454. Kontoplan på tosfret nivå

Arter i byggeregnskapet

32361 Riggkostnader
32362 Bygningsentreprise
32363 Graving / grunnarbeider
32364 Utomhusarbeider
32365 Malerarbeider
32366 Blikkenslager
32367 Taktekking

32371 Varme /sanitær
32372 Ventilasjon
32373 Kjøling

32381 El-installasjon
32382 Tele- data
32383 Heis

32261 Kjøkken-, vaskeriutstyr m.m.

32391 Diverse entreprisekostnader

Generelle kostnader

32701 Prosjektering. Prosjekteringsledelse
32702 Prosjekt- og byggeledelse
32703 Byggherreadministrasjon (egne timer)
32704 Kopiering
31299 Andre utgifter (reise-/diett, gebyr, annonse-
utgifter etc.)

Spesielle kostnader

32001 Inventar og utstyr, entreprise
32002 Inventar og utstyr, bruker
32801 Kjøp av tomt
35001 Byggelånsrenter

Vedlegg til avsnitt 5. Sammenligning av nøkkeltall for utvalgte KOSTRA-kommuner

Tabell for utvalgte kommuner,
funksjoner og aggregerte arter
på data for 2000.
0105 Sarpsborg

	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-710	2 464	1 497	16 834	2 718	2 009	697	26 219	707 876
2. Sosiale utgifter (090-099)	742	386	4 354	686	482	171	6 821	174 145
3. Vedlikehold (070+230+250)	1 018	1 120	5 144	1 257	1 342	4	9 885	63 914
4. Husleieutgifter (190)	0	343	4	0	4	0	351	9 511
5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	3	11	185	3	28	0	230	283
6. Energi (180)	1 255	610	5 977	1 261	788	3	9 894	29 828
7. Transportutgifter (170)	26	194	6 831	19	24	0	7 094	16 744
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	274	233	1 680	696	842	19	3 744	17 336
9. Inventar, utstyr (200)	192	47	670	279	136	1	1 325	13 430
10. Diverse varer ((100- 165)+209))	425	261	1 906	663	277	2	3 534	106 757
11. Konsulentttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	348	59	806	209	144	1	1 567	22 034
12. Kjøp av tjenester som erstatte egenprod. (300-380)	144	4	52	8	10	0	218	69 362
13. Overføringer til andre (400- 480)	0	0	0	0	0	2 844	2 844	130 210
14. Avskrivninger (590)	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	-15	-2	-78	-4	-4	0	-103	-66 380
16. Brutto driftsutgifter ((010- 480)+590-(690,710,790))	6 876	4 763	44 365	7 795	6 082	3 742	73 623	1 295 050

Tabell for utvalgte kommuner,
funksjoner og aggregerte arter
på data for 2000.
0105 Sarpsborg

	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-170	36	31	38	35	33	19	36	55
2. Sosiale utgifter (090-099)	11	8	10	9	8	5	9	13
3. Vedlikehold (070+230+250)	15	24	12	16	22	0	13	5
4. Husleieutgifter (190)	0	7	0	0	0	0	0	1
5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Energi (180)	18	13	13	16	13	0	13	2
7. Transportutgifter (170)	0	4	15	0	0	0	10	1
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	4	5	4	9	14	1	5	1
9. Inventar, utstyr (200)	3	1	2	4	2	0	2	1
10. Diverse varer ((100- 165)+209))	6	5	4	9	5	0	5	8
11. Konsulenttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	5	1	2	3	2	0	2	2
12. Kjøp av tjenester som erstatte egenprod. (300-380)	2	0	0	0	0	0	0	5
13. Overføringer til andre (400- 480)	0	0	0	0	0	76	4	10
14. Avskrivninger (590)	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	0	0	0	0	0	0	0	-5

Tabell for utvalgte kommuner,
funksjoner og aggregerte arter
på data for 2000.
0220 Asker

	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-710	2 042	718	8 937	1	786	0	12 484	648 745
2. Sosiale utgifter (090-099)	585	184	2 361	0	175	0	3 305	120 000
3. Vedlikehold (070+230+250)	668	213	75	3 852	2 348	114	7 270	86 613
4. Husleieutgifter (190)	3 831	3 271	16 043	18 703	292	0	42 140	60 059
5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	1 551	1 320	6 444	0	0	0	9 315	14 184

6. Energi (180)	1 579	731	9 641	1 672	924	65	14 612	25 648
7. Transportutgifter (170)	7	0	1 668	3	29	0	1 707	10 468
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	257	0	209	455	713	0	1 634	16 483
9. Inventar, utstyr (200)	220	0	109	94	72	0	495	20 332
10. Diverse varer ((100-165)+209))	808	184	907	49	167	1	2 116	85 261
11. Konsulenttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	253	1	137	223	365	58	1 037	33 225
12. Kjøp av tjenester som erstatter egenprod. (300-380)	285	214	2 201	0	0	0	2 700	175 161
13. Overføringer til andre (400-480)	0	0	0	0	0	863	863	116 645
14. Avskrivninger (590)	0	0	0	0	5 050	0	5 050	10 369
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	0	0	-131	0	0	0	-131	-76 444
16. Brutto driftsutgifter ((010-480)+590-(690,710,790))	12 086	6 836	48 601	25 052	10 921	1 101	104 597	1 346 749

Tabell for utvalgte kommuner, funksjoner og aggregerte arter på data for 2000.
0220 Asker

	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-170	17	11	18	0	7	0	12	48
2. Sosiale utgifter (090-099)	5	3	5	0	2	0	3	9
3. Vedlikehold (070+230+250)	6	3	0	15	21	10	7	6
4. Husleieutgifter (190)	32	48	33	75	3	0	40	4
5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	13	19	13	0	0	0	9	1
6. Energi (180)	13	11	20	7	8	6	14	2
7. Transportutgifter (170)	0	0	3	0	0	0	2	1
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	2	0	0	2	7	0	2	1
9. Inventar, utstyr (200)	2	0	0	0	1	0	0	2

10. Diverse varer ((100-165)+209))	7	3	2	0	2	0	2	6
11. Konsulentttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	2	0	0	1	3	5	1	2
12. Kjøp av tjenester som erstatter egenprod. (300-380)	2	3	5	0	0	0	3	13
13. Overføringer til andre (400-480)	0	0	0	0	0	78	1	9
14. Avskrivninger (590)	0	0	0	0	46	0	5	1
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	0	0	0	0	0	0	0	-6
Tabell for utvalgte kommuner, funksjoner og aggregerte arter på data for 2000. 0231 Skedsmo								
	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-710	1 461	1 674	13 110	1 467	2 754	539	21 005	552 386
2. Sosiale utgifter (090-099)	380	384	2 890	371	663	128	4 816	126 004
3. Vedlikehold (070+230+250)	773	1 956	6 246	733	2 366	969	13 043	32 371
4. Husleieutgifter (190)	0	326	2 166	0	472	137	3 101	17 550
5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	169	0	0	0	162	3	334	1 907
6. Energi (180)	1 029	584	7 542	2 661	1 179	306	13 301	19 262
7. Transportutgifter (170)	2	28	1 765	0	3	0	1 798	9 325
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	249	392	2 901	1 431	1 695	208	6 876	16 241
9. Inventar, utstyr (200)	199	0	0	69	93	3	364	14 148
10. Diverse varer ((100-165)+209))	198	573	1 432	95	137	39	2 474	69 445
11. Konsulentttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	202	0	30	593	132	116	1 073	19 310
12. Kjøp av tjenester som erstatter egenprod. (300-380)	0	503	208	3	0	0	714	118 610
13. Overføringer til andre (400-480)	0	0	309	0	0	1 247	1 556	59 759

14. Avskrivninger (590)	3 318	1 108	8 269	2 929	2 950	840	19 414	28 361
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	136	0	486	-57	621	536	1 722	-15 194
16. Brutto driftsutgifter ((010-480)+590-(690,710,790))	8 116	7 528	47 698	10 295	13 227	5 071	91 935	1 033 361

Tabell for utvalgte kommuner, funksjoner og aggregerte arter på data for 2000.
0231 Skedsmo

	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-170	18	22	27	14	21	11	23	53
2. Sosiale utgifter (090-099)	5	5	6	4	5	3	5	12
3. Vedlikehold (070+230+250)	10	26	13	7	18	19	14	3
4. Husleieutgifter (190)	0	4	5	0	4	3	3	2
5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	2	0	0	0	1	0	0	0
6. Energi (180)	13	8	16	26	9	6	14	2
7. Transportutgifter (170)	0	0	4	0	0	0	2	1
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	3	5	6	14	13	4	7	2
9. Inventar, utstyr (200)	2	0	0	1	1	0	0	1
10. Diverse varer ((100-165)+209))	2	8	3	1	1	1	3	7
11. Konsulenttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	2	0	0	6	1	2	1	2
12. Kjøp av tjenester som erstatter egenprod. (300-380)	0	7	0	0	0	0	1	11
13. Overføringer til andre (400-480)	0	0	1	0	0	25	2	6
14. Avskrivninger (590)	41	15	17	28	22	17	21	3
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	2	0	1	-1	5	11	2	-1

Tabell for utvalgte kommuner, funksjoner og aggregerte arter på data for 2000.
1502 Molde

	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-710	1 287	810	8 257	12	21 637	0	32 003	356 846
2. Sosiale utgifter (090-099)	313	196	2 028	2	5 080	0	7 619	84 455
3. Vedlikehold (070+230+250)	1 628	343	1 496	933	384	0	4 784	18 257
4. Husleieutgifter (190)	1 554	130	753	0	738	178	3 353	13 582
5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	0	4	0	0	0	0	4	1 111
6. Energi (180)	749	366	3 635	51	309	0	5 110	13 361
7. Transportutgifter (170)	0	0	1 945	0	85	0	2 030	7 898
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	120	117	833	0	247	3	1 320	11 605
9. Inventar, utstyr (200)	64	44	38	-36	95	0	205	5 438
10. Diverse varer ((100- 165)+209))	263	112	398	0	557	37	1 367	44 090
11. Konsulenttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	177	33	119	0	3	0	332	3 519
12. Kjøp av tjenester som erstatte egenprod. (300-380)	0	0	0	0	158	0	158	39 203
13. Overføringer til andre (400- 480)	0	0	0	0	0	899	899	50 776
14. Avskrivninger (590)	181	575	3 282	1 617	892	208	6 755	24 158
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	-116	21	675	7	344	0	931	-6 954
16. Brutto driftsutgifter ((010- 480)+590-(690,710,790))	6 220	2 751	23 459	2 586	30 529	1 325	66 870	667 345

Tabell for utvalgte kommuner,
funksjoner og aggregerte arter
på data for 2000.
1502 Molde

	1130	1221	1222	1261	1262	1310	Sum aktuelle funksjoner	Sum alle funksjoner
1. Lønn (010-080)-070-170	21	29	35	0	71	0	48	53
2. Sosiale utgifter (090-099)	5	7	9	0	17	0	11	13
3. Vedlikehold (070+230+250)	26	12	6	36	1	0	7	3
4. Husleieutgifter (190)	25	5	3	0	2	13	5	2

5. Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester (260)	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Energi (180)	12	13	15	2	1	0	8	2
7. Transportutgifter (170)	0	0	8	0	0	0	3	1
8. Forsikring, vakthold avg. og gebyrer mv. (185+195)	2	4	4	0	1	0	2	2
9. Inventar, utstyr (200)	1	2	0	-1	0	0	0	1
10. Diverse varer ((100-165)+209))	4	4	2	0	2	3	2	7
11. Konsulentttjenester, leie/leasing, serviceavtaler og reparasjoner (270+210+220+240)	3	1	1	0	0	0	0	1
12. Kjøp av tjenester som erstatter egenprod. (300-380)	0	0	0	0	1	0	0	6
13. Overføringer til andre (400-480)	0	0	0	0	0	68	1	8
14. Avskrivninger (590)	3	21	14	63	3	16	10	4
15. Fordelte utgifter (690+(290+790))	-2	1	3	0	1	0	1	-1

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

2002/26	E. Rønning: Statistisk sentralbyrås tidsbruksundersøkelse 2000/01. Dokumentasjon og resultater fra intervjuet. 125s.	erfaring fra FylkesKOSTRA-helsetjenester, somatikk. 54s.
2002/27	S. Myro og C. Torp: Stedsfesting av bedrifter i Bedrifts- og foretaksregisteret. Hovedprosjekt. 37s.	2002/39 H. Moafi: Omlegging av folkehøgskolestatistikk. Overgang til elektronisk rapportering. 31s.
2002/28	C. Nordseth og T. Sandnes: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport. Foreløpig uførestønad. 1992-2000. 37s.	2002/40 Ø. Kleven: Mediebrukundersøkelsen 2001.Dokumentasjonsrapport. 43s.
2002/29	S. Derakhshanfar og T. Sandnes: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport. Økonomisk sosialhjelp. 1992-2000. 36s.	2002/41 Ø. Kleven: Samordnet levekårsundersøkelse 2000 - panelundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 129s.
2002/30	I. Johansen: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, januar 2002. 42s.	2002/42 L. Solheim: Foreløpige tall i FoB2001 Utvalg,vekter, estimering og usikkerhet. 64s.
2002/31	T.M. Køber, H. Moafi, E. Rønning og Ø. Sivertstøl: Bruk av forløpsdatabaser i Statistisk sentralbyrå. 60s.	2002/43 A. Andersen, E. Birkeland, J. Epland og M. I. Kirkeberg: Økonomi og levekår for ulike grupper trygdemottakere 2001. Foreløpig rapport. 214s.
2002/32	T.M. Normann: Omnibusundersøkelsen februar/mars 2002. Dokumentasjonsrapport. 37s.	2002/44 E.E. Eibak og R. Johannessen: Forventningsindikator - konsumprisene. Mai-november 2002. 16s.
2002/33	S. Reid: Bosettingskriteriene i inntektssystemet til kommunene. Erfaringer med overgang til ny beregningsmåte og nye bosettingskriterier, 2002. 43s.	2002/45 D. Quang Pham: Konkrete problemer med sesongjustering i SSB. 189s.
2002/34	K.E. Engebretsen, P.E Gjeditjernet, S. Kristoffersen, P.G. Larssen og J.H. Wang: Mottak og tilrettelegging av SLN-data. 49s.	2002/46 A. Akselsen, G. Dahl og B.R. Joneid: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. 1992-1997. 48s.
2002/35	D. Rafat: Analyse av sammenheng mellom ektefellers sysselsetting i en familie. 27s.	2002/47 J. Kristiansen: Visualisering av statistikk. Fra tabell til diagram. 40s.
2002/36	A. Bruvoll og T. Bye: En vurdering av avfallspolitikkens bidrag til løsning av miljø - og ressursproblemer. 31s.	2002/48 A. Finstad: Utslippsfaktorer for benzen. 18s.
2002/37	K.I. Bøe: B.R. Joneid: KOSTRA revisjonssystem. Malverk for generelt revisjonssystem - KOSTRA-data. Revidert utgave. 66s.	2002/49 T. Bye, K.M. Heide og E. Holmøy: Transportutvikling i langsiktige fremskrivninger for norsk økonomi. Prosjektnotat til ECON. 30s.
2002/38	N. Arnesen, G. Daugstad, O.E. Hallingstad, E. Skretting Lunde og B.Vold: Kvalitetssikring i KOSTRA. Forslag til dokumentasjonsrutiner med	2002/50 L. Solheim, M.I. Faldmo og D. Sve: Foreløpige tall i Jordbrukstelling 1999. Dokumentasjon av metoder og produksjon. 68s.